

**T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

2024 YILI BÜTÇE RAPORU

17 Aralık 2023

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2024 YILI BÜTÇE RAPORU

17 Aralık 2023

İÇİNDEKİLER

T. C.....	i
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	i
2024 YILI BÜTÇE RAPORU	i
TABLolar.....	iv
GRAFİKLER	vii
KISALTMALAR	ix
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI SAYIN YUSUF TEKİN'İN TBMM GENEL KURULUNA HİTABI.....	12
1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT YAPISI	63
1.1. Yönetim ve Organizasyon.....	64
1.2. İnsan Kaynağı	65
1.2.1. Millî Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynağı	66
1.2.2. Yükseköğretimde İnsan Kaynağı	69
2. EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN YAPISI	78
2.1. Örgün Eğitim	79
2.1.1. Okul Öncesi Eğitim	79
2.1.2. İlköğretim.....	82
2.1.3. Ortaöğretim	83
2.1.4. Özel Eğitim ve Rehberlik	98
2.1.5. Özel Öğretim.....	107
2.1.6. Yükseköğretim.....	110
2.2. Yaygın Eğitim.....	111
2.2.1. Hayat Boyu Öğrenme	111
3. EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ERİŞİM, KALİTE VE KAPASİTE	113

3.1. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılması	113
3.1.1. Öğrenci Sayıları	113
3.1.2. Örgün Eğitim Okullaşma Oranları.....	116
3.1.3. Kız Çocuklarının Okullaşması.....	120
3.1.4. Eğitim Kademelerine Göre Öğrenci/Derslik ve Öğrenci/Öğretmen Sayıları	122
3.1.5. Yükseköğretime Erişim	123
3.1.6. Yaygın Eğitim.....	124
3.2. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılmasına Yönelik Uygulamalar	127
3.2.1. Pansiyon Hizmetleri.....	127
3.2.2. Taşıma Hizmetleri.....	129
3.2.3. Ücretsiz Ders Kitabı.....	133
3.2.4. Eğitim ve Öğretimin Teşvik Ödemeleri.....	136
3.3. Eğitim ve Öğretimde Kalitenin ve Kapasitenin Artırılması	145
3.3.1. Öğretmen Yetiştirme.....	145
3.3.2. Öğretim Programları ve Materyalleri Güncelleme Çalışmaları.....	151
3.3.3. Ders Kitapları ve Materyalleri İnceleme Süreci	158
3.3.4. Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi ...	159
3.3.5. Destekleme ve Yetiştirme Kursları.....	160
3.3.6. Fiziki Altyapı	161
3.3.7. İş Sağlığı ve Güvenliği	166
3.3.8. Okulum Temiz Belgelendirme Programı.....	167
3.3.9. Okul Sağlığı Hizmetleri	168
3.3.10. İklim Değişikliği Eylem Planı	168

3.3.11. Milli Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB)	169
3.3.12. Hareketli Yaşam ve Sportif Faaliyetler	170
3.3.13. FATİH Projesi	170
3.3.14. Eğitim Teknolojileri Kuluçka ve İnovasyon Merkezi (ETKİM)	173
3.3.15. Eğitim ve Öğretimle İstihdam İlişkisinin Geliştirilmesi	174
3.3.16. Temel Eğitimde Erişim, Kalite ve Kapasite Artırmaya Yönelik Proje ve Çalışmalar	175
3.3.17. Ölçme ve Değerlendirme	177
3.3.18. Yurt Dışı Eğitim, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler	185
3.4. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	196
3.5. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)	198
3.6. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM)	199
4. BÜTÇE	202
2024 YILI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BÜTÇESİ	206
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI (YÖK, YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU ve ÜNİVERSİTELER) BÜTÇESİ	225

TABLÖLAR

Tablo 1. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı Personel Sayıları (2023) .67	67
Tablo 2. Öğretmen Dışındaki Unvanlarda Görev Yapan Personele Yönelik Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri (2013-2023)68	68
Tablo 3. Yükseköğretim Verileri (2023)69	69
Tablo 4. Yükseköğretim Akademik Personel Sayısı (2022-2023)70	70
Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Akademik Unvanlara Göre Dağılımı (2002-2003/2022-2023)70	70
Tablo 6. Ülkelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2023)73	73
Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2022-2023)76	76
Tablo 8: 2023-2024 Eğitim -Öğretim Döneminde Basımı ve Dağıtımını Gerçekleştirilen Yardımcı Kaynaklar86	86
Tablo 9: 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında Sınıf Bazlı Basılarak Dağıtımını Gerçekleştirilen Kitaplar87	87
Tablo 10. Eğitimde Öğrenci Sayıları (Örgün) (Resmî ve Özel/Açık Öğretim Dâhil) (2022-2023).....113	113
Tablo 11. Yaygın Eğitim Kursiyer Sayıları (Resmî ve Özel) (2022/2023)114	114
Tablo 12. Öğrenci Sayıları (2006-2007 / 2022-2023)115	115
Tablo 13. Okullaşma Oranları (2002-2003/2011-2012)116	116
Tablo 14. Okullaşma Oranları (2012-2013/2016)117	117
Tablo 15. Okullaşma Oranları (2016-2017/2019-2020)118	118
Tablo 16. Yaş Gruplarına Göre Net Okullaşma Oranları (2020-2021/2022-2023)119	119
Tablo 17. Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2022-2023)122	122
Tablo 18. Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2022-2023)123	123
Tablo 19. Pansiyon Verileri (2022-2023)128	128
Tablo 20. Özel Öğrenci Barınma Hizmeti Kurumları (2022-2023)128	128

Tablo 21. Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımına İlişkin Veriler (2003-2023)	135
Tablo 22. İlköğretim ve Ortaöğretimde Burs Alan Öğrenci Sayısı ve Aylık Tutarı (2002-2023)	137
Tablo 23. OSB İçinde ve OSB Dışında Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Alanlar ve Tutarları (2023-2024)	139
Tablo 24: Deprem Bölgesindeki Dört İl ve İki İlçedeki Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği (2023-2024)	140
Tablo 25. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri (2000-2023)	146
Tablo 26. Kadrolu Öğretmen Maaşları (2002-2022)	150
Tablo 27. Okul Sayıları ve Derslikler (Resmî) (2022-2023)	162
Tablo 28. Yapılan Derslik Sayıları (2003-2023)	162
Tablo 29. Özel Okul Verileri (2022-2023)	165
Tablo 30. Sınav Verileri (2023)	180
Tablo 31: Yurtdışına Gönderilen Ders, Kültür Kitapları ve Eğitim Materyallerine İlişkin Veriler	187
Tablo 32. Öğretmen Dağılımı (Yurt Dışı) (2023)	188
Tablo 33. Okutman (Yurt Dışı) (2023)	189
Tablo 34. Yurt Dışında Bakanlığımıza Bağlı Olarak Faaliyetlerini Sürdüren Okullar ve Öğrenci Sayıları (2023)	190
Tablo 35. Bakanlığımızca Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Katkı Payı Ödemeleri (2015-2023)	192
Tablo 36. Eğitim Bütçesi (2002-2024) (TL)	204
Tablo 37. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı (2002-2024)	205
Tablo 38. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)	207
Tablo 39. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma)	208
Tablo 40. 2024-2026 Dönemi MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma-İkinci Düzey Dağılımı) (TL)	210
Tablo 41. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı ve Ekonomik Sınıflandırma) (TL)	212
Tablo 42. 2024 Yılı Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)	213

Tablo 43. 2024 Yılı Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)	216
Tablo 44. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024) (TL)	220
Tablo 45. Merkezi Bütçe Yatırım Ödeneğinden MEB Yatırımlarına Ayrılan Pay (2002-2024)	222
Tablo 46. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2023 Yılı ile Karşılaştırılması.....	225
Tablo 47. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödenekleri (2002-2024)	227
Tablo 48. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024)	230
Tablo 49. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçe Ödenekleri (Ekonomik Sınıflandırma) (TL)	231

GRAFİKLER

Grafik 1. Yıllar İtibarıyla Atanan Öğretmen Sayısı (2003-2023).....	66
Grafik 2. Öğretmen Dışındaki Merkez ve Taşra Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısı (2003-2023)	67
Grafik 3. Özel Öğrencilerin Toplam Öğrenci İçindeki Payı (%) (2006-2007/2022-2023)	114
Grafik 4. Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranları (%) (2006-2022) .	124
Grafik 5. Taşınan Öğrenci Sayıları(İlköğretim)(2002-2003/2022-2023)	129
Grafik 6. Taşıma Giderleri (İlköğretim) (2002-2003/2022-2023).....	130
Grafik 7. Taşınan Öğrenci Sayıları (Ortaöğretim) (2010-2011/2021-2023)	131
Grafik 8. Taşıma Giderleri (Ortaöğretim) (2010-2011/2022-2023)	131
Grafik 9. Taşınan Öğrenci Sayıları (Özel Eğitim) (2004-2005/2022-2023)	132
Grafik 10. Taşıma Giderleri (Özel Eğitim) (2004-2005/2022-2023)	133
Grafik 11. Burs Ücretleri (İlköğretim ve Ortaöğretim) (TL) (2002-2023)	138
Grafik 12. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayıları (2006-2023)	142
Grafik 13. 2024 Yılı Bütçe Teklifinin Ödenek Dağılımı (TL)	202
Grafik 14. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)	208
Grafik 15. 2024 Yılı MEB Bütçesinin 2023 Yılı Ödenekleri ile Karşılaştırılması	209
Grafik 16. MEB Harcama Birimlerinin Bütçe Ödenekleri (2024)	219
Grafik 17. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (%) (2002-2024)	221
Grafik 18. MEB Yatırım Ödeneğinin Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı (%) (2002-2024)	223
Grafik 19. MEB Yatırım Ödenekleri (2002-2024)	224
Grafik 20. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2023 Yılı ile Karşılaştırılması.....	226
Grafik 21. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024) (%)	228

Grafik 22. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan
Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları
(2002-2024) (%)229

KISALTMALAR

ABİDE	Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi
ALES	Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı
AR-GE	Araştırma-Geliştirme
BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi
DYS	Doküman Yönetim Sistemi
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
EİT	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EUROSTAT	European Community Statistical Office (Avrupa Birliği Resmî İstatistik Birimi)
EURYDICE	Avrupa Eğitim Bilgi Ağı
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
HEP	Hızlandırılmış Eğitim Programı
IEA	Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu
İİT	İslam İşbirliği Teşkilatı
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü
KEP	Kayıtlı Elektronik Posta
MEBBİS	Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
MEBCBS	Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi
MEBİM	Millî Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi
MTSK	Motorlu Taşıt Sürücüler Kursu
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)

OSB	Organize Sanayi Bölgesi
ÖSYM	Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PISA	Programme for International Student Assessment (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı)
RAM	Rehberlik ve Araştırma Merkezi
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
ŞEY	Şartlı Eğitim Yardımı
TALIS	Teaching and Learning International Survey (Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması)
TEFBİS	Türkiye’de Eğitimin Finansmanı ve Eğitim Harcamaları Bilgi Yönetim Sistemi
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması)
TÖMER	Türkçe Öğretim Merkezi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü)
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
VPN	Virtual Private Network (Sanal Özel Ağ)
YÖBİS	Yabancı Öğrenciler Bilgi İşletim Sistemi
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YÖKAK	Yükseköğretim Kalite Kurulu

YÖKDİL Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavları
YTB Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANI SAYIN YUSUF TEKİN'İN TBMM
GENEL KURULUNA HİTABI**

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve Üniversitelerin 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak, 2022 Yılı Sayıştay Raporları üzerinde değerlendirme yaparak Bakanlık faaliyetlerimiz ile gelecek hedeflerimiz hakkında bilgi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Bu vesile ile Genel Kurulumuzun Sayın Başkan ve üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık faaliyetlerimiz hakkında bilgi vermeden önce hâlen 100. yılını kutlamakta olduğumuz Cumhuriyetimizin 100 yıllık birikimi ile önümüzdeki yüzyıllarda cumhuriyete sahip çıkacak ve koruyacak nesiller yetiştirme sürecindeki çalışmalarımıza verdiğiniz destekler için öncelikle teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Millî Eğitim Bakanlığı olarak önümüzdeki beş yıllık dönemde yapacağımız çalışmaların temel dayanağı olan ve üst politika belgesi niteliğindeki Orta Vadeli Programın (2024-2026), 12. Kalkınma Planının (2024-2028) ve 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programının Resmî Gazete'de yayımlandığı malumlarımızdır.

Ben burada, kitabi bilgiler yerine yaptıklarımızı, politika belgeleri esasında toplumumuza taahhüdümüz olan çalışmalarımızı ve bu esnada iş takvimimiz uyarınca kısa, orta ve uzun vadede yapılacak çalışmalara dair bilgiler vermeye çalışacağım. Ocak ayı itibariyle uygulamaya konulacak olan Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı (2024-2028) ile gelecek vizyonumuz çok daha somutlaşacak ve kamuoyu ile paylaşılmış olacaktır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Eğitim, gelişen dünyanın inşa ve ihyasında, alfabenin sesli harfleri gibidir. Birey için hak, devlet için bir görev olan eğitim; beşeri hazinenin toplumsal fayda sağlayacak düzeyde geliştirilmesinin, toplumsal kalkınmanın ve nihayetinde ülkemizin bölgesinde lider ve öncü ülke olma misyonunun gerçekleşmesinin yegâne şartıdır.

Büyük Türkiye'nin gelecek iddiasının düşünce platformundan çıkıp uygulamada başarılı neticeler vermesi için vazgeçilmez, ertelenemez ve en kritik ödevimiz eğitim çağındaki nüfusun niteliğini artırmaktır. Buradan muradımız her bir öğrencimizin; millî ve manevi hasletlerimizle, tarihsel ve kültürel değerlerimizle mücehhez, sorumluluk sahibi olarak yetiştirilmelerini sağlamaktır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın da ifade ettiği gibi eğitim ile hem kalkınma hem de millî birlik ve beraberliğin sağlanması arasında çok güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bireylerin eğitim seviyesi arttıkça ülkemizin siyasi, sosyal ve ekonomik gelişimi de aynı oranda artmaktadır. Güçlü, donanımlı ve vizyon sahibi eğitim kurumları olan ülkelerde refah da artmaktadır. Eğitim sistemi refahı artırmanın yanında millet olma bilincini ve bir arada yaşama kültürünü de bireylere kazandırmalıdır. Bizim çalışmalarımızın felsefi temelini bu yaklaşım oluşturmaktadır.

Bireyin kendisine, ailesine, çevresine ve yaşadığı topluma uyumu; iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olması ancak nitelikli bir eğitim ile mümkün olabilir. Bu bakımdan, eğitim ve öğretimdeki her olumlu gelişme bir milletin varlığının devamlılığı, kalkınması, güçlenmesi ve müreffeh yarınlara ulaşmasında kritik öneme sahiptir.

Eğitimin Türkiye Yüzyılı'nı muştulayan bu dönemde bir yandan okul ve kurumlarımızın şartlarının eğitim ve öğretime uygunluğunu sağlayarak bir yandan da eğitimin niteliğini artırarak çocuklarımızın gelişimi için ülkemizin her sathında şuurla çalışıyoruz.

Türkiye Yüzyılı'nda eğitim sistemimizi, kendini tanımanın, geliştirmenin ve iyi insan olmanın şartlarını içeren bir inşa süreci olarak yapılandırma kararlılığımızdayız. Bakanlık olarak, tarihsel sorumluluklarımız ve kendi medeniyet değerlerimiz ekseninde dünyayı Türkçe okuyup doğru yorumlama kapasitesine sahip güçlü bireylerin kültür, sanat, spor ve teknoloji odaklı gelişimlerine dayanan yeni bir anlayışı hâkim kılmak için işe koyulduk. Bu yeni eğitim öğretim sistematığının pratiğe dökülmesinin, maarif çağı olarak tecelli edeceğine inandığımız Türkiye Yüzyılı idealinin gerçekleşmesi için çok önemli olduğuna inanıyoruz.

AK Parti hükümetleri döneminde felsefi temelleri oluşan ve büyük oranda tamamlanan bu altyapı üzerine kendi sistemimizi inşa etmenin, kendi özgün modelimizi yapılandırmanın vakti gelmiştir. Bizim modelimiz, hem insani varoluşumuzun evrensel doğasına uygun ve onu geliştiren bir felsefe üzerine kendisini konumlandırarak hem de ait olduğumuz tarihin, geleneğin ve medeniyetin temel karakteristiğini taşıyan millî bir içerikle tekemmül edecektir.

Bu inançla, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir sistemi kurma tasavvurumuz var. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak planladık, eğitim politikalarımızı bu doğrultuda belirledik.

Gündem eğitim olunca aynı dili kullandığımızdan ve de aynı duyguları paylaştığımızdan hiç şüphem yok.

Bu arada, hepimizi ortak paydada buluşturan eğitime önem veren, katkı sağlayan ve eğitimi daha üst seviyeye çıkarma adına yapıcı eleştirilerini sunan, Komisyon sürecinde önerileriyle bizi zenginleştiren ve soru önermeleri ile bazı konulara dikkatlerimizi çeken ya da yoğunlaşmamızı sağlayan tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum. Sorunsuz bir sistem yoktur, elbette eğitim sistemimizin de az da olsa iyileştirmeye açık alanları vardır. Hiç şüphe yok ki, bugün dünden iyi durumdayız, yarınlarımız da bugünden iyi olacaktır. Dün ve bugün olduğu gibi Hükümetimizin desteği, milletimizin katkısı ve bizim çabalarımızla toplumumuzun beklentilerine uygun çalışmaları gerçekleştireceğimizden kimsenin endişesi olmasın.

Hepimiz biliyoruz ki, eğitimde oluşacak zafiyetler başka alanlardaki üstünlüklerle telafi edilemez. Bu yüzden eğitimin inşa ve ihyasını bir kurumdan ve sadece o kurumun yöneticilerinden beklemek çok adil bir yaklaşım olmasa gerek. Bu itibarla, ülkemizin nimetlerini paylaştığımız gibi eğitim sürecini de toplumun tüm katmanlarının dâhil olduğu bir eğitim seferberliği vizyonu ile yürütmenin ortak mesuliyetimiz olduğuna inanıyorum. Bu vizyon çerçevesinde yükümüzü paylaşmak isteyen başta siyasetçilerimiz olmak üzere velilerimizi, hayırseverlerimizi, belediyelerimizi, sivil toplum kuruluşlarını ve tüm vatandaşlarımızı geleceğimizin teminatı olan evlatlarımızın geleceğini kuşatacak bu hikâyenin bir parçası olmaya ve katkı sunmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Ülkemiz bugün 19 milyonun üzerinde öğrencisi, 1 milyonun üzerinde öğretmeni, 74 binin üzerinde eğitim kurumuyla yaklaşık 21 milyonluk kitleyi, dolaylı olarak Türkiye'nin tamamını etkileyen bir eğitim sistemine sahiptir. Keza, yaklaşık olarak ülkemizdeki her 4 kişiden birinin öğrenci,

her 71 kişiden birinin de öğretmen olması, daha açıkçası 86 milyonun tamamının gözünün üzerimizde olması görevimizin önemini ve sorumluluk alanımızın genişliğini ortaya koymaktadır.

AK Parti hükûmetleri döneminde hazırlanan bütçelerin hemen hepsinde en büyük payın Bakanlığımıza ayrılmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza ve TBMM üyelerine şükranlarımı sunuyorum. 2002’de Millî Eğitim Bakanlığı, merkezi yönetim bütçesinden en büyük payı alan 4. kurum iken 2024 yılında en büyük payı alan kurum olmuştur. Bu yıllar karşılaştırıldığında eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içerisindeki payı %10,64’ten %14,61’e yükselmiştir. Bu imkânlar ile eğitimin alt yapısı, fiziki şartları ve teknolojik donanımı önemli ölçüde tamamlanmış durumdadır.

Eğitimi insan için bir seçenek değil, bir mecburiyet olarak gören hükûmetlerimiz döneminde yapılan çalışmalar neticesinde eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılmış, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır.

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için şartlı eğitim yardımından, pansiyon kapasitesinin ve bursların artırılmasına, taşıma yoluyla eğitime erişim hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal yardım politikaları kararlı bir şekilde uygulanmıştır.

2002-2003 eğitim öğretim yılında 43 bin 696 okulda, 540.433 öğretmen ile 13 milyon 675 bin 285 öğrenci eğitim almıştır. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında ise resmî ve özel 18 bin 877 okul öncesi, 25 bin 170 ilkokul, 17 bin 999 ortaokul ve 12 bin 494 lise ile toplam 74 bin 540 okulumuzda 1 milyon 194 bin 794 öğretmen ve 19 milyon 84 bin 565 öğrencimiz ile eğitim ve öğretime devam edilmektedir.

Ülkemizde, eğitim sisteminde yaşanan dönüşüm her zaman kalite odaklı olmuştur. Ülkemizin eğitim sisteminde gerçekleştirdiği somut iyileştirmeler uluslararası kuruluşların değerlendirmelerinde de kendine yer bulmuştur. Uluslararası izleme çalışmalarının sonuçları, öğrenci sayısında görülen büyük artışa rağmen eğitimde kalite odağından hiç uzaklaşmadığını göstermektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak OECD tarafından yapılan değerlendirmelerde, Türkiye'nin PISA ve TIMSS performansında artış olduğu belirtilmektedir.

OECD, 5 Aralık 2023 tarihinde 2022 yılında uygulanan sınav sonuçlarını değerlendiren Raporunu yayınladı. Attığımız adımların karşılıklarını gördüğümüz bu değerlendirme raporunda, arzu ettiğimiz noktada olmadığımızı kabul ediyoruz. Ama herkesin şunu görmesini istiyoruz, bu Rapor istikrarlı bir biçimde eğitim öğretim süreçlerinde fiziki kapasite ve nitelik açısından iyileşme sürecinin sürdüğünü gösteriyor. Fiziki kapasite açısından Rapor'da, "PISA'da fiziki ve sosyal öğrenme ortamları açısından Türkiye'nin OECD ortalamasının üstüne çıktığı" ifadesine yer verilmiştir. Kalite süreçleri açısından ise Rapor'da şu cümlelerin altı çiziliyor: 1. "10 yıldan uzun bir süre boyunca çoğu alanda iyileştirme gösteren az sayıda ülkeden biri". 2. "Türkiye OECD ülkeleriyle arasındaki farkı hızlıca azaltıyor". 3. "son 20 yılda Türkiye, matematik ve fen alanlarında istikrarlı şekilde ilerleme sağlayan dört ülkeden biridir".

Ayrıca Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) 2022 İnsani Gelişme Raporu'na göre de Türkiye, insani gelişme endeksinde yer alan 191 ülke arasında 48. sıraya yerleşerek, endeks sıralamasındaki en yüksek kategori olan "çok yüksek insani gelişme" kategorisinde üst üste üçüncü kez yer almıştır.

Sorumluluk aldığımız günden bu yana ülkemizin Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşması için eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine imkân sunulması, süreç odaklı ölçme ve değerlendirme mekanizmasının geliştirilmesi, öğretim

programlarının çağın ihtiyaçlarına cevap verecek ve geleneksel kültürümüzü ihtiva edecek şekilde güncellenmesi ve mesleki eğitimin güçlendirilmesine odaklandık. Bu kapsamda çalışmalar başlatılmış olup hâlen devam edilmektedir.

Eğitimi devletin temel fonksiyonlarından biri ve anayasal bir hak olarak kabul eden Hükûmetimizin desteği ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda da en büyük pay eğitime ayrıldı. Bu kapsamda toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim hizmetlerini yürütebilmemiz için Bakanlığımız, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Üniversiteler ve diğer Bakanlıklara ayrılan kaynaklarla birlikte eğitim bütçemiz, 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2024 yılı merkezi yönetim bütçesinin yüzde 14,6'sını oluşturmaktadır. Ayrıca 2002 yılında 4 milyar 955 milyon Dolar olan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi, 2023 yılında 16 milyar 215 milyon Dolara, 2024 yılında ise 38 milyar 294 milyon Dolara çıkarılmıştır.

Bu bütçe ile 2024 yılında atacağımız adımlarla eğitim sistemimiz, öğrencilerin şahsiyet gelişimini önceleyerek bir taraftan millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen güçlü ve sağlıklı bir benlik bilincine sahip nesiller yetiştirirken diğer taraftan da gençlerimizin dünya ile rekabet edebilir hâle getirilmelerine çalışılacaktır.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Türkiye 20 yıl, 10 yıl hatta 1 yıl öncesinin şartlarında değil. Düne göre sorunların yapısı, ihtiyaçlar değişti; öncelikler ve idealler de tabii olarak değişmiş durumda. Hayata dair her alanda köklü değişimler yaşanırken eğitim yöntemlerinin, eğitim araçlarının ve müfredatın aynı kalması elbette düşünülemez. Buradan hareketle AK Parti hükûmetlerinde eğitimin nitelik

ve nicelik olarak iyileştirilmesinin yanında eğitim sisteminin demokratikleşmesi için de büyük bir mücadele verilmiştir.

Bu kapsamda imam hatip okullarının orta kısımlarının açılmasından meslek liselerine uygulanan katsayı engelini kaldırılmasına, başörtüsü yasağının kaldırılmasından öğretim programlarının millî, manevi, ahlaki ve toplumsal değerleri ele alacak şekilde güncellenmesine kadar birçok alanda eğitim sisteminin demokratikleşmesi amacıyla adımlar attık.

28 Şubat döneminde yükseköğretim kurumlarında yaşanan utanç verici sahneler hâlâ hafızamızdan silinmemiştir, zira unutulacak gibi de değildir. Okulu ile inanç değerleri arasında tercihe zorlanan, başörtüsünden dolayı ikna odalarına alınan kızlarımızın yaşadığı zulüm unutulamaz. Ancak, hayata geçirdiğimiz reformlarla statüko bekçiliği olarak görülen bu direnç kırılmış, o utanç manzaraları tarih olmuştur.

İleri demokrasi ve özgürlük alanlarının genişletilmesi projeksiyonu ile temel insan hak ve hürriyetlerinin kullanımını bir ayrıcalık olmaktan çıkaran hamlelerimizden üniversitelerimizin de istifade etmesini sağlayarak bu kurumlarımızın asıl varlık sebeplerinin önündeki tüm engelleri kaldırdık. Böylece eğitimdeki yasağcı ve müdahaleci zihniyete son vererek öğrenci ve velilerin kendi talepleri ve istekleri doğrultusunda tercih yapmalarının önünü açtık.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Göreve başladığımız günden itibaren düzenli olarak organize ettiğimiz Öğretmenler Odası programlarından aldığımız geri dönütler neticesinde 2023-2024 eğitim öğretim yılına başlamadan alınması gereken tedbirleri içeren Genelgemizi 81 il millî eğitim müdürlüğüne göndermiştik. Genelge doğrultusunda okullarımızda hayata geçirilen uygulamalardan kısaca bahsetmek istiyorum.

Yakın gelecekte çağın ciddi bir sorunu ve önemli bir risk olarak değerlendirilen dijital bağımlılıkla mücadele için öğrencilerin okul içinde ve sınıflarda derslerini aksatacak şekilde cep telefonu kullanmamaları, bu türden cihazlarla sınıflara girmemeleri ve okul dışında dijital ortamlarda zaman geçirmelerine sebebiyet verecek durumlardan koruma adına tedbirler alınmasını sağladık ve hâlen bu meseleleri ciddiyetle takip ediyoruz. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde değişiklik yaparak okullarda cep telefonlarının eğitim öğretimi aksatacak şekilde kullanımını engelleyecek önlemleri aldık.

Obezite ve dijital bağımlılıkla mücadele ve okul bahçelerinin yeniden geleneksel çocuk oyunlarımızın oynandığı alanlara dönüştürülmesi amacıyla tedbirler aldık. Okul bahçelerini bu çerçevede revize ediyoruz. Okul yöneticilerimize bu konuda yapılması gerekenlere ilişkin çerçeveler oluşturduk, Anadolu kültürünü yansıtan geleneksel oyunlarımızı dijital ortamda bir araya getirerek çocuklarımızın ve öğretmenlerimizin kullanımına sunduk.

Eğitim ve öğretimin aksamaması ve kesintiye uğramaması için ve ayrıca velilerin okul ziyaretleri ve öğretmenlerle görüşmelerinin daha nitelikli ve düzenli olması için ziyaretlerin bir zaman çizelgesi dâhilinde yapılmasını planladık. Bunun bir kültüre dönüşmesini önemsiyoruz. Bunun doğal sonuçlarından bir tanesinin öğretmene yönelik şiddeti ortadan kaldırmak ve akran zorbalığı ile mücadele etmek olduğunu öngörerek bu adımı attık.

Okullarımızda art arda iki gün özürsüz devamsızlık yapan öğrencinin durumu posta, e-posta veya diğer iletişim araçlarıyla velisine bildirilmekte, veli okula davet edilerek öğrencinin durumu hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Bu yolla varsa özür belgesini okul yönetimine teslim etmesini sağlıyoruz. Devamsızlık süresi özürsüz 10 günü, toplam 30 günü aşan öğrencileri ise ders puanları ne olursa olsun başarısız sayıyor ve durumlarını yazılı olarak velilerine bildiriyoruz.

Derslerinde yeterli performansı gösteremeyen öğrencilerin akademik birikimlerinin olumsuz etkilenmemesi için sınıf tekrarına kalması uygulamasını getirdik.

Geçtiğimiz yıllarda yaşadığımız COVID-19 pandemisinin yarattığı ve bir kültüre dönüşme eğiliminde olan açık öğretim okulları ile ilgili tedbirler aldık. Sizlerin gayet iyi bildiği gibi pandemi koşullarında örgün öğretim dışına çıkma eğilimi çok yoğunlaşmıştı. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı 1.döneminde açık öğretim okullarında 192.240 ilk kez kayıt, 817.669 kayıt yenileme olmak üzere toplam 1.009.909 öğrenci kayıt işlemi yapılmıştır. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle öğrencilerimizin örgün eğitime devam oranlarını artırmak amacıyla açık öğretim okullarına geçişleri zorunlu hâller dışında kısıtladık. Düzenleme sonucunda 2022- 2023 eğitim öğretim yılında örgün ortaöğretim kurumlarından açık öğretim lisesine geçiş yapan öğrenci sayısı 437.169 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılı 1. döneminde 55.020 olmuştur. Böylece küresel ölçekte yaşanan pandemi ile birlikte mecrasının dışına çıkan açık öğretim okullarını asli fonksiyonuna dönüştürdük.

Çocuklarımız arasında okuma bilincini artırmak, kendilerini rahat ifade edebilmelerini sağlamak ve anadil kullanma becerilerini geliştirmek amacıyla da bir dizi tedbirler aldık. Anadil kullanma becerilerini yeterince geliştiremeyen çocuklarımızın yabancı dil dâhil tüm öğrenme becerilerinin sağlıklı yürümediği önermesinden hareketle ilkokullarda ve ortaokullarda Türkçe dersi ile liselerimizde Türk dili ve edebiyatı derslerinde çocuklarımızın günlük hayatta kendilerini ifade edebilmeleri, Türkçe'yi doğru kullanmaları ve Türkçe eğitiminin daha nitelikli hâle getirilmesi için test yerine klasik yazılı sınavlar ile dinleme ve konuşma sınavlarının yapılmasına yönelik tedbirler aldık, ortaokullarda geçme notunu bu kapsamda yükselttik. Bu duyarlılıkla, öğrencilerimizin Türkçe'yi 4 temel dil becerileri kapsamında güzel kullanma yeteneklerinin artması, okuduğunu anlayan, yazabilen ve üzerinde analiz-sentez yapabilen bireyler olarak yetişmesi için ana dil becerilerinin geliştirilmesi noktasında ilkesel olarak

aldığımız kararları yeni çalışmalarımızla daha da güçlendiriyoruz. Yaptığımız ve yapacağımız çalışmalarla öğrencilerimizin; ahlaki, insani, millî, manevi ve kültürel değerleri içeren, Türkçe'nin doğru ve güzel kullanımını destekleyen, kolay erişilir ve ilgi çekici öğrenme kaynaklarına olan ihtiyacı giderecek, teknolojik gelişmelerin ve dijitalleşmenin hayatımızın her alanını etkilediği bu hızlı akan çağda, dilimizi tüm özgünlüğüyle muhafaza edecek ve Türkçe'mizin zenginliklerinin herkes tarafından daha derinlemesine keşfedilmesine imkân sağlayacağız.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Eğitimi, insan yetiştirmek, maarif davası ve medeniyet inşa etme mesuliyeti olarak telakki ediyoruz. Bu bağlamda, öğrencileri bu sürecin aktif bir öznesi olarak konumlandıran ve yarınlarını bu anlayışla organize edenler başarılı olacaktır. Zira günümüzdeki ekonomik, toplumsal ve teknolojik gelişmeler öğrenci merkezli anlayıştan bir adım daha öteye gitmeyi zorunlu kılmakta ve öğrenci tarafından yönlendirilen bir öğrenme sürecini ön plana çıkarmaktadır. Öğrencilerimizin sağlıklı bir öğrenme ortamına kavuşabilmesi açısından akademik derslerinin yanında kendilerini yetenek ve becerileri doğrultusunda geliştirebilmeleri açısından seçmeli dersler havuzunu yeniden düzenledik.

Bu doğrultuda ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde uygulanmakta olan haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli dersler bölümünü; öğrencilerimizin gerekli akademik becerileri edinmelerinin yanında yetenekleri doğrultusunda da yetiştirilmelerinin sağlanması, ilgi ve ihtiyaç duydukları alanlarda gelişmelerine zemin hazırlanması; millî, manevi, ahlaki ve insani değerlerimizin kazandırılması amacıyla 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere güncelledik. Çağın ve bireyin ihtiyaçlarını ve gelişen teknolojiyi göz önünde bulundurarak hem ilköğretim hem de ortaöğretim seviyesinde seçmeli ders grubunu bir bütün olacak

şekilde “İnsan, Toplum ve Bilim”, “Din, Ahlak ve Değer” ile “Kültür, Sanat ve Spor” olmak üzere üç başlıkta güncelledik.

2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren ortaokul kademesinde okutulmak üzere ilköğretim seviyesinde “oyun ve oyun etkinlikleri”, “matematik ve bilim uygulamaları”, “robotik kodlama”, “yapay zekâ uygulamaları” ve “geleneksel sanatlar” gibi 16 adet seçmeli dersi, ortaöğretim seviyesinde de “bilişim teknolojileri ve yazılım”, “sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği”, “temel hukuk bilgisi”, “Türk düşünce tarihi”, “metin tahlilleri” gibi 18 adet seçmeli dersi öğrencilerimizin tercihine sunduk. Ayrıca “Sosyal Sorumluluk Programı” ile sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti anlayışının geliştirilmesini hedefledik. Bu kapsamda tüm öğrencilerimizin ortaöğretim süresi boyunca en az 40 saatlik sosyal sorumluluk programı çalışmalarını yerine getirmeleri sağlanacaktır. Yeni geliştirilen 16 seçmeli ders ile birlikte ortaokul düzeyinde sunulan toplam 30 seçmeli dersin öğretim programı K-12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli doğrultusunda yeniden tasarlanmıştır.

Yabancı dil eğitiminde ise bütün akademik çalışmaların işaret ettiği üzere önce ana dilin sağlıklı öğretildiği bir sistemi uygulamaya geçiriyoruz. Çoklu Yabancı Dil Eğitim Modeli doğrultusunda yabancı dil ders saatini artırdığımız ve ikinci yabancı dil eğitimini başlattığımız pilot çalışmamızı uygulamaya koyduk. 2017- 2018 eğitim öğretim yılında Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulamasına başlanmış ve halen uygulamaya devam eden okullarımız mevcuttur. Uygulamaya katılan 5. Sınıf öğrencilerinin haftalık İngilizce ders saatlerinin artırılmasıyla akademik başarıya ek olarak yabancı dile karşı tutumları da olumlu şekilde etkilenmiştir. Öğrencilerin İngilizce dersine karşı ilgisini kaybetmemesi, başarısında devamlılığın sağlanması ve ikinci yabancı dile karşı olumlu tutum geliştirmesi için Çoklu Yabancı Dil Eğitim Modeli pilot uygulamasını ortaokul 5.sınıf seviyesinde 26 ilde 32 okulumuzdaki 2.999 öğrencimiz ile sürdürmekteyiz.

Eğitimin niteliğinin artırılması amacına yönelik yaşanan toplumsal gelişmeler, oluşan talepler ve yeni beklentilere bağlı olarak öğrencilerimize çağın gerektirdiği temel yetkinlikleri, fikrî temelleri ve toplumsal değerlerimizi kazandırmak için çalışıyoruz. Bu çerçevede Bakanlık olarak öğretim programlarında köklü bir değişim süreci başlattık. Tüm sınıf düzeylerindeki müfredatımızı çocuklarımıza gereksiz ve düzeylerinin üstünde bir bilgi yüklemesi yapmayacak şekilde sadeleştiriyoruz. Böylelikle öğrencilerin mevcut müfredattaki konuları daha derinlemesine ele almalarını sağlamış olacağız. Ayrıca öğrenmenin anlamlı olabilmesi için soyut olay, olgu ve kavramların mümkün olduğunca günlük hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlayan, öğrenmenin kalıcı olabilmesi için olabildiğince uygulamaya yönlendiren, öğrenilenlerin önceki bilgilerle ve diğer disiplin alanlarıyla ilişkilendirilmesine hizmet eden, bir yapıya kavuşturulması amacıyla öğretim programlarımızı yeniden yapılandırıyoruz. Bu sayede, içeriğin birbirinden kopuk bilgi kompartımanları şeklinde değil, gündelik hayatta olduğu gibi birbiri ile ilişkili bir bağlam bütünlüğü içerisinde öğrencilere kazandırılması sağlanmış olacaktır. Böylece öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları problemlerde olduğu gibi olaylara çok boyutlu yaklaşımlarına imkân verecek bir anlayışı mümkün olduğunca hâkim kılmaya çaba sarf ediyoruz.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Medeniyetlerin hafızası dildir. Kadim medeniyetimizin nesillere aktarılması ancak ve ancak dilimizin korunması, geliştirilmesi ve güçlenmesiyle sağlanabilir. Eğitimciler olarak hepimizin öncelikli görevi miras aldığımız medeniyetimizi idrak ederek millî kültür şuuruyla dilimize sahip çıkmaktır. Yerli ve millî kültür değerlerimizi evrensel bakış açısıyla harmanlayarak yeniden inşa etmekle memuruz.

Dil, iletişimi sağlayan en temel araçtır. Dolayısıyla eğitim sürecine dâhil olan her çocuğumuzun “okuma, yazma, dinleme, konuşma” yetkinliklerine tam anlamıyla sahip olması iletişimi kitlesel anlamda güçlendirecektir. Çocuklarımızın başarılı olmasını ve akademik, toplumsal, iş ve aile hayatlarında kendilerini başarılı bir biçimde ifade etmelerini istiyorsak bu konudaki en temel eksikliğimiz olan ana dil becerileri gelişimini etkili bir şekilde sağlamamız gerekmektedir.

Bir gerçek var ki, ana dile ne kadar hâkim olunur, zenginliklerinden ne kadar istifade edilirse o ölçüde parlak ve güçlü bir kimlik ve kişiliğe sahip olunmaktadır. Bu doğrultuda, Türk millî kimliğini ve her bir evladımızın kişiliğini güçlü kılmak amacına dönük olarak ana dil kullanımını desteklemek, ana dil kullanımını güçlendirmek temel önceliklerimiz arasında olacaktır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Teknoloji, bilinçli ve kontrollü kullanıldığında çağımızın önemli nimetlerinden birisidir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitimin her aşamasında yaygın bir biçimde kullanılmasıyla birlikte, ders kitaplarında elektronik eğitim içeriklerinin (e-İçerik) etkin bir biçimde kullanımına yönelik çeşitli adımlar attık. Bu kapsamda taslak ders kitaplarının ünite kapakları, ölçme ve değerlendirme bölümleri gibi çeşitli alanlarda elektronik eğitim içeriklerinin verilmesini zorunlu hâle getirdik. Ayrıca, elektronik eğitim içeriklerinin taslak ders kitaplarını zenginleştirmede daha yaygın kullanılmasını sağlamak amacıyla 29 derste farklı sınıf düzeylerinde 2.522 elektronik eğitim içeriğinin hazırlanmasına yönelik çeşitli e-İçerik türlerinin ve önerilerinin sunulduğu “Ders Kitapları Elektronik Eğitim İçerikleri Tablosu” hazırladık. 2023-2024 eğitim ğretim yılında okutulmak üzere Bakanlığımız tarafından hazırlanan 603 adet içeriği ğretmen ve öğrencilerimizin yararlanabilmesi için Eğitim Bilişim Ağı’na (EBA) yükledik. Ders kitaplarının yanı sıra öğrencilerimizin yararlanabileceği

çeşitli türlerde 217 yardımcı kaynağın incelenmesini tamamlayarak tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırdık.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Bakanlık olarak, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında eğitime tam erişimin sağlanması ve eğitim imkânlarından tüm paydaşların eşit faydalanması için destek mekanizmalarının geliştirilmesini ödevimiz olarak kabul ediyoruz. Bu doğrultuda en temel kamu hizmetlerinden olan eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması adına sürdürdüğümüz çalışmalarımızdan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Okul öncesi eğitimden yararlanmak isteyenlere bu imkânı sunmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda nüfusu az olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitime erişimi arttırmak için taşıma merkezi ana sınıfı modelini uyguladık.

Şartları elverişsiz hanelerdeki çocukları ev ortamında desteklemek amacıyla içinde 52 farklı materyal bulunan “Benim Oyun Sandığım Seti”ni 2022-2023 eğitim öğretim yılında 13.200 çocuğumuza ulaştırdık. Depremden etkilenen ailelerin okul öncesi eğitim çağındaki çocuklarına destek sağlamak için çeşitli oyuncak, kırtasiye, öz bakım ve hijyen materyalleri içeren setleri çadır kent ve yurtlarda yaşayan 2.400 çocuğa ulaştırdık. 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilkokula başlayacak olan çocuklar başta olmak üzere ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için geçtiğimiz temmuz ve ağustos aylarında 55.493 çocuğun katıldığı okul öncesi yaz eğitimi gerçekleştirdik. Bu adımlar okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının artırılmasına önemli ölçüde katkı sağladı.

Son 20 yılda okullaşma oranlarındaki iyileştirmelerden en çok kız çocuklarımız yararlandı. Tüm eğitim kademelerinde kız çocuklarının eğitime katılımı yakından takip edildi, en büyük gelişim ise ortaöğretim düzeyinde yaşandı. 2002-2003 eğitim öğretim yılında ortaöğretimde kızların net okullaşma oranı %45,16 iken 2022-2023 eğitim öğretim yılında %91,57’ye yükseldi. Ortaöğretimde okullaşma oranını %100’e ulaştırmak

için yakında kapsamlı bir projeye başlatacağız. Bu kapsamda devamsızlık ve erken okul terki konulu bir ulusal strateji belgesi hazırlayacağız.

Özel durumlar hâriç her çocuğun eğitimini örgün eğitim kurumlarında tamamlamasını önemsiyoruz. Bu sebeple, devamsızlık ve erken okul terki riski taşıyan öğrencilerin devam ettiği okullara yönelik kurumsal kapasite geliştirme ve erken okul terkine yönelik farkındalık artırma çalışmalarına devam ediyoruz. Bu kapsamda okullarımızda önleme müdahale ve yönlendirme komisyonları kurduk. Ayrıca görsel sanatlar, müzik, drama/performans sanatları, atölye çalışmaları, telafi/yetiştirme sınıfları ve öğrenciler için mentörlük hizmetleri gibi okul içi ve okul dışı eğitim etkinliklerinden oluşan entegre bir önleme, müdahale ve telafi modeli geliştirilmiş olup ilgili modelin pilotlama çalışmalarını yürütmekteyiz.

Ortaöğretim çağ nüfusunda okullaşmayan tüm gençlerimize tek tek ulaşarak şartlarına uygun eğitim kurumları seçeneklerinden faydalanmalarını sağlıyoruz. Bu kapsamda tüm eğitim kademelerinde okuldan erken ayrılma riski taşıyan öğrencilerin erken tespitini kolaylaştırmak için çoklu veri noktaları kullanan bir erken uyarı sistemi üzerinde çalışıyoruz. Bu tedbirlerle, eğitim çağ nüfusundaki tüm çocuklarımızın eğitimle buluşmalarını sağlamayı ve sürdürülebilir kılmayı amaçlıyoruz.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Yapılan çalışmalar ve saha gözlem raporları, okulların sahip oldukları imkânlar ve sunduğu fırsatların öğrencilerin performansı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Okulların öğrenciler üzerindeki bu önemli etkisi, eğitim sistemlerinde okul temelli iyileştirmelere odaklanılmasını beraberinde getirmiştir. Buradan hareketle eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için okullar arası imkân farklılıklarının azaltılmasını önemli çalışma konularımızdan biri olarak görüyoruz. Bu doğrultuda derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak için eğitim altyapımızı sürekli

güçlendirdik ve 2003 yılından bugüne kadar toplam 363 bin 662 adet yeni dersliğin yapımını tamamlayarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunduk. Yapılan yeni dersliklerle her eğitim kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısını ülke genelinde her geçen gün azaltıyoruz. Bütün bu çalışmalar sonrasında derslik başına düşen öğrenci sayısını ilköğretimde 23'e, ortaöğretimde ise 22'ye düşürdük. Böylece büyük bir artış gösteren öğrenci sayısına rağmen eğitim ortamlarını önemli ölçüde iyileştirdik.

Eğitim ortamlarını iyileştirmek, okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltarak fırsat eşitliğini sağlamak için tamamladığımız "Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi", "Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" ve "Ortaöğretimde 10.000 Okul Projesi" kapsamındaki okulların tamamının her türlü bakım, onarım, donatım, teknolojik altyapı ve materyal ihtiyaç ve taleplerini karşıladık. Yine bu okullarda görev yapan öğretmenler ve yöneticilerimize mesleki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla seminerler, velilerimize rehberlik çalışmaları, öğrencilerimize sıfır atık, iklim değişikliği ve çevre, bağımlılıkla mücadele, siber zorbalık, teknolojinin faydalı kullanımı ve diğer güncel konularda mahalli ve merkezî eğitimler gerçekleştirdik. Dolayısıyla bu okullardaki tüm paydaşlarımızı destekleyecek mekanizmalar kurduk, bütüncül bir iyileşme için gerekli zemini hazırladık. Doğa, çevre, sağlıklı beslenme, oyun yoluyla öğrenme, kodlama, dijitalleşme gibi birçok konuda iş birliklerini hayata geçirdik. Erken çocukluk eğitiminde kaliteyi artırmak amacıyla okul öncesi eğitim programını ve tüm eğitim materyallerini Türkiye Yüzyılı vizyonuna yakışır şekilde güncelledik. İklim değişikliği konusunda bilinçli bir toplum oluşturmak için Sürdürülebilir Yaşam İçin Eğitim Projesi'ni ve İklim Değişikliği Eylem Planı'nı hayata geçirdik. 2024 yılında da bu çalışmalara yenilerini eklemeye devam edeceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

6 Şubat depremlerinin tahribatını gidermek için Bakanlık olarak birçok alanda kapsamlı faaliyetler gerçekleştirdik. Yaşanan ilk depremin ardından Kahramanmaraş, Malatya, Adana, Hatay, Osmaniye ve Adıyaman illerine ulaştık ve depremzedelerin acil barınma, ısınma vb. ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim yapılarımızdan kullanılabilir durumda olanları ivedilikle tespit ettik. Her bir yerleşim yerinde diğer kurum ve kuruluşların iş birliğiyle güvenle kullanılacak okul, yurt, pansiyon, öğretmen evi vb. eğitim kurumu binalarımıza depremzede vatandaşlarımızı yerleştirdik.

Onarım ihtiyacı oluşan eğitim yapılarımızın tamamının bakım onarım çalışmalarını tamamladık. Bu kapsamda yaklaşık 45.000 dersliğimizi 2023-2024 eğitim öğretim dönemi için kullanılabilir hâle getirdik. Bunlara ilaveten tahkiki gerekli görülen eğitim yapılarının tahkiklerine, tahkik sonrası güçlendirilmesi gereken eğitim yapılarının da güçlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Riskli görüldüğü için yıkım ya da tahkik kararı verilen okullarımızın kullanıma açılmayacak olması sebebiyle, bölgede ihtiyaç duyulabilecek eğitim yapılarının hızla yapılabilmesi için farklı türlerde çelik ve modüler eğitim yapısı projeleri geliştirdik. Bölgede kısa vadede gerçekleştirilecek çelik ve modüler eğitim yapıları ile daha uzun vadede gerçekleştirilecek betonarme eğitim yapılarının yatırım planlamasını yaptık. Ayrıca bölgede yapımı planlanan toplu konut alanları özelinde ihtiyaç olabilecek okul tür ve sayılarını belirledik. Bu doğrultuda 11 ilde toplam 22.039 derslik yapılmasını planladık. Bu dersliklerden 2.571'ini 2023-2024 eğitim öğretim döneminde hizmete açtık.

Öğretmenlerimizin barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerçekleştirdiğimiz birebir görüşmeler neticesinde, öğretmenler için ihtiyaç duyulan konteyner sayısı ilçe bazlı olarak tespit edildi ve 11.076 konteyner AFAD ile koordineli bir şekilde illere sevk edilerek hizmete sunuldu.

Ayrıca çocuklarımızın yaşadıkları öğrenme kayıplarını telafi etmek için yaz aylarındakiler de dâhil olmak üzere 20.099 kurs merkezinde 1.881.933 öğrencimizin yararlandığı destekleme kursları açtık, 30.124 öğrencimize burs desteği verdik.

2000 yılından önce yapımı gerçekleştirilen riski yüksek bölgelerde bulunan 18.189 okuldan acil müdahale gerekli 7.201'i için çalışmalarımızı yaptık ve 2.897'si için yıkım, 4.304'ü için güçlendirme kararı aldık. Yıkım kararı oluşturduğumuz okullardan 2.292'sinin yık-yap süreci ile güçlendirme çalışmalarımız devam etmekte olup II. aşama müdahale edilecek 10.988 okulun tespit çalışmalarına devam ediyoruz.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda çalışanlardan oluşan 81 il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde toplam 5.000 gönüllü öğretmen/personelden oluşan Bakanlığımız Arama ve Kurtarma Birimi (MEB AKUB), İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile koordineli bir biçimde arama kurtarma çalışmaları sürdürmüştür. Ülkemizin genelinde karşılaşılabileceğimiz afet ve acil durumlar için MEB AKUB ekibimizdeki gönüllü sayısını 20.000'e çıkarmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda 31.181 öğretmene ve 1.837.531 öğrenciye ilk yardım eğitimi verilmiştir.

Deprem bölgesindeki öğrencilerin özel okullara erişimini artırmak için 29 Kasım 2023 tarihinde yayımlanan Tebliğ ile 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki özel okullarda öğrenim gören/görecek öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesini sağladık. Bu kapsamda, belirlenen il ve ilçelerdeki özel okullarda okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim kademesinde öğrenim gören toplam

40 bin öğrenci için öğrenci başına 12.800,00 TL ile 18.000,00 TL arasında değişen tutarlarda eğitim ve öğretim desteği, Bakanlığımız tarafından karşılanacaktır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Takdir edileceği üzere, internet bilgiye erişimde öncelikli kaynak hâline gelmiştir. Bu kapsamda öğrencilerimizin daha iyi bir eğitim alması ve öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesi için okullarımızı teknolojik olarak donatmaya devam ediyoruz. 2023 yılı sonu itibarıyla etkileşimli tahta kurulmuş derslik sayımız 619 bin 691 adede ulaşacaktır. Böylece ilk, orta ve lise seviyelerindeki okullarımızın tamamına yakınının etkileşimli tahta ihtiyacı karşılanmış olacaktır. Hâlihazırda yaklaşık 190.000 etkileşimli tahtada yüklü olan yerli ve millî işletim sistemiz PARDUS'un, tüm etkileşimli tahtalara yaygınlaştırılması, tahtaların merkezî olarak yönetilmesi ve PARDUS'un etkin kullanımı için öğretmenlerimize eğitim vermeye devam ediyoruz. 21 bin 576 okul içi ağ altyapısı ve 1 milyon 241 bin 940 data ucu tesis edilerek dersliklere kadar geniş bant internet erişimi sağlanmıştır. Okulların internete erişiminde kablolu çözümler ile birlikte uydu ve mobil erişim teknolojileri de kullanılmaktadır. Ayrıca 2.500 okulumuza bilişim teknolojileri laboratuvarının kurulması ve 1.000 okulumuzda da mevcut bilişim teknoloji laboratuvarının yenilenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. Böylelikle öğrenci ve öğretmenlerimizin dijital eğitim teknolojilerini etkin kullanabilmeleri için gerekli donanım, alt yapı, bakım ve işletme desteği sağlanmaktadır.

Son yıllarda yaygınlaşan elektronik sınav uygulamalarını daha geniş bir ağda daha fazla kişiye ulaştırabilmek için çalışma başlattık. Bu kapsamda e-Sınav merkezi sayısını 574'e çıkardık. 2023 yılı sonuna kadar e-Sınav merkezi sayısını 650'ye çıkararak aynı anda 13 bin kişinin bu şekilde sınavlara katılabilmesini mümkün kılacağız.

Bakanlığımız ilk kez, okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört beceride Türkçe dil yeterliklerini bilgisayar tabanlı değerlendirmek üzere sınav uygulaması geliştirmiştir. Uluslararası sınav uygulamalarının standartlarında hazırlanan uygulamadan elde edilen çıktılar, Türkçe dil eğitiminin daha etkili hâle getirilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu uygulamanın yapılabilmesi için özel hazırlanan e-Sınav salonlarında diğer kurumlarla protokollü sınavlar da yapılmaktadır. e-Sınav salonlarında önümüzdeki yıl açık ortaokul ve lise sınavlarının da yapılabilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Ayrıca bu yıl denklik seviye tespit sınavları e-Sınav merkezlerinde tüm Türkiye genelinde yapılmaya başlanmıştır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Teknolojinin eğitimde kullanılması ve yaygınlaştırılması politikalarımıza bağlı olarak eğitime erişimi sağlamak ve öğrenmeyi pekiştirmek amacıyla herkesin faydalanabileceği farklı dijital platformlardan hizmet vermeye devam ediyoruz. Bu kapsamda dijital eğitim platformumuz Eğitim Bilişim Ağı (EBA), örgün eğitim sistemimizin dijital platformla bütünleşik bir hâle gelebilmesi için günün ihtiyaçları doğrultusunda sürekli olarak geliştirilmekte ve yeni içerikler ile zenginleştirilmektedir.

Diğer yandan, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine destek vermek üzere oluşturduğumuz Öğretmen Bilişim Ağı'nda (ÖBA) farklı alanlarda eğitimler sunulmaktadır. Yardımcı kaynaklara ilave olarak öğrencilerimizin bireysel öğrenme sürecine destek olmak üzere öğrenci ve öğretmenlerimizin birlikte kullandıkları dijital platform Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi'ni (ÖDS) kurduk. Hayat boyu öğrenme kapsamında faaliyetlerini sürdüren halk eğitimi merkezlerindeki kursların dijital ortama aktararak tüm vatandaşlarımıza açılabilmesi için ise Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı'nı (HEMBA) oluşturduk. İlkokuldan başlayarak tüm öğrencilerimizin İngilizce öğrenme süreçlerini ve İngilizce iletişim becerilerini desteklemek amacıyla Diyalekt ve Diyalekt Kids Platformu ve

Mobil Uygulamasını hayata geçirerek öğrenci ve öğretmenlerimizin kullanımına sunduk.

Bakanlık olarak güçlü bir dijital eğitim ekosistemi kurulmasına yönelik Eğitim Teknolojileri Kuluçka ve İnovasyon Merkezi'ni (ETKİM) hayata geçirdik. Girişimciler, araştırmacılar, eğitimciler, öğrenciler ve destekleyici kuruluşları bir araya getiren ETKİM'de, geleceğimize benim de bir katkı olsun diyen herkesi kapsayan bir etkileşim ortamı sağlayarak, gelecekteki iş birliği faaliyetlerinin ve eğitimi dönüştürecek stratejik teknoloji çözümlerinin tohumlarını attık. Girişimcilerin teknolojik yeteneklerini Bakanlığımızın eğitim alanındaki uzmanlığı ile eşleştiren bir ara yüz görevini üstlenecek ETKİM ile eğitim teknolojileri sektörünü de sahiplenmekte; sektörü yakından takip etmeyi, tanıtmayı ve sektördeki girişimcileri başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmak üzere tüm paydaşlarla iş birliği içinde destekliyoruz.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Okullar öğrencilerimiz var olduğu için vardır. Yani öğrenci sistemdeki temel unsur, öznedir. Bakanlığımız eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için ders kitaplarını 21 yıldır öğrencilere ücretsiz olarak vermektedir. Bakanlığımız bu süre içinde yaklaşık 4 milyar ders kitabının dağıtımını gerçekleştirmiştir. 2023-2024 eğitim öğretim yılında da bu kapsamda 171 milyon ders kitabı öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırılmıştır. Bakanlık olarak bu kapsamda bir yeni uygulamayı daha başlattık. Öğrenme kayıplarını telafi etmeye destek olmak için yardımcı kaynaklar hazırladık. Bu kapsamda 2023- 2024 eğitim öğretim yılı için 8. ve 12. sınıf öğrencilerimize yönelik 21 milyon yardımcı kaynak kitabın öğrencilerimize ücretsiz dağıtımını sağladık.

6 Şubat depremleri nedeniyle 11 ilde 2022-2023 eğitim öğretim yılının 2'nci döneminde oluşan öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar belirlenen kritik kazanımları dikkate alarak hazırladığımız programlar doğrultusunda 1 Ağustos-1 Eylül 2023 tarihleri arasında destekleme ve yetiştirme kursları açtık. Alan uzmanlarınca belirlenen kritik kazanımlara yönelik hazırlanan 29 adet telafi eğitimi yardımcı kaynağını dijital ortamda öğretmen ve öğrencilerimizin hizmetine sunduk ve 11 Eylül-6 Ekim 2023 tarihleri arasında okullarda öğrenme eksikliklerinin giderilmesine yönelik telafi eğitimleri gerçekleştirdik. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığımız Afet Bölgesi Eğitim Destek Programı İş Birliği Protokolü kapsamında 2. sınıftan 12. sınıflara kadar istekli öğrenciler için destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında görsel sanatlar, spor, müzik ve bilişim alanlarında da kurslar açtık.

Nüfusu az ve dağınık olan, okulu bulunmayan yerleşim yerlerinde yaşayan ve maddi imkânları yetersiz olan öğrencilerimize pansiyonlarımızda konaklama imkânı vererek eğitime erişimlerini sağlıyoruz. Yatılı öğrencilerimize günlük 3 ana öğün ve 1 ara öğün olmak üzere ücretsiz yemek hizmeti, geri ödemesiz harçlık, giyim, kırtasiye, eşofman ve ayakkabı yardımı yapıyoruz. Ayrıca depremler sebebiyle anne, baba ya da vasisi vefat eden okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine; parasız yatılılığa yerleşip yerleşmediğine bakılmaksızın 2022-2023 eğitim öğretim yılı ile sınırlı olmak kaydıyla eğitim desteği sağladık. Bununla birlikte yatılı bölge okullarını fiziki, sosyal-kültürel ve akademik yönden iyileştirerek günün ihtiyaçlarına uygun hâle getirecek çalışmalara devam ediyoruz.

Bu yıl deprem bölgesindeki illerimizde eğitim gören öğrencilerimize pozitif ayrımcılık yaparak ilk kez burs kontenjanı verdik ve depremlerden etkilenen toplam 30.124 öğrencimize burs imkânı sağladık. Anne ve/veya babası vefat eden 6.925 öğrencimizin tamamını ve Devletimizin koruması altında olan çocuklarımızdan sınava giren 3.871 öğrencimizi burs imkânından faydalandırdık.

2022-2023 eğitim öğretim döneminde Bakanlığımıza bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ile örgün ve açık ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara yönelik olarak 15.674 kurs merkezinde açtığımız destekleme ve yetiştirme kurslarında 1 milyon 690 bin 722 öğrencimizle eğitim faaliyetleri yürüttük. 2023 yaz döneminde ise 4.425 kurs merkezinde açılan kurslarımızdan 191.211 öğrencimiz faydalanmıştır.

Bununla birlikte öğrencilerimize doğrudan nakdî ve ayni olarak önemli destekler sağlamayı sürdürüyoruz. Bu kapsamda 1 milyon 165 bin öğrencimizin faydalandığı ücretsiz taşınmalı eğitim ve yemek yardım programı için 27 milyar 880 milyon TL, 490 bin özel gereksinimli bireyin faydalanacağı eğitim programları için 31,5 milyar TL, ilköğretim ve ortaöğretimde toplam 370 bin öğrencimizin faydalandığı burs, giyim ve kırtasiye yardımı ve harçlık ödemeleri için 8 milyar 509 milyon TL, pansiyonlarda barınan 255 bin öğrencimize barınma desteği olarak yaklaşık 7 milyar 77 milyon TL, ücretsiz ders kitabı ve yardımcı kaynak kitaplarının baskı ve dağıtımını için 8,4 milyar TL, OSB içinde ve dışında açılan özel mesleki ve teknik Anadolu liselerinde eğitim öğretimin desteklenmesi kapsamında 3 milyar 80 milyon TL, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında lisansüstü öğrenim gören 3.201 öğrencimiz için 2 milyar 906 milyon TL kaynak ayrılmıştır.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin toplumsal hayatın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Bu öğrencilerimizin ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim almaları, eğitimde fırsat eşitliği kapsamında önem teşkil etmektedir. Bu kapsamda 359.710 özel eğitim öğrencimiz kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile aynı sınıfta eğitim almaktadır. Özel eğitim anaokulu, özel eğitim uygulama okulları ve özel eğitim meslek okullarında da 62.815

özel eğitim öğrencimiz eğitim almaktadır. Ayrıca hastanelerde 3.610 öğrencimizin ve evlerinde ise 10.980 öğrencimizin eğitime erişimlerini sağlıyoruz.

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin erken yaşta eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla okul öncesi dönemde hizmet sunan 146 özel eğitim anaokulu sayısını 362'ye çıkarılmıştır.

Özel eğitim öğrencilerimizin akranlarıyla bir arada eğitimlerini sürdürmelerini önemsiyoruz. Bu kapsamda kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının niteliğini artırmaya yönelik Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi kapsamında 5.000 öğretmenimize kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları konusunda eğitim verdik.

Bu arada, özel eğitim öğrencilerimizin eğitim materyali ihtiyaçlarını karşılamak için “Özel Çocuklara Özel Materyaller” projesi kapsamında şu ana kadar yaklaşık 1 milyon öğretim materyalini okullarımıza ulaştırdık. 2024 yılı sonuna kadar 3.000 adet daha öğretim materyali üretilip okullarımıza ulaştırılması planlanmıştır.

Beceri Uygulama Alanları ile özel eğitim uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilerin farklı beceri alanlarında yaparak ve yaşayarak aktif öğrenmelerine destek olmak üzere toplam 365 özel eğitim uygulama okulunda 112 görsel sanatlar, 102 müzik, 290 bahçe ve hayvan bakımı, 123 beden eğitimi ve spor ile 183 duyu ve hareket geliştirme uygulama alanı olmak üzere 810 beceri uygulama alanını okullarımıza kazandırdık.

Ülkemizin farklı bölgelerinde eğitim gören özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimiz için Türkiye genelinde standartları belirlenmiş toplam 637 destek eğitim odası, 216 özel eğitim sınıfı, 292 uygulama evi, 608 meslek edinme atölyesi olmak üzere 1.753 özel eğitim ortamı yaptık. 2024 yılında yeni destek eğitim odası ve yeni özel eğitim kampüsleri kurup beceri uygulama alanları ve meslek atölyelerinin sayısını artıracğız.

2023 yılı Kasım ayı itibarıyla toplam 3.257 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde görme, işitme, zihinsel, bedensel yetersizliği olan bireyler ile dil ve konuşma bozukluğu, öğrenme güçlüğü, otizm spektrum bozukluğu olan 559.067 özel gereksinimli bireye destek eğitim hizmeti verilmiştir.

Halk eğitimi merkezleri aracılığıyla da özel eğitime ihtiyacı olan bireylere ulaşmaktayız. Bu yolla görme, işitme, konuşma, ortopedik vb. engelleri olan bireyler de kurslarımıza katılabilmektedir. Ayrıca bazı kursları da kişinin engel durumuna göre özel olarak açmaktayız. 2015 yılından bu yana özel eğitime ihtiyacı olan toplam 286.846 kişi kurslarımızdan faydalanmıştır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

6 Şubat depremlerinden etkilenen illerde öğrenim gören özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması kapsamında çalışmalar yürüttük. Sağlık sorunları nedeniyle tedavisine hastanede devam edilen öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla Adana'da 23, Adıyaman'da 4, Diyarbakır'da 16, Gaziantep'te 24, Hatay'da 1, Kahramanmaraş'ta 14, Malatya'da 7, Osmaniye'de 8 ve Şanlıurfa'da 13 olmak üzere toplam 110 hastane sınıfı açılmıştır.

Depremden etkilenen Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Osmaniye'de özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişiminin sağlanması amacıyla özel eğitim destek çadırları/alanları açtık. Özel eğitim destek çadırlarında/ alanlarında 70 ilden 684 özel eğitim öğretmeni ile 29 özel eğitim saha koordinatörüne gönüllülük esasıyla görev verilmiştir.

Deprem bölgesindeki özel eğitim okullarının belirlenen standartlara ulaşması amacıyla 10 beceri uygulama alanı ile Adana ve Kahramanmaraş'ta ikişer adet olmak üzere toplam 4 meslek edinme atölyesi kurulmuştur.

Depremden hemen sonra 10 ilde toplam 4.574 rehber öğretmen ile yürütülen psikososyal destek hizmetleri kapsamında; 1 milyon 40 bin 728 öğrenci ve 511 bin 927 veli olmak üzere toplam 1 milyon 552 bin 655 kişiye psikososyal destek hizmeti sunduk. Depremden etkilenen kişilerin fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, olası travma sonrası stres belirtilerinin olabildiğince azaltılması, kısa ve uzun dönemde daha uyum sağlayıcı bir işlevselliğin ve baş etmenin artırılması amacıyla rehber öğretmenler tarafından öğrenci, öğretmen ve velilere psikolojik ilk yardım programı uyguladık. Ayrıca bölgeden ayrılmak zorunda kalarak diğer illere giden ve Bakanlığımız bünyesindeki kurum ve kuruluşlara yerleştirilen veliler ve öğrencilere yönelik psikososyal destek çalışmalarına da devam ettik. Bu kapsamda 1 milyon 55 bin 891 veli ve öğrenciyle görüşmeler gerçekleştirdik. Psikososyal destek çalışmalarının daha etkin yürütülebilmesi amacıyla depremden doğrudan etkilenen illere 4.267 psikososyal destek kiti gönderilmiştir.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Önemli gördüğümüz bir diğer husus da, Türkiye sathında psikolojik destek mekanizmalarını yaygınlaştırmak ve eğitsel tanılama süreçlerinin iyileştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye genelinde hizmet veren rehberlik ve araştırma merkezi sayısını 296'ya çıkardık.

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin (RAM) fiziki ortamlarının güçlendirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla RAM'larda bulunan test odası, bedensel performans değerlendirme odası, görüşme odası ve veli bekleme salonlarının donatılarının standart hâle getirilmesi çalışmalarını tamamlayarak 113 rehberlik ve araştırma merkezinde bu standartlara uygun fiziki ortamları yeniden düzenledik.

Özel yetenekli bireylerin eğitimi için de çalışmalarımız ayrıca devam etmektedir. 2022 yılında 375 olan bilim ve sanat merkezi (BİLSEM) sayısını 2023 yılında 395'e çıkardık. Aynı dönemde BİLSEM'lerden destek eğitimi alan öğrenci sayısını ise 86 bin 703'ten 104 bin 424'e yükselttik. Özel yetenekli bireylerin mümkün olan en erken dönemde, ihtiyaçlarına uygun eğitim ortamlarında, uygun yöntemler ve araç gereçler kullanılarak desteklenmesi ve var olan kapasitelerini en üst seviyede kullanabilmelerini sağlamak amacıyla "BİLSEM'lerin Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi"ni yürütüyoruz. Proje kapsamında 85 adet atölyenin yapımını tamamladık. Bununla birlikte, Cumhurbaşkanlığı Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025) kapsamında 40 adet yapay zekâ atölyesinin kurulum çalışmalarını tamamladık.

2024 yılında BİLSEM'lere 100 adet atölye kurmayı planlıyoruz. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılmak üzere e-İçerikler üretmeye devam edeceğiz. Ayrıca öğretmenlere dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi ve e-İçerik hazırlama sürecinde destek sağlanması amacıyla eğitimler düzenleyeceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğinde yaptığımız değişiklikle özel eğitim okul ve kurumlarında öğrenim gören öğrencilerimiz ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitime ihtiyacı olan kursiyerlerimizin ara ve yaz tatillerinde de eğitim aldıkları kurumlara taşınmasını sağladık. Depremden etkilenen 11 ilimizde evleri hasar gördüğü veya yıkıldığı için çadır kent, konteyner, pansiyon/yurt, kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesisler, oteller vb. alanlarda kalan öğrencilerimizi yönetmelik kapsamına alarak okullara ücretsiz taşıdık.

Bu kapsamda 371.028 öğrencimiz taşıma, 377.594 öğrencimiz de öğle yemeği hizmetinden faydalanmıştır. Ayrıca deprem bölgesinden ayrılarak diğer illerde eğitim öğretimine devam eden öğrencilerimizi de taşıma ve yemek hizmetinden faydalandırdık. Bununla birlikte Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ve Gaziantep ili İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan ve konteyner kentlerde ikamet eden yaklaşık 3.000 öğretmen ve diğer personelimizin görev yaptıkları okul/ kurumlara taşıma yoluyla ulaştırılmasını sağladık.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Türkiye'nin her geçen gün büyümesi ve kalkınması, iş gücü piyasasını derinden etkilemekte ve nitelikli insan kaynağına olan ihtiyacı nicelik ve nitelik olarak artırmaktadır. İş gücü piyasasının bu ihtiyacını karşılamak amacıyla güçlü ve etkin eğitim-istihdam-üretim bağının kurulması, mesleki eğitimin; bireylerin ve iş gücü piyasasının ihtiyaçlarına doğru ve hızlı cevap verebilecek şekilde geliştirilmesi bir ihtiyaçtır. Bu bilinçle ülkemizin, Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde yüksek gelir düzeyine sahip ekonomiler arasında hak ettiği yeri alabilmesi için mesleki eğitimi orta ve uzun vadeli politikalar doğrultusunda geliştirmek, mesleki eğitim yoluyla nitelikli insan kaynağını yetiştirerek bu potansiyelin istihdama nitelikli katılımını sağlamak için var gücümüzle çalışmaktayız.

Eğitim verdiğimiz tüm alanlarda mesleki eğitimin en önemli paydaşları olan meslek kuruluşları ve ilgili sektörlerde faaliyet gösteren öncü işletmelerle güçlü ve kapsamlı iş birlikleri kurarak, eğitim-istihdam-üretim bağlantısını güçlendiriyoruz. Bu çerçevede öğrencilerimizin gerçek üretim ortamını deneyimlemelerini ve yaparak/üreterek öğrenmelerini sağlamak amacıyla okullarımızın döner sermaye işletmelerindeki üretim faaliyetlerini destekliyoruz. Üretimin artırılması hedefimiz doğrultusunda, mesleki eğitim kurumlarında döner sermaye faaliyetlerini çeşitlendirerek eğitimi

yapılan her alanda daha fazla öğrencinin öğretmenleriyle birlikte mesleki becerilerini geliştirmelerine zemin oluşturuyoruz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Mesleki ve teknik ortaöğretim programlarında, öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirecek, meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak ders ve kazanımlara yer veriyoruz. Ayrıca öğrencilerin ilgi ve tercihleri ile sektörün beklentilerini karşılayacak şekilde seçmeli meslek dersleri ve sertifika programlarını uygulamaya koyuyor, mesleki eğitim kurumlarında savunma sanayi, siber güvenlik, robotik uygulamalar gibi sektörlerle yönelik ders ve kazanımları da programlarımıza dâhil ediyoruz. Yapay zekâ, sanal ve artırılmış gerçeklik sistemleri gibi eğitim teknolojisi modellerinin, eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanılmasına ve eğitim ortamlarının dijital teknolojilerle güçlendirilmesine yönelik iyileştirme çalışmalarına da ayrıca devam ediyoruz.

Mesleki eğitimde 1.012 okulumuzun sektörle ilişkisini kurduk ve toplam 1.854 protokol kapsamında öğretmenlerimizin iş başında hizmet içi eğitimi, öğrencilerimize işletmelerde mesleki eğitim ve staj imkânı sunulması ve mezunların sektörde istihdamına öncelik verilmesi hususları başta olmak üzere birçok alanda etkili çalışmalar yürütüyoruz.

Bilgi ve iletişim çağında yerli ve millî otomobil, uçak, gemi, uydu, robot ve diğer sistemleri üreten bir Türkiye hedefi doğrultusunda bilimsel ve analitik düşünen, edindiği bilgiyi beceriye ve ürüne dönüştürebilen, girişimci, rekabet edebilme gücüne sahip bireyler yetiştirmek şüphesiz en önemli görevlerimiz arasında yer almaktadır. Bu amaç kapsamında MEB Robot Yarışması'nın 15'incisini Bursa'da gerçekleştirdik. Millî teknoloji hamlemizin gerçekleştirilmesini temel hedef olarak benimseyen TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivalinde öğrencilerimizin

ortaya koymuş oldukları ürünler ve 4.639'u tescil edilen patent/faydalı model/ tasarım/marka gurur kaynağımız olmuştur.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Mesleki eğitimi geliştirmek için attığımız en önemli adımlardan biri de iş gücü piyasasının kalfa ve usta ihtiyacını karşılamada önemli bir rol oynayan mesleki eğitim merkezlerinin güçlendirilmesi olmuştur. Bilindiği üzere bu çerçevede yüce Meclisimizin takdiriyle 2016 yılında mesleki eğitim merkezleri zorunlu eğitim kapsamına alınarak ortaöğretim kurumu statüsüne kavuşmuştur.

Deprem felaketinin yaralarını sarmak için mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarımız seferber olmuş, sahip oldukları üretim kapasitesini devreye sokarak konaklamadan beslenme ihtiyacına, hijyen malzemesinden konteynere, ısınma ihtiyacından enerji istasyonlarına kadar bölgenin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına destek vermiştir.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Ülkemizin ekonomik olarak kalkınmasında enerji, savunma, teknoloji gibi kritik öneme sahip sektörlerde inovasyondan imalata, yapay zekâdan siber güvenliğe kadar pek çok alanda ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi ve eğitim ile istihdam ilişkisinin sağlanması bağlamında organize sanayi bölgeleri içinde ve dışında bulunan 260 özel mesleki ve teknik Anadolu lisesinde öğrenim gören öğrencilerimize eğitim ve öğretim desteği sağlıyoruz. 25 farklı alanda mesleki eğitime devam eden öğrencilerimizi desteklemek adına bütçemizden 3 milyar 80 milyon TL kaynak ayırdık.

Dün olduğu gibi bugün de mesleki ve teknik eğitimin paydaşlarıyla iş birliği içinde ulusal ve uluslararası mesleki yeterliliğe ve değerlere, ahilik kültürüne ve meslek ahlakına sahip, yenilikçi, girişimci, üretken, ekonomiye değer katan ehil iş gücü yetiştirilmesi için gerekli adımları kararlılıkla atacağız.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren 104 güzel sanatlar lisesi ile 100 spor lisesi bulunmaktadır. Spor liselerinde 40 okulda 31 branşta tematik uygulama bulunmakta olup bu okullarımızda en çok uygulanan branşlar atletizm, futbol, güreş ve voleybol alanlarıdır. Tematik branşlarda en fazla öğrenci futbol, voleybol ve atletizm alanlarındadır. Spor liselerini tematik hale getirip, çocuklarımızın akademik eğitimlerini aksatmadan yetenekli olduğu sportif branşlarda erken yaşlardan itibaren eğitim almalarını sağlamaya çalışıyoruz.

Spor liselerinde yeterli fiziksel ve eğitsel altyapı oluşturularak öğrencilerin spor aktivitelerine erişimlerinin sağlanması, sporun tabana yayılması ve yetenekli öğrencilerin keşfedilmesi, beden eğitimi ve spor alanında ihtiyaç duyulan alanlar için nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, gençlik ve spor alanındaki hizmet ve faaliyetlerde iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Futbol Federasyonu, Türkiye Voleybol Federasyonu ve Türkiye Tenis Federasyonu ile protokoller imzalanmış olup bu kurumlarla ortak çalışmalar yürütmekteyiz.

Görsel sanatlar, tiyatro, müzik, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği alanlarında eğitim veren güzel sanatlar liselerimizde; farklı disiplinleri birlikte kullanıp yorumlayabilecek, teorik ve pratik altyapıya uygun yöntem geliştirilebilecek ve özgün sanatsal çalışmalar üretebilecek bireyler yetiştirmek amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi ile

imzaladığımız protokoller doğrultusunda çalışmalarımıza devam ediyoruz. Tıpkı spor liselerinde olduğu gibi sanat liselerinde de çocuklarımızın erken yaştan itibaren eğitim almaya başlamalarını temin etmek üzere, müzik ilkokulu açmayı planlıyoruz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Depremlerden sonra ivedilikle harekete geçtik ve olağanüstü hâl ilan edilen illerimiz için öğretmen görevlendirmeleri yaptık. Bununla birlikte Bakanlığımıza bağlı olarak görev yapan sözleşmeli/kadrolu öğretmenlerin yer değiştirme duyurusu kapsamında 4 bin 391 öğretmenin atama işlemlerini istekleri doğrultusunda norm kadro durumuna bakmaksızın il millî eğitim müdürlükleri emrine gerçekleştirdik. Duyuru kapsamında tamamlanan atama işlemlerinin ardından deprem bölgesinde görev yapan ve sağlık mazeretini sağlık kurulu raporu ile belgelendirenlerin atamalarını da talep ettikleri ilde alanında ihtiyaç bulunan ilçe millî eğitim müdürlüğü emrine yaptık. Ataması gerçekleştirilen öğretmenlerden ayrıldıkları illere geri dönmek isteyen öğretmenlerimizin de taleplerini yerine getirdik.

Depremlerden ağır derecede etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde görev yapan kadrolu öğretmenlerin, 2023 yılı yaz döneminde yapılmış olan il içi isteğe bağlı yer değiştirme işleminden bağımsız olarak 3 bin 301 öğretmenimizin de il içerisinde isteğe bağlı yer değişikliği işlemlerini gerçekleştirdik. Ayrıca bu 4 ille birlikte Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan kadrolu öğretmenlerimizden 1.618'inin iller arası isteğe bağlı yer değişikliği işlemini hiçbir başvuru şartı aramaksızın yaptık. 2023 Mart sözleşmeli öğretmenlik atamasında ataması gerçekleştirilen 45 bin öğretmenden 21 bin 569'unu deprem bölgesinde bulunan illere atadık. Anılan illerde görev yapan öğretmenlerden eşi veya çocuğu vefat edenler, kendisinin/eşinin anne veya babası vefat edenler ile deprem esnasında ikamet ettikleri binanın orta

veya ağır hasar aldığını ya da yıkıldığını belgelendiren 1.544 öğretmenimizin yer değişikliğini gerçekleştirdik.

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nde yaptığımız düzenleme ile Bakanlığımız kadrolarında 16.06.2023 tarihinden önce göreve başlayan öğretmenleri zorunlu çalışma yükümlülüğünden muaf tuttuk. Ayrıca aynı düzenleme ile Bakanlığımız kadrolarında öğretmen olarak görev yapanlardan Bakanlığımıza atanmadan önce Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar İçin Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi'nde (PIKTES) görev yapmış olanların bu kapsamda geçirdikleri sürelerle hizmet puanı verilmesini sağladık.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Anayasamızın 24. Maddesi başta olmak, ilgili mevzuat uyarınca güvence altına alınan din eğitimi ve öğretimi de okullarımızda titizlikle çalışılan konulardan bir diğeridir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde dini ve ahlaki kavram ve değerler öğrencilerimize bilimsel bir yaklaşımla verilmektedir.

İlköğretim ve ortaöğretim kademeleri ile imam hatip okullarımız, liseye ve üniversitelerin bütün bölümlerine öğrenci yetiştiren, eğitim içeriği, özgünlüğü ve çeşitliliği ile markalaşmış ve ülkemizin telif bir eğitim modeli olmuştur. İmam hatip okullarımızda 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrencilerin ilgi, kabiliyet ve kariyer hedeflerine göre program çeşitliliği uygulanarak temel İslam bilimleri ile birlikte fen ve sosyal bilimler, yabancı diller, musiki, spor, geleneksel ve çağdaş görsel sanatlar, hafızlık, çocuk gelişimi ve eğitimi, teknoloji proje ve programları uygulanmaktadır.

Uluslararası Anadolu imam hatip lisesi programı, ülkemizin din eğitimi tecrübesinin Türkiye’den dünyaya açılan uluslararası boyutu olmaya devam etmektedir. Belirlenen Anadolu imam hatip liselerinde açılan yabancı dil hazırlık sınıfları ile öğrencilere Arapça, İngilizce, Almanca, İspanyolca, Rusça, Çince, Fransızca, Farsça, İtalyanca ve Japonca dillerini öğrenme imkânı sunuyoruz. Hazırlık sınıfı uygulayan okullarımız arasında 10 dilde, uluslararası Anadolu imam hatip liselerinde öğrenim gören 92 ülkeden yabancı öğrencilerin Türkçe yarıştığı “Türkiye Münazaraları” ile öğrencilerimizin öğrendikleri yabancı dili etkin kullanmalarını sağlamaktayız. İmam hatip ortaokullarımızda ise Arapça ve İngilizce “Yoğunlaştırılmış Dil Programı”nı 544 okulumuzda uyguluyoruz.

6 Şubat depremlerinin ardından başlattığımız “Eğitimde Tek Yürek Programı” kapsamında 70 ildeki 952 gönüllü Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokullarını, depremde etkilenen 11 ilimizdeki 876 okulumuz ile paydaş yaptık. Gönüllü okullarımızın desteği ile bölgeye ısınma, barınma, kuru gıda, kişisel hijyen ve temizlik, kırtasiye ve giyim yardımları ulaştırdık. Ayrıca Ramazan ayında iftar çadırları kurarak kumanya paketleri dağıttık, fitre ve zekât gibi nakdî yardımları ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık, imkânı olan okullar arasında çevrim içi derslerle sınavlara hazırlık programları yürüttük. Program kapsamında bölgedeki yaklaşık 263 bin öğrenci ile 10 bin idareci ve öğretmene ulaştık. 2023-2024 eğitim öğretim yılında da akademik, sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal çalışmalarla programa devam edilecektir.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Öğretmen, her türlü gelişmeye, imkâna ve teknolojik ilerlemeye rağmen yerine bir şey ikame edilemeyen yüce bir değerdir. Bundan dolayıdır ki Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılı olan Türkiye Yüzyılı’nda vatan evlatlarını yarınlara hazırlayacak, onlara rehberlik edecek, onların hayatına dokunacak ve medeniyet tasavvurumuzu maarif davamızla şekillendirecek olan yine

öğretmenlerdir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak öğretmenlerimizin her anlamda destekleyicisi olacağımız gibi istişare kültürüyle şekillenen, öğretmenin saha tecrübesiyle kendini revize eden bir maarif anlayışının da güçlü bir takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Eğitime dair altyapı sorunlarının önemli oranda çözüldüğü günümüzde eğitimin kalitesi daha da önemli hâle gelmiştir. Bu anlamda okulların başarısı açısından kritik öneme sahip öğretmenlerin; nasıl yetiştirildikleri, mesleğe nasıl kabul edildikleri, adaylık sürecini nasıl geçirdikleri ve mesleki gelişimlerini sağlayacak mesleki gelişim faaliyetlerinin etkililiği gibi birbiriyle ilişkili tüm aşamaların gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir. Bunun için Bakanlığımızın ihtiyaçlarını gözeten ve gerekli eğitimleri verebilecek insan kaynağına sahip Millî Eğitim Akademisinin kurulması önemli bir yenilik olacaktır. Diğer taraftan görev başındaki öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimi için merkezi ve mahalli kurumsal kapasite güçlendirilerek iş birliğine dayalı, planlı, erişilebilir, sürdürülebilir, izlenebilir ve mesleki uygulamalar ile bütünleşik bir model geliştireceğiz.

Hedeflediğimiz yüksek nitelikli öğretmen yetiştirme sistemine erişebilmek için önemli politikalardan biri de tüm paydaşlar için yol gösterici nitelikte standartların oluşturulmasıdır. Bu kapsamda öğretmenlerin sahip olması gereken bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade eden “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” büyük bir öneme sahiptir.

Söz konusu yeterlikleri ihtiyaçlar doğrultusunda güncelleyerek öğretmen yetiştirme sürecinin iyileştirilmesinde referans olma yönünü güçlendireceğiz. Bu doğrultuda yükseköğretim programlarında öğrencilerin yetiştirilmesi, mesleğe kabul, adaylık, kariyer gelişimi ve mesleki gelişim ile “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ilişkisini tesis edeceğiz.

14 Şubat 2022 tarihinde yürürlüğe giren Öğretmenlik Meslek Kanunu'na yönelik Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararını da dikkate alarak mesleği taçlandırarak, mesleğin niteliğini ve toplumsal statüsünü güçlendirecek şekilde gerekli hazırlıkları yaparak kanun teklifini yüce Meclisimize arz edeceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Örgün eğitimin yanında tüm vatandaşlarımıza erişebilmenin etkin bir yolu olan yaygın eğitimi de ayrıca önemsiyoruz. Bu kapsamda Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde resmî 1.001 halk eğitimi merkezi ve 31 olgunlaşma enstitüsü olmak üzere toplam 1.032 yaygın eğitim kurumumuz ile faaliyetlere devam ediyoruz. Bu kurumlarımızda gerçekleştirdiğimiz kurs programlarımızı istihdamı destekleyecek şekilde güncelledik. 2023 yılı Ekim ayı itibarıyla 10 milyon 716 bin 354 vatandaşımızın yaygın eğitim imkânlarından yararlanmasını sağladık.

Depremlerden etkilenen 11 ilimizde bulunan hayat boyu öğrenme kurumlarında 13 Mart 2023 tarihinden itibaren toplam 90.403 kurs açtık ve bu kurslarda 1 milyon 257 bin 382 kursiyere eğitim verdik. Deprem bölgesinde açılan destek ve koordinasyon merkezlerimizde üretim atölyeleri de dâhil olmak üzere kursiyerlerin üretime yönelik olarak kurslara katılımını sağladık.

Hayat boyu öğrenmede özellikle kadınlara öncelik tanıyarak 2023 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla 6 milyon 844 bin 18 kadın kursiyere ulaştık. Kadınlarımızın dijital okuryazarlık ve dijital pazarlama yönündeki becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptık.

Uzaktan öğrenme teknolojileri yoluyla zamandan ve mekândan bağımsız olarak hayat boyu öğrenme imkânlarına vatandaşlarımızın erişimlerini sağlamak amacıyla Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA)

platformunu vatandaşlarımızın kullanımına sunduk. Yaygın eğitim içeriklerini elektronik ortama taşıdığımız HEMBA’da bugüne kadar 108 farklı uzaktan öğrenme kurs programı sunulmuş ve bu programlara 493.675 kursiyer katılmıştır.

Toplumun temeli olan güçlü ve sağlıklı aile yapısının korunmasını, toplumsal ve manevi değerlerin geliştirilmesini, bireylerin sağlıklı gelişimini önemsiyoruz. Bu kapsamda başlatmış olduğumuz Aile Okulu Projesi ile ülke genelinde aile eğitimlerine devam ediyoruz. 2024 yılında da aile okulu alanı altında yer alan kurs programlarımızı vatandaşlarımızın ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda geliştirmeyi ve bu yolla daha fazla aileye ulaşmayı hedeflemekteyiz.

Geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarını gelecek kuşaklara aktarmak, kültürel geçmişimiz ile geleceğimiz arasında bir köprü vazifesi kurulmasını sağlamak oldukça önemlidir. Yaygın eğitim kapsamında verilen bu kurslarla unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarını, yaygınlaştırmak, öğretmek, yaşatmak ve icra eden ustalara sahip çıkarak yeni nesillere aktarmayı öncelikli amaçlarımız arasında görüyoruz.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Eğitim öğretim sürecinin en önemli boyutlarından biri olan ölçme ve değerlendirme sürecini de sonuç odaklı sistemden süreç odaklı sisteme geçişi hedefleyen yeni bir bakış açısıyla tasarladık. Bu kapsamda Bakanlığımız tarihinde bir ilk olan Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği’ni hayata geçirdik.

Sınıf içi ölçme/okul sınavları, izleme araştırmaları, merkezi sınavlar ve ölçme değerlendirme merkezleri olmak üzere dört temel esas üzerine oturtulan Yönetmeliğe göre artık okullarda sınav haftası uygulaması ile ülke il/ilçe ve okul genelinde ortak yazılı sınavlar yapılabilecektir. Uygulamalı sınavlar hariç, öğretmenlerimizin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubede okutulan derslerin sınavlarının ortak yapılması esas olacaktır. Ortak yazılı sınavlar okullarda öğretmenlerimiz tarafından uygulanıp değerlendirilecektir.

Her sınavdan sonra öğrencilerin eksikliklerinin tespiti için sınav analizleri gerçekleştirilecektir. Konu ve kazanım eksikliği görülen öğrencilerin durumları, ders öğretmeni ve eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından yeniden değerlendirilerek sınıf içi telafi uygulamaları yapılacaktır. Türkçe/Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmek için yazılı ve uygulamalı olarak yapılacaktır.

Türkiye'deki yabancı dil eğitim kalitesini uluslararası standartlara uygun bir şekilde bilimsel veriler ışığında geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda Bakanlığımızın öğretim programlarında kullanılan uluslararası dil yeterlik çerçevesi olan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin öğretim ve değerlendirme sürecinde daha etkili uygulanması için yabancı dil öğretmenlerine eğitimler vermekteyiz.

Okul öncesi ve ilkokul kademesinde öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimi sürekli takip edilecektir. Öğrencilerin gelişim düzeyleri, öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen bireysel ve grupla yapılan etkinliklere katılım gözlem formları, oyun temelli değerlendirmeler ve verilen görevleri yerine getirme amaçlı ölçme araçları ile takip edilecektir. Böylece, ilkokul 4. sınıflarda yazılı sınav saati uygulaması yapılmayacaktır. 4. sınıflarda öğrenci notları öğrenci gelişim dosyasına göre verilecektir. Öğretmenler tarafından ünite/tema ve/veya konu sonlarında öğrenciye geri bildirim vermek amacıyla kısa süreli sınavlar yapılabilecektir. Burada bilinmesi

gereken bir ayrıntı vardır. O da bu sınavların notla değerlendirilmeyecek olmasıdır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Bakanlığımızın yurt dışı eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili çalışmalarından da kısaca bahsetmek isterim.

Bakanlık olarak ülkemizin dış politika hedefleri ile uyumlu eğitim diplomasisi faaliyetlerini yürütmek, uluslararası iş birliğinden en üst düzeyde faydalanmak, dünyada eğitim alanındaki gelişmeleri takip etmek, ülkemizin birikim ve tecrübelerini diğer ülkelerle paylaşmak, yaptığımız çalışmaların uluslararası alanda görünürlüğünü artırmak, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın eğitim çağındaki çocuklarının ülkemizle bağlarını korumak, Türkçe ve Türk kültürüne dair eğitim ihtiyaçlarını karşılamak temel önceliklerimiz arasındadır. Bu amaç doğrultusunda 63 ülkede 60'ı eğitim müşavirliği ve 31'i eğitim ataşeliği olmak üzere toplam 91 temsilciliğimiz; yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın çocuklarının devam ettiği 16 ilkokul, 15 ortaokul, 7 imam hatip ortaokulu, 9 Anadolu imam hatip lisesi, 13 Anadolu lisesi, 2 çok programlı Anadolu lisesi, 1 Anadolu kız meslek lisesi, 2 Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi (TÖMER) olmak üzere toplam 65 kurumumuzla yurt dışında eğitim ve öğretim faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel okullar ile yabancı ülkelerde bulunan, aynı seviyede ve türde olan okullar arasında iletişim ve işbirliği köprüsü kurmak amacıyla başlatılan "Uluslararası Kardeş Okul Uygulaması"na geliştirilerek devam edilmekte olup bu kapsamda ülkemiz okulları ile 65 farklı ülkeden 867 okul, kardeş okul olarak eşleştirilmiştir.

Hâlihazırda 32 ülkede 1.668 görevli öğretmen ve Türk dilinin öğretilmesi amacıyla yurt dışında bulunan üniversitelerin Türkoloji kürsülerinde/yabancı dil bölümlerinde veya Büyükelçiliklerimiz/Başkonsolosluklarımız nezdinde açılan Türk kültür merkezlerinde 41 ülkede 134 okutman bulunmaktadır. Ayrıca bahse konu okul ve kurumlarımızda toplam 11.517 öğrencimiz öğrenim görmektedir.

2024 yılında da güçlü bir eğitim diplomasisi ile uluslararası iş birliklerini geliştirmek, daha fazla vatandaşımıza ulaşmak ve dünya üzerindeki etkinliğimizi artırmak amacıyla yurtdışı teşkilatımızın kurumsal kapasitesini geliştirmeye devam ederken eğitim diplomasisi alanında görev yapan diğer kurumlarımızla işbirliklerimizi artırarak ülkemizin uluslararası eğitim alanındaki görünürlüğünü pekiştirecek çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Bilindiği üzere, ülkemizin eğitim alanında sahip olduğu birikimi insanlığın hizmetine sunmak ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına; yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek amacıyla 2016 yılında Türkiye Maarif Vakfını kurduk. Vakıf, Bakanlığımızın faaliyet gösterdiği okul ve kurum bulunmayan ülkeler başta olmak üzere dünya genelinde yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocuklarının eğitim ve öğretim ihtiyacını gidererek, ana vatanlarıyla bağlarını sağlamlaştırma yönünde önemli bir görev ifa etmektedir. Aynı zamanda diğer ülke vatandaşlarının öğrenim görebildiği uluslararası standartlarda eğitim vermektedir. Bugün itibarıyla Türkiye Maarif Vakfı; 107 ülke ile resmî temas sağlamış olup, 52 ülkede 23 eğitim merkezi, 2 Türkiye araştırmaları merkezi, 1 üniversite, 441 okul, 37 yurt ve toplam 51.289 öğrenci ile eğitim ve öğretim hizmetlerini sürdürmektedir.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Ülkemizin insan kaynağının niteliğinin artırılması, ülkemizin kalkınması, müreffeh ve demokratik bir ülke olarak ayakları üzerinde dim dik durabilmesi için yadsınamaz bir öneme sahiptir. Bu büyümenin sürdürülebilir olması için özellikle lisansüstü eğitim mezun sayısının artırılmasına ihtiyacımız var. Lisansüstü eğitim mezun sayısının artması sadece yükseköğretim kurumlarının öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak için değil, ayrıca sanayinin Ar-Ge çalışmalarını yürütebilmesi ve Türkiye'nin rekabet gücü için de oldukça kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle 1416 sayılı Kanun kapsamında ülkemizin yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlığımız tarafından üniversiteler ve bazı kamu kurumları adına yurt dışına yüksek lisans ve doktora öğrenimi görmek üzere öğrenci göndermekteyiz.

Programın kapsamı, içeriği ve imkânlarında önemli iyileşmeler yaptık. Türkiye'nin kalkınma hamlesine katkı verecek enerji, savunma, havacılık, siber güvenlik, yapay zekâ, ilaç ve aşı çalışmaları gibi stratejik konular belirledik. Ayrıca Devletimizin dış politika önceliklerine göre öğrenci gönderilen ülke yelpazesini genişlettik. Avrupa ve Amerika'nın yanı sıra Hindistan, Malezya, Brezilya, Güney Afrika, Tunus, Azerbaycan gibi stratejik ilişkilerimizin olduğu 50'den fazla ülke ve bölgeyi de listeye ekledik. Dünya genelindeki enflasyon sorununu göz önünde bulundurarak öğrencilere ödenecek burs tutarlarında ülkelerin yıllık enflasyon oranları ile yerel para biriminde yaşanan kur artışları dâhilinde ülkelere göre %92'lere varan oranlarda artış sağladık. Yapılacak bu ödemeler için bütçemizde bu sene 2 milyar 210 milyon TL kaynak ayrıldı. Hâlihazırda 123 üniversite ve 39 kamu kurumu adına 47 farklı ülkede 3.201 öğrencimiz Bakanlığımız bursundan faydalanmaktadır.

Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllardan itibaren başarıyla sürdürdüğümüz bu programdan mezun olan bursiyerlerimiz, yurda dönüşlerinde üniversitelerimizde bilim insanı olarak hizmet vermekle birlikte adına gönderildikleri kamu kurum ve kuruluşlarında da önemli pozisyonlarda görev yapmaktadır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

2022 yılı Bakanlığımız Kesin Hesap verilerinden kısaca bahsetmek isterim.

Bakanlığımıza 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 189 milyar 10 milyon 851 bin TL ödenek tahsis edilmiştir.

2022 yıl sonu itibarıyla;

- 185 milyar 2 milyon 899 bin 587 TL'si personel giderleri,
- 28 milyar 873 milyon 68 bin 793 TL'si sosyal güvenlik kurumuna devlet giderleri,
- 35 milyar 57 milyon 876 bin 621 TL'si mal ve hizmet alım giderleri,
- 8 milyar 584 milyon 100 bin 618 TL'si cari giderler,
- 23 milyar 472 milyon 423 bin 104 TL'si sermaye giderleri,
- 2 milyar 690 milyon 936 bin 298 TL'si sermaye transferleri

olmak üzere toplam 283 milyar 681 milyon 305 bin 21 TL harcama yapılmıştır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyüme ile başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında 129 devlet, 75 vakıf üniversitesi, 4 vakıf meslek yüksekokulu ve Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda yaklaşık 7 milyon öğrenci öğrenim görmüştür. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır.

1984 yılında 20.333 olan toplam öğretim elemanı sayısı 2022-2023 eğitim öğretim yılında 184.566'ya yükselmiştir. Öğretim üyesi sayısında da benzer bir durum söz konusudur. 1984 yılına 6.826 olan öğretim üyesi sayısı 2022-2023 eğitim öğretim yılında 100.958'e yükselmiştir. Öğretim üyelerinin toplam öğretim elemanları içindeki payı ise 1984 yılında %33,57 iken 2022-2023 eğitim öğretim yılında %54,7'ye yükselmiştir. Bu veriler ülkemizde yükseköğretim sisteminin; bir taraftan öğrenci sayısı itibarıyla büyüdüğünü, bir taraftan da doktoralı akademisyen yetiştirdiğini ve yetişen akademisyenlerin yükseköğretim kurumlarında istihdam edildiğini ortaya koymaktadır.

2022-2023 eğitim öğretim yılında toplam öğretim elemanlarının %46,17'si (85.220) kadın, %53,82'si (99.346) ise erkektir. Profesör unvanına sahip öğretim üyelerin 1/3'ü kadındır.

2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 37'si iken bugün bu oran yüzde 46'ya yükselmiştir. 2003'te araştırma görevlisinin yüzde 42'si kadın iken bugün bu oran yüzde 53'e ulaşmıştır. Araştırma görevlilerinin sayısındaki artış ilerleyen dönemde yükseköğretim sistemimizdeki öğretim üyesi sayısını da artıracaktır.

Türk yükseköğretiminde misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma alanında son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 2016 yılında Yükseköğretim Kurulu tarafından hayata geçirilen Bölgesel Kalkınmada Odaklı Misyon Farklılaşması Programı ile 25 devlet üniversitesinin genel ve geleneksel (eğitim ve araştırma) çalışmaları dışında, bölgelerin kendi dinamikleri ile hazırlayıp sundukları projeler doğrultusunda bölgesel kalkınma odaklı misyonlar edinmeleri sağlanmıştır. Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı kapsamında ise 2017-2021 yıllarında 16 devlet üniversitesi desteklenmiş, 2021 yılında ise program revize edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, ilk kez vakıf üniversiteleri de kapsama dâhil edilmek suretiyle araştırma üniversitelerinin sayısı 23'e çıkarılmıştır.

Sürdürülebilir ve İklim Dostu Kampüs uygulaması ile ilk etapta Yükseköğretim Kurulu tarafından 11 pilot üniversite belirlenmiş ve üniversitemizin sürdürülebilir, enerji verimli, doğa dostu, sıfır atıklı ve çevreye asgari düzeyde etki eden kampüslere sahip olması hedeflenmiştir.

Son iki yılda birçok üniversitemizde yapay zekâ alanında lisans ve lisansüstü programlar açılmıştır. Türkiye'de ilk defa Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde Veri Bilimi ve Yapay Zekâ Enstitüsü kurulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisiyle ortak yürütülen proje kapsamında dört üniversitede kurulan siber güvenlik meslek yüksekokullarına 2023 yılında öğrenci alınmaya başlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu uluslararasılaşmayı bir stratejik hedef olarak benimsemiştir ve bu hususta üniversiteleri teşvik etmektedir. UNESCO verilerine göre 2019 yılından itibaren Türkiye, dünyada en fazla uluslararası öğrencinin bulunduğu ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Üniversitemizde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2013'te 43.251 iken 2023 Ocak ayı itibarıyla 310 bine ulaşmıştır. Bu durum yükseköğretimimizin yıldan yıla daha cazip bir çekim merkezi olduğunu ortaya koymaktadır.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemini yapılandırmak ve güçlendirmek amacıyla 2017 yılında idari-mali özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir üst kurul olarak kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Bologna sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak mezunların yeterliliklerinin güvence altına alınmasını hedefleyen Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri (ESG) ile uyumlu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

YÖKAK'ın çalışma alanları; yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi, program akreditasyonu kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve tanınması ile kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi olarak üç kategori altında toplanmaktadır.

YÖKAK'ın birçok uluslararası çatı kuruluş üyeliklerine ek olarak, Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı üyeliğini gerçekleştirmiş ve Türk yükseköğretim sisteminin kalite güvencesi alanında Avrupa yükseköğretim alanına tam entegrasyonu sağlanmıştır. 2023 yılından başlayarak Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı veri tabanında üniversitelerimizin dış değerlendirme ve akreditasyon raporları yayımlanmaya başlamıştır.

YÖKAK, 2023 yılı itibarıyla hâlihazırda 189 yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamış 145 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş ve 53 yükseköğretim kurumunu Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında akredite etmiştir. 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirilmesinin tamamlanması planlanmıştır.

YÖKAK dış değerlendirme çalışmaları gerçekleştiren ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında, program akreditasyonu çalışmaları yürüten 24 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş ve 13 uluslararası akreditasyon kuruluşunu tanımiştır.

YÖKAK'ın 2024 yılı hedefleri arasında başta KKTC ve kültür coğrafyamız olmak üzere dünya genelinde yükseköğretimde kalite kültürümüzü görünür kılmak için uluslararası kurumsal akreditasyon programı çalışmalarının başlatılması bulunmaktadır.

Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerle eğitim alan gençlerimiz, milletine ve tüm dünyaya yararlı bireyler olarak katkı vereceklerdir.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Burada değinmek istediğim bir diğer husus da lme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanlığımızın çalışmalarıdır.

ÖSYM tek ve çift yıllarda değişmek üzere, her yıl yaklaşık 13 milyon adaya 55 sınav gerçekleştiren bir kurumdur. Bu sınavlar dışında yine her yıl farklı kurumlar için yaklaşık olarak 30 yerleştirme işlemi gerçekleştirmektedir.

6 şubat tarihinde meydana gelen depremler sebebiyle, afet bölgesi ilan edilen il ve ilçelerden Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS), Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) ve Dikey Geçiş Sınavına (DGS) başvuru yapan adaylar ile bugüne kadar yapılan sınavlarda şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından yaklaşık 3 milyon adaya ücretsiz sınav başvurusu ile sınav tercihi ve yerleştirme hizmeti verilmiştir. Afet bölgesinde dönemselsel olarak gerçekleştirdiğimiz ücretsiz sınav uygulaması;

şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarına süreklilik arz etmektedir.

ÖSYM, 2024 yılında da sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini ifa ederken, elektronik sınav uygulaması yapılan yabancı dil ve elektronik sınav merkezi sayısını arttırıp hizmet ağını genişletme çalışmalarına devam edecektir. Bu doğrultuda, Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezinde, aynı anda 5 bin aday elektronik sınava girebilmektedir. Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezi aday kapasitesiyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezlerinden biri hâline gelmiştir. E-Sınav hizmetinden faydalanmak isteyen adayların ulaşılabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerinde e-Sınav merkezleri açılmıştır. E-Sınav uygulaması yapılan bu illerimizde hizmetlerin daha iyi sunulması ve bu sınavlardan daha fazla kişinin yararlanmasına imkân sağlayacak kapasite artırımlarına yönelik alt yapı çalışmalarımız devam etmektedir. Bu merkezlerde 10 farklı yabancı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirilmektedir. Bu yıl ilk defa yabancı dil sınavlarının haricinde matbaa ortamında yürütülen 2023 Eczacılık Alanında Yurt Dışı Yükseköğretim Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavı, 2023-ST S Eczacılık ve 2023 Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı (EUS) sınavları elektronik ortamda başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Yeni nesil sınav projesi kapsamında dört dil becerisini (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) ölçen deneme sınavı 2023 yılında başarıyla gerçekleştirilmiş olup 2024 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerinin karşılanması hususunda çalışmalar devam etmektedir. Sınav süreçlerinin optimizasyonu ve soru üretmede yapay zekâdan faydalanma kapsamında yeni projeleri uygulamak üzere çalışmalar da sürdürülmektedir.

2023 yılı içinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 11 milyonu aşkın adayın katıldığı 17'si elektronik sınav olmak üzere toplam 64 oturumlu sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlarda engeli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 33 bin 700 aday sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınavlara alınmıştır. Ayrıca, Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı (TR-YÖS) 13 yıl aradan sonra ilk defa; Ocak-Kasım aylarında olmak Türkiye'de 19 sınav merkezi ile KKTC, Tunus, Suudi Arabistan, Kırgızistan, Almanya, Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Katar, Kuveyt, Moritanya ve Rusya gibi toplam 13 farklı ülkede gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra yılda 2 kez olmak üzere; başvuru durumuna göre Türkiye dışında çok sayıda ülkede TR-YÖS gerçekleştirilmeye devam edilecektir.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için 2024 yılında;

- 790 milyar 60 milyon 716 bin TL'si personel giderleri,
- 94 milyar 210 milyon 419 bin TL'si sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri,
- 79 milyar 707 milyon 141 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar,
- 25 milyar 902 milyon 262 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler,
- 100 milyar TL'si sermaye giderleri,
- 349 milyon 130 bin TL'si sermaye transferleri

olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ÖSYM'ye aktarılacak 1 milyar 900 milyon TL'lik hazine yardımı hariç toplam 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilmiştir.

Bakanlık bütçemiz 2020 yılından itibaren harcamaların program sınıflamasına göre tasnif edildiği, harcama önceliği geliştirme konusunda karar alıcılara kamu hizmet sunumu performansına ilişkin bilgilerin sağlandığı ve bu bilgilerin kaynak tahsisi sürecinde sistematik olarak kullanıldığı program bütçe çerçevesinde hazırlanmaktadır.

2024 yılında 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçemiz kapsamında;

- Engellilerin toplumsal hayata katılımı ve özel eğitim programına 56 milyar 922 milyon 916 bin TL,
- Hayat boyu öğrenme programına 21 milyar 77 milyon 399 bin TL,
- Ölçme, seçme ve yerleştirme programına 468 milyon 3 bin TL,
- Ortaöğretim programına 331 milyar 287 milyon 777 bin TL,
- Temel eğitim programına 574 milyar 564 milyon 240 bin TL,
- Uluslararası eğitim iş birlikleri ve yurt dışı eğitim programına 11 milyar 300 milyon 859 bin TL,
- Yönetim ve destek programına 94 milyar 608 milyon 474 bin TL ödenek ayrılmıştır. Bununla birlikte;
- 345 milyar 814 milyon 782 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi,
- 4 milyar 692 milyon 832 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi,
- 132 milyar 990 milyon 126 bin TL'si Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi,
- 19 milyar 709 milyon TL'si ilköğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşınmalı ilköğretim/ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak ödenek,
- 1 milyar 300 milyon TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen ödenek,

- 25 milyar 171 milyon TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen denek

olmak üzere toplam eğitim bütçemiz 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak öngörülmüştür.

**Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,**

Eğitim insanı, insan da toplumu ve dünyayı değiştirir. Bu yüzdendir ki, eğitim, ülkemizin yarınını şekillendirecek en stratejik alan ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına; genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve kararlı bir şekilde sürdüren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başta olmak üzere bu sürece katkısı olan ve bize destek veren tüm kurumlara ve herkese teşekkür ediyorum. Eğitimin bizi buluşturduğu bu ortak paydayı bytmek, zelerde çocuklarımızın yararına ve genelde ise ülkemizin hayrına olacaktır. Bu itibarla, Genel Kurulumuzun da bize bu desteği vereceğine olan inancım tamdır. Bugünkü sabrınız, katkılarınız ve vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

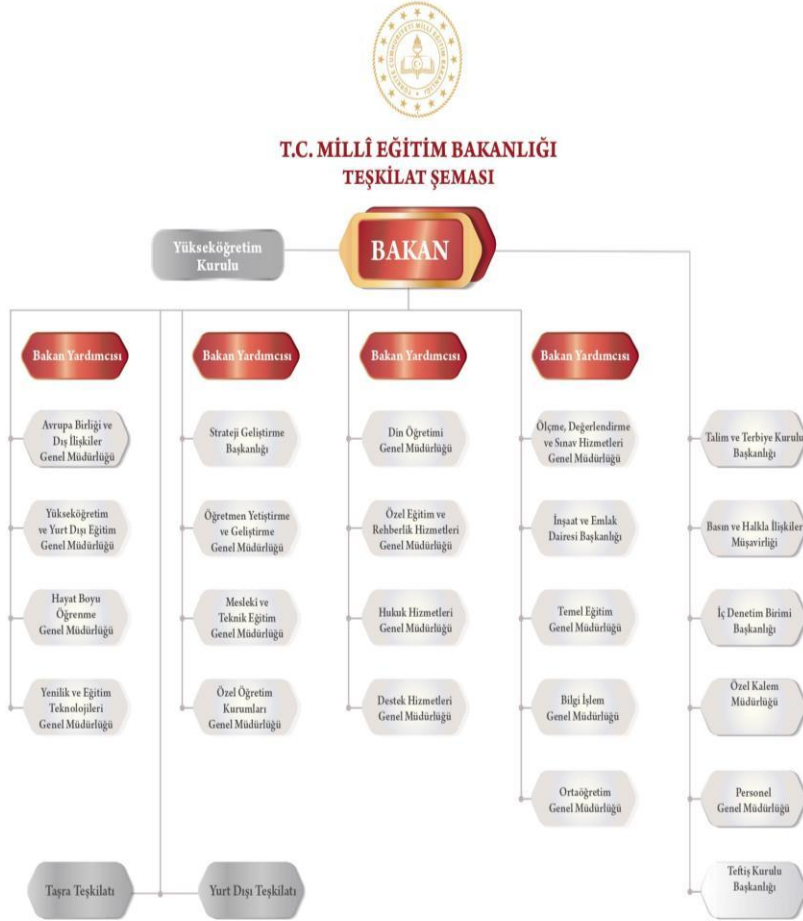
Millî Eğitim Bakanlığı 2024 yılı bütçesinin öğrencilerimize, öğretmenlerimize, eğitim ailemize, velilerimize, tüm paydaşlarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Yusuf TEKİN

Millî Eğitim Bakanı

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TEŞKİLAT YAPISI

Millî Eğitim Bakanlığı, 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yurt dışı teşkilatı olarak yapılandırılmıştır. Bakanlık merkez teşkilatı; Bakanlık Makamı, bakan yardımcılarını ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

1.1. Yönetim ve Organizasyon

Bakanlığımızın sahip olduğu kurumsal yapı ve kapasitenin etkin bir şekilde kullanılması için planlama, koordinasyon, izleme ve değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.

Vatandaşların hizmetlere doğru yerden eksiksiz belgelerle başvurmasının sağlanması, ortak hizmetlerin tüm birimlerde aynı şekilde sunulmasının sağlanması, gereksiz yazışmaların kaldırılması, başvurularda istenen belgelerin azaltılması, vatandaşlara başvurularının sonuçlanma süresinin bildirilmesi amacıyla hizmetler e-Devlet ortamına aktarılmaktadır.

Kurumların ve/veya birimlerin hiyerarşik yapılarında meydana gelen değişikliklere uygun olarak yazışma kodlarındaki değişimi önlemek ve veri bütünlüğünü sağlamak amacıyla idari birim kimlik kodu uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından 74.460 idari birim kimlik kodu üretilmiştir.

5018 sayılı Kanun gereğince idare tarafından hazırlanan ve geliştirilen iç kontrol sisteminin yeterliliği ve etkinliğine güvence vermek üzere, söz konusu yasa ve yönetmelikte öngörülen sistem denetimi, mali denetim, uygunluk denetimi, performans denetimi ve bilgi teknolojileri denetim görevleri İç Denetim Birimi Başkanlığının yetki ve sorumluluğunda yürütülmektedir.

Teftiş hizmetlerinin etkin sunumunu sağlamak üzere, ihtisaslaşmış insan kaynağının yapısı ve niteliği güçlendirilip, konu ve kurum bazlı denetim faaliyetleri gerçekleştirilmek suretiyle bireysel ve kurumsal gelişime öncülük edilerek, her vatandaşımızın nitelikli eğitim alması ve hizmet sunumunda arzu edilen kalite düzeyinin yakalanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda resmî, özel ya da gönüllü her türlü kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri Bakanlığımızın iznine ve denetimine tabidir. İzin alınmadan ya

da mevzuata aykırı eğitim faaliyetinde bulunan yerlerin tespiti halinde ivedilikle gerekli tedbirler alınmaktadır.

Bütüncül bir yaklaşımla birbirini tamamlayacak şekilde ulusal ve il düzeyinde örgütlenen teftiş birimleri aracılığıyla Bakanlık personeline, resmi/özel okul ve kurumlara, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara etkin şekilde rehberlik yapılmaktadır. İzleme ve değerlendirme bulgularına göre yapılan rehberlik, bireysel ve kurumsal gelişimde önemli rol oynamaktadır.

Bakanlığımızca sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimi; ilgili birimlerle iş birliği içinde, süreç ve sonuçları mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz edilerek karşılaştırılmakta, kanıtlara dayalı olarak değerlendirilmekte ve elde edilen sonuçlar ile bu sonuçlara göre geliştirilen öneriler, projeksiyon sunmak ve yol göstermek amacıyla rapor hâline getirilerek ilgili birimler ve kişilerle paylaşılmaktadır.

Denetim hizmetlerinin daha etkin ve verimli yürütülmesine ve denetimde yeni yaklaşımların takip edilmesine hizmet edecek proje faaliyetleri yürütülmektedir.

Türkiye Yüzyılı hedeflerimize ulaşmak adına ülkemizin her sathında üretken olan, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, iletişimi güçlü ve iş birliğini özümseyen nesillerin gelişimi için aynı heyecan ve aynı anlayışla var gücümüzle çalışılmaktadır.

1.2. İnsan Kaynağı

Kurumlarda insan kaynaklarını, örgütün amaçları doğrultusunda en verimli şekilde kullanmak, insan kaynağının iç ve dış gelişmelere uygun olarak etkin bir şekilde planlanmasını, geliştirilmesini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir.

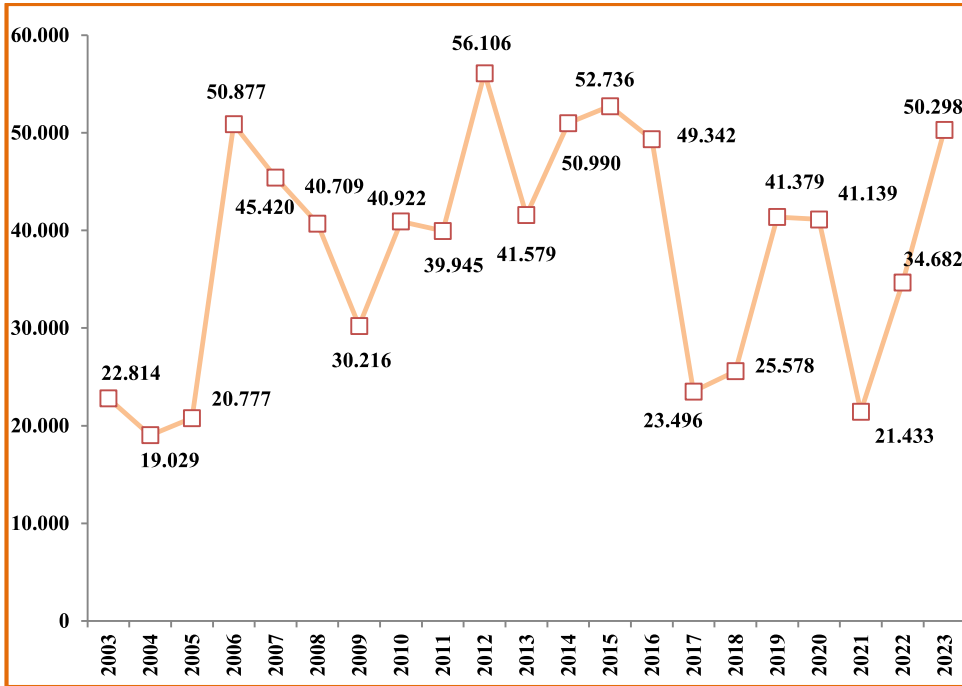
1.2.1. Millî Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynağı

Kurumsal amaçlara ulaşmak amacıyla kurumun yapı ve stratejisiyle tutarlı iş gücünün bulunması, seçilmesi, eğitilmesi ve değerlendirilmesine yönelik etkinlikler bütünü olarak tanımlanan insan kaynakları yönetimi Bakanlığımızın önemle üzerinde durduğu temel süreçlerden biridir.

1.2.1.1. Öğretmen İstihdamı

Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen sayısı 45.894'ü sözleşmeli olmak üzere 1.033.565'tir. 2023 yılı içinde 4.366'sı engelli statüde olmak üzere ataması gerçekleştirilen toplam öğretmen sayısı 50.298'dir. 2003-2023 yılları arasında yaklaşık 800.000 öğretmen ataması gerçekleştirilmiştir.

Grafik 1. Yıllar İtibarıyla Atanan Öğretmen Sayısı (2003-2023)

Not: Aralık 2023 tarihi itibarıyla

Tablo 1. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı Personel Sayıları (2023)

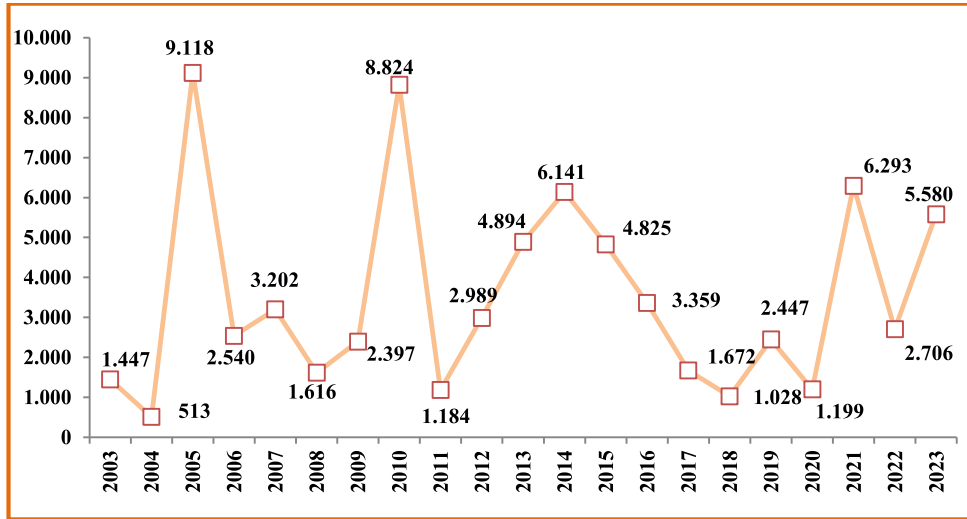
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri	
Eğitim Kurumu Yöneticisi	93.963
Kadrolu Öğretmen (657 4/A)	893.708
Sözleşmeli Öğretmen	45.894
Toplam Personel Sayısı	1.033.565

Not: Aralık 2023 tarihi itibarıyla

1.2.1.2. Öğretmen Dışındaki Personel İstihdamı

Öğretmen dışındaki hizmet sınıflarında görev yapan personel sayısı 84.585 olup 2023 yılında istihdamı gerçekleştirilen personel sayısı 5.580'dir. Bu atamaların 5.000'i sözleşmeli statüde gerçekleştirilmiştir.

Grafik 2. Öğretmen Dışındaki Merkez ve Taşra Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısı (2003-2023)

Not: Aralık 2023 tarihi itibarıyla

Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler her meslekte yeni bilgi ve teknolojileri öğrenmeyi ve çalışanların bu konularda yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bilgi toplumunda kurumlar; çalışanlarında karmaşık kurum içi ve dışı ilişkileri kavrayabilme yeterliliği, etkili takım çalışmasına uyum yeteneği gibi çok yönlü becerilere sahip olma özelliği aramaktadır. Bunun gerçekleştirilmesinde ise okul ve taşra yöneticileri ile ilgili görev bazlı yeterliliklerin tespit edilmesi, bu tespitler doğrultusunda ihtiyaçların belirlenmesi ve ihtiyaçlara uygun eğitimlerin verilmesi önemli bir rol oynamaktadır.

2013-2023 yıllarına ait öğretmen dışındaki unvanlarda görev yapan personele düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmen Dışındaki Unvanlarda Görev Yapan Personele Yönelik Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri (2013-2023)

Yıllar	Merkezi Faaliyetler		Mahalli Faaliyetler		Faaliyet Sayısı Toplamı	Katılımcı Sayısı Toplamı
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı		
2013	187	11.201	1.077	45.235	1.264	56.436
2014	124	20.240	704	33.402	828	53.642
2015	249	30.017	11.022	119.963	11.271	149.980
2016	194	19.242	6.184	119.793	6.378	139.035
2017	139	17.216	5.316	125.219	5.455	142.435
2018	134	16.035	6.507	185.630	6.641	201.665
2019	95	8.333	5.032	162.705	5.127	171.038
2020	18	1.140	1.570	35.870	1.588	37.010
2021	28	1.514	2.164	40.506	2.192	42.020
2022	187	16.003	3.956	99.475	4.143	115.478
2023	148	11949	3183	68205	3331	80154
Toplam	1.503	152.890	46.715	1.036.003	48.218	1.188.893

Not: Aralık 2023 tarihi itibarıyla

1.2.2. Yükseköğretimde İnsan Kaynağı

Genç kuşaklara çağın gerektirdiği donanımı kazandırıp yeteneklerini keşfettirip kendilerini geliştirme imkânı sağlayarak onları geleceğe hazırlayan üniversiteler, çağdaş dünyanın vazgeçilmez kurumlarındandır. Artan önemlerine bağlı olarak üniversitelerin, her yaşta ve kesimden bilgi talep eden insanlara hizmet verebilecek kurumlara dönüşüm süreci hızla devam etmektedir.

Tablo 3. Yükseköğretim Verileri (2023)

Tür	Devlet	Vakıf	Vakıf MYO	Toplam
Üniversite	129	75	4	208
Fakülte	1.547	513		2.060
Yüksekokul	260	88		348
Meslek Yüksek Okulu	898	100	4	1.002
Enstitü	432	153		585
Araştırma Uygulama Merkezi	3.211	826	5	4.042
Bölüm	15.691	3.523	74	19.288
Anabilim Dalı	30.448	3.932		34.380
Bilim Dalı	6.742	616		7.358
Önlisans Programı	8.456	1.676	107	10.239
Lisans Programı	7.319	2.018		9.337
Yüksek Lisans Programı	13.167	3.381		16.548
Doktora Programı	10.999	714		11.713
Sanatta Yeterlilik Programı	140	16		156

Not: Aralık 2023 tarihli <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınan verilerdir. Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

Üniversitelerimizde görev yapan akademik personel sayısında yıllara göre büyük artış sağlanmıştır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında toplam öğretim elemanı sayısı 76.090 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında bu sayı 184.566'ya ulaşmıştır.

Tablo 4. Yükseköğretim Akademik Personel Sayısı (2022-2023)

Akademik Görevler	Devlet	Vakıf	Vakıf MYO	Toplam
Profesör	28.962	5.314	4	34.280
Doçent	19.964	2.497	1	22.462
Doktor Öğretim Üyesi	34.606	9.575	35	44.216
Öğretim Görevlisi	30.064	6.768	207	37.039
Araştırma Görevlisi	41.385	5.184	0	46.569
Toplam	154.981	29.338	247	184.566

Not: <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Akademik Unvanlara Göre Dağılımı (2002-2003/2022-2023)

Öğretim Elemanları	Eğitim Öğretim Yılı		Artış Oranı %
	2002-2003	2022-2023	
Profesör	10.187	34.280	236,51
Doçent	5.401	22.462	315,89
Doktor Öğretim Görevlisi	12.621	44.216	250,34
Öğretim Görevlisi	12.371	37.039	199,40
Okutman	5.691	0	
Uzman, Çevirici, EÖPL, Diğer	2.393	0	
Araştırma Görevlisi	27.426	46.569	69,80
TOPLAM	76.090	184.566	142,56

Not: <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Uluslararası bilim, teknik ve sanat birikiminden daha fazla yararlanarak ülkemizin gelişimine ivme kazandırabilecek ve ülkemizi ihtiyaç duyulan alanlarda daha ileriye taşıyabilecek nitelikli insan gücünü yetiştirmek amacıyla yürütülen hareketlilik programları kapsamında yurt dışına daha fazla öğrenci gönderilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaçla, Bakanlığımız tarafından yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ve kamu kurumlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak üzere, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun uyarınca yurt dışına öğrenci gönderilmektedir.

Türkiye’de hizmetine ihtiyaç duyulan bilim ve teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi amacıyla yönelik olarak özellikle yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ihtiyacını karşılamak üzere, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yurt dışı eğitim bursu verilmiştir. Bugüne kadar bu burslardan yararlanan öğrenci sayısı 21.483’tür. Bu öğrencilerin 11.943’tür. 2002-2022 yılları arasında hükümetlerimiz döneminde bursiyer olarak yurt dışına gönderilmiştir.

Bakanlığımız yurt dışı bursiyerlerimizin şartlarında sürekli iyileştirmeler yapmakta, yaptığı düzenlemelerle öğrencilerimizin imkânlarını artırarak söz konusu bursu daha cazip hâle getirmektedir.

2014 yılında 1416 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini başarıyla tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere, adlarına gönderildikleri kurumların ilgili kadrolarına atanacakları hükmü getirilmiştir. Bununla birlikte devlet memuru olup burstan yararlanmak isteyen adaylar için öngörölmüş olan istifa şartı ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca yurt dışında lisansüstü eğitim amacıyla geçirilen sürelerin tamamının memuriyette geçirilmiş sayılarak, bu sürelerin her yılının bir kademe ilerlemesine ve her üç yılının bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirileceği hükmü ilgili Kanun’a eklenmiştir.

2016 yılında 1416 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle, yurt dışında öğrenim gören öğrencilerin bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarının tedavi giderlerinin karşılanması hükmü, devlet memuru olup burstan yararlanmak isteyen adaylar için aylıksız izin hakkı, ruh ve beden sağlığından dolayı öğrenime devam etme imkânı bulunmayan öğrencilerden tahsil masraflarının istenmemesi ve bu öğrencilerin mecburi hizmet ile yükümlü tutulmamaları da ilgili Kanun'a eklenmiştir.

Benzer şekilde 2021 yılında 1416 sayılı Kanun'da yapılan düzenleme ile yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanacağı ve yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilenlerden doktora öğrenimlerini başarıyla tamamlayanların, mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere adına öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları şartıyla doktor öğretim üyesi kadrolarına, atama kriterlerini sağlamamaları halinde ise öğretim görevlisi kadrolarına atanmalarının yapılacağı hükmü getirilmiştir. Ayrıca taahhüdünü herhangi bir nedenle ihlal eden öğrenciler için faiz borcunun hesaplanmasında artık öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarihin faiz başlangıç tarihi olarak esas alınacağı ve faiz borcunun hesaplanmasına ilişkin hükmün, halen öğrenimlerine devam eden öğrenciler hakkında da uygulanacağı ilgili Kanun'a eklenmiştir.

2013 yılından itibaren, dönüşlerinde Bakanlığımız merkez teşkilatında millî eğitim uzmanı olarak çalıştırılmak üzere Bakanlığımız adına yurt dışına burslu öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda; zihinsel engelliler eğitimi, özel yetenekliler eğitimi, eğitim sosyolojisi, eğitimde ölçme ve değerlendirme, eğitim teknolojileri, yabancı dil eğitimi gibi alanlarda yurt dışı lisansüstü bursu sağlanmıştır.

Burslu öğrenci gönderilen ülkelerin 2023 yılından itibaren geçmiş yıllar enflasyon verileri ile döviz kurlarındaki değişim incelenmiş ve ortaya çıkan oranlara göre yurt dışı burslarında ülke şartlarına göre değişen ve %92'ye varan oranlarda artış sağlanmıştır. Öğrenci sayısına göre en fazla öğrencimiz olan İngiltere için %27, ABD için %26, Almanya için %24, Hollanda için %21 oranında burs artışı yapılmıştır. Yurt içi dil öğrenimi süresince fiilen öğrenim görülen her ay için öğrencilere ödenen ücret 3.100 TL olarak güncellenmiştir. Yurt dışında ise ülkelere göre değişen miktarlarda öğrencilere aylık burs ödenmektedir. Yurt dışında lisans ve lisansüstü öğrenim gören bursiyerlere ödenen aylık burs miktarı ülkelere göre değişmekte olup Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Ünelere Göre Lisans ve Lisansüstü Öğrenim Gören Bursiyerlere Ödenen Burs Miktarları (2023)

Üneler	Aylık Burs Miktarı	
	Lisans Öğrenimi	Lisansüstü Öğrenim
Almanya	1.650 €	1.840 €
Amerika Birleşik Devletleri	2010 \$	2240 \$
Arjantin	1240 \$	1380 \$
Avustralya	2140 \$A	2360 \$A
Avusturya	1.590 €	1.770 €
Azerbaycan	1590 \$	1770 \$
Belçika	1.340 €	1.490 €
Birleşik Arap Emirlikleri	1.250 €	1.390 €
Bosna-Hersek	940 €	1.050 €
Brezilya	1.090 €	1220 \$
Bulgaristan	1.010 €	1.130 €
Çek Cumhuriyeti	1.210 €	1.350 €
Çin	1.270 €	1.420 €
Danimarka	11760 DKK	13060 DKK
Cezayir	960 €	1.070 €

Endonezya	1140 \$	1270 \$
Etiyopya	1660 \$	1850 \$
Fas	1.140 €	1.270 €
Finlandiya	1.320 €	1.470 €
Fransa	1.650 €	1.840 €
Güney Afrika	1350 \$	1500 \$
Güney Kore	1410 \$	1570 \$
Gürcistan	1190 \$	1330 \$
Hrvatistan	1.000 €	1.120 €
Hindistan	1230 \$	1370 \$
Hollanda	1.610 €	1.790 €
İngiltere (Birleşik Krallık)	1370 £	1520 £
İran	1.830 €	2.040 €
İrlanda	1.710 €	1.900 €
İspanya	1.290 €	1.440 €
İsrail	1.350 €	1.510 €
İsveç	12480 SEK	13930 SEK
İsviçre	2840 CHF	3130 CHF
İtalya	1.350 €	1.500 €
İzlanda	1.080 €	1.200 €
Japonya	226800 JPY	252000 JPY
Kanada	1920 C\$	2130 C\$
Katar	2590 \$	2880 \$
Kazakistan	830 \$	930 \$
Kırgızistan	1030 \$	1150 \$
Kolombiya	990 €	1100 \$
Kosova	980 €	1.090 €
Kuzey Makedonya	1.020 €	1.140 €
Küba	900 €	1.000 €

Ülkeler	Aylık Burs Miktarı	
	Lisans Öğrenimi	Lisansüstü Öğrenim
Kuveyt	540 KWD	600 KWD
Lübnan	1670 \$	1860 \$
Lüksemburg	1.250 €	1.390 €
Macaristan	1.180 €	1.320 €
Malezya	1230 \$	1370 \$
Meksika	1440 \$	1600 \$
Mısır	810 €	900 €
Moğolistan	950 \$	1060 \$
Norveç	12460 NOK	13840 NOK
Pakistan	990 \$	1100 \$
Peru	970 \$	1080 \$
Polonya	1.050 €	1.170 €
Portekiz	1.170 €	1.310 €
Rusya Federasyonu	1370 \$	1530 \$
Romanya	1.100 €	1.230 €
Sırbistan	1.110 €	1.240 €
Singapur	1720 \$	1920 \$
Suudi Arabistan	4500 SAR	5070 SAR
Tunus	1.090 €	1.220 €
Umman	1460 \$	1630 \$
Ürdün	1460 \$	1630 \$
Yeni Zelanda	1200 \$	1340 \$
Yunanistan	970 €	1.080 €

Hâlihazırda 47 farklı ülkede, 123 üniversite ve 39 farklı kamu kurumu adına toplam 3.201 öğrenci bu program kapsamında bulunmaktadır.

Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2022-2023)

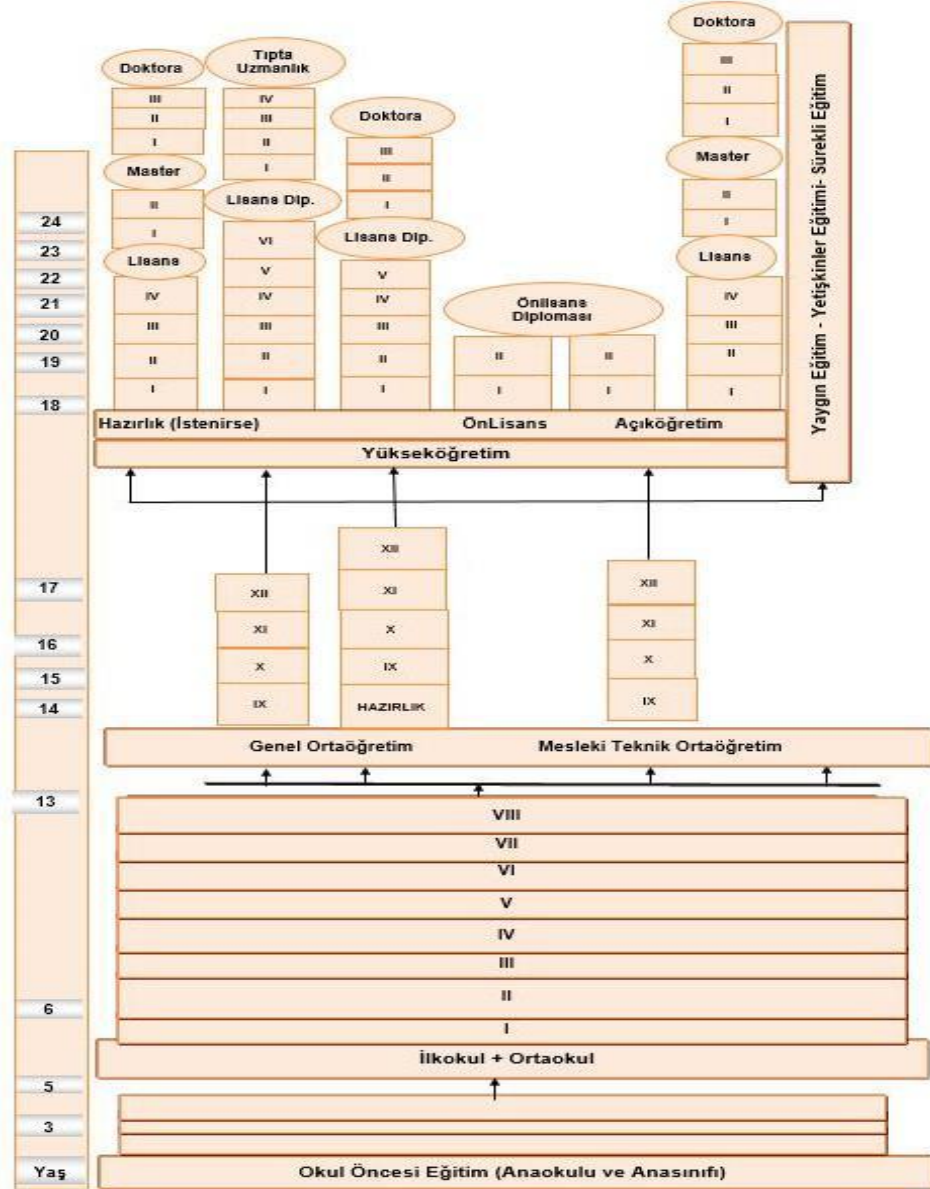
Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı								
S.No	Satır Etiketleri	Kabul Alma / Bekleme Süreci	Yurt İçi Dil Eğitimi	Yurt Dışı Dil Eğitimi	Yüksek Lisans	Doktora	Post Doktora	Genel Toplam
	Kabul Alma / Bekleme Süreci							
	Türkiye	555	161					716
1	A.B.D.			6	142	359	32	539
2	Almanya			23	74	179	1	277
3	Arjantin					4		4
4	Avustralya				22	14	1	37
5	Avusturya				3		1	4
6	Azerbaycan					6		6
7	Belçika				2	10		12
8	Birleşik Krallık				461	1123	28	1612
9	Bosna-Hersek				1	2		3
10	Brezilya					1		1
11	Bulgaristan					1		1
12	Çek Cumhuriyeti					2		2
13	Çin				10	17		27
14	Danimarka					4	1	5
15	Endonezya					2		2
16	Fas				3	7		10
17	Finlandiya				2	3		5
18	Fransa			12	33	13		58
19	Güney Afrika				6	4		10
20	Güney Kore			1	18	14		33
21	Gürcistan					1		1
22	Hırvatistan					1		1
23	Hindistan				2			2
24	Hollanda				44	68		112
25	İran				1	4		5
26	İrlanda				3	6		9
27	İspanya				6	6		12
28	İsveç				6	1		7
29	İsviçre				4	16		20
30	İtalya				22	8		30
31	Japonya			6	10	15		31
32	Kanada			1	62	25	1	89
33	Katar				5	3		8

Tablo 7. Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı (2022-2023) (devam)

Bursiyerlerin Ülkelere ve Öğrenim Aşamalarına Göre Dağılımı								
S.No	Satır Etiketleri	Kabul Alma / Bekleme Süreci	Yurt İçi Dil Eğitimi	Yurt Dışı Dil Eğitimi	Yüksek Lisans	Doktora	Post Doktora	Genel Toplam
34	Kırgızistan				1	1		2
35	Kolombiya					1		1
36	Lübnan				4	6		10
37	Lüksemburg						1	1
38	Macaristan				4	2		6
39	Malezya				7	21		28
40	Meksika					1		1
41	Moğolistan					1		1
42	Norveç				1		1	2
43	Peru				1			1
44	Polonya				1	1		2
45	Portekiz				1	1		2
46	Rusya Federasyonu				35	32		67
47	Sırbistan				1	1		2
48	Tunus				3	4		7
49	Umman				1			1
50	Ürdün			5	19	52		76
51	Yunanistan				2	1		3
	Genel Toplam	555	161	54	1.023	2044	67	3.904

2. EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN YAPISI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile belirlenmiş olan Türk Millî Eğitim Sistemi, “Örgün Eğitim” ve “Yaygın Eğitim” olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

2.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim; belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir.

Örgün eğitim; resmî ve özel olarak okul öncesi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında verilen eğitimi kapsar.

2.1.1. Okul Öncesi Eğitim

Bireyin gelişiminin en kritik dönemi olarak kabul edilen okul öncesi eğitim hizmetleri ülkemizde resmî, özel anaokulları, anasınıfları ve uygulama sınıflarında yürütülmektedir. İsteğe bağlı bir eğitim kademesi olmasına rağmen resmî okullarda okul öncesi eğitim ücretsizdir.

Okul öncesi eğitime erişimi artırmak için Bakanlığımızca çeşitli erişim modelleri geliştirilmiş, resmi okul öncesi eğitim kurumlarına ve okul öncesi eğitime devam eden çocuklara çeşitli destekler sağlanmış ve ilgili mevzuatımızda düzenleme yapılmıştır.

Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve kurumsallaşması yönünde yapılan çalışmalar ile 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 5 yaş grubunda net okullaşma oranı %87,17 olmuştur.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî 6.300 anaokulunda 42.572 öğretmen ve 859.549 öğrenci; bünyesinde anasınıfı bulunan 20.239 okulda 30.816 öğretmen ve 659.018 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır. Hedefimiz her çocuğun zorunlu eğitime başlamadan önce en az bir yıl okul öncesi eğitimi almasıdır.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 18.244 okul/kurum ile bünyesinde anasınıfı bulunan 21.582 okul/kurumda toplam 2.055.350 çocuk okul öncesi eğitim almıştır.

Nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için bir yerleşim yerinde ana sınıfı açılması için gerekli olan çocuk sayısı 10'dan 5'e düşürülmüştür. Okul öncesi eğitim kurumu bulunmayan, yeteri kadar çocuk olmadığı için eğitim kurumu açılmayan, nüfusu az ve dağınık kırsal yerleşim yerlerinde ise esnek zamanlı, toplum temelli, ücretsiz eğitim veren uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Uzak ve seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılmaması durumunda alternatif erişim modellerinden "Gezici Öğretmen Sınıfı" modeli ile bir öğretmenin birden fazla yerleşim yerine giderek oradaki çocukları uygun bir alanda toplayıp eğitim vermesi; "Taşıma Merkezi Ana Sınıfı" modeli ile bir çocuğun rehber personel eşliğinde en fazla 20-25 km taşınacak şekilde uzak köyden başlanıp taşıma merkezi seçilen yere kadar taşınarak eğitim alması sağlanmıştır. Böylece 2022-2023 eğitim öğretim yılında gezici öğretmen sınıfı uygulaması ile 32 il 47 ilçe 178 eğitim merkezinde 950 çocuğun, taşıma merkezi ana sınıfı uygulaması ile 41 il 103 ilçe 237 eğitim merkezinde 3.490 çocuğun okul öncesi eğitime erişimi sağlanmıştır.

Ayrıca okul öncesi eğitimde ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için yaz okulları yaygınlaştırılmıştır. 2022-2023 eğitim öğretim yılı yaz döneminde yaz döneminde 55.493 çocuğun yaz eğitimine devam etmesi sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan "Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Desteklenmesi Protokolü" kapsamında 2022-2023 eğitim öğretim yılında sosyal yardımlardan yararlanan hanelerde bulunan ve resmî okul öncesi eğitim kurumlarından eğitim alan Türk vatandaşı çocukların eğitim süreçlerindeki beslenme,

temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri açısından nakdi olarak desteklenmiştir.

2022-2023 eğitim öğretim yılı ilk döneminde şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki 60.000 çocuğa bir öğünlük beslenme desteği sağlanmıştır. 2022-2023 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde ise resmi okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden tüm çocuklara bir öğünlük beslenme desteği sağlanmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında ise 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen 11 ilimizde resmi okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden tüm çocuklara bir öğünlük beslenme desteği verilmeye devam edilmektedir.

Ayrıca 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen ailelerin okul öncesi eğitim çağındaki çocuklarına destek sağlamak için bu çocukların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak çeşitli oyuncak, kırtasiye, öz bakım ve hijyen materyalleri içeren bir set oluşturularak sırt çantasıyla birlikte aileleri deprem sebebiyle geçici olarak çadırkent ve yurtlarda yaşayan 2.400 okul öncesi çağıdaki çocuğa ulaştırılmıştır.

Okul öncesi eğitimde erişim ve kalitenin artırılması yönünde yapılan çalışmalar ile 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 5 yaş brüt okullaşma oranı %95,21 olmuştur.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî 6.300 anaokulunda 42.572 öğretmen ve 859.549 çocuk; bünyesinde ana sınıfı bulunan 20.239 okulda 30.816 öğretmen ve 659.018 çocuk ile eğitim ve öğretim yapılmıştır. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 18.244 okul/kurum ile bünyesinde ana sınıfı bulunan 21.582 okul/kurumda toplam 2.055.350 çocuk okul öncesi eğitim almıştır. Hedefimiz her çocuğun en az bir yıl okul öncesi eğitimi almasıdır.

2.1.2. İlköğretim

Anayasamız başta olmak üzere diğer kanunlarda da belirtildiği üzere; ilköğretim, öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için devlet okullarında mecburi ve parasız olarak verilir. İlköğretim kurumları; 4 yıl süreli ve zorunlu ilkokullar, 4 yıl süreli zorunlu ve farklı programlar arasında tercihe imkân veren ortaokullar ile imam hatip ortaokullarından oluşur.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında resmî 23.117 ilkokulda; 261.473 öğretmen ve 5.186.811 öğrenci, 16.378 ortaokul ve imam hatip ortaokulunda; 5.098.298 öğrenci ve 253 yatılı bölge okulunda 4.613 öğretmen ve 48.079 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır.

Temel eğitim çağındaki çocukların eğitim hakkından yararlanmaları amacıyla; dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere temel eğitimin tüm kademelerinde; eğitime erişim ve devamların sağlanacağı projelere ağırlık verilmektedir. Öncelikle kaliteli erken çocukluk eğitim hizmetlerinden başlayarak okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyinde eğitime erişimin sağlanmasının yanı sıra eğitim hizmet kalitesinin artırılması ve toplumsal farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik projeler ve çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrencilerin fiziksel, psiko-sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak, sağlıklı beslenme, trafik, çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, doğal varlıkları koruma, tasarruf bilinci gibi konularda erken yaşta farkındalıklarını artırma, teknolojiyi etkin kullanma gibi pek çok alanda proje ve çalışma yürütülmektedir.

Yatılı bölge ortaokullarında görev yapan yönetici, öğretmen ve diğer personelin özlük haklarına yönelik iyileştirmeler, pansiyonlarda nöbet tutan belleticilerin hak ve yükümlülükleri, yatılı bölge ortaokullarının fiziki koşulları, yatılı öğrencilere yapılan sosyal yardımlar, yatılı bölge

ortaokullarındaki akademik başarının artırılması vb. hususlara ilişkin bir dizi mevzuat gözden geçirilmesi ile ilgili YBO mevzuat çalışmayı düzenlenmiştir.

Yatılı bölge ortaokullarında görev yapan okul müdürlerinin pansiyon yönetimi konusunda bilgi ve becerilerini artırmak ve yatılı bölge ortaokullarında uygulama birliğini sağlamak amacıyla Pansiyon Yönetimi Semineri yapılmıştır.

2.1.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim, öğrencilere ortak bir genel kültür vererek yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlamayı; öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevi, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi; demokrasi ve insan haklarına saygılı, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış olarak geleceğe hazırlamayı amaçlamaktadır.

Ortaöğretim kurumları, millî eğitimin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri doğrultusunda, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun; öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik kurum kültürü anlayışıyla işlevlerini yerine getirmektedir.

Öğrencilerimizin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlamak, dünyadaki çağdaşları ile rekabet edebilecek bir donanımına erişmiş nesiller olarak yetiştirmek, eğitim sistemini daha demokratik, esnek ve sivil bir yapıya kavuşturmak, eğitim alanındaki özel sektör payını artırmak ve ortalama eğitim süresini yükseltmek amacıyla kapsamlı bir eğitim reformunu hayata geçirmeye dönük çalışmalar yürütülmektedir.

Temel hak ve özgürlüklere saygılı, insan haklarını esas alan, daha demokratik ve özgürlükçü bir eğitim felsefesi inşa edilmiştir. Ayrıca eğitim ile ilgili diğer mevzuat (yönetmelik ve yönergeler), müfredat ve öğretim programları demokrasi ve insan hakları açısından taranmakta ve

analiz edilmektedir. Böylece başta müfredat olmak üzere, eğitime ilişkin pedagojik ve yönetsel tüm materyallerin millî-manevi değerlerimizle ve demokratik ilkelerle uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Kazanılan becerilerin içselleşmesinde her türlü öğrenme içeriği ilgili, ilişkili, geçirgen, analitik ve birbirini tamamlayıcı olarak tasarlanacak ve hayata geçirilecektir. Bu doğrultuda müfredat; çocukların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda esnek ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir.

Okul terklerinin ve öğrenci barınma sorunlarının en aza indirilmesine, güvenli eğitim ortamlarının sağlanmasına, kadın ve çocukların da içerisinde yer aldığı dezavantajlı kesimlerin eğitimden azami derecede faydalanmasına yönelik faaliyetlere aksatılmadan devam edilmektedir. Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi, okullar arasındaki nitelik ve nicelik farklılıklarının giderilerek fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, çağ nüfusu içindeki herkese öğrenim hakkının kullandırılması ve kaynakların rasyonel olarak kullanılması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.

Ortaöğretim; genel ortaöğretim, mesleki ve teknik ortaöğretim ve din öğretimi olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

2.1.3.1. Genel Ortaöğretim

Genel ortaöğretim kurumları Anadolu liseleri, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ile güzel sanatlar liselerinden oluşmaktadır.

Fen liselerinde, fen ve matematik; sosyal bilimler liselerinde, edebiyat ve sosyal bilimler alanlarında nitelikli insan yetiştirilmesi ve yükseköğretimde ilgili alanlara kaynaklık edilmesi amaçlanmaktadır.

2023-2024 eğitim ve öğretim yılında resmî 2.906 Anadolu lisesinde 122.370 öğretmen, 1.825.468 öğrenci; 365 fen lisesinde 9.778 öğretmen, 301.571 öğrenci; 94 sosyal bilimler lisesinde 2.972 öğretmen, 41.197 öğrenci, 104 güzel sanatlar lisesinde 2.567 öğretmen, 18.354 öğrenci; 100 spor lisesinde 1.653 öğretmen, 24.841 öğrenci ile eğitim ve öğretim faaliyetleri sürdürülmüştür. Ayrıca, 3.231 özel genel lise, 1 açık öğretim lisesi bulunmaktadır.

Eğitim sisteminde, bireylerin kişilik ve kabiliyetlerini geliştiren, hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde iş gücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, özel sektörün katkısını artıran, fırsat eşitliğine dayalı, kalite odaklı dönüşüm sürdürülmektedir.

Öğrencilere üretim kültürünü aşılama, düşündüğünü hayata geçirebilen, yenilikçilik, eleştirel düşünme, problem çözme ve girişimcilik gibi çağın gerektirdiği becerilere sahip, ekonomik ve sosyal gelişmelere katkı sağlayan bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda; 2023-2024 eğitim öğretim yılında 104 adet ders kitabı okutulmakta; 38 adet “Beceri Temelli Etkinlik Kitabı”, 26 adet “Kazanım Kavrama Kitabı”, üç binden fazla etkinlikten oluşan “Kavram Öğretimi Çalışması Kitapları”, 47 farklı etkinlik sorusu ile “Günlük Hayattan Matematik Modelleme Kitabı”, 79 farklı etkinlikten oluşan “Düşünüyorum Tematik Çalışma Kitabı”, “İngilizce 9-12 ve Almanca A1.1 Oyun ve Etkinlik Kitapları” da öğrencilerimize ek materyal olarak sunulmaktadır.

Tablo 8: 2023-2024 Eğitim -Öğretim Döneminde Basımı ve Dağıtımı Gerçekleştirilen Yardımcı Kaynaklar

Sıra	Sınıf	Kitap Adı	Kitap Sayısı	Hazırlayan Birim	Dağıtım Planı
1	12	3 Adım Soru Bankası - İngilizce - YDT	46.642	OGM	1. dönem
2	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Biyoloji - TYT	1.068.608		1. dönem
3	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Coğrafya - TYT	1.068.608		1. dönem
4	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Felsefe - TYT	1.068.608		1. dönem
5	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Fizik - TYT	1.068.608		1. dönem
6	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Kimya - TYT	1.068.608		1. dönem
7	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Matematik - TYT	1.068.608		1. dönem
8	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Tarih - TYT	1.068.608		1. dönem
9	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Türk Dili ve Edebiyatı - TYT	1.068.608		1. dönem
10	12	3 Adım Deneme Sınavları - TYT	1.068.608		2. dönem
11	12	3 Adım Deneme Sınavları - EŞİT AĞIRLIK - AYT	443.869		2. dönem
12	12	3 Adım Deneme Sınavları - SAYISAL - AYT	506.674		2. dönem
13	12	3 Adım Deneme Sınavları - SÖZEL - AYT	153.063		2. dönem
14	12	3 Adım Soru Bankası - Felsefe - AYT	153.063		2. dönem
15	12	3 Adım Deneme Sınavları - İngilizce - YDT	46.642		2. dönem
16	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Biyoloji - AYT	506.674		2. dönem
17	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Coğrafya - AYT	720.115		2. dönem
18	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Fizik - AYT	506.674		2. dönem
19	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Kimya - AYT	506.674		2. dönem
20	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Matematik - AYT	950.543		2. dönem
21	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Tarih - AYT	720.115		2. dönem
22	12	Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri - Türk Dili ve Edebiyatı - AYT	720.115		2. dönem

Tablo 9: 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında Sınıf Bazlı Basılarak Dağıtımı Gerçekleştirilen Kitaplar

Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri	
9.Sınıf	4.208.752
10.Sınıf	3.719.300
11.Sınıf	4.149.724
12.Sınıf	2.962.548
Toplam	15.040.324

Okul ve kurumlarımızda mali kaynakların israfının önlenmesi, bütçe imkânları ile eğitim ortamlarının etkin ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla hayata geçirilen Kurumlar Arası Paylaşım Projesi (KUPA) 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur.

2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen illerimizde ortaöğretim düzeyinde eğitim gören öğrencilerin eğitime erişimlerinin üst seviyede sağlanabilmesi amacıyla afet bölgesi illerindeki öğrencilere nakil hakkı, devamsızlık muafiyeti, yılsonu iş ve işlemleri ile ders saati sürelerinin azaltılması noktasında çalışmalar yapılmıştır.

2.1.3.2. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim

Genç nüfus yoğunluğu açısından Ülkemiz, çok az ülkenin sahip olduğu önemli bir potansiyele sahip olup, genç nüfusundan kaynaklanan imkânlar bakımından demografik fırsat penceresinde bulunmaktadır. Türkiye'nin bu üstünlüğünün ekonomik üretim sürecine katkı sağlayabilmesi gençlerin bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması ve iş gücü piyasasında aktif olarak yer almaları mesleki eğitim yoluyla sağlanmaktadır. Yani mesleki eğitim, gençlerimizin üretim süreçlerine nitelikli olarak katılmasını sağlayacak kilit süreçtir. Mesleki eğitim bireylere, istihdam edilmelerini kolaylaştıracak bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırmakta ve toplum genelindeki işgücü istatistiklerine olumlu etkide bulunmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları, ortaokul üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları; “mesleki ve teknik Anadolu liseleri”, “çok programlı Anadolu liseleri”, "mesleki eğitim merkezleri", “özel eğitim meslek liseleri” dir.

Mesleki ve teknik eğitim, öğrencileri iyi vatandaş olarak yetiştirmenin yanı sıra esnek bir yapı içinde ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortak bir genel kültür vererek bir üst öğrenime ve/veya iş hayatına hazırlamayı amaçlamaktadır.

2023-2024 eğitim ve öğretim yılından itibaren 53 alan 114 dalda; mesleki eğitim merkezlerinde ise 39 alan 193 meslek dalında eğitim ve öğretim faaliyetleri devam etmektedir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı resmî 3.452 mesleki ve teknik ortaöğretim okulunda, 125.364 öğretmen ve 1.622.054 öğrenci ile eğitim ve öğretim yapılmıştır.

21. yy'da Türkiye'nin mesleki ve teknik eğitimle ilgili öncelikli hedefleri arasında; meslekî ve teknik eğitimin paydaşlarıyla iş birliği içinde ulusal ve uluslararası meslekî yeterliliğe, ahilik kültürüne, meslek ahlâkına ve meslekî değerlere sahip, yenilikçi, girişimci, üretken, ekonomiye değer katan ehil iş gücü yetiştirilmesi yer almaktadır.

Bakanlığımız mesleki ve teknik eğitimin paydaşları ile gerçekleştirdiği iş birlikleri kapsamında müfredatın güncellemeinden öğretmenlerin işbaşı eğitimine, işletmedeki öğrencilerin beceri eğitimlerinden istihdam odaklı kariyer günlerine, mesleki eğitim merkezlerinin güçlendirilmesine, Ülkemizin ihtiyaç duyduğu öncelikli Ar-Ge ve inovasyon alanlarında öğretmen ve öğrencilerimizin buluş içeren özgün çalışmalarının ürüne dönüştürülmesi ve bu ürünlerin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunmasının sağlanmasına kadar birçok faaliyet gerçekleştirmiştir.

Güncellenen mesleki ve teknik ortaöğretim programlarıyla öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerinin güçlendirilmesi amaçlanmış ayrıca programlar öğrencilerin meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmiştir. Yeni modelde öğrencilerin ilgi, yetenek ve tercihlerine yönelik seçmeli meslek dersleri/sertifika dersleri oluşturulmuştur.

Anadolu meslek ve Anadolu teknik programları arasında geçiş imkânları artırılmış, mesleki ve teknik ortaöğretimin yapısında esneklik sağlanmıştır Öğrencilerin mesleklerine özgü derslerle geç tanışmalarının önüne geçilerek meslek derslerinin dokuzuncu sınıfta başlaması sağlanmıştır.

2023'te değişen meslekler, gelişen teknoloji ve sektörün talebi dikkate alınarak 53 alan ve 114 dalda alanlar için sertifika programına götüren seçmeli ders paketleri oluşturulmuştur. Bu sayede statik program geliştirme anlayışından dinamik program geliştirme anlayışına geçilmiştir.

Gerçekleştirilen mevzuat düzenlemeleri ile mesleki eğitim merkezleri zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile de bu programda okuyan öğrencilerin fark derslerini kendi okullarında alarak meslek lisesi diploması alabilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca, önceki yıllarda kalfalık ve ustalık belgesi almış olanların fark derslerini tamamlayarak meslek lisesi diploması alabilmeleri için tarihi itibariyle Telafi Programı başlatılmıştır. Böylelikle mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin lise mezunu sayılmalarının önündeki en büyük engel kaldırılmıştır.

Bununla birlikte, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle işverenler tarafından 9, 10 ve 11. sınıf çırak öğrencilere ödenmesi gereken asgari ücretin %30'u ve 12. sınıf kalfa öğrencilere ödenmesi gereken asgari ücretin %50'si, işletmeye devlet katkısı olarak geri ödenerek işletme üzerindeki maddi yük tamamen kaldırılmıştır.

Üretim ekosisteminin ihtiyaç duyduğu yetkinliklere sahip insanları üreticilerle birlikte yetiştirmek vizyonu çerçevesinde Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğinde yapılan çalışmalar neticesinde 81 ilde 254 Sanayi bölgesinde ve 4 sanayi sitesinde toplam 258 Organize Sanayi Bölgesinde Mesleki Eğitim Merkezi irtibat bürosu açılmıştır. Mesleki eğitim merkezi irtibat büroları sayesinde organize sanayi ve sanayi bölgelerinde 25.504 olan çırak öğrenci sayısı 29.11.2023 tarihi itibarıyla 169.501'e ulaşmıştır.

Ceza ve infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerin mesleki becerilerini geliştirip maddi destek kazanma, zamanı verimli kullanma ve hüküm sona erdikten sonra sosyal yaşamla entegrasyon ve iş gücü piyasasına kolay geçişleriyle ilgili bir mekanizma tesis etmek amacıyla Adalet Bakanlığı ile yapılan işbirliği protokolü kapsamında açılan 43 Adalet Mesleki Eğitim Merkezinde 548 öğrenci öğrenim görmektedir.

Yapılan düzenlemeler hem işveren hem de öğrenciler tarafından olumlu karşılanmış ve mesleki eğitim merkezi programına olan talep çok ciddi anlamda artış göstermiştir. Öyle ki, 25 Aralık 2021 tarihinde yapılan Kanuni düzenlemeyle mesleki eğitim merkezi programında kayıtlı çırak ve kalfa sayısı 160 binlerden 1 milyon 200 bin seviyesine ulaşmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim sisteminin güçlendirilmesi için sektörle yapılacak işbirliklerine önem verilmektedir. Protokoller kapsamında sektörle işbirliği içerisinde, Baykar Millî Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Enerjisa Hatay Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Silifke Nükleer Enerji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Bartın Madencilik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Göle Tarım Teknolojileri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Baklan Tarım Teknolojileri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi model okullar faaliyete geçirilmiştir. Tematik mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu sayısı 2023'te İstanbul, Ardahan, Artvin,

Bartın, Denizli, İstanbul, Mersin ve Sakarya illerinde açılan 9 mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile toplamda 39'a ulaşmıştır.

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu öncelikli Ar-Ge ve inovasyon alanlarında öğretmen ve öğrencilerimizin buluş içeren özgün çalışmalarının ürüne dönüştürülmesi ve bu ürünlerin fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması sağlanarak ekonomik değere dönüştürülmesiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar neticesinde, mesleki ve teknik eğitim kurumları tarafından 637 patent, 1.202 faydalı model, 17.978 tasarım ve 1.333 marka olmak üzere toplam 21.150 başvuru yapılmıştır. Yapılan başvuruların şu ana dek 35 patent, 82 faydalı model, 4.395 tasarım ve 533 marka olmak üzere 5.045'i tescil edilmiştir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında mali kaynakların israfının önlenmesi, bütçe imkânları ile eğitim ortamlarının etkin ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla Kurumlar Arası Paylaşım Projesi (KUPA) hayata geçirilmiştir. Bu proje kapsamında sisteme dâhil edilen ihtiyaç fazlası taşınırlara ait 81 ilde 1.431 okul tarafından 40.994.213.00 TL tutarında 3.886 ürün girişi yapılmış, söz konusu ürünlere 3.760 okulumuz 14.283 talepte bulunmuş, 15.312.193.00 TL tutarında 1.909 ürün talebi uygun görülerek devir işlemi gerçekleşmiştir. Devam eden başvurular içerisinde değerlendirme sürecinde bekleyen talepler ile sistem aktif olarak çalışmaya devam etmektedir.

Eğitim süreçlerinin en önemli enstrümanı olan öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerini sağlamak ve alanlarıyla ilgili eğitimlerini sektör desteği almalarını sağlamak amacıyla yüz yüze ve uzaktan eğitimler düzenlenmiştir.

Öğrencilerimizin gerçek iş ortamında eğitim almasının önünü açılması amacıyla döner sermaye (DÖSE) kapsamında yapılan çalışmalarla DÖSE gelirlerinde artış sağlanmıştır. Döner sermaye gelirleri 2017 yılında 217 milyon lira iken 2022 yılında 2.399.490.639,52 TL'ye ulaşmıştır. 2022

yılında döner sermaye gelirlerinden öğrencilerimize ödenen tutar 110.552.221,03 TL'ye yükselmiştir. Döner sermaye işletmeleri gelir toplamları 2023 yılının ilk on ayında 3.610.293.825,56 TL'ye ulaşmıştır.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde eğitimi verilen 47 alan ve 105 dalda standart donatım listeleri, standart mimari yerleşim planları ve ihtiyaç analizleri çalışmaları tamamlanmıştır. 2023'te yeni açılan ve revize edilen alan ve dallara ait standart donatım listeleri, standart mimari yerleşim planları ve ihtiyaç analizi hazırlama çalışmaları devam edecektir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencilerinin millî, manevî, ahlaki, insanî ve kültürel değerleri geliştirmeleri, yardımlaşma, kardeşlik, merhamet, vicdan, birlik ve beraberlik duygularının pekiştirilmesi ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmeleri amacıyla gerçekleştirilen Meslek Lisesi Öğrencileri Ailelerimizle Buluşuyor projesi ile 382. 943 kişiye destek sağlanmıştır. Söz konusu proje, 2023'ten itibaren kapsamı geliştirilerek Meslek Lisesi Öğrencileri Hayata Dokunuyor Projesi olarak uygulanmaya başlanmış ve bu kapsamda 321.608 ihtiyaç sahibine destek sağlanmıştır.

Öğrencilerin, mesleki beceri ve yeteneklerinin tespit edilmesi ve doğru alanlara yönlendirilmesi amacıyla Mesleki Eğilim Belirleme Yetenek Ölçme Bataryası (YEBATÜRK) hazırlanmış ve 8. Sınıf öğrencilerine pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ankara, Bursa, Gaziantep ve Trabzon illerinde, Eğilim Belirleme Beceri Ölçme Bataryası pilot uygulaması yapılmıştır.

15. Uluslararası MEB Robot Yarışması, Cumhuriyetimizin 100. yılında "Cumhuriyet ve Teknoloji" temasıyla "Ahican Cumhuriyet'in izinde, teknolojinin peşinde Bursa'da" sloganıyla 6-9 Eylül 2023 tarihleri arasında Bursa'da 14 kategoride gerçekleştirilmiştir.

“Türkiye Yüzyılı Vizyonu” kapsamında uluslararası okul statüsü ile öğrenci alan okul sayısı 10’a çıkmıştır. Bu çalışma ile mesleki eğitimde uluslararasılaşmanın artırılması hedeflenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı uzun yıllardan beri mesleki eğitimi güçlendirmek ve hak ettiği saygınlığını yeniden kazanmak için çaba sarf etmekte, iş dünyası ile işbirlikleri geliştirmekte ve çok sayıda projeyi hayata geçirmektedir. Öncelikle mesleki ve teknik eğitimin toplum nezdindeki algısını olumlu yönde geliştirmek için önemli adımlar atılmıştır. Atılan adımlar kısa sürede meyvelerini vermeye başlamıştır. Eğitim verilen tüm alanlarla sektörlerle güçlü ve kapsamlı işbirlikleri kurulmuş, eğitim-üretim-istihdam çevrimi güçlenmiş, başarılı öğrenciler artık mesleki eğitimi tercih etmeye başlamıştır. Sınavla öğrenci alan mesleki ve teknik eğitim okulları, %0,01-%8,45 yüzdelik diliminde yer alan öğrenciler tarafından tercih edilmiştir.

2023’te istihdam alanları genişlemesi beklenen endüstriyel reklamcılık, yazılım, siber güvenlik, batarya teknolojisi, susuz tarım vb. meslek alanlarına ilişkin ihtisaslaşmış okullar açılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Teknopark İstanbul Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesinde Siber Güvenlik alanı ve dalı açılmıştır.

Ülkemizin kalkınmasında mesleki ve teknik eğitiminin öneminden dolayı Millî Eğitim Bakanlığı, mesleki ve teknik eğitimle ilgili çalışmalarına Ülkemizin vizyonu doğrultusunda devam edecektir. Ülkemizin yol haritası kapsamında, meslekî ve teknik eğitim sistemi bireylerin ve iş gücü piyasasının ihtiyaçlarına doğru ve hızlı yanıt verebilecek şekilde geliştirilecek, talep eden herkesin meslekî eğitim alabilmesi için erişim imkânları artırılacak, mezunlarımızın istihdam olanaklarını artırmak için sektör içi ve sektörle bütünleşmiş okul gibi iş birliği modelleri oluşturulacak, dinamik işgücü piyasası koşullarında istihdamının sürekliliğini sağlayacak geniş tabanlı mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklere

odaklanılacak, meslek özelindeki beceriler için seçmeli meslek dersleri ve sertifika programları çeşitlendirilecektir.

Milletimizin kadim geçmişinden gelen mesleki eğitim tecrübesi ile birlikte, günümüzdeki tüm bu çalışmalarımızdan elde ettiğimiz birikimimizle mesleki ve teknik eğitim konusunda deneyim paylaşımı talep eden dost ve kardeş ülkelere de mihmandarlık yapabilmek için çalışmaya devam edilecektir.

2.1.3.3. Din Öğretimi

Bakanlığımız, öğrencilerimizin din, ahlak, değerler ve din kültürü alanında ortak ve doğru bilgiye dayalı bilgilenmelerini ve kültürlenmelerini sağlamak için gerekli çalışmaları hassasiyetle yürütmektedir. Ülkemizdeki din eğitim ve öğretiminin temel dayanağını Anayasamızın 24. maddesinde belirtilen “... *din ve ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitimi ve öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır...*” hükmü oluşturmaktadır.

Öte yandan, 1924 yılında yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile imam hatip okulları millî eğitim sistemimiz içerisinde yer almıştır. İmam hatip okulları, Türk millî eğitim sisteminde gelişen ve kendine özgü eğitim müfredatıyla dünyaya model olan köklü eğitim kurumlarımız olarak temel İslam bilimleri ile fen ve sosyal bilimlerin bir arada okutulduğu, öğrencileri hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan kurumlar olarak varlığını devam ettirmektedir. Mazî ile istikbal arasında bir köprü olup İslam bilim, kültür ve medeniyet mirasının sonraki nesillere aktarılmasında öncü role sahip bu okullarda Devletimizin himayesinde ve denetiminde sahil bir din eğitimi verilmektedir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 1.714 imam hatip lisesinde 480.484, 3.432 imam hatip ortaokulunda da 695.499 öğrenci eğitim ve öğretim görmüştür.

Okullarımızda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin yanı sıra Kur'an-ı Kerim, Peygamberimizin Hayatı ve Temel Dini Bilgiler seçmeli derslerinin öğretimi gerçekleştirilmektedir. İlköğretim ve ortaöğretim kademeleri ile imam hatip okulları, liseye ve üniversitelerin bütün bölümlerine öğrenci yetiştiren, eğitim içeriği, özgünlüğü ve çeşitliliği ile markalaşmış ve ülkemizin telif bir eğitim modeli olmuştur. İmam hatip okullarında 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrencilerin ilgi, kabiliyet ve kariyer hedeflerine göre uygulanan “Program Çeşitliliği” ile Temel İslam Bilimleri ile birlikte Fen ve Sosyal Bilimler, Uluslararası, Yabancı Diller, Müsikî, Spor, Geleneksel ve Çağdaş Görsel Sanatlar, Hafızlık, Teknoloji proje ve programları bulunmaktadır.

Uluslararası Anadolu İmam Hatip Programı, ülkemizin din eğitimi tecrübesinin ve imam hatip okullarının dünyaya açılan uluslararası boyutu olmaya devam etmektedir. Belirlenen Anadolu imam hatip liselerinde açılan yabancı dil hazırlık sınıfları ile öğrencilere Arapça, İngilizce, Almanca, İspanyolca, Rusça, Çince, Fransızca, Farsça, İtalyanca ve Japonca dillerini öğrenme imkânı sunulmaktadır. Hazırlık sınıfı uygulayan okullarımız arasında 10 dilde, Uluslararası Anadolu imam hatip liselerinde öğrenim gören 90 ülkeden yabancı öğrencilerin Türkçe yarıştığı “Türkiye Münazaraları” ile öğrencilerimizin öğrendikleri yabancı dili etkin kullanmalarına imkân sağlanmaktadır. İmam hatip ortaokullarında ise Arapça ve İngilizce “Yoğunlaştırılmış Dil Programı” 544 okulumuzda uygulanmaya devam etmektedir. Edindiği ilmî birikim ile Kur'an'ın anlaşılması ve topluma yol göstermesinde rol alacak hafızların yetiştirilmesi için “Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık” projesi velilerimizin yoğun ilgisini görmektedir.

Okular arasında fırsat eşitliği sağlamak, bir üst öğrenime hazırlık çalışmalarını iyileştirmek ve sistematik hâle getirmek amacıyla Anadolu imam hatip liselerinde ve imam hatip ortaokullarında Hedef 2023 (LGS-YKS) çalışmaları gerçekleştirilmiştir. “Çelebi Programı” ile hazırlık programı uygulayan Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin yabancı dillerini geliştirmeleri için yurtdışı eğitim etkinlikleri düzenlenmiştir. Okullarımızda kurulan, akademisyenlerin ve uzmanların yer aldığı “Okul Danışma Kurulları” özgün eğitim stratejileri geliştirerek ulusal eğitime katkı sunmaktadırlar. Yönetici ve öğretmenlerimize yönelik olarak mesleki gelişim (ÖGEP, YÖGEP, DÖGEP) programları uygulanmıştır. Kur’an eğitimi ve öğretimiyle ilgili öğretmenlerimize Tashih-i Huruf eğitimleri verilmiştir. “Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişiminde Yeni Yaklaşımlar” projesi kapsamında “Öğretmen-Yönetici Hareketlilik Programları” düzenlenmiştir. “Öğretmen Yaz Eğitim Etkinlikleri” kapsamında yaz tatilinde mesleki gelişim çalışmaları yürütülmüştür. “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi” ile öğrencilerimizin millî, manevî, ahlaki ve insani değerleri kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerini desteklemeye yönelik “Mesleki Uygulama Programı” yürütülmüş, başarılı olan öğrencilerimiz için yaz tatilinde “ileri” eğitim programları uygulanmıştır. Öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin desteklenmesi amacıyla mesleki, sosyal ve kültürel etkinlikler ve yarışmalar düzenlenmiştir.

Ülkemizde Kahramanmaraş merkezli olmak üzere meydana gelen 6 Şubat depremlerinin ardından, kardeşlik hukukumuzun gereğini yerine getirmek amacıyla “Eğitimde Tek Yürek” programı başlatılmıştır. 70 ildeki gönüllü Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokulları, depremden etkilenen 11 ilimizdeki okullarımızla paydaş hale getirilmiştir. 952 okulumuz bölgedeki 876 okulumuz ile eşleştirilmiş, okul yöneticilerimize, öğretmen ve öğrencilerimize maddi ve manevî destek sağlanmıştır. Gönüllü okulların desteği ile bölgeye ısınma, barınma, kuru gıda, kişisel hijyen ve temizlik, kırtasiye ve giyim yardımları yapılmıştır. İmkânı olan

okullar arasında çevrimiçi derslerle sınavlara hazırlık programları yürütülmüştür. Bölge ziyaretleri de gerçekleştirilerek destekler sürdürülmüştür. Programla bölgedeki yaklaşık 263 bin öğrenci ile 10 bin idareci ve öğretmene ulaşılmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında da akademik, sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal çalışmalarla program devam ettirilmektedir.

Öğrencilerimizin çoklu alanda gelişimleri için "Eğitimde Rehberlik ve Destekleme Modeli (ERDEM) 2022-2023 Programıyla hibe verilen okullar proje faaliyetlerini tamamlamışlardır. Yapay zekâ uygulamaları alanında eğitim vermek amacıyla FEYZA (Fırsatları Artıran Eğitimde Yapay Zekâ) Projesiyle yapay zekâ uygulamaları öğretmen el kitabı hazırlanarak öğretmenlerimize eğitici eğitimleri verilmiştir. Okullarımızdaki başarılı örneklerin ve model uygulamaların tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla Başarılı Örnekler Sergileri düzenlenerek iyi örneklerin yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır. Çevre Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum (ÇEDES) Projesi kapsamında gençlik merkezi ve halk eğitim kurslarının yanında çevre temizliği, fidan dikimi; hasta, yaşlı, şehit ailesi, hastane, huzurevi ziyaretleri; tarihi ve kültürel mekân gezileri gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin çevresel sorunlara yönelik duyarlılık ve farkındalığını artırmak amacıyla 2024 yılında "Sürdürülebilir Yaşam İçin Sürdürülebilir Çevre" projesinin başlatılması da planlanmaktadır. Kurum Takip Sistemi (KTS) yazılımı ile yürütülen proje, program, eylem planı gibi çalışmaların yanında okul, ilçe, il ve ülke geneli değerlendirme ve raporlama işlemleri yapılmaktadır. Bu kapsamda Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokullarına ait ayrıntılı bilgiler sistem üzerinden takip edilmektedir.

2.1.4. Özel Eğitim ve Rehberlik

Özel Eğitim Hizmetleri

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin sosyal yaşamın her alanında var olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları ve toplumsal yaşantı ile bütünleşmeleri için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimize, bireysel yetenekleri doğrultusunda ihtiyaç duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri için destek olmak, gerekli şartları ve ortamları hazırlamak amacıyla çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürmekteyiz.

Tüm özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitime erişimlerini sağlamak, onlara nitelikli eğitim hizmetleri sunmak amacıyla çeşitli türlerde eğitim hizmeti vermekteyiz. Bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin toplumsal yaşantı ile bütünleşme ve sosyal becerilerinin desteklenmesi amacıyla öncelikle, özel eğitim ihtiyacı olmayan akranlarıyla birlikte en az düzeyde sınırlandırılmış eğitim ortamlarına erişimlerinin sağlanması önceliğimizdir. Bunun yanı sıra öğrencilerimiz özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, evde veya hastanede eğitim hizmetlerimiz yoluyla da eğitime erişebilmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişim imkânlarının artırılması amacıyla 81 ilde okul öncesi dönemden başlamak üzere özel eğitim okulları açılmıştır. Ayrıca illerden gelen talepler doğrultusunda ihtiyaca binaen özel eğitim okulu açılışlarına devam edilmektedir.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitimlerini sürdüren öğrenciler için eğitim kurumlarında destek eğitim odaları açılmakta ve bu öğrencilerin eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 14.721 destek eğitim odası ile kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrencilerimize destek eğitim hizmeti verilmektedir. 2022-2023

eğitim ve ğretim yılında destek eğitim odalarında 57.357 öğrenciye 76.065 ğretmen ile destek eğitim hizmeti verilmiştir.

Söz konusu dersliklerin belirlenen standartlara ulaştırılması için fiziki ortam, eğitim materyalleri ve donatım malzemeleri yenileme çalışmaları kapsamında 637 destek eğitim odasının yapımı tamamlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için esnek, bireysel ihtiyaçlara göre çeşitlendirilmiş, yenilikçi eğitim ortamları oluşturularak eğitimin kalitesinin artırılması amacıyla “Bütünleştirici Eğitim İçin Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Projesi” tamamlanmıştır. Proje kapsamında kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları alanında 5500 öğretmene eğitim verilmiştir. Ayrıca 700 BİLSEM ğretmenine STEM Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar eğitimi verilmiştir.

2022-2023 eğitim ve ğretim yılında resmi özel eğitim okullarında toplam 62.815 özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciye eğitim verilmiştir. Yine bu eğitim ğretim yılında okul öncesi dönemde 1.174, ilkokul düzeyinde 143.641, ortaokul düzeyinde 166.340 ve lise düzeyinde 48.555 olmak üzere toplam 359.710 öğrenciye tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitim verilmiştir. Yarı zamanlı kaynaştırma uygulamaları kapsamında hizmet sunan özel eğitim sınıflarında ise ilkokul düzeyinde 34.156, ortaokul düzeyinde 28.173, lise düzeyinde 24.180 olmak üzere toplam 86.509 öğrenciye eğitim verilmiştir.

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında eğitimine devam edemeyecek öğrenciler için Bakanlığımızca özel eğitim okulları açılmaktadır. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim ve ğretim yılında resmi okul öncesinde 362 özel eğitim anaokulunda 6.351 öğrenciye, ilkokul düzeyinde 473 okulda 14.453 öğrenciye, ortaokul düzeyinde 474 okulda 14.175 öğrenciye, ortaöğretim düzeyinde 517 okulda 26.237 öğrenciye eğitim hizmeti verilmiştir.

Özel eğitim sınıflarının belirlenen standartlara ulaştırılması için fiziki ortam, eğitim materyalleri ve donatım malzemeleri yenileme çalışmaları kapsamında 221 özel eğitim sınıfının yapımı tamamlanmıştır.

Özel eğitim kurumlarının fiziki altyapısının öğrencilerin erişimine uygun ve güvenli hâle getirilmesi, teknolojik altyapısının güçlendirilmesi, uygun materyal ve donatım malzemelerinin tedarik edilmesi ve öğrencilerin sunulan hizmetlerden daha üst düzeyde yararlanması için kurumların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda 618 meslek edinme atölyesi standart hale getirilmiştir.

Orta/ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ya da otizmi olan bireyler özel eğitim uygulama okullarında eğitimlerine devam etmekte olup bu okullarda uygulanan özel eğitim programlarında yer alan öz bakım ve günlük yaşam becerilerinin doğal ortamında öğretilmesine hizmet eden uygulama evlerinde öğrenciler birçok beceriyi yaparak ve yaşayarak öğrenme fırsatı bulabilmektedir. Özel eğitim uygulama okullarında oluşturulan uygulama evlerinin tüm okullarda aynı yapı ve niteliğe kavuşturulmasına yönelik çalışmalar kapsamında 292 uygulama evi yapılmıştır. Okulların fiziki altyapılarının güçlendirilmesi ve kurumsal kapasitelerinin artırılması kapsamında 141 özel eğitim okulunun daha erişilebilirlik kapasitesi standart düzeye ulaştırılmıştır.

Özel eğitim uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilerin farklı alanlarda kendilerini tanımlarına, yaparak yaşayarak aktif öğrenmelerine, yeteneklerini geliştirmelerine, yapılandırılmış öğrenme ortamlarında gerçek hayatı modellemelerine olanak sağlanması amacıyla ülke genelinde 369 özel eğitim uygulama okulunda 817 beceri uygulama alanı kurulmuştur. Ayrıca beceri uygulama alanlarının sayıları, uygulama evlerinin kapasiteleri ve meslek edinme atölyelerinin sayıları 2024'te de arttırılacaktır.

Bakanlığımıza bağı okullarda görev yapan öğretmenlere yönelik BEP hazırlama, uygulama ve izleme süreçlerine katkı sağlaması amacıyla "Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası Kılavuzu" hazırlanmıştır.

Okul servis araçlarında aracı kullanan şoför ile rehber personel tarafından özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin daha güvenli taşınması ve onlara iyi hizmet sağlanabilmesi için taşıma hizmeti verilen öğrencilerin özellikleri ile öğrencilerin taşınması sırasında karşılaşılabilecek sorunları bilmeleri ve yaşanabilecek bu sorunların çözümüne yönelik gerekli tedbirlerin alınması amacıyla; özel eğitim okullarında ve sınıflarında taşınmalı eğitim gören öğrencilerin bulunduğu okullardaki rehber personel ve şoförlere yönelik "Okul Servis Araç Sürücüleri ile Rehber Personele Yönelik Özel Eğitim Bilgilendirme Kurs Programı", Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Programı oluşturularak e-Yaygın sistemine tanımlanmış ve mahallî düzeyde kursun düzenlenmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

Ülke genelinde 2022 ve 2023 yılları boyunca açılan 514 kurs programında 8.854'ü erkek 7.330'u kadın olmak üzere toplam 16.184 personele seminer verilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel başta olmak üzere 18 yaşını doldurmuş tüm bireylerin özel eğitim alanına ilişkin temel bilgi sahibi olmaları, yetersizliği olan bireylere yönelik farkındalık kazanmaları ve bu yolla yetersizliği olan bireylere sunulacak hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla "Özel Eğitimde Toplumsal Farkındalığı Artırma Kursu" düzenlenmiştir. 2022 ve 2023 yılları boyunca açılan 148 kurs programında kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan 3.713'ü erkek, 7.138'i kadın toplam 10.851 personele verilmiştir. Söz konusu kurs programı 6 Mayıs 2023 tarihinden itibaren HEMBA platformu üzerinden erişime açılmıştır.

Görme yetersizliği olan öğrencilerin bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla sesli kütüphane platformunda toplamda 14 sesli kitap ve 14 sesli flipbook oluşturulmuştur.

6 Şubat tarihinde yaşanan deprem sonucunda afetten etkilenen illerimizde, tüm eğitim çadırlarında, eğitim öğretimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik "Afet Sonrası Uyum Etkinlikleri" isimli yardımcı kaynak kitabı yayımlanmıştır.

Özel eğitim meslek okullarında okutulan akademik derslerin öğretim programlarının görme yetersizliği olan öğrencilere yönelik uyarlama çalışması yapılmıştır. Akademik dersler için yayımlanan öğretim programı doğrultusunda ders araçları geliştirilmiştir. İşitme yetersizliği olan, ilkökul 1. ve 2. sınıflara devam eden öğrenciler için matematik dersine yönelik eğitim araçları seti hazırlanmıştır.

Özel Yetenekli Öğrenciler

Ülkemizin stratejik alanlarına esas olmak üzere bilim, kültür, sanat, sanayi ve teknolojiye yüksek bir akademik düzey hedefi ile ülkemize katma değer oluşturma yolunda büyük önem verdiğimiz özel yetenekli bireylerin eğitimi için de çalışmalarımız artarak devam etmektedir.

Bilim, sanat ve benzeri alanlardaki özel yetenekli çocuklarımızın yeteneklerine uygun bir eğitim içeriği ve ortamı sunmak Bakanlığımızın öncelikli politikaları arasındadır.

Ülkemizin tüm yerleşim birimlerinde bulunan özel yetenekli öğrencilerimizin özgün tanılama araçları ile tespit edilmesi ve gelişim süreçlerinin desteklenerek izlenmesi, bu öğrencilerimizin uzun vadede hem bireysel yaşamlarına hem de ülkemizin büyümesine katma değer oluşturmalarını sağlayacaktır. Bu noktada özel yetenekli çocuklarımızı

akranlarından ayırıştırılmadan, doğalarına uygun bir eğitim yöntemi ile belirlemek amaçlanmaktadır.

2022 yılında 375 olan bilim ve sanat merkezi (BİLSEM) sayısı 2023 yılında 394'e ulaşmıştır. Aynı dönemde BİLSEM'lerden destek eğitimi alan öğrenci sayısı ise 86.436'dan 104.424'e yükselmiştir.

Özel yetenekli bireylerin mümkün olan en erken dönemde, ihtiyaçlarına uygun eğitim ortamlarında, uygun yöntemler ve araç gereçler kullanılarak desteklenmesi ve var olan kapasitelerini en üst seviyede kullanabilmelerinin sağlanması amacıyla "BİLSEM'lerin Altyapısının Güçlendirilmesi Projesi" yürütülmektedir. Proje kapsamında 109 adet atölyenin yapımı tamamlanmıştır. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025) kapsamında 40 adet yapay zekâ atölyesinin kurulum çalışmaları tamamlanmıştır. Dijital tasarım, robotik, oyun animasyon, mekatronik gibi 17 farklı alanda kurulan tematik atölyelerin eğitim programı hazırlık çalışmalarına ise devam edilmektedir.

Özel yetenekli öğrencilerin teknolojiyi etkin kullanmaları, bilişim alanında yeni beceriler kazanmaları ve bilgi işlemsel düşünme yeteneklerini güçlendirmeleri amacıyla ülkemizde hazırlanan etkinlik temelli ilk program olma özelliğini taşıyan "Bilim ve Sanat Merkezleri Yapay Zekâ Uygulamaları Atölye Programı" hazırlanmıştır. Programda yapay zekânın temelleri, makine öğrenmesi, yapay sinir ağları, doğal dil işleme, bulanık mantık, yapay zekâ ve etik, proje geliştirme ve problem çözme öğrenme alanlarına ilişkin içeriklerden oluşan 35 farklı etkinlik yer almaktadır.

BİLSEM'lerin yaygınlığı artırılırken bu merkezlerin kullanım şekilleri de çeşitlendirilmiştir. Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen yaz okulu uygulaması 4 haftadan 6 haftaya çıkarılarak BİLSEM'lerin zengin altyapısı etkin bir şekilde kullanılmıştır. Böylece BİLSEM'lerin kaynaklarına daha geniş bir öğrenci grubu tarafından ulaşılmasına imkân sağlanmıştır.

İlk kez başlatılan kış okulu uygulaması kapsamında; 192 BİLSEM’de bilim, sanat, matematik ve İngilizce alanlarında açılan kış okullarına başvuran tüm öğrencilerin 2 hafta süresince haftalık 16 saate kadar istedikleri atölyelerden yararlanması sağlanmıştır. Kış okulu uygulamaları kapsamında; robotik, yapay zekâ, yazılım geliştirme, havacılık ve uzay, yenilenebilir enerji, bilimsel araştırma teknikleri, akıl oyunları gibi alanlarda 55 farklı atölye, Türkiye'nin farklı bölgelerinde öğrencilerle buluşturulmuştur.

2023 yılında BİLSEM’lerde eğitim alan öğrenciler tarafından 1.639 (114 patent, 360 faydalı model, 1.137 tasarım ve 28 marka) başvuruda bulunulmuş, 893 (12 patent, 140 faydalı model, 723 tasarım ve 18 marka) başvuru tescil edilmiştir.

Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılan elektronik eğitim içeriklerinin öğrenme ortamlarında yer alması amacıyla e-içerik oluşturma çalışmalarına başlanmıştır. 15 tematik alanda etkileşimli içerik, eğitsel oyun, podcast ve infografiklerin üretimi devam etmektedir.

2024 yılında BİLSEM’lere 100 adet atölye kurulması planlanmaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılmak üzere e-İçerikler üretilmektedir. Ayrıca öğretmenlere dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi ve e-İçerik hazırlama sürecinde destek sağlanması amacıyla eğitimler düzenlenecektir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Çocuklarımızın kendini tanıyan, sorumluluk alabilen bireyler olarak yetişmeleri ve toplum içinde sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için sosyal, duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı olarak rehberlik ve psikolojik danışma alanındaki hizmetlerimizi de titizlikle sürdürüyoruz.

Bakanlığımız tarafından ülke genelinde okullarda yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin koordine edilmesi, öğrencilere ve ailelere yönelik hizmetlerin sunulması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda başta çocuğa yönelik şiddet olmak üzere, risk altındaki tüm çocuklara yönelik yetiştirici uzman ve öğretmen eğitimleri gerçekleştirilmiş olup bu personel aracılığıyla bilgilendirici seminerler, psikososyal hizmetler, danışmanlık tedbirleri, akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanına yönelik çalışmalar ile aile rehberliği gibi uygulamalar ülke çapında yürütülmektedir.

Okul ve kurumlardaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine ilişkin gerekli her türlü çalışmalarla birlikte ildeki özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılanmaları ile bu bireylere yönelik rehberlik hizmetleri okul rehberlik ve psikolojik danışma servisleri ve toplam 296 rehberlik ve araştırma merkezinde (RAM) yürütülmektedir.

Bakanlığımıza bağlı resmi okul ve kurumlarda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bir program dâhilinde yürütülmesi ve raporlaştırılması, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri paydaşları arasında daha etkin ve hızlı bir iletişimin sağlanması, verilen rehberlik hizmetlerinin etkinliğinin artırılması, anlık ve sürekli takibin yapılabilmesi, geçmiş dönem içerisindeki faaliyetlerin ayrıntılı olarak değerlendirilmesi, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri çalışmalarının daha sistematik bir şekilde yapılandırılması ve geleceğe yönelik etkin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri politikaları üretilebilmesi amacıyla e-Rehberlik Sistemi oluşturulmuştur.

Rehberlik hizmetlerinde niteliği arttırabilmek amacıyla rehberlik ve araştırma merkezlerinin görüşme odası, test odası, bedensel performans alım odası ve bekleme salonu standart hâle getirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda 113 RAM standart hale getirilmiştir.

Bakanlığımız ile Anadolu Üniversitesi arasında yapılan protokol çerçevesinde 4-12 yaş arası bireylere yönelik geliştirilen Türkiye'nin ilk yerli zekâ testi "Anadolu-SAK Zekâ Ölçeği'nin (ASİS)" etkin ve amacına uygun olarak kullanılabilmesi için "Anadolu-SAK Zekâ Testi Eğitici Eğitimi ve Uygulayıcı Eğitimi Kursu" ile "Mesleki Gelişim Programı" hazırlanmıştır. ASİS'in ülke geneline yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilere doğru tanılama yapılması ve erken müdahale edilmesi amacıyla Bakanlığımızca "Öğrenme Güçlüğü Testi" geliştirilmiştir. Bu doğrultuda yetiştirilen 29 formatör tarafından 171 uygulayıcı yetiştirilmiştir. Rehberlik ve araştırma merkezlerince sürdürülen eğitsel değerlendirme ve tanılama faaliyetleri için gerekli olan testör ihtiyacının karşılanması amacıyla tüm RAM'lara bir uygulayıcı yetiştirilmek üzere hizmet içi eğitimler yapılacaktır.

Ortaokul öğrencilerinin her türlü bağımlılık riskinden uzak bir yaşam sürmesini, olumlu davranış değişiklikleri ve alışkanlıklar kazanmasını; kendini riskli ortam ve durumlardan korumasını sağlayacak etkinliklerden oluşan Yaşam Becerileri Eğitimi Programının 81 ildeki pilot uygulaması 151 rehber öğretmen/psikolojik danışman tarafından tamamlanmıştır. Programın yaygınlaştırılması kapsamındaki çalışmalara 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında devam edilecektir.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında sigara, alkol, madde ve teknoloji bağımlılığına ilişkin prevelans ve trendlerin belirlenmesi amacıyla 16 yaş lise öğrencilerine yönelik Türkiye geneli bağımlılık araştırması gerçekleştirilmiş olup çalışmanın verileri analiz aşamasındadır.

Öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin normalleşme süreçlerine destek sunmak ve psikolojik iyi oluşlarını güçlendirmek amacıyla "Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğrenci Psikoeğitim Programı", "Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı" ve "Zorlayıcı

Yaşam Olayları Sonrası Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır. Bu programlar yoluyla travma sonrası sunulan psikososyal destek ile; travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek bireylerin veya grupların stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik dayanıklılıklarını artırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamak ve ani veya uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir.

Deprem, sel, kasırga, heyelan, yangın, savaş, göç, terör olayları, toplumsal şiddet olayları, açlık ve benzeri travmatik yaşam olayları sonrasında, ileri düzeyde etkilenen öğrencilere yönelik “Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale (TS-GTM)” programı hazırlanmıştır. Afet ve acil durumun yoğun olarak yaşandığı illerde görev yapan 1.133 rehber öğretmene “Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale (TS-GTM)” ile ilgili eğitim verilmiştir.

Bütüncül bir mücadeleyi gerektiren ve birçok alanda farklı şekillerde varlığını devam ettiren şiddet sorunun ortadan kaldırılması amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinesinde, Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı iş birliği ile 2024 yılı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Faaliyet Planı hazırlanmıştır.

2.1.5. Özel Öğretim

Özel öğretim kurumları 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre açılan örgün ve yaygın eğitim kurumlarını kapsamaktadır. Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren bu kurumlar; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okullarından oluşan örgün eğitim kurumları ile çeşitli kurslar, motorlu taşıt sürücü kursları, hizmetiçi eğitim merkezleri, ulaştırma hizmetleri mesleki eğitim ve geliştirme kursları, iş makineleri operatörlük kursları, denizcilik ve gemi adamları yetiştirme kursları, pilot yetiştirme kursları, uzaktan öğretim kursları, sosyal etkinlik merkezleri, mesleki eğitim merkezleri, özel öğretim

kursları, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden oluşan yaygın eğitim kurumlarıdır. Ayrıca ortaokul, imam hatip ortaokulu ve ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilere barınma hizmeti sunmak amacıyla kurulan özel öğrenci yurdu ve özel öğrenci pansiyonları da Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Özel öğretim kurumları kapsamında faaliyet gösteren kişisel gelişim, mesleki gelişim ve yetenek kurslarında uygulanan programların her yıl değerlendirilerek güncelliğini kaybettiği belirlenen programlara yönelik güncelleme çalışmaları yürütülmektedir. Bunun yanı sıra mesleki gelişim kurslarında uygulanan programlar, iş dünyasının talep ettiği tanımlanmış bilgi, beceri ve ulusal meslek standartları doğrultusunda hazırlanmaktadır. Çeşitli kurslar, hizmetiçi eğitim merkezleri, uzaktan öğretim kurslarının eğitim ve sınav standartlarının yükseltilerek kalitelerinin artırılması kapsamında verilen eğitim kalitesinin yükseltilmesi ve sınavlarda ülke genelinde uygulama birliği sağlanması, etkili bir denetimin yapılması ve sınavların daha güvenli yürütülmesi amacıyla sınav mevzuatı güncellenmiştir. Özel öğretim kurslarının uyguladıkları bilim grupları ve bilim grubu programları yeniden belirlenmiştir.

Uzaktan öğretim yapan kurumlar, çeşitli nedenlerle öğrenimlerini sürdüremeyen kişilere yönelik verdikleri eğitimlerle fiziksel sınırlara bağlı kalmaksızın istenen zaman diliminde ve yerde, daha az maliyetle sertifika alma olanağı sunmaktadır. Bu alanda Bakanlığımızca günümüz şartlarına uygun düzenlemeler yapılarak hayata geçirilmiştir.

Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nda düzenleme yapılarak sosyal etkinlik merkezi tanımı getirilmiştir. Bu merkezler, il millî eğitim müdürlükleri ile belediyeler arasında yapılan ve Bakanlıkça onaylanan ortak iş birliği protokolleri çerçevesinde, Bakanlığın verdiği iş yeri açma ve çalışma ruhsatı ile belediyelerce açılmakta ve işletilmektedir. İlköğretim ve/veya ortaöğretim öğrencilerinin ödev ve projelerine ilişkin araştırmalar yaptığı, öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda sosyal, kültürel,

sanatsal ve sportif faaliyetlerin yürütüldüğü bu merkezlerde ata sporlarından çağdaş sanat faaliyetlerine kadar öğrenciler istedikleri etkinliklerde yer alabilmektedirler. Kanunda yapılan diğer bir düzenleme ile mesleki eğitim merkezleri, çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitimi ile mesleki ve teknik kurs programlarının uygulandığı özel öğretim kurumu olarak tanımlanmıştır.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen eğitimin niteliğini artırmak amacıyla destek eğitim programları yenilenmiş ve bu kurumlarda eğitim verecek personel çeşitliliği artırılmıştır. Diğer yandan, özel gereksinimli bireylerin gelişimlerinin takip edilebilmesi için bireye verilen eğitim bilgileri ile eğitim sonucundaki durumu, bireyin sonraki yıllardaki gelişim sürecine ışık tutması amacıyla MEBBİS Engelli Birey Modülü ile RAM Modülü üzerinden izlenmektedir.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin personel açığının kapatılması ve özel gereksinimli bireylerin eğitim ihtiyaçlarının daha sağlıklı bir şekilde karşılanabilmesi amacıyla rehberlik ve psikoloji branşındaki personelin “Özel Eğitim Alanında Destek Eğitimi Verecek Uzman Öğretici Yetiştirme Kursu”na katılması sağlanmıştır. Merkezlerde uygulanmakta olan “Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Bireyler İçin Destek Eğitim Programı”nın zorunlu eğitim personelinin istihdamında çeşitli zorluklar yaşanması nedeniyle bu destek eğitim programının “Dil” modülü için özel eğitim alanı öğretmeni ile odyologlar da zorunlu eğitim personeli olarak kabul edilmiştir. Böylelikle kurumlardaki eğitimin niteliğinin artırılmasına katkı sağlanmıştır.

Ülkemizde sürücü adayı eğitimlerinin iyileştirilmesi doğrultusunda özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının eğitim ve sınav standartlarının yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda sürücü kurslarında verilen eğitimlerin kalitelerinin yükseltilmesi, direksiyon uygulama sınavlarında ülke genelinde uygulama birliği sağlanması, etkili bir denetim yapılması ve sınavların daha güvenli yürütülmesi amacıyla mevzuat güncellenmiş,

animasyon filmleri hazırlanmış ve e-Trafik Modülü uygulamaya konulmuştur.

Özel öğretim kurumlarında yeni model ve programlar, akreditasyon koşulları dikkate alınarak yapılandırılmakta, bu sayede eğitim alanındaki yeni eğitim yaklaşım, model ve programların Türk eğitim sistemine kazandırılmasında özel okulların öncülük etmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızdan ilgili mevzuat doğrultusunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almadan eğitim ve barınma hizmeti veren yerler ile ilgili mevzuata uygun olmayan hallerde eğitim öğretim faaliyeti yürüten kurumlara idari para cezası uygulanmış ve gerekli durumlarda kurumlar kapatılmaktadır. Özel öğretim kurumlarının tabelalarında yer alan “Karekod” uygulamasıyla bu kurumlardan hizmet almak isteyenlerin kurum hakkında bilgi alabilmeleri sağlanmıştır. Bakanlığımızın resmî internet sayfasında izinsiz eğitim faaliyeti yürüten yerlerin bildirilmesinde kullanılacak “İzinsiz Eğitim Faaliyeti İhbarı” linki oluşturulmuştur.

2.1.6. Yükseköğretim

Yükseköğretim; millî eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyıllık kapsayan her kademedeki eğitim ve öğretimin tümüdür.

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul yükseköğretimin üst kuruluşlarıdır. Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokulları yükseköğretim kurumlarıdır.

Bugün itibarıyla üniversite sayımız 129 devlet, 75 vakıf olmak üzere 204'e ulaşmıştır. Ayrıca Millî Savunma Üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edilmektedir.

2.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademedен çıkmış vatandaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında; okuma-yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim olanağı hazırlamak, bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelere uyumlarını kolaylaştırıcı eğitim olanağı sağlamak, millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı ve benimsetici nitelikte eğitim yapmak, toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma anlayışı ve alışkanlıkları kazandırmak, ekonominin gelişimi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslek edinmelerini sağlayıcı olanaklar hazırlamak, beslenme ve sağlıklı yaşam tarzını benimsetmek, çeşitli mesleklerde çalışanlara, gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, boş zamanlarını yararlı bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmaktır.

2.2.1. Hayat Boyu Öğrenme

Hayat boyu öğrenme; hayatın her alanında ve her yerde gerçekleşebilen; yaş, eğitim seviyesi, sosyal ve ekonomik statü gibi sınırlamaları olmayan bireyin yaşamı boyu süren geniş kapsamlı temel eğitim kavramlarından biridir.

“Öğrenen bireyden, öğrenen topluma ve öğrenen Türkiye” ulusal hedefine ulaşabilmek için hayat boyu öğrenme kapsamında bireylerin sosyo-kültürel gelişimlerine katkı vermek, bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirmek, öğrenmeye erişimlerini kolaylaştırmak; istihdam

edilebilirliklerini arttırmak amaçlanmaktadır. Bunun için hayat boyu öğrenme fırsatlarının ve sunumunun artırılabilmesini, erişimin kolaylaşmasını sağlayacak beşerî, mali, fiziki ve teknolojik kapasitenin güçlendirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Halk eğitimi merkezlerinde yürütülen faaliyet ve eğitimler ile birlikte kursiyerlerimizin almış oldukları kaliteli eğitimler sonucunda ortaya çıkan ürünlerin dijital platformlarda satışı yapılmaktadır. Olgunlaşma enstitülerinde üretilen ürünler ise tescili Milli Eğitim Bakanlığı adına alınmış BOHÇA markası ile satışa sunulmaktadır.

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ERİŞİM, KALİTE VE KAPASİTE

3.1. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılması

3.1.1. Öğrenci Sayıları

2022-2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla örgün eğitimde öğrenim gören toplam öğrenci sayımız 19 milyon 904 bin 679'dur.

Tablo 10. Eğitimde Öğrenci Sayıları (Örgün) (Resmî ve Özel/Açık Öğretim Dâhil) (2022-2023)

Eğitim Kademesi	Öğrenci Sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
Örgün Eğitim Toplamı	19.904.679	10.263.953	9.640.726
Örgün Eğitim (Resmi)	15.887.296	8.146.736	7.740.560
Örgün Eğitim (Özel)	1.670.729	909.773	760.956
Örgün Eğitim (Açık Öğretim)	2.346.654	1.207.444	1.139.210
Okul Öncesi Toplamı	2.055.350	1.064.089	991.261
Resmi Okulöncesi	1.681.705	865.300	816.405
Özel Okulöncesi	373.645	198.789	174.856
İlkokul Toplamı	5.535.531	2.848.486	2.687.045
Resmi İlkokul	5.186.811	2.666.407	2.520.404
Özel İlkokul	348.720	182.079	166.641
Ortaokul Toplamı	5.524.117	2.791.325	2.732.792
Resmi Ortaokul	4.810.517	2.460.493	2.350.024
Özel Ortaokul	376.426	198.592	177.834
Açıköğretim Ortaokulu	337.174	132.240	204.934
Ortaöğretim (Genel+Mesleki) Toplamı	6.789.681	3.560.053	3.229.628
Resmi Ortaöğretim	4.208.263	2.154.536	2.053.727
Özel Ortaöğretim	571.938	330.313	241.625
Açıköğretim Lisesi	2.009.480	1.075.204	934.276

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, 2022-2023

**Tablo 11. Yaygın Eğitim Kursiyer Sayıları (Resmî ve Özel)
(2022/2023)**

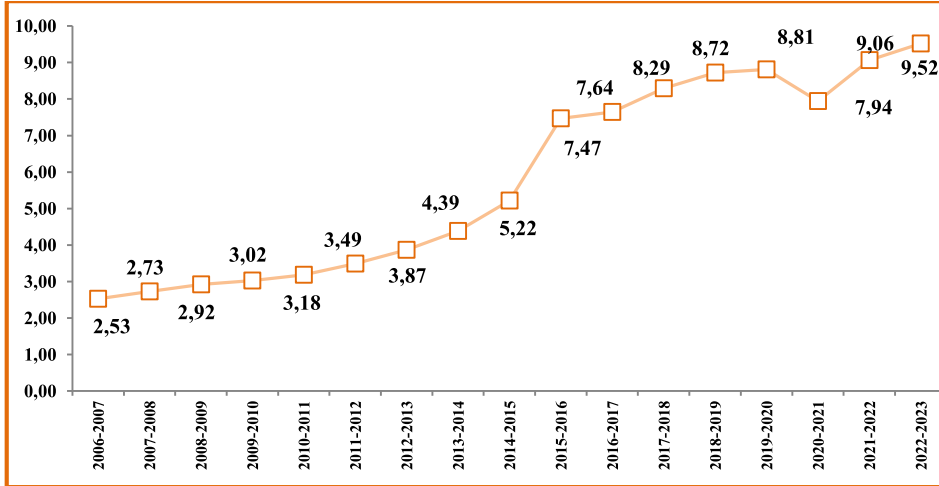
Eğitim Kademesi	Kursiyer Sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
Yaygın Eğitim Toplamı	14.743.224	6.960.856	7.782.368
Yaygın Eğitim (Resmi)	11.620.333	4.940.109	6.680.224
Yaygın Eğitim (Özel)	3.122.891	2.020.747	1.102.144

Not: Yaygın eğitim kursiyerlerinin istatistikî bilgileri bir yıl geriden alınmaktadır.

Özel Öğretim Kurumları Öğrenci Sayısı ve Oranları

Özel öğretim kurumlarının nitelik ve niceliğinin artırılması, eğitim sistemimizde kalite odaklı eğitim hizmetlerinin verilmesine katkı sağlayacaktır. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında tüm özel okullarda kayıtlı öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı (açıköğretim hariç) %9,3 olmuştur. Örgün eğitim içerisindeki özel okul sayılarının toplam okul sayısına oranı ise %19'dur.

**Grafik 3. Özel Öğrencilerin Toplam Öğrenci İçindeki Payı (%)
(2006-2007/2022-2023)**

Tablo 12. Öğrenci Sayıları (2006-2007 / 2022-2023)

Yıl	Resmi Öğrenci Sayısı	Özel Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Özel Öğrenci Artış/Azalış Oranı (%)	Özel Öğrenci / Toplam Öğrenci (%)
2006-2007	13.873.208	360.042	14.233.250	-	2,53
2007-2008	13.784.080	386.797	14.170.877	7,43	2,73
2008-2009	14.074.079	423.253	14.497.332	9,43	2,92
2009-2010	14.688.342	458.108	15.146.450	8,24	3,02
2010-2011	15.164.318	498.118	15.662.436	8,73	3,18
2011-2012	14.821.197	535.788	15.356.985	7,56	3,49
2012-2013	15.239.702	613.064	15.852.766	14,42	3,87
2013-2014	15.228.934	698.912	15.927.846	14,00	4,39
2014-2015	14.950.897	823.515	15.774.412	17,83	5,22
2015-2016	14.540.339	1.174.409	15.714.748	42,61	7,47
2016-2017	14.731.376	1.217.755	15.949.131	3,69	7,64
2017-2018	14.946.713	1.351.712	16.298.425	11,00	8,29
2018-2019	15.088.592	1.440.577	16.529.169	6,57	8,72
2019-2020	15.189.878	1.468.198	16.658.076	1,92	8,81
2020-2021	15.194.574	1.310.605	16.505.179	-10,73	7,94
2021-2022	15.839.140	1.578.233	17.417.373	20,42	9,06
2022-2023	15.887.296	1.670.729	17.558.025	5,86	9,52

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2006-2023, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı özel okul öncesi kurumları dâhil edilmiştir. Resmî öğrenci sayılarına açıköğretim öğrenci sayıları dâhil değildir.

3.1.2. Örgün Eğitim Okullaşma Oranları

Bakanlığımız tarafından uygulanmakta olan politikalar neticesinde, tüm eğitim ve öğretim kademelerimizin okullaşma oranlarında önemli artışlar sağlanmıştır.

Tablo 13. Okullaşma Oranları (2002-2003/2011-2012)

Öğretim Yılı	Brüt/Net	Okul Öncesi		İlköğretim(1)	Ortaöğretim	Yükseköğretim*
		Yaş	Okullaşma Oranı			
2002/03	Brüt	3-5 Yaş	-	96,49	80,76	27,12
	Net	4-5 Yaş	-	90,98	50,57	14,65
2003/04	Brüt	3-5 Yaş	-	96,3	80,97	28,15
	Net	4-5 Yaş	-	90,21	53,37	15,31
2004/05	Brüt	3-5 Yaş	-	95,74	80,90	30,61
	Net	4-5 Yaş	-	89,66	54,87	16,6
2005/06	Brüt	3-5 Yaş	-	95,59	85,18	34,46
	Net	4-5 Yaş	-	89,77	56,63	18,85
2006/07	Brüt	3-5 Yaş	-	96,34	86,64	36,59
	Net	4-5 Yaş	-	90,13	56,51	20,14
2007/08	Brüt	3-5 Yaş	-	104,54	87,55	38,19
	Net	4-5 Yaş	-	97,37	58,56	21,06
2008/09	Brüt	3-5 Yaş	-	103,84	76,62	44,27
	Net	4-5 Yaş	-	96,49	58,52	27,69
2009/10	Brüt	3-5 Yaş	26,92	106,48	84,19	53,43
	Net	4-5 Yaş	38,55	98,17	64,95	30,42
2010/11	Brüt	3-5 Yaş	29,85	107,58	89,70	58,45
	Net	4-5 Yaş	43,10	98,41	66,07	33,06
2011/12	Brüt	3-5 Yaş	30,87	108,42	92,56	66,23
	Net	4-5 Yaş	44,04	98,67	67,37	35,51
	Net	5 Yaş	65,69	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2022-2023

Not: Okul öncesi okullaşma oranları 3-5, 4-5 ve 5 yaşların net okullaşma oranlarıdır.

* Yükseköğretim okullaşma oranları TÜİK'ten alınmıştır.

Tablo 14. Okullaşma Oranları (2012-2013/2016)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	Okul Öncesi		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
		Yaş	Okullaşma Oranı					
2012/13	Brüt	3-5 Yaş	30,93	107,58	107,52	107,64	96,77	74,86
	Net		26,63	98,80	98,86	93,09	70,06	38,50
	Brüt	4-5 Yaş	44,04	-	-	-	-	-
	Net		37,36	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	55,35	-	-	-	-	-
	Net		39,72	-	-	-	-	-
2013/14	Brüt	3-5 Yaş	28,03	110,36	111,94	108,80	103,26	81,7
	Net		27,71	99,31	99,57	94,52	76,65	39,89
	Brüt	4-5 Yaş	37,94	-	-	-	-	-
	Net		37,46	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	43,49	-	-	-	-	-
	Net		42,54	-	-	-	-	-
2014/15	Brüt	3-5 Yaş	37,12	103,97	101,10	107,12	107,36	88,94
	Net		32,68	97,10	96,30	94,35	79,37	39,49
	Brüt	4-5 Yaş	46,83	-	-	-	-	-
	Net		41,57	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	66,02	-	-	-	-	-
	Net		53,78	-	-	-	-	-
2015/16	Brüt	3-5 Yaş	38,61	102,95	99,19	107,13	109,85	95,91
	Net		33,26	96,44	94,87	94,39	79,79	40,87
	Brüt	4-5 Yaş	49,27	-	-	-	-	-
	Net		42,96	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	70,19	-	-	-	-	-
	Net		55,48	-	-	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2022-2023

Tablo 15. Okullaşma Oranları (2016-2017/2019-2020)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	Okul Öncesi		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
		Yaş	Okullaşma Oranı					
2016/17	Brüt	3-5 Yaş	41,16	100,73	95,97	105,29	106,94	102,01
	Net		35,52	96,51	91,16	95,68	82,54	41,71
	Brüt	4-5 Yaş	52,08	-	-	-	-	-
	Net		45,7	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	73,94	-	-	-	-	-
	Net		58,79	-	-	-	-	-
2017/18	Brüt	3-5 Yaş	44,73	99,74	96,86	102,46	108,39	107,40
	Net		38,52	96,12	91,54	94,47	83,58	45,64
	Brüt	4-5 Yaş	57,64	-	-	-	-	-
	Net		50,42	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	83,75	-	-	-	-	-
	Net		66,88	-	-	-	-	-
2018/19	Brüt	3-5 Yaş	45,40	99,40	98,40	100,33	108,88	109,46
	Net		39,11	96,05	91,92	93,28	84,20	44,10
	Brüt	4-5 Yaş	57,91	-	-	-	-	-
	Net		50,79	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	85,22	-	-	-	-	-
	Net		68,30	-	-	-	-	-
2019/20	Brüt	3-5 Yaş	43,35	101,71	97,41	105,96	110,63	112,78
	Net		41,78	97,69	93,62	95,90	85,01	43,37
	Brüt	4-5 Yaş	54,57	-	-	-	-	-
	Net		52,41	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	75,51	-	-	-	-	-
	Net		71,22	-	-	-	-	-

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2022-2023

Tablo 16. Yaş Gruplarına Göre Net Okullaşma Oranları (2020-2021/2022-2023)

Öğretim Yılı	Okullaşma Oranı	Okul Öncesi		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Yükseköğretim
		Yaş	Okullaşma Oranı					
2020/21	Brüt	3-5 Yaş	29,94	96,74	96,62	96,86	124,11	117,77
	Net		28,35	93,93	93,23	88,85	87,93	44,41
	Brüt	4-5 Yaş	38,98	-	-	-	-	-
	Net		36,79	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	61,22	-	-	-	-	-
	Net		56,89	-	-	-	-	-
2021/22	Brüt	3-5 Yaş	48,84	96,41	96,59	96,22	116,10	120,35
	Net		44,05	94,34	93,16	89,84	89,67	44,66
	Brüt	4-5 Yaş	61,18	-	-	-	-	-
	Net		55,87	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	92,17	-	-	-	-	-
	Net		81,63	-	-	-	-	-
	Brüt	5+	92,17	-	-	-	-	-
	Net		-	-	-	-	-	
2022/23	Brüt	3-5 Yaş	56,40	98,39	97,61	99,20	119,54	98,71
	Net		51,38	95,29	93,85	91,21	91,70	46,02
	Brüt	4-5 Yaş	68,78	-	-	-	-	-
	Net		63,55	-	-	-	-	-
	Brüt	5 Yaş	95,21	-	-	-	-	-
	Net		84,95	-	-	-	-	-
	Brüt	5+	95,21	-	-	-	-	-
	Net		-	-	-	-	-	

Not: Yaş gruplarına (doğum yılları) göre net okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ilkokul çağındaki 6-9 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı %98,59'a, ortaokul çağındaki 10-13 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı %98,37'ye ve ortaöğretim çağındaki 14-17 yaş grubu öğrencilerinin okullaşma oranı ise %94,50'ye yükselmiştir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Bakanlığımıza bağlı 6.300 resmî anaokulu, 4.253 özel anaokulu olmak üzere toplam 10.553 anaokuluna ulaşılmıştır.

İlköğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %90,98 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %95,29 olmuştur.

Ortaöğretimde cinsiyet ve bölgesel farklılıkları giderici bir biçimde okullaşma oranını gelişmiş ülkeler düzeyine çıkarmak; öğrencilerimize esnek bir yapı içinde, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, ortak bir genel kültür vererek üst öğrenime ve geleceğe hazırlamak amaçlanmaktadır.

Ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %67,52 olan kızların brüt okullaşma oranı, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %117'ye çıkarılarak bu alanda önemli bir artış sağlanmıştır.

Ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %45,16 olan kızların net okullaşma oranı, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %91,57'ye çıkarılarak önemli bir artış sağlanmıştır.

Ortaöğretimde brüt okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %80,76 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %119,54'e yükselmiştir.

Ortaöğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %50,57 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %91,70'e yükselmiştir.

3.1.3. Kız Çocuklarının Okullaşması

Kız çocuk brüt okullaşma oranının erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğünü gösteren cinsiyet oranları, ilköğretimde 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %85,63 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim

yılında %91,10'a çıkmış, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise %100,66'ya ulaşmıştır.

1997-1998 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %82,43 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %96,26'dır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %91,91 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %100,89'dur. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılına gelindiğinde ise ilköğretimde kız çocukların brüt okullaşma oranı %98,73 iken erkek çocukların brüt okullaşma oranı %98,08 olarak gerçekleşmiş ve kız çocukların brüt okullaşma oranının erkek çocukların brüt okullaşma oranını geçtiği görülmüştür.

Ülkemizde dezavantajlı grupların, engelli çocuklarımız ile kız çocuklarımızın toplumsal hayata katılımını sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalarla birlikte, yukarıdaki verilere göre ilköğretimde kız ve erkek çocukların brüt okullaşma oranları arasındaki fark 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %13,83 puan iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %8,98 puan olarak gerçekleşmiş, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise aradaki fark kapanmış ve %0,65 puan oranında kız çocuklarının lehine artış gerçekleşmiştir.

Ortaöğretimde kız ve erkek çocuklar arasındaki cinsiyet oranları 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %74,70 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %72,32'ye düşmüş ve 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise %95,95'e ulaşmıştır.

Ortaöğretimde erkek ve kız çocukların brüt okullaşma oranları arasındaki fark 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %25,84 puan iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında bu fark %4,94 puana düşürülmüştür.

Yükseköğretimde kız ve erkek öğrenciler arasındaki cinsiyet oranları 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %69,58 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %74,33'e çıkmış, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise %110,94'e ulaşmıştır.

Yükseköğretimde erkek ve kız öğrencilerin brüt okullaşma oranları arasındaki fark 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında %6,97 puan iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %7,96 puan olarak gerçekleşmiş, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise %10,25 puan oranında kız öğrencilerin lehine artış olmuştur.

3.1.4. Eğitim Kademelerine Göre Öğrenci/Derslik ve Öğrenci/Öğretmen Sayıları

2002'den günümüze kadar yapılan derslikler ve öğretmen atamaları ile gerek öğretmen başına düşen öğrenci sayıları gerekse derslik başına düşen öğrenci sayılarında önemli iyileştirmeler sağlanmıştır.

Tablo 17. Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2022-2023)

	2002-2003	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
İlköğretim*	36	24	23	23	23
Ortaöğretim	30	19	22	22	22
Genel Ortaöğretim	34	21	24	24	24
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	26	18	20	20	20

*İlkokul ve ortaokullarda derslik başına düşen öğrenci sayısı hesaplanırken; genellikle aynı dersliği ilkokul ve ortaokul birlikte kullandığından, ilkokul ve ortaokul birlikte değerlendirilmiştir.

2002-2003 eğitim ve öğretim yılında ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 36 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 23; ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 30 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 22 olmuştur.

Tablo 18. Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı (2002-2003/2022-2023)

	2002-2003	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
İlköğretim	28	16	15	15	16
İlkokul	-	17	17	18	18
Ortaokul	-	15	14	14	14
Ortaöğretim	18	11	13	13	12
Genel Ortaöğretim	21	12	14	14	13
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	15	10	11	12	11

2002-2003 eğitim ve öğretim yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 28 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ilkokulda 18 ortaokulda ise 14, ortaöğretimde 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 18 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 12 olmuştur.

3.1.5. Yükseköğretime Erişim

Eğitimin her kademesinde okullaşma oranları büyük bir hızla artarken yükseköğretimdeki okullaşma oranları da bundan payını almaktadır. 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 1.918.483 olan üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 6.950.142'ye ulaşmıştır. Benzer şekilde 2002 yılında devlet ve vakıf üniversiteleri sayısı 76 iken 2023 yılında 129 devlet, 75 vakıf olmak üzere 204'e ulaşmıştır. Ayrıca Millî Savunma Üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

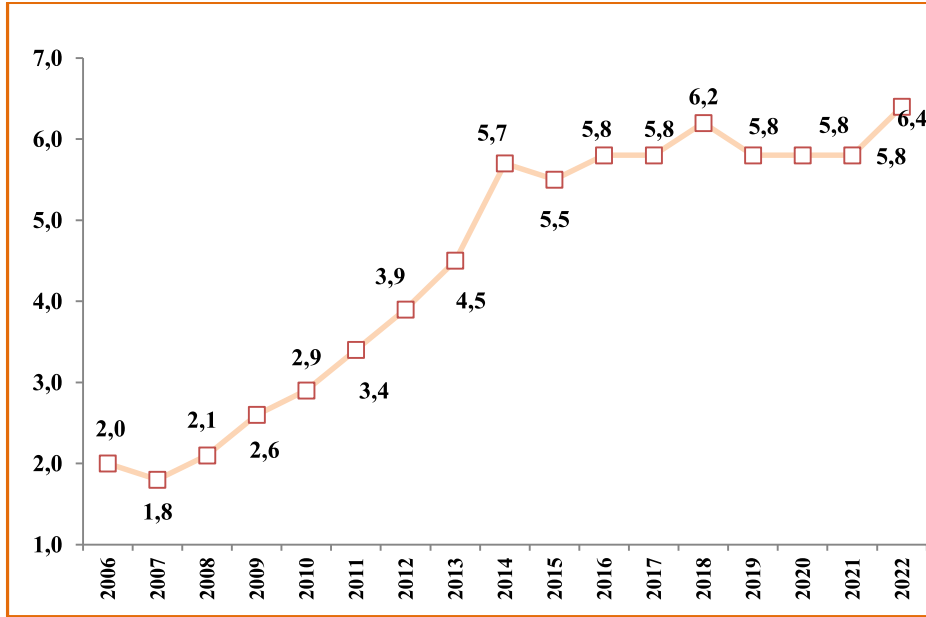
2022-2023 eğitim ve öğretim yılında yükseköğretim kurumlarında 2.647.054 ön lisans, 3.754.095 lisans, 434.485 yüksek lisans, 114.508 doktora olmak üzere toplam 6.950.142 öğrenci eğitim almıştır.

Yükseköğretimde net okullaşma oranı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında %14,65 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında %46,02 olmuştur.

3.1.6. Yaygın Eğitim

Türkiye, EUROSTAT tarafından yayımlanan verilere göre Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım oranlarının artırılmasında en yüksek artış oranına sahip ikinci ülkedir. 2006 yılında %2 olan Türkiye'nin hayat boyu öğrenmeye katılım oranı %190'lık artışla, 2022 yılında %6,4'e ulaşmıştır.

Grafik 4. Hayat Boyu Öğrenmeye Katılım Oranları (%) (2006-2022)

Not: Veriler Avrupa Birliği İstatistik Birimi'nden alınmıştır.

2023 yılı itibarıyla Türkiye'nin tüm il ve ilçelerinde resmî 1.001 halk eğitimi merkezi ve 31 olgunlaşma enstitüsü olmak üzere toplam 1.032 yaygın eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu kurumlarda 01 Ocak-10 Aralık 2023 tarih aralığında açılan 175.391 mesleki ve teknik kursa 3.482.099 kursiyer; 413.933 genel kursa ise 7.495.223 kursiyer katılmıştır.

Protokoller kapsamında Bakanlığımıza bağlı kurslara katılan kursiyerlere ilişkin e-Yaygın Sisteminden 08.12.2023 tarihinde alınan verilere göre 01 Ocak-08 Aralık 2023 tarihleri arasında 101.133 adet kurs açılmış olup 1.621.837 kursiyer bu kurslardan faydalanmıştır.

Yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında uygulanan kurs programları ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli olarak güncellenmekte ve yeni programlar hazırlanmaktadır. 2007 yılında 321 olan kurs programı sayısı 2023 yılı Aralık ayı itibarıyla 3.771'e ulaşmıştır.

Kültürel değerleri ve geleneksel sanatları araştıran, özelliklerini bozmadan geliştiren, arşivleyen, gelecek kuşaklara aktaran, ulusal ve uluslararası alanlarda tanıtımını sağlayan olgunlaşma enstitülerimizin sayısı 31'e ulaşmıştır.

Öğrenci-öğretmen, öğrenci-eğitim materyali etkileşimini sağlama, öğrenme materyali sunma, sunulan öğrenme materyalini paylaşma ve tartışma, dersleri yönetme, canlı ders, elektronik ortamda ölçme, değerlendirme ve geri bildirim sağlama, öğrenme materyallerini düzenleme, alınan eğitimler ile ilgili kayıtları tutma, takip etme ve ilgili raporları alma gibi işlevleri yerine getirmek amacıyla "Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA)" teknik alt yapı, donanım ve yazılım hazırlıkları tamamlanmıştır. 108 adet uzaktan eğitim kurs programı onaylanarak uygulamaya konulmuştur. 2023 yılsonu itibarıyla toplam 506.953 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

Kitap, animasyon, ses, video ve canlı dersler aracılığıyla milyonlarca öğrenciye zamandan ve mekândan bağımsız eğitime erişim ve her zaman her yerde öğrenme imkânı sağlayan HEMBA yazılım ve dijital içerikleri geliştirilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Vizyonu doğrultusunda güncellenen Aile Okulu Kurs Programının değerlendirilmesine, programa uygun eğitim içeriklerinin, materyallerinin, etkinliklerinin ve ders işleniş planlarının hazırlanmasına başlanmıştır.

Tüm yetişkinlere esnek öğrenme fırsatları sağlayarak dijital becerilerini geliştirmek, yetişkinlerin aktif ve sağlıklı yaşlanmasını sağlamak amacıyla “Avrupa Yetişkin Öğrenimi Gündemi-6 Projesi” başlatılmıştır. Proje kapsamında, “Yetişkinlerde ve Yaşlılarda Dijital Becerilerin Geliştirilmesi İhtiyaç Analizi Raporu” hazırlanmış ve dijital okuryazarlık kursu e-İçerikleri geliştirilmiştir. Ayrıca yaşlıların dijital becerileri geliştirmek için program geliştirme ve “Yetişkinlerin ve Yaşlıların Dijital Becerilerinin Geliştirilmesi Ulusal Eylem Planı” hazırlık çalışmalarına da devam edilmektedir.

Bakanlığımız, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kadın Girişimciler Kurulu ve OPET Petrolcülük A.Ş. ile ortaklaşa yürütülmekte olan proje kapsamında; halk eğitimi merkezlerinde, yeme-içme, konaklama ve ulaşım sektöründeki mikro işletmelerin sahipleri ve/veya çalışanlarına, yetişkin bireylere; temizlik ve hijyen konularında eğitimler verilmektedir. Antalya, İzmir ve Muğla olmak üzere 3 pilot ilde başlayan Proje 20 ilde (Adıyaman, Antalya, Aydın, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Denizli, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Mersin, Muğla, Nevşehir, Samsun, Şanlıurfa) yaygınlaştırılmıştır.

Kadınların dijital alanlardaki gelişimini desteklemek ve işgücüne katılımını artırmak amacıyla hayata geçirilen “Dijital Benim İşim” projesi kapsamında; Adıyaman, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Elazığ,

Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kahramanmaraş, Manisa, Mersin, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Trabzon ve Van illerinde belirlenen halk eğitimi merkezlerinde “Dijital Okuryazarlık” ve ‘Dijital Pazarlama’ eğitimleri verilmektedir. 2023 yılı itibarıyla 1.587 kadın kursiyere ulaşılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN’ın himayelerinde 2018 yılında başlatılan okuryazarlık seferberliği kapsamında 2023 yılı verilerine göre 127.001 okuma-yazma kursu açılmış ve bu kurslara 942.321 kursiyer katılmıştır.

Kore Hükümeti tarafından finanse edilen, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ortaklığında yürütülen “Yenilenebilir Enerji Sektöründe Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar için İstihdam Edilebilirliğin Artırılması Projesi”, kapsamında güneş enerjisi santrali, rüzgâr enerjisi santrali, iş sağlığı ve güvenliği malzemeleri, masa-sandalye, bilgisayar ve otomasyon sistemlerinin yer aldığı atölyeler kurulmuştur.

3.2. Eğitim ve Öğretime Erişimin Artırılmasına Yönelik Uygulamalar

3.2.1. Pansiyon Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı resmî ve örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören, maddi imkânları sınırlı ve başarılı öğrencilerimize yatılı okullarda barınma imkânı sağlanmakta, yatılı okulların pansiyonlarına her yıl bütçe kanununda belirlenen tutarda pansiyon ödeneği gönderilmektedir. Ayrıca bu öğrencilere giyim, kırtasiye ve cep harçlığı yardımı verilmektedir.

Ortaöğretim düzeyinde yeni pansiyonların yapımı sağlanarak pansiyonların kapasitesi artırılabilecek, yatılılık imkânlarının ihtiyacı duyan tüm öğrencilere ülke genelinde yayılımı sağlanacak ve pansiyon hizmetleri

tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak sunulacaktır. Bu suretle taşınmalı eğitimin azalması ve elverişsiz şartlardaki öğrencilerin okul terkinin azaltılması hedeflenmektedir.

Tablo 19. Pansiyon Verileri (2022-2023)

İlgili Birim	Pansiyonlu Okul Sayısı	Paralı Yatılı Öğrenci Sayısı	Parasız Yatılı Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Yıllık Ödenen Pansiyon Ücreti (TL)
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü	260		26.252	26.252	
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü	1.002	17.175	95.574	112.749	
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü	810	1.363	65.697	67.060	
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü	936	3.426	74.013	77.439	
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	35	4	530	534	
Toplam	3.043	21.968	262.066	284.034	

Not: Millî Eğitim İstatistikleri - 2022-2023.

Bakanlığımız okullarında 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 1.489 pansiyonda 285.750 öğrenci barınmakta iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 3.043 pansiyonlu okulda 284.034 öğrenci barınmıştır.

Tablo 20. Özel Öğrenci Barınma Hizmeti Kurumları (2022-2023)

	Yurt Sayısı			Yurtta Kalan Öğrenci Sayısı		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Ortaokul	485	1.148	1.633	8.660	22.087	30.747
Ortaöğretim	343	799	1.142	8.141	16.199	24.340
Yükseköğretim	932	881	1.813	63.293	50.427	113.720
Toplam	1.760	2.828	4.588	80.094	88.713	168.807

Not: Millî Eğitim İstatistikleri- 2022-2023.

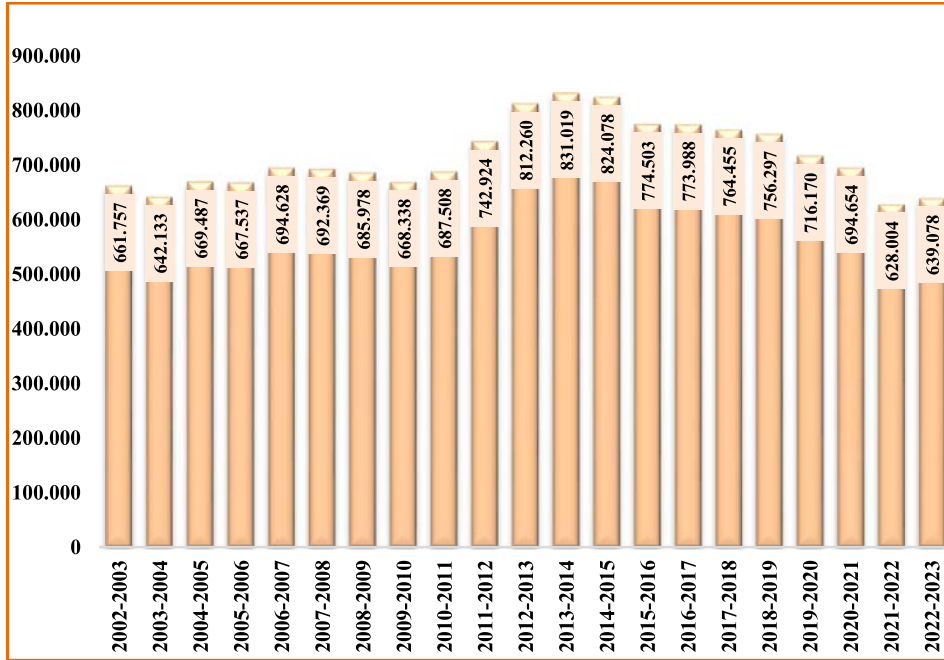
3.2.2. Taşıma Hizmetleri

Bakanlığımızca yürütülmekte olan “öğrenci taşıma uygulaması” Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında toplam 1.187.478 öğrenci (ilköğretim + ortaöğretim + özel eğitim) taşıma hizmetlerinden faydalanmış ve 8.624.940.503,56 TL ödeme yapılmıştır.

2022-2023 eğitim öğretim yılında 639.078 ilköğretim öğrencisi taşınmış, 934.680 ilköğretim öğrencisi de öğle yemeği hizmetinden yararlanmıştır.

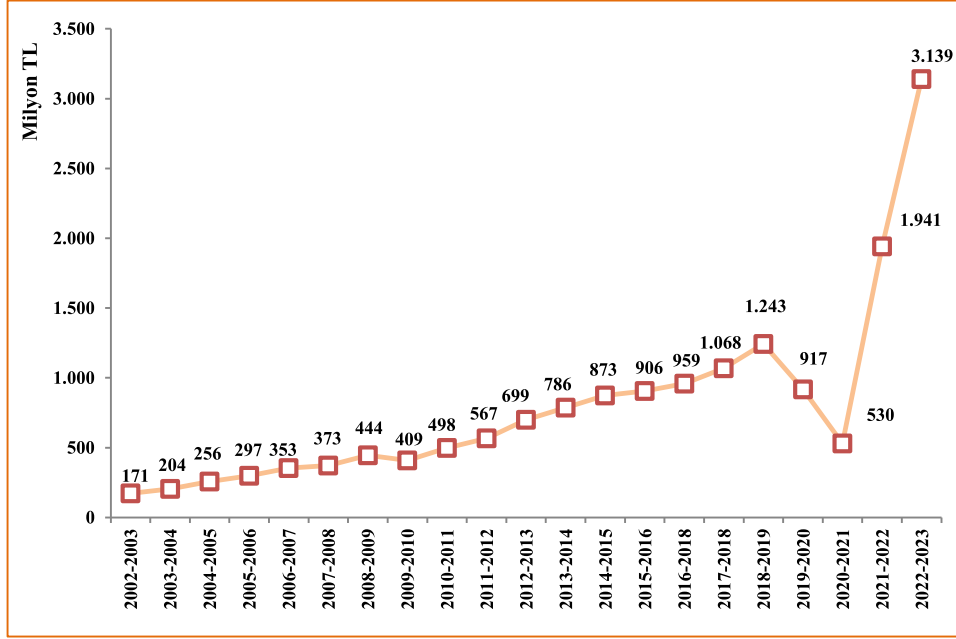
Grafik 5. Taşınan Öğrenci Sayıları(İlköğretim)(2002-2003/2022-2023)

* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

Öğrenci taşıma uygulaması kapsamında ilköğretim öğrencilerinin taşınmasına yönelik faaliyetlerin devamlılığının sağlanması amacıyla 2024 yılı bütçemizde 8.471.000.000 TL ödenek öngörülmüştür.

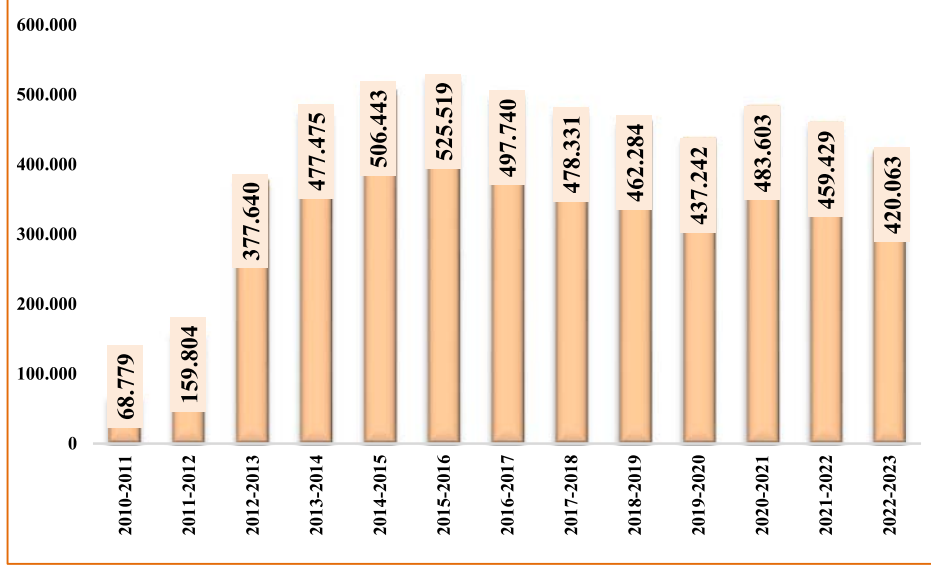
Grafik 6. Taşıma Giderleri (İlköğretim) (2002-2003/2022-2023)

* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

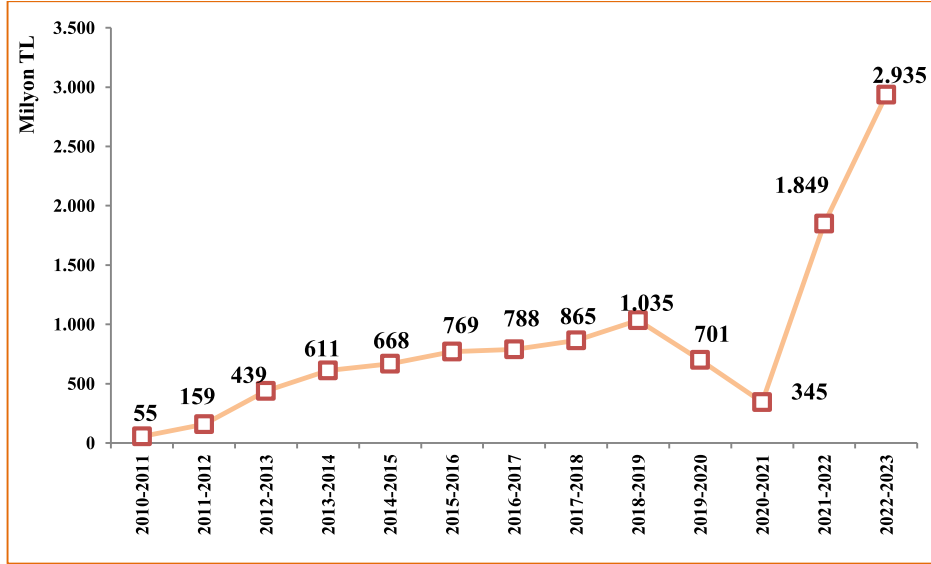
2022-2023 eğitim öğretim yılında 420.063 ortaöğretim öğrencisi taşınmış, 623.140 öğrenci de öğle yemeği hizmetinden yararlanmıştır.

Grafik 7. Taşınan Öğrenci Sayıları (Ortaöğretim) (2010-2011/2021-2023)

* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

Grafik 8. Taşıma Giderleri (Ortaöğretim) (2010-2011/2022-2023)

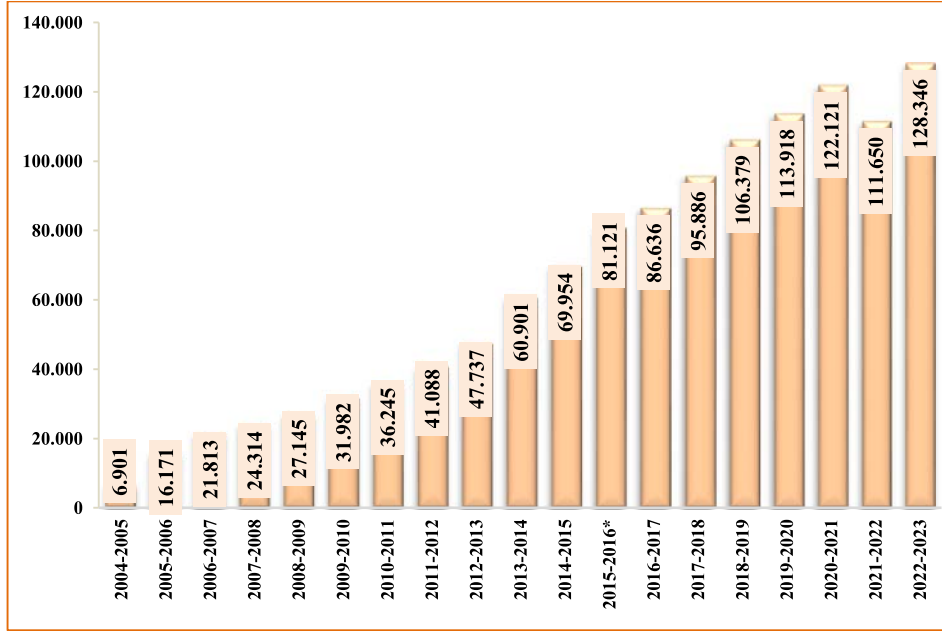
* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

Öğrenci taşıma uygulaması kapsamında taşınan ortaöğretim öğrencilerinin taşıma giderleri için 2024 yılı bütçesinde 7.455.000.000 TL ödenek öngörülmüştür.

Diğer taraftan uygulama kapsamında taşınan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine öğle yemeği de verilmekte olup giderleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanmaktadır. Bu amaçla 2024 yılı bütçesinde 9.600.000.000 TL kaynak öngörülmüştür.

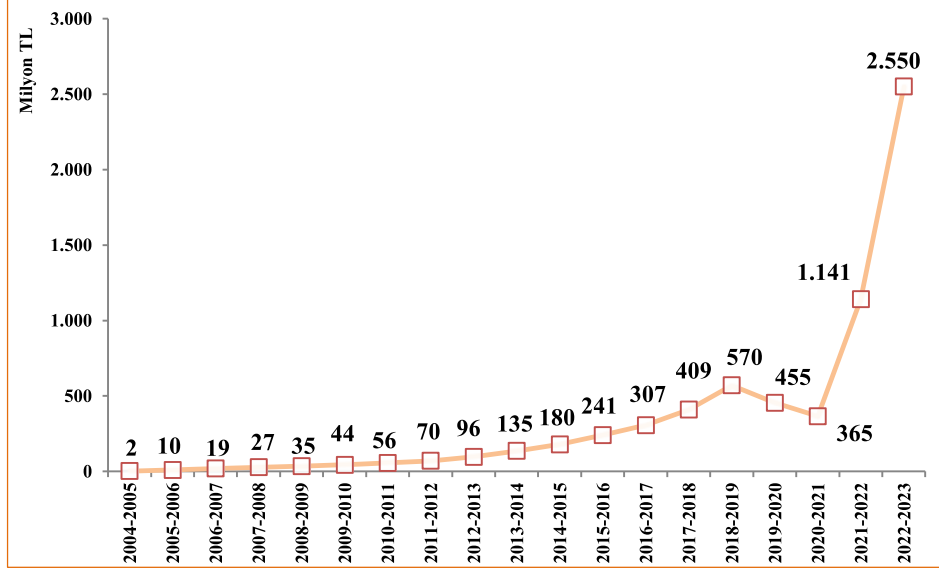
2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 128.346 özel eğitime ihtiyacı olan öğrenci/kursiyer taşınmıştır.

Grafik 9. Taşınan Öğrenci Sayıları (Özel Eğitim) (2004-2005/2022-2023)

* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

Grafik 10. Taşıma Giderleri (Özel Eğitim) (2004-2005/2022-2023)

* Not: 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için Temmuz ayı verileri baz alınmıştır.

Uygulama kapsamında taşınan özel eğitim öğrenci giderleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanmaktadır. Söz konusu Fonun 2024 yılı bütçesinden bu alana 6.409.000.000 TL kaynak tahsisi öngörülmüştür.

3.2.3. Ücretsiz Ders Kitabı

Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğine yönelik olarak yürütülen uygulamalardan bir diğeri de ücretsiz ders kitabı dağıtımdır. Bu uygulama kapsamında 2023-2024 eğitim öğretim yılında örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerimize toplam 249.260.989 adet ders kitabı ve yardımcı kaynak kitabı dağıtılmış ve bu kitaplar için 4.909.714.474,43 TL ödeme yapılmıştır. Uygulamanın başladığı 2003 yılından 2023 yılına kadar ise toplam 3.953.480.322 adet ders kitabının dağıtımı yapılmıştır.

İlk defa 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında “Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımı” kapsamına alınan özel okulların ders kitapları da ücretsiz olarak verilmeye başlanmış ve bu uygulamaya 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında da devam edilmiştir.

Bakanlığımız tarafından ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitapları için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 2024 yılı için 3.700.000.000 TL kaynak tahsisi öngörülmüştür. Ortaöğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı için 2024 yılı Bakanlık bütçesine ise 4.700.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir.

KKTC’de ve yurt dışında Bakanlığımıza bağlı faaliyet gösteren okullarımızın ders kitabı ihtiyacı da “Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımı” kapsamında karşılanmaktadır. Ayrıca, Batı Trakya’da yaşayan soydaşlarımızın çocukları için hazırlanan ders kitapları, ilgili ülke ve kuruluşlara ücretsiz olarak gönderilmektedir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında uygulanan alan ve dallara ait toplam 670 çeşit ders materyali yazımı tamamlanmıştır. Tamamlanan ders materyalleri bastırılmış, öğrencilerimize ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Tablo 21. Ücretsiz Ders Kitabı Dağıtımına İlişkin Veriler (2003-2023)

Yıllar	İlköğretim		Ortaöğretim		Toplam Kitap Adedi	Toplam Ödeme TL
	Kitap Adedi	Ödeme	Kitap Adedi	Ödeme		
2003	81.834.281	157.523.013			81.834.281	157.523.013
2004	83.858.320	154.442.289			83.858.320	154.442.289
2005	106.510.090	174.997.782			106.510.090	174.997.782
2006	104.892.620	180.041.463	37.414.989	87.542.479	142.307.609	267.583.942
2007	122.070.013	201.989.666	35.062.367	66.292.656	157.132.380	268.282.322
2008	128.233.848	211.128.104	39.341.906	72.570.757	167.575.754	283.698.861
2009	129.004.189	186.466.684	58.428.930	99.542.475	187.433.119	286.009.159
2010	133.472.874	210.161.602	63.121.837	115.085.003	196.594.711	325.246.605
2011	129.364.298	226.656.047	85.993.271	149.477.788	215.357.569	376.133.835
2012	143.024.804	213.143.528	62.625.912	111.901.589	205.650.716	325.045.117
2013	133.586.334	204.389.156	76.167.232	125.564.566	209.753.566	329.953.722
2014	133.809.961	201.014.046	82.888.410	155.579.215	216.698.371	356.593.261
2015	156.377.910	215.388.408	80.321.981	179.697.764	236.699.891	395.086.172
2016	172.710.447	255.833.421	90.711.678	191.728.488	263.422.125	447.561.908
2017	135.923.781	257.146.036	77.503.137	228.152.149	213.426.918	485.298.186
2018	91.588.852	472.052.079	74.444.184	401.011.495	166.033.036	873.063.574
2019	89.318.460	497.968.810	64.486.055	336.192.555	153.804.515	834.161.366
2020	123.080.939	373.851.916	77.069.631	267.579.534	200.150.570	641.431.451
2021	111.706.468	611.059.011	87.606.531	465.326.095	199.312.999	1.076.385.106
2022	157.612.127	3.290.967.981	143.050.666	2.830.649.939	300.662.793	6.121.617.920
2023	125.284.464	2.457.017.025	123.976.525	2.452.697.449	249.260.989	4.909.714.474
Toplam	2.593.265.080	10.753.238.068	1.360.215.242	8.336.591.997	3.953.480.322	19.089.830.065

Not: Aralık 2023 tarihli veriler baz alınmıştır.

3.2.4. Eğitim ve Öğretimin Teşvik Ödemeleri

3.2.4.1. Şartlı Eğitim Yardımları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan Protokol çerçevesinde Türkiye çapında Şartlı Eğitim Yardımı Programı uygulanmakta olup ihtiyaç sahibi ailelere, çocuklarını düzenli olarak okula göndermeleri şartıyla her ay eğitim yardımı verilmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanan şartlı eğitim yardımıyla 2003 yılından 2023 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilerimizin annelerine 10 milyar 885 milyon 641 bin 979 TL ödeme yapılmıştır.

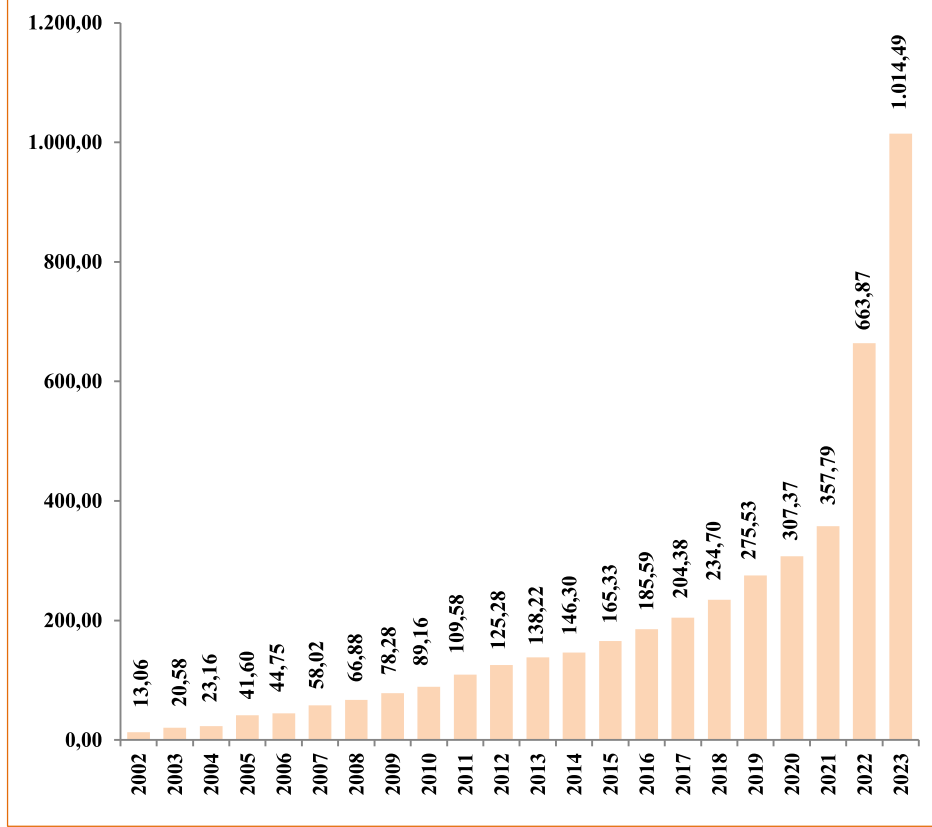
3.2.4.2. Burslar

İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen aylık yurtiçi burs ücreti 2002 yılında öğrenci başına 13,06 TL iken 2023 yılında 1.014,49 TL olmuştur. İlköğretim ve ortaöğretimde burs alan öğrenci sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 109 bin 894 iken bu sayı 2022-2023 eğitim öğretim yılında 321 bin 606'ya yükselmiştir.

Tablo 22. İlköğretim ve Ortaöğretimde Burs Alan Öğrenci Sayısı ve Aylık Tutarı (2002-2023)

Yıl	Aylık Tutar (TL)	Burs Göstergesi	Öğrenci Sayısı
2002	13,06	400	109.894
2003	20,58	600	101.382
2004	23,16	600	96.348
2005	41,6	1 000	116.262
2006	44,75	1 000	122.464
2007	58,02	1 200	140.258
2008	66,88	1 300	172.940
2009	78,28	1 400	184.295
2010	89,16	1 500	212.103
2011	109,58	1 700	234.188
2012	125,28	1 750	254.128
2013	138,22	1 800	254.833
2014	146,30	1 900	243.114
2015	165,33	1 990	242.351
2016	185,59	1 990	258.192
2017	204,38	1 990	207.445
2018	234,70	1 990	258.281
2019	275,53	1 990	270.423
2020	307,37	1 990	278.896
2021	357,79	1 990	306.482
2022	663,87	1 990	320.461
2023	1.014,49	1 990	321.606

Grafik 11. Burs Ücretleri (İlköğretim ve Ortaöğretim) (TL) (2002-2023)

3.2.4.3. Özel Mesleki ve Teknik Eğitim Okullarının Desteklenmesi

Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) açılan özel mesleki ve teknik eğitim okullarında öğrenim gören her öğrenci için 2012-2013 eğitim ve öğretim yılından başlamak üzere, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne göre devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, her eğitim ve öğretim yılı itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Bakanlığımız tarafından müştereken belirlenen tutarda teşvik verilmesine yönelik olarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 12. maddesinde yapılan değişiklik 04.07.2012 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Ayrıca, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 12'nci maddesi çerçevesinde OSB dışında açılan özel meslekî ve teknik okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle OSB dışında açılacak özel mesleki ve teknik eğitim okullarına da eğitim ve öğretim desteği verilmesinin esasları belirlenmiştir.

2023 yılı itibarıyla eğitim ve öğretim desteği kapsamında OSB içinde 51, OSB dışında 206 olmak üzere toplam 257 özel mesleki ve teknik eğitim okulunda öğrenim gören 134.003 öğrenciden 129.980 öğrenci için eğitim ve öğretim desteği ödemesi Bakanlığımızca yapılmaktadır.

Bu çerçevede, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında OSB içi ve dışında açılan özel mesleki ve teknik okullarda öğrenim görülen alanlara göre öğrenci başına ödenecek miktarlar Tablo 23'te belirtilmiştir.

Tablo 23. OSB İçinde ve OSB Dışında Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Alanlar ve Tutarları (2023-2024)

Sıra No	Alan Adı	Öğrenci Başına Destek Tutarı (TL)	
		OSB İçinde	OSB Dışında
1	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	18.129	
2	Bilişim Teknolojileri	17.160	
3	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	22.947	15.488
4	Denizcilik		16.900
5	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	27.502	17.756
6	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	26.701	16.900
7	Gemi Yapımı	27.502	16.900
8	Gıda Teknolojisi	23.943	15.850
9	Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı		14.075
10	İnşaat Teknolojisi		15.488
11	Kimya Teknolojisi	26.271	16.612
12	Laboratuvar Hizmetleri	18.129	
13	Makine ve Tasarım Teknolojisi	26.910	16.958
14	Matbaa Tekonolisi	23.365	

15	Metal Teknolojisi	26.271	
16	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	23.752	
17	Moda Tasarım Teknolojileri	19.839	
18	Motorlu Araçlar Teknolojisi	28.750	18.286
19	Plastik Teknolojisi	26.427	
20	Radyo-Televizyon		15.698
21	Tarım		18.286
22	Tekstil Teknolojisi	25.032	
23	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	23365	
24	Uçak Bakım	22.947	15.488
25	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	28.750	18.863

3.2.4.4. Deprem Bölgesindeki Dört İl ve İki İlçedeki Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği

2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki özel okullarda öğrenim gören/görececek öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesine yönelik Tebliğ Resmî Gazete yayımlanmıştır.

İlgili mevzuat ve Tebliğ hükümleri kapsamında eğitim ve öğretim desteği verilecek okul kademesi, destek tutarları ile öğrenci sayıları aşağıda verilmiştir.

Tablo 24: Deprem Bölgesindeki Dört İl ve İki İlçedeki Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği (2023-2024)

Okul Kademesi	İlk Defa Destek Verilecek Öğrenci Sayısı	Öğrenci Başına Destek Tutarı (TL)
Okulöncesi Eğitim Kurumu	4.000	12.800
İlkokul	10.000	15.400
Ortaokul	10.000	18.000
Ortaöğretim	16.000	18.000

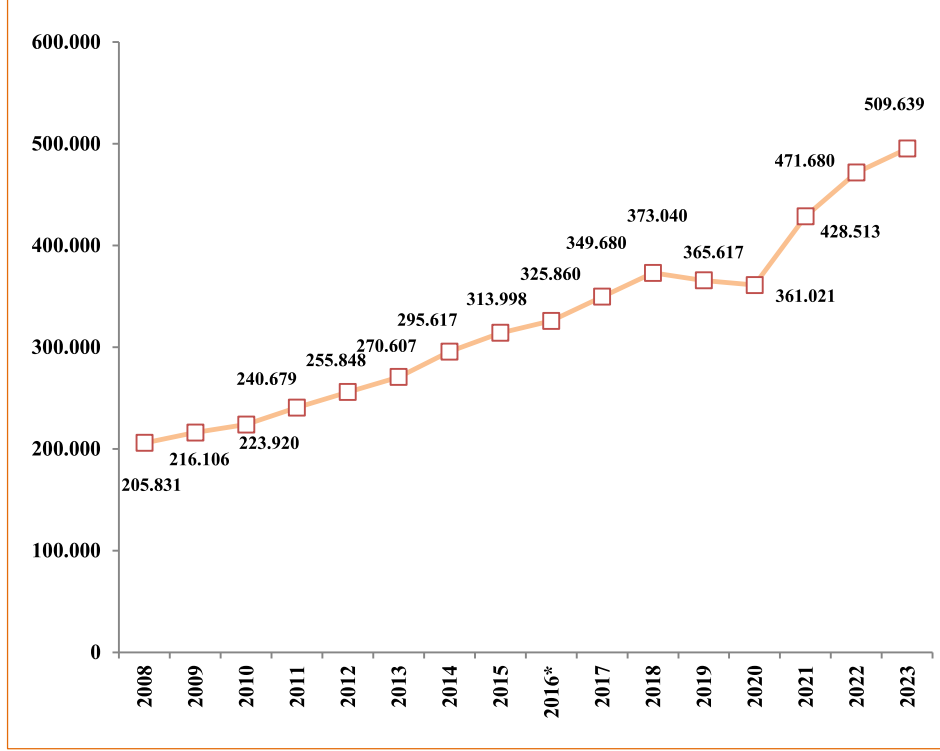
3.2.4.5. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrencilerin Desteklenmesi

Her bireyin temel hak ve özgürlüklerine eşit erişim hakkı sağlanması ve bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim hakkının güvence altına alınması esastır. Bakanlığımız bu kapsamda görme, işitme, zihinsel, bedensel yetersizliği olan bireyler ile dil ve konuşma bozukluğu, öğrenme güçlüğü, otizm spektrum bozukluğu olan özel gereksinimli bireylerden, özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından destek eğitimi almaları uygun görülenlerin eğitim giderlerini, sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın 1 Haziran 2006 tarihinden itibaren karşılamaktadır.

5580 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde özel gereksinimli bireylere verilen destek eğitiminin bütçeden karşılanacak kısmı, 2023 yılında, katma değer vergisi hariç olmak üzere bireysel eğitim için aylık 3.147 TL, grup eğitimi için aylık 881 TL olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda 2023 yılı ilk on aylık döneminde Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan özel gereksinimli bireyler için yaklaşık olarak 15.778.722.272,02 TL ödeme yapılmıştır.

2023 yılı Ekim ayı itibariyle toplam 3.236 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde 43.253 eğitim personeliyle 562.833 özel gereksinimli bireye destek eğitim hizmeti verilmektedir. 2023 yılı Ekim ayında özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde özel eğitim desteğinden yararlanan birey sayısı 509.639'dur. Özel eğitime ilişkin sunulan tüm hizmetlerin daha etkin bir şekilde planlanması ve yürütülmesi amacıyla Bakanlığımız yönetiminde kurumlar arası bir izleme ve uygulama mekanizması oluşturulacaktır.

Grafik 12. Destek Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayıları (2006-2023)

*Ekim 2023 tarihleri için ödeme (tahsis) yapılan öğrenci sayısıdır. Yılsonu resmî verilerine göre farklılık arz edebilir.

3.2.4.6. Sosyal Uyum ve Yaşam Kurs Programı

Yabancı uyrukluların Türkiye’de temel insani hizmetlere kolaylıkla erişimlerinin sağlanması ve yerel toplum ile uyum içerisinde yaşamalarının kolaylaştırılması amacıyla başlatılan Sosyal Uyum ve Yaşam Kurs Programının hedef kitlesi Türkiye’de yasal kalış hakkına sahip 17 yaş ve üstü tüm yetişkin yabancılardır.

Türkçe, Arapça ve Farsça başta olmak üzere ihtiyaç duyulan dillerde tercüman eşliğinde gerçekleştirilen eğitimler; Türkiye’nin kültürel yapısı, gelenek ve görenekler, genel ahlak ve toplumsal yaşam kuralları, sosyal yaşam kuralları, hak ve yükümlülükler, sosyal hayata ilişkin bilgilendirme,

eğitim ve sağlık olanakları, hukuki konular ve geğim kaynaklarına erişim konularını iğeremektedir.

3.2.4.7. Yabancılara şartlı Eğitim Yardımı

Bakanlığımız, UNICEF ve Tőrük Kızılay iş birliğinde, ũlkemizde bulunan yabancılardan ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarını okullaştırmak ve okula dőzenli devam etmelerini sağlamak amacıyla Yabancılara şartlı Eğitim Yardımı programı uygulanmaktadır.

Program, Nakit Desteği ve ocuk Koruma olmak ũzere iki bileşenenden oluşmaktadır.

Nakit Desteği Bileşeninde; Yabancılara şartlı Eğitim Yardımı ũdemeleri, ũđrencilerin ayda 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla ailelerin Kızılay kartlarına yapılmaktadır. Bu erevede 2023 Kasım ayı itibariyle 459.110 ocuk nakit yardımlarından yararlanmaktadır.

Koruma Bileşeninde ise çocukların okula devamlılıklarının sağlanması amacıyla koruma ihtiyaçı olan veya risk altındaki çocukların tespiti yapılmakta ve ilgili hizmetlere yŕnlendirilmeleri sağlanmaktadır.

3.2.4.8. Erken ocukluk Eğitimi Projesi

Erken ocukluk eğitimi hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve erken çocukluk eğitimine erişimin artırılması amacıyla Bakanlığımız ve Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) iş birliğinde “Tőrkiye’deki Suriyeli ocuklar ve İhtiyaç Sahibi Tőrük ocuklara Yŕnelik Erken ocukluk Eğitimi” protokolő imzalanmıştır. Proje kapsamında 3-6 yaş arası Suriyeli ocuklar ve ev sahibi topluluktaki şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki ailelerin çocukları için erken çocukluk gelişimini destekleyen koşulların iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

2020-2023 yılları arasında toplam 533 okul öncesi eğitim kurumu ve halk eğitim merkezi bünyesindeki oyun odalarına 244 donatım seti, 1.173 materyal seti ve 1.452 kırtasiye seti desteği sağlanmıştır. Salgın döneminde, okula erişimi olmayan çocukların desteklenmesi amacıyla hazırlanan “İlk Arkadaşım” ve “Bir Şeyden Çok Şey” etkinlik kitapları ile boya setleri 11.000 aileye ulaştırılmıştır. Salgın ile ilgili tedbirler, sağlık, hareket ve temizlik temalı posterler yaklaşık 44 bin okul öncesi dersliğine gönderilmiştir. Erken çocukluk döneminden başlanarak çocukların dinleme ve konuşma becerilerini desteklemek, kelime dağarcığını artırmak, okuma alışkanlığı ve okuyucu kimliği kazanmalarını sağlamak amacıyla hazırlanan 365 Gün Öykü setinin yazım, çizim, tasarım ve değerlendirme süreçlerini içeren çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki 28 yerleşim yerinde 2.590 aileye ‘Okul Öncesi Eğitim Aile Bilgilendirme Toplantısı’ düzenlenmiştir.

Erken çocukluk eğitimi protokolü kapsamında her yıl Bakanlığımıza bağlı resmi okul öncesi eğitim kurumlarına ve oyun odalarına devam eden yaklaşık 14.000 çocuk çeşitli desteklerden faydalanmıştır.

3.2.4.9. Afet Bölgesinde Tekstil Atölyeleri Kurulması

Depremden etkilenen vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ile iş birliğinde depremden etkilenen 5 ilde bulunan 19 halk eğitimi ve Bakanlığımız destek ve koordinasyon merkezlerine 375 adet tekstil üretim makinelerinin yanında 11.175 adet sarf malzemeleri temin edilmiştir. Ayrıca halk eğitimi merkezlerine 6.250 kg kumaş ulaştırılmıştır.

3.2.4.10. Çocuk Oyun Odalarının Donatımı

MEB-UNICEF İşbirliği Programı 2023-2024 Çalışma Planı çerçevesinde yer alan “Erken Çocukluk Eğitimine Erişim ve Erken Çocukluk Eğitiminin Kalitesi” etkinliği çerçevesinde işbirliği çalışmaları yürütülmektedir. Bu

kapsamda depremde etkilenen 11 ilde bulunan halk eğitimi merkezlerinde bulunan 35 çocuk oyun odasının masa, sandalye, dolap, oyuncak, kitap seti, mobilya vb. olmak üzere set halinde donatım malzemeleri sağlanmıştır. Ayrıca Adıyaman iline 15, Malatya iline 9 set eğitim materyali ve oyuncağın dağıtımını gerçekleştirilmiştir.

3.3. Eğitim ve Öğretimde Kalitenin ve Kapasitenin Artırılması

3.3.1. Öğretmen Yetiştirme

3.3.1.1. Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimleri

Mesleki Çalışmalar

Öğretmenlerin genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon alanlarında bilgi ve görgülerini artırmak yeni beceriler kazandırmak, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmak, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programları hazırlamak ve uygulamak amacıyla her yıl Nisan, Haziran, Eylül, ve Kasım aylarında birer hafta olarak “Mesleki Çalışmalar” kapsamında Valiliklere gönderilen program uygulanmaktadır.

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Günümüzde giderek önem kazanan hayat boyu öğrenme ilkeleri kapsamında Bakanlık personelinin mesleki ve kişisel gelişmelerinin sağlanması, yeniliklere intibak etmeleri, verimliliklerinin artırılması ve üst görevlere hazırlanmalarına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri büyük önem arz etmektedir.

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri kapsamında, eğitim ve öğretimde kullanılan yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler konusunda bilgilendirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerine yönelik yeterliklerinin

artırılması, yeni teknolojilerin ve teknolojik ortamların kullanımına yönelik becerilerinin geliştirilmesi öncelikli konular arasında yer almıştır.

Hizmet içi eğitim faaliyetleri, öğretmen ihtiyaç analizleriyle belirlenen mesleki gelişim alanları yanında Millî Eğitim Bakanlığının politika ve öncelikleri ile üst politika belgelerinin işaret ettiği alanlar doğrultusunda planlanmakta ve yürütülmektedir.

Hizmet içi eğitim faaliyetleri, standart eğitim programları doğrultusunda kurs ve seminer faaliyetleri olarak düzenlenmektedir. Ayrıca öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini uzaktan eğitim yoluyla desteklemeye yönelik olarak 2022 yılı başında dijital bir eğitim platformu geliştirilmiştir.

Platformda sürekli olarak öğretmenlerin kullanımına açık olan ve asenkron olarak yayınlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yer almasının yanı sıra çevrim içi eğitimler de yapılmaya devam etmektedir.

Tablo 25. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri (2000-2023)

Yıl	Merkezi Faaliyetler		Mahalli Faaliyetler		Toplam Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı	
	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı			
2000	445	23.583	6.126	288.426	6.571	312.009	
2001	419	20.080	7.526	321.411	7.945	341.491	
2002	313	22.072	11.772	495.643	12.085	517.715	
2003	453	19.727	7.120	253.135	7.573	272.862	
2004	526	34.154	11.422	587.402	11.948	621.556	
2005	543	33.156	9.050	478.168	9.593	511.324	
2006	634	44.006	14.829	472.533	15.463	516.539	
2007	614	44.808	19.855	437.136	20.469	481.944	
2008	751	41.783	24.490	540.565	25.241	582.348	
2009	930	45.448	10.906	452.506	11.836	497.954	
2010	957	48.743	19.246	437.653	20.203	486.396	
2011	1156	51.860	19.848	459.813	21.004	511.673	
2012	Yüz yüze	291	12.999	18.851	539.337	20.280	670.087
	Uzaktan			1.138	117.751		
2013	Yüz yüze	293	13.545	15.779	422.898	16.155	445.084
	Uzaktan	2	2	81	8.639		
2014	Yüz yüze	307	18.836	15.269	426.405	15.596	447.137
	Uzaktan	3	760	17	1.136		

2015	Yüz yüze	298	19.444	21.018	520.901	21.341	561.648
	Uzaktan	9	20.632	16	671		
2016	Yüz yüze	375	30.893	37.290	1.410.881	37.798	1.729.016
	Uzaktan	48	283.150	85	4.092		
2017	Yüz yüze	400	26.850	27.319	955.585	27.753	1.047.477
	Uzaktan	33	65.042	0	0		
2018	Yüz yüze	290	15.537	35.084	1.099.059	35.408	1.181.246
	Uzaktan	34	6.650				
2019	Yüz yüze	416	27.585	46.693	1.535.407	47.152	1.593.998
	Uzaktan	43	31.006	0	-		
2020	Yüz yüze	96	5.589	6.642	187.590	7.080	1.187.852
	Uzaktan	342	994.673				
2021	Yüz yüze	209	12.838	12.186	233.456	13.322	2.906.037
	Uzaktan	927	2.659.743				
2022	Yüz yüze	614	48.229	35.650	859.733	37.543	9.456.591
	Uzaktan	1279	8.548.629				
2023	Yüz yüze	477	20.682	34.490	726.739	41.833	6.509.665
	Uzaktan	6866	5.762.244				

Not: Öğretmenlerin birden fazla eğitime katılma durumları olduğundan bu istatistik veriler mükerrer katılımları da içermektedir. 27.11.2023 tarihli verilerdir.

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bakanlığımızca merkezi ve mahalli olarak düzenlenen hizmet içi eğitim programlarımızın izleme ve değerlendirilmesine yönelik; eğitim programı, eğitim görevlileri, hizmet içi eğitim merkezi vb. konu başlıklarını içeren memnuniyet anketleri her eğitimin sonucunda Hizmet İçi Eğitim Modülü üzerinden elektronik ortamda tüm öğretmenlerimize uygulanmaktadır.

Anket sonuçları değerlendirilme raporları doğrultusunda eğitim süreçlerinde iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.

3.3.1.2. Aday Öğretmenler

7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun ilgili hükümleri ile adaylık süreci yeniden revize edilerek adaylık kaldırma sınavı ve aday öğretmenlerin tabi tutulduğu performans değerlendirme kaldırılmış, yerine gelişim temelli bir yapı kurulmuştur. Bu süreç aday öğretmenleri mesleğe, memuriyete, görev yaptığı kuruma ve içinde bulunduğu sosyal çevreye en iyi şekilde hazırlamak üzere tasarlanmıştır. Söz konusu Kanunda adaylık

süreci bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmayacak şekilde düzenleme yapılmıştır. “Aday Öğretmenlik ve Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yönetmeliği” hazırlanarak Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Aday öğretmenler, eğitim kurulu kararıyla belirlenen Aday Öğretmen Yetiştirme Programı doğrultusunda, eğitim kurumu müdürleri ve danışman öğretmenlerin sorumluluğunda eğitim ve uygulama görevlerine tabi tutulmaktadır. Aday Öğretmen Yetiştirme Programına göre aday öğretmenlerin adaylık süreci, uyum eğitimi ile başlamakta ve aday öğretmen dosyasının hazırlanması ile tamamlanmaktadır.

3.3.1.3. Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında İlerleme

7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu ile öğretmenlik kariyer basamaklarında ilerlemeye ilişkin yeni bir düzenleme yapılarak 1739 sayılı Kanununun 43’üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununun ilgili hükümleri doğrultusunda hazırlanan “*Aday Öğretmenlik ve Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yönetmeliği*” 12.05.2022 tarihli 31833 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış ve öğretmenlik kariyer basamakları süreci başlamıştır. Böylelikle daha önce sadece bir kez uygulanabilen kariyer uygulaması yeniden hayat bulmuş aynı zamanda geçmiş uygulamada sorunlu görülen hususlar iyileştirilerek daha sağlıklı işleyecek bir yapıya kavuşturulmuştur.

Uzman öğretmen ve başöğretmen unvanlarına yönelik 19 Kasım 2022 ve 19 Kasım 2023 tarihlerinde Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yazılı Sınavı yapılmış olup 2022 ve 2023 yıllarındaki uzman öğretmen ve başöğretmen unvanlarına ilişkin sürecin sonunda yazılı sınavdan muaf olanlarla birlikte, toplamda 586 bin 855 öğretmenimiz uzman öğretmen, 70 bin 570 uzman öğretmenimiz ise başöğretmen unvanı almaya hak kazanmıştır.

3.3.1.4. Gerçekleştirilen Projeler

Millî Eğitim Bakanlığı ile ulusal ve uluslararası kuruluşlar iş birliğinde;

- Birlikte İngilizce (English Together) Projesi
- IPA III - Öğretmenlerin Dijital Beceri ve İçerik Geliştirme Kapasitelerini Artırmaya Yönelik Ekosistem Kurulması Projesi
- Deprem Bölgesinde Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Mesleğe Başlama Eğitimi Projesi

çalışmaları yürütülecektir.

3.3.1.5. Gerçekleştirilmesi Planlanan Çalışmalar

Önümüzdeki dönemde, öğretmen yetiştirme ve geliştirme süreci; mesleğe kabulden önceki eğitimden başlanarak mesleğe kabul, mesleki gelişim ve kariyer gelişimi gibi tüm aşamalar, ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden yapılandırılacak, böylece öğretmenlik mesleğinin niteliği ve toplumsal statüsü güçlendirilecektir. Bu kapsamda;

- Öğretmenlerin mesleki gelişiminde nitelik ve niceliği artırmak için mesleki gelişim toplulukları, okul temelli mesleki gelişim, öğretmen-yönetici hareketlilik programları gibi yeni yaklaşımları da içeren; işbirliğine dayalı, planlı, erişilebilir, sürdürülebilir, izlenebilir ve mesleki uygulamalar ile bütünleşik bir model geliştirilecektir.
- Öğretmenlik kariyer basamaklarında, uzman öğretmenlik ve başöğretmenliğe geçişte hazırlanan eğitim programlarının içeriği, mesleki gelişimlerinin yanı sıra uluslararası gelişmeleri içerecek şekilde geliştirilerek öğretmenlerin uygun süre ve düzeylerde yetkinlikleri artırılabilecektir.

- Üniversite ve okul işbirlikleri güçlendirilecek, yerelde öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde üniversitelerin eğitim fakülteleri ile işbirliği yapılacaktır.

3.3.1.6. Öğretmen Maaşları

15.07.2023 tarihi itibarıyla; Bakanlığımız bünyesinde göreve yeni başlamış 9. derece 1. kademedeki bir öğretmenimizin maaşı 22.852,22 TL, ek ders saat ücreti de net 60,12 TL olmuştur. Bu durumda haftada 15 saatten ayda toplam 60 saat ek ders veren öğretmenimize maaşıyla birlikte toplam 26.459,67 TL ödenmektedir.

Tüm öğretmenlere, her eğitim ve öğretim yılı başında ödenen hazırlık ödeneği 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında 1.400 TL'dir.

2002-2023 yılları arasında kadrolu öğretmen maaşlarına yönelik bilgiler Tablo 26'da sunulmuştur.

Tablo 26. Kadrolu Öğretmen Maaşları (2002-2022)

Yıllar	Maaş TL	Ek Ders TL (60 Saat)	Maaş+Ek Ders TL
2002	470,20	165,00	635,20
2003	560,09	174,00	734,09
2004	636,82	195,00	831,82
2005	698,73	211,00	909,73
2006	823,73	310,00	1.133,73
2007	928,13	333,00	1.261,13
2008	1.196,43	364,00	1.560,43
2009	1.302,98	396,45	1.699,43
2010	1.387,85	421,14	1.808,99
2011	1.592,89	456,67	2.049,56
2012	1.769,19	507,18	2.276,37
2013	1.894,53	543,39	2.437,92
2014	2.148,45	544,80	2.693,25
2015	2.338,83	587,92	2.926,75
2016	2.628,41	659,83	3.288,24

2017	2.891,92	726,60	3.618,52
2018	3.319,98	834,00	4.153,98
2019	3.910,74	979,77	4.890,51
2020	4.369,40	1.093,00	5.462,40
2021	5.097,40	1.272,00	6.369,40
2022	9.651,10	2.360,66	12.011,76
2023	22.852,22	3.607,45	26.459,67

Not: Temmuz 2023 tarihi itibarıyla. (9. derece 1. kademedeki öğretmen maaşı baz alınmıştır.)

3.3.2. Öğretim Programları ve Materyalleri Güncelleme Çalışmaları

Eğitim sistemimizin temel amacı, tüm bireylerin yaşamı boyunca kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime erişimini sağlamak; düşünme, algılama, problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusuna, girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve millî kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, üretken ve mutlu bireyler yetiştirmektir. Bu durum, genç nesillerin daha donanımlı bir şekilde yetiştirilmesi için öğretim programlarının sürekli olarak geliştirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

Bu doğrultuda haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli dersler ve öğretim programları; sosyokültürel hayat, bilim ve teknolojideki hızlı değişim ve gelişmeler ile öğrencilerimizin akademik beceri edinmelerinin yanında yetenekleri doğrultusunda da yetiştirilmelerinin sağlanması, farklı yetenek ve becerilerinin açığa çıkarılması, ilgi ve ihtiyaç duydukları alanlarda gelişimlerine zemin hazırlanması, millî ve manevi değerlerimizin kazandırılması amaçlarıyla güncellenmiştir.

12. Kalkınma Planı'nın 658 ve 669. maddeleri kapsamında ilköğretim kademesi haftalık ders çizelgesi yeniden yapılandırılmıştır. 2024-2028 MEB Stratejik Planı kapsamında beceri temelli model doğrultusunda bütüncül bir yaklaşımla okul öncesinden 8.sınıfa kadar öğretim

programlarının pey der pey yeniden hazırlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

3.3.2.1. Okul Öncesi Eğitim, İlkokul ve Ortaokul Öğretim Programları

Öğretim programlarımızın temel hedefi öğrenilen her türlü bilgi, beceri ve tutumun; bir davranış olarak ortaya çıkmasının yanı sıra, bireyin kendisine ve yaşadığı topluma doğrudan hizmet edebilecek bir yetkinlik olarak yerleşmesidir. Bu amaçla öğrencilerin bilgiye yalnızca sahip olma gibi bir eğitim anlayışından; üretimi, etkileşimi, problem çözmeyi ve öğrenmeyi öğrenmeyi öne çıkaran beceri odaklı bir müfredat anlayışına yönelim söz konusudur.

Bu doğrultuda okul öncesi eğitim ve temel eğitimde öğrencilerimizin çağın getirdiği gereksinimler kapsamında bilişsel, duyuşsal ve fiziksel anlamda çok boyutlu gelişimlerinin sağlanması temel amacımızdır. Bu doğrultuda temel eğitim kademesinde “İnsan, Toplum ve Bilim”, “Din, Ahlak ve Değer” ile “Kültür, Sanat ve Spor” seçmeli ders grupları güncellenerek “Matematik ve Bilim Uygulamaları”, “Robotik Kodlama”, “Yapay Zekâ Uygulamaları”, Proje Tasarımı ve Uygulamaları”, “Okul Temelli Sosyal Sorumluluk Çalışmaları”, “Afet Bilinci”, “Temel Yaşam Becerileri”, Türk Sosyal Hayatında Aile”, “Kültür ve Medeniyetimize Yön Verenler”, “Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi”, “Görgü Kuralları ve Nezaket”, “Oyun ve Oyun Etkinlikleri”, “Dijital Sanatlar”, “Masal ve Destanlarımız”, “Geleneksel Sanatlar” ve “Halk Oyunları” olmak üzere seçmeli derslere ait öğretim programları hazırlanarak uygulamaya konmuştur.

Hazırlanmaya başlayan öğretim programlarının, Türkiye Yüzyılı vizyonunun gerçekleşmesine katkı sağlayacak; öğrencilerin bireysel farklılıklarına, ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine hizmet edecek; öğrencilerin millî ve manevi değerlerle bilgi, beceri, tutum ve davranış bütünlüğünü sağlayarak çok yönlü gelişimlerini destekleyecek şekilde yeniden

yapılandırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda izlenen yol, literatür taraması, mevcut öğretim programlarının analizi, kademeler arası yatay-dikey ilişkilerin belirlenmesi ve bu çalışmaların ışığında program geliştirme ve ders kitabı yazım çalışmalarının düzenlenmesi şeklinde olacaktır.

Hazırlanan beceri setlerinin okul öncesinden başlayarak ortaöğretimi de kapsayacak şekilde kesintisiz bir eğitim sürecine destek olması ve ulusal beceri ağının oluşturulması amaçlanmaktadır. 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulamaya başlamak üzere okul öncesi, ilköğretim düzeyinde 1 ve 5. sınıf, ortaöğretim düzeyinde ise 9. sınıf öğretim programlarının tamamlanması öncelikli olmakla birlikte her düzeyde takip eden sınıf seviyeleri için de çalışmalar devam edecektir. Öğretim programlarıyla uyumlu şekilde ders kitapları yazım süreci de başlatılmıştır.

Bu kapsamda seçmeli dersler “İnsan, Toplum ve Bilim”, “Din, Ahlak ve Değer” ile “Kültür, Sanat ve Spor” olmak üzere üç ana başlıkta gruplandırılmıştır. Ayrıca çağın ihtiyaçlarına göre öğrencilerimizin ilgi ve yeteneklerine uygun şekilde becerilerini geliştirebilecekleri, millî ve manevî değerlerini benimseyecekleri 16 adet yeni seçmeli ders eklenmiştir. Bu derslerle ilgili materyal geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okuyan öğrencilerimize sunulan yeni seçmeli dersler aşağıda sıralanmıştır.

- Matematik ve Bilim Uygulamaları
- Robotik Kodlama
- Yapay Zekâ Uygulamaları
- Proje Tasarımı ve Uygulamaları
- Okul Temelli Sosyal Sorumluluk Çalışmaları
- Afet Bilinci

- Temel Yaşam Becerileri
- Türk Sosyal Hayatında Aile
- Kùltür ve Medeniyetimize Yön Verenler
- Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi
- Görgü Kuralları ve Nezaket
- Oyun ve Oyun Etkinlikleri
- Dijital Sanatlar
- Masal ve Destanlarımız
- Geleneksel Sanatlar
- Halk Oyunları

Öğrencilerimizi 4 temel dil becerisinde de (konuşma, dinleme, okuma ve yazma) desteklemek amacıyla 2. sınıftan 8. sınıf seviyesine kadar İngilizce etkinlik kılavuzları hazırlanmıştır. Söz konusu materyaller aynı zamanda disiplinler arası yaklaşımla matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler ve görsel sanatlar gibi farklı disiplinlerle birlikte öğrenci merkezli projeleri içeren etkinlik kılavuzlarından oluşmaktadır.

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi ve literatürdeki çalışmalar temel alınarak hazırlanan Çoklu Yabancı Dil Eğitim Modeli pilot uygulaması başlatılmıştır. Bu model ile “iletişimsel dil öğretimi” odağında çok dilli öğretim yaklaşımlarını benimseyerek, öğrencilerimizin sadece dil becerisi kazanmakla kalmayıp aynı zamanda kültürel farkındalık ve etkili iletişim becerileri geliştirmelerini sağlamak hedeflenmektedir. Pilot çalışmanın izleme değerlendirme çalışmaları sonrasında modelin ülke genelinde uygulanma durumu değerlendirilecektir.

Öğrencilerimizi bir üst öğrenime etkin bir şekilde hazırlamak ve onların yardımcı kaynak ihtiyacını da karşılamak amacıyla sınıf seviyelerinde alternatifli olarak çalışma kitapları ve örnek sorular hazırlanmış olup

Bakanlığımız web sitesinde yayınlanmıştır. Ayrıca sınıf ortamında ya da diğer zamanlarda gerek bireysel gerekse arkadaşları ile iş birliği içinde çalışmalar gerçekleştirmesine imkân verecek şekilde yakından uzağa, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene ilkeleri doğrultusunda çeşitli alanlarda simülasyon, animasyon, video, ses, infografik, infovideo, eğitsel oyun, etkileşimli uygulama ve 3 boyutlu uygulamalar gibi dijital içerikler geliştirilmiştir.

Dünya genelindeki çevre sorunları ve küresel iklim değişikliğinin çevreye, topluma ve ekonomiye yönelik olumsuz etkilerinin artması dikkate alınarak öğrencilerimizde konuyla ilgili farkındalığı artırmak ve öğrencilerimizi bilinçlendirmek amacıyla haftalık ders çizelgesine “Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği” dersi eklenmiş olup 2022-2023 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır.

3.3.2.2. Ortaöğretim Programları

Ortaöğretim sisteminin; süreç odaklı, akademik becerilerle birlikte diğer gelişim alanlarını da dikkate alan, bireysel farklılıklara duyarlı, teknolojinin doğru ve etkin olarak kullanıldığı, çevresine değer katan bir yapıya kavuşturulması yolunda gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. Gelişen ve değişen dünyanın beraberinde getirdiği toplumsal ihtiyaçlar ile öğrencilerin değişen ilgi, talep ve ihtiyaçları doğrultusunda haftalık ders çizelgelerinde sürekli olarak değişiklikler yapılmakta, güncelliğini kaybeden dersler çizelgelerden çıkarılmakta, çağın gerekleri doğrultusunda yeni dersler de çizelgelere eklenmektedir.

Bu kapsamda “Akademik Çalışmalar”, “İnsan, Toplum ve Bilim”, “Din, Ahlak ve Değer” ile “Kültür, Sanat ve Spor” seçmeli ders grupları güncellenmiş, bu kapsamda “Matematik Uygulamaları”, “Fen Bilimleri Uygulamaları”, “Bilişim Teknolojileri ve Yazılım”, “Proje Tasarımı ve Uygulamaları”, “Düşünme Eğitimi”, “Spor Eğitimi”, “Girişimcilik”, “Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Güvenliği”, “İklim, Çevre ve Yenilikçi Çözümler”, “Temel Hukuk Bilgisi”, “Metin Tahlilleri”, “Kur’an-ı

Kerim'in Anlam Dünyası", "Türk Düşünce Tarihi", "Klasik Ahlak Metinleri", "Adabı Muşeret", "Türk Sosyal Hayatında Aile", "Çince", "Rusça", "Japonca", "İspanyolca", "Genetik Bilimine Giriş", "Tıp Bilimine Giriş" ve "Edebiyat Uygulamaları" seçmeli derslerine ait öğretim programları hazırlanarak başta öğrenci ve öğretmenlerimiz olmak üzere tüm kesimlerin istifadesine sunulmuştur.

Her kademedeki öğrenciyi 21. yüzyıl becerileriyle donatmak amacıyla K12 Beceri Geliştirme Projesi tasarlanmıştır. Proje kapsamında 21. yüzyıl becerileri, okuryazarlık becerileri, matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilimler becerileri, eğitimde program geliştirme ile ölçme ve değerlendirme gibi alanlarda çalışmaları ile temayüz etmiş akademik danışman ve öğretmenlerden oluşan komisyonlarca Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beceriler Çerçevesine yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beceriler Çerçevesi doğrultusunda beceri temelli müfredat geliştirme çalışmalarına başlanmıştır. Okul öncesinden ortaöğretimin sonuna kadar zorunlu ortak derslere ait öğretim programları; öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal ve ahlaki açıdan çok yönlü gelişimini sağlayacak şekilde bütüncül eğitim yaklaşımı ve beceri temelli program anlayışı doğrultusunda geliştirilmektedir. Çalışmalar; alan uzmanları, program geliştirme uzmanları, ölçme ve değerlendirme uzmanları, akademisyen ve öğretmenlerden oluşturulan komisyonlar marifeti ile yürütülmektedir. Hazırlanan öğretim programlarında alan becerilerine ek olarak, öğrencileri toplumsal yaşama hazırlayacak olan diğer beceriler ve değerler de öğretim programlarına dâhil edilmektedir.

3.3.2.3. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Programları

Mesleki ve teknik ortaöğretimde iş ve meslek analizinden kaynağını alan yetkinlik esaslı, kazanımlara dayalı öğretim programları uygulanmaktadır. Öğretim programları; eğitim politikaları, eğitim kurumları ve uygulayıcılardan alınan geri bildirimler, gelişen ve değişen teknolojiler, iş piyasası ihtiyaçları, ulusal ve uluslararası standartlar ile ulusal yeterlilikler, Avrupa Yeterlilik Çerçevesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, protokoller,

araştırma-geliştirme raporları, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve diğer kurum/kuruluş verileri referans alınarak Bakanlığımız, ilgili kurum/kuruluşlar, sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversite temsilcilerinin katılımları ile güncellenmektedir.

Güncellenen mesleki ve teknik ortaöğretim programları ile öğrencilerin dijital okuryazarlık becerileri güçlendirilerek, meslek alanlarındaki yeni teknolojilere uyumlarını artıracak içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmiştir. Öğrencilerin ilgi ve tercihleri doğrultusunda yeni modelde seçmeli meslek dersleri ve sertifikasyon dersleri oluşturulmuştur. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde 53 alan ve 114 dalda eğitim vermeye devam edilmektedir. Mesleki eğitim merkezlerinde ise 39 alan 193 dalda eğitim verilmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim kapsamında ahilik kültürünün yapı taşları olan sevgi, saygı, yardımlaşma, hayırseverlik, iş birliği, doğruluk, dürüstlük ve güvenilirlik gibi değerlerin aktarılması adına “Ahilik Kültürü ve Girişimcilik Dersi Öğretim Programı” hazırlanarak uygulamaya konmuştur.

Öğrencilerin mesleklerine özgü derslerle geç tanışmalarının önüne geçilerek yeni programda meslek derslerinin dokuzuncu sınıfta başlaması sağlanmıştır. Sektörle imzalanan iş birliği protokolleri kapsamında sektörün ihtiyacına göre özel programlar hazırlanmış ve mesleki eğitimde uygulanmaya başlamıştır. Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde güncellenen programlar doğrultusunda uygulama ağırlıklı yeni ders materyalleri hazırlanmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim yılı başında 53 alan 114 dala ait 670 çeşit ders materyali ve akademik destek derslerine ait 17 çeşit eğitim aracı öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Ders materyallerinde zenginleştirilmiş içerik oluşturmak amacıyla, toplam 84 adet animasyon geliştirilmiş ve 9. sınıf seviyesindeki kitaplara yerleştirilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitim veren okullarımızda bu eğitim öğretim yılına kadar bilişim teknolojileri alanının altında bir dal olarak yer alan siber güvenlik, dünyada ve ülkemizde siber güvenliğin gittikçe önem kazanması nedeniyle bağımsız bir alan olarak kabul edilmiş ve uygulamaya girmiştir.

Ayrıca; “Havacılık ve Uzay Teknolojisi” alanı çerçeve öğretim programı hazırlanarak, uygulamaya konulmuştur. “Ahilik Kültürü ve Girişimcilik” ve “Fütüvvet” dersleri, 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren mesleki ve teknik Anadolu liselerinde seçmeli dersler havuzuna eklenmiştir.

Bunun yanı sıra sektörün talepleri ile Mesleki Yeterlilik Kurumunca yayınlanan Ulusal Meslek Standartları ve Ulusal Yeterlilikler doğrultusunda öğretim programı geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

3.3.3. Ders Kitapları ve Materyalleri İnceleme Süreci

Tüm öğrencilerimizin; ahlaki, insani, millî, manevi ve kültürel değerleri içeren, Türkçe'nin doğru ve güzel kullanımını destekleyen, daha etkili bir öğrenme için kolay erişilir ve ilgi çekici öğrenme kaynaklarına olan ihtiyacı göz önünde bulundurularak ders kitaplarında bu doğrultuda güncellemeler yapılmıştır. Bu kapsamda 37 adet ders kitabına öğretim programı değişikliklerinin yansıtılması, 41 adet ders kitabının ise ders kitapları ve eğitim araçlarının kontrolü kapsamında güncellenmesi sağlanmıştır.

2023-2024 eğitim ve öğretim yılında okutulmak üzere MEB tarafından hazırlanan 487 adet ders kitabı ve eğitim aracının okutulması uygun bulunmuş, özel sektör tarafından hazırlanan 116 adet ders kitabının ise baskı öncesi kontrolü sağlanmıştır. Böylelikle 603 adet kitap öğretmen ve öğrencilerin yararlanabilmesi için EBA'ya yüklenmiştir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında okutulmak üzere okullara dağıtılan 318 ders kitabı bölünmüş ve eğitim öğretim yılının 2. yarısında okutulmak üzere 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen öğrencilere ulaştırılmıştır.

Ders kitaplarının yanı sıra öğrencilerimizin yararlanabileceği çalışma kitabı, test kitabı, deneme kitabı gibi çeşitli türlerde 217 yardımcı kaynağın incelenmesi tamamlanmıştır. Tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak dağıtılan ders kitapları ve yardımcı kaynaklar sayesinde öğrencilerimizin nitelikli kitaplara ulaşmasının yanı sıra ailelerin üzerindeki yardımcı kaynak mali yükü azaltılmıştır.

Elektronik eğitim içeriklerinin taslak ders kitaplarını zenginleştirmede daha yaygın kullanılmasını sağlamak amacıyla ders bazında kazanımlara yönelik “Ders Kitapları Elektronik Eğitim İçerikleri Tablosu” hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Bu tabloda 29 derste 129 farklı sınıf düzeyinde 2.522 elektronik eğitim içeriğinin hazırlanmasına yönelik çeşitli e-İçerik türleri ve öneriler sunulmuştur.

3.3.4. Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi

Ülkemizde Türkçe ve dil eğitimini; kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve manevi değerleri dikkate alarak geliştirmeye katkı sağlamak amacıyla Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığımız uhdesinde Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi (TDE-ARGEM) kurulmuştur. Merkezin vizyonu; kadim medeniyet mirasımızın taşıyıcısı olarak Türkçemizi bir dünya dili hâline getirerek tüm dillerin zenginliklerini kucaklamak ve güçlenmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda Merkez bünyesinde Türkçenin ana dil olarak öğretimi, yabancı dil olarak öğretimi ve iki dilli bireylere öğretimi konusundaki çalışmaların yanı sıra İngilizce, İspanyolca, Almanca, Fransızca, Arapça ve Rusça dil öğretimi ile ilgili faaliyetler yürütmektedir.

3.3.5. Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Destekleme ve yetiştirme kursları okullardaki eğitimi desteklemek amacıyla gönüllü öğrencilere yönelik açılan kursları kapsamaktadır. Bu kurslar, öğrencilerin derslerde edindikleri kazanımları pekiştirmelerine katkı sağlamak, özel ilgi ve yeteneklerini geliştirmek amacıyla günden güne artan taleple hizmet sunmaya devam etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi doğrultusunda kurslara katılan öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla her dönem sonunda DYK İzleme ve Değerlendirme Ortak Sınavı yapılmaktadır. Bu sınavlar sonucunda elde edilen değerlendirme sonuçları analiz edilerek eksikliği görülen konu ve kazanımların tamamlanması hedeflenmektedir.

Öğrencilerinin yaz tatillerini verimli şekilde geçirmeleri amacıyla Matematik ve İngilizce derslerine yönelik "Yaz Okulu" uygulaması; Temel eğitimde 4, 5, 6, 7 ve 8., ortaöğretimde ise 9, 10, 11 ve 12 inci sınıflar düzeyinde Destekleme ve Yetiştirme Kursları kapsamında uygulanmaktadır.

6 Şubat tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerden depremden etkilenen ve eğitim öğretim yılının 2.dönemine daha geç başlanan 11 ilde farklı kademe ve sınıf düzeylerinde açılan destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrenme kayıplarının telafisine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

3.3.6. Fiziki Altyapı

Doğal nüfus artışının etkisi ve okullaşma oranlarının artırılmasına yönelik çalışmalar sonucunda okula devam eden öğrenci sayısında her yıl önemli artışlar gerçekleşmektedir.

Derslik sayısı ve donanım, öğrencilerimize en uygun eğitim ortamlarının sağlanması hedefini en çok etkileyen hususların başında gelmektedir.

Eğitim Tesisleri ve Altyapı

Millî eğitimin genel ve özel amaçları doğrultusunda, toplumun her ferdine yetenekleri ölçüsünde kaliteli eğitim ortamının sağlanması öncelikli hedeflerimizdendir. Eğitimin öncelikli alan olarak değerlendirilmesiyle birlikte toplumda oluşan farkındalık sonucunda son yıllarda sürekli artan eğitim ihtiyacının karşılanması ve kaliteli eğitimin toplum hizmetine sunulması, eğitime daha çok kaynak ayrılmasının yanı sıra, eğitime ayrılan sınırlı kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması ile sağlanabilmektedir.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında örgün ve yaygın resmî okul sayımız 62.465'e resmi derslik sayımız ise 622.596'ya ulaşmıştır.

Bu gelişmeler çerçevesinde genel bütçe kaynağı dışında bütçe dışı kaynaklar da harekete geçirilerek hayırsever kişi, kurum ve kuruluşların katkıları ve düzenlenen kampanyalarla 2003 yılından bu yana 58.721 derslik yaptırılmıştır.

Tablo 27. Okul Sayıları ve Derslikler (Resmî) (2022-2023)

Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Derslik Sayısı
Okul Öncesi (*)	11.716	28.281
İlkokul	23.117	240.716
Ortaokul	16.640	170.134
Açıköğretim Ortaokulu	1	-
Ortaöğretim	9.261	174.654
Açıköğretim Lisesi	3	-
Yaygın Eğitim	1.727	8.811
Toplam	62.465	622.596

(*) Okul öncesi eğitimde bünyesinde anasınıfı bulunan 20.239 resmî okul toplam okul sayılarına dâhil edilmemiştir.

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri 2022-2023.

Ana sınıfı derslik sayısı bulunduğu kurumların derslik sayısında gösterilmiştir.

2003 yılından itibaren hayırseverlerimizin yaptırdığı derslikler dâhil olmak üzere toplam 372.995 derslik tamamlanarak eğitim ve öğretim hizmetine sunulmuştur.

Tablo 28. Yapılan Derslik Sayıları (2003-2023)

Yıl	İlköğretim (Anaokulu/Anasınıfı Dahil)	Ortaöğretim (Mesleki ve Teknik Eğitim Dahil)	Yaygın Eğitim	Hayırsever	Toplam
2003	14.569	553	131		15.253
2004	18.355	2.476	104	7.143	28.078
2005	21.207	683	155	6.653	28.698
2006	20.049	1.336	114	6.744	28.243
2007	11.146	928	124	3.530	15.728
2008	14.674	716	42	1.358	16.790
2009	7.452	1.720	48	624	9.844
2010	11.598	2.725	27	2.967	17.317
2011	4.974	1.763	54	3.011	9.802
2012	10.255	4.300	72	4.079	18.706
2013	9.826	3.849	125	3.466	17.266
2014	18.857	6.812	68	3.011	28.748
2015	9.158	4.468	1	1.518	15.145

2016	9.200	7.781	12	2.985	19.978
2017	6.763	5.364	221	2.057	14.405
2018	9.212	6.910	368	1.817	18.307
2019	13.343	6.145	559	1.590	21.637
2020	7.874	3.196	292	1.048	12.410
2021	9.802	2.499	288	1.755	14.344
2022	5.615	1.212	205	1.550	8.582
2023	10.004	1.640	255	1.815	13.714
TOPLAM	243.933	67.076	3.265	58.721	372.995

Not: Hayırseverler, Dünya Bankası Kredisi, Avrupa Birliği Hibesi, Millî Piyango İdaresi, İMKB, Türk Telekom A.Ş. ve TOKİ kaynakları ile yaptırılan derslik sayıları dâhil edilmiştir. 10.11.2021 tarihli veriler baz alınmıştır.

Bakanlığımızca, depreme karşı güvenli, estetik, erişilebilir, teknolojiye uyumlu, çevre dostu, modern mimaride yeni okullar inşa edilmesinin yanı sıra, mevcut okullarımızın fiziki ortamlarının iyileştirilmesi ve tüm okullarımızın aynı standartları taşıyor hale getirilmesi için de önemli çalışmalar yürütülmektedir.

Ülke genelinde mevcut okullarımızın fiziki ortamlarını iyileştirme çalışmalarında öncelik, güçlendirilme ihtiyacı olan binalara verilmiştir. “Eğitim Yapılarında Afet Riskinin Azaltılması Projesi” kapsamında, 2023 yılı Ekim ayı itibarıyla 258 eğitim binamızın güçlendirme çalışması tamamlanarak depreme dirençli hale getirilmiştir. Yaklaşık 404 eğitim binamızın güçlendirme çalışması devam etmektedir. Güçlendirme işleri yapılan binalarımızın aynı zamanda tesisat yenileme, çatı onarımı, ıslak zemin tadilatı, enerji verimliliği dönüşümü, engelli erişimi sağlanması gibi büyük onarım ihtiyaçları da giderilmiştir. Bu binalarımızın yanı sıra 2023 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 70 bin derslikli 8.475 eğitim binasının onarım çalışmaları tamamlanmış olacaktır.

6 Şubat depremlerinden dolayı, bölgedeki öğrencilerin derslik ihtiyacını hızlı ve güvenli bir şekilde karşılayabilmek için öncelikli olarak afet bölgesinde kullanılmak üzere geçici konteyner okullar, çelik eğitim

yapıları, konteyner yemekhane ve konteyner lojman projeleri geliştirilmiştir. Ayrıca Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, Hatay, Adana, Osmaniye, Kilis, Elazığ ve Diyarbakır illerinde yapılacak çelik (prefabrik) eğitim binaları için uygulama projeleri hazır hale getirilmiştir.

Bilim, sanat, spor ve benzeri alanlardaki özel yetenekli çocuklarımıza yeteneklerine uygun bir eğitim içeriği ve ortamı sunmak Millî Eğitim Bakanlığının öncelikli politikaları arasındadır. Ülkemizin tüm yerleşim yerlerinde bulunan özel yetenekli öğrencilerimiz için bilim ve sanat merkezi projeleri zenginleştirilecektir.

Eğitim yapılarına ait kültür mirasımızın bilimsel esaslar doğrultusunda korunmasına öncülük etmesi ve araştırmacılara kaynak oluşturabilmesi amacıyla tarihi eğitim yapılarına ilişkin örnek koruma çalışmaları yaptırılması planlanmaktadır.

Eğitim yapılarına ait derslik, yatakhane, kütüphane, yemekhane, beden eğitimi salonu, çok amaçlı salon vb. diğer alanların doğal yaşam, renk, akustik, aydınlatma, malzeme, enerji yönetimi ve mekân algısı üzerinden iç mekân tasarımları planlanmaktadır.

Nitelikli eğitim ortamları oluşturmak için yenilikçi çalışmalar sürdürülerek öğrencilerimizin yeteneklerini ortaya çıkaran, becerilerini geliştiren, günümüzün beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayan, teknolojideki gelişmelere uygun, okullarımıza değer katacak, dijital eğitim platformlarının da yer alacağı tasarım çalışmaları yapılacaktır.

Çocuklarımıza ve gençlerimize günümüzün ve geleceğin ihtiyaçları doğrultusunda, nitelikli ve ileri bir eğitimin verilebilmesi için öğretim programlarını destekleyen eğitim materyalleri, ders ve laboratuvar araç-gereçleri gibi, en son teknolojilere haiz eğitim ortamlarının sağlanması yönünde çalışmalara devam edilmektedir.

Güncellenen ders programları doğrultusunda derslerde kullanılan araç-gereçlerin tanımlanması ve standartlarının belirlenmesine yönelik olarak “Derslik/Pansiyon Donatım ve Ders Araç-Gereçleri Standartları” belirlenen malzemeler için prototip geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Okullarımıza modern kütüphaneler kurulması, mevcut kütüphanelerin iyileştirilmesi, içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güçlendirilmesi yönünde çalışmalarımız devam etmektedir. Kütüphane sayısı 2002-2003 eğitim-öğretim yılında 14.478 iken, 2023 yılı sonu itibariyle kütüphane sayısı toplamda 47.617, kitap sayısı 118 milyonu aşmıştır.

Okul/kurumlarımızda laboratuvar sayısı 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında 21.849 iken 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 52.954’e ulaşmıştır.

Özel Okul ve Derslik Sayıları

Tablo 29. Özel Okul Verileri (2022-2023)

Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Derslik Sayısı
Örgün Eğitim	14.281	137.784
Okulöncesi	6.528	31.524
İlkokul	2.065	31.579
Ortaokul	2.266	28.508
Ortaöğretim	3.422	46.173
Yaygın Eğitim	18.776	125.712
Genel Toplam	33.057	263.496

Kaynak: Millî Eğitim İstatistikleri 2022-2023

Not: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Bağlı özel okul öncesi kurumlar dâhil edilmiştir.

3.3.7. İş Sağlığı ve Güvenliği

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda öğrenciler, öğretmenler, çalışanlar ve diğer tüm paydaşların uluslararası ve ulusal düzeyde olmak üzere sağlık ve güvenlik kültürünün oluşturulması amacıyla, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri uygulanmakta ve sürekliliği sağlanmaktadır.

Okul yönetimlerinin uluslararası standartlara dayalı sertifikalandırılması kapsamında okul ve kurumlarımızda uygulanan uluslararası standartların belgelendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda 245 okul/kurum "TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi, 100 okul/kurum TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, 6 okul/kurum TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi kapsamında belgelendirilmiştir. Yönetim sistemi belgelendirme çalışması TS EN ISO/IEC 17021-1 akreditasyon şartlarına uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Ülkemiz genelindeki okul/kurumlarda ilk yardım yapacak kişilerin yetiştirilerek, çocuklarımızın sağlıklı eğitim ortamlarında büyümesine katkı sağlamakla birlikte öğrenci, öğretmen ve okul paydaşlarının koruyucu, önleyici ve acil müdahale gerektiren durumlar (kazalar, yaşamı tehlikeye düşüren durumlar, doğal afetler) karşısında ölüm, yaralanma ve sakatlanma risklerinin en aza indirgenmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçla;

- Bakanlığımız İlk Yardım Eğitici Eğitimi Merkezi ile 81 ilde 82 İlk Yardım Eğitim Merkezi kurulmuştur. Bu merkezlerde 882 ilk yardım eğitmeni ile faaliyetler gerçekleştirilmektedir.
- “Mesleki ve Teknik Eğitimde 1000 Okul Projesi” kapsamındaki meslek liselerinde görev yapmakta olan 45.000 öğretmene uygulamalı ilk yardım eğitimi verilmiştir.

- “Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” kapsamında 68 bin 095 öğretmene ilk yardım eğitimi kursu, 338 bin 680 öğrenci ve 28 bin 918 veliye ise ilk yardım semineri verilmiştir.

3.3.8. Okulum Temiz Belgelendirme Programı

Bakanlığımız ve Türk Standartları Enstitüsü iş birliği ile hazırlanan “Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu”, hijyen ve enfeksiyon konularında okulların kurumsal sorumluluklarını yerine getirmesi ve eğitimin güvenli bir biçimde sürdürülmesi için eğitim kurumlarında oluşturulan alt yapının sürdürülmesi amaçlanmaktadır.

Hijyen konularında farkındalığı artırarak okullardaki düzenlemeler hakkında öğrenci, veli, yönetici ve öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetleri devam etmektedir. Hazırlanan kılavuz neticesinde uygulamada bir standart oluşturulabilmesi ve yapılan çalışmaların uygunluğunun denetlenmesi için tetkik görevlilerine eğitimler verilmiştir.

2023-2024 eğitim ve öğretim yılından itibaren yapılan denetim ve belgelendirme faaliyetleri sonucunda Bakanlığımıza bağlı okulların %98’i Kılavuza uygun olarak düzenlenmiş olup “Okulum Temiz Belgesi” almışlardır. Bu kapsamda bütün okulların Okulum Temiz Belgesi’ni alması hedeflenmektedir. “Okulum Temiz Belgesi”ni alan okulların yıllık belge yenileme denetimleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca 2023 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında okullarımızda hijyen şartlarının geliştirilmesi ve enfeksiyon önleme planlamaları konusunda eğitimi ve rehberlik faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

3.3.9. Okul Sağlığı Hizmetleri

“Millî Eğitim Bakanlığı Okul Sağlığı Hemşirelerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge” kapsamında okul hemşirelerinin mesleki gelişimlerinin sağlanarak, gelişen ve değişen şartlara uyum sağlamaları amacıyla çevrim içi eğitimler düzenlenmiş, 39 okul hemşiresine ilk yardım eğitici eğitimi verilerek "İlk Yardım Eğitmeni Yetki Belgesi"ne sahip olmaları sağlanmıştır.

“Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Genelgesi” kapsamında okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması amacıyla “İl/İlçe Denetim Ekipleri” ile yılda en az bir kez denetim yapılmaktadır. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim ve öğretim döneminde 32.833 kantin/yemekhane bulunan okul/kurumdan 31.289 kantin/yemekhane denetlenmiş, 8.550 kantin/yemekhane uyarılmış ve 32 kantin/yemekhane kapatılmıştır. Ayrıca, illerde 3.000 denetim ekibi üyesine eğitim verilerek denetim ekibi sayısı arttırılmıştır.

3.3.10. İklim Değişikliği Eylem Planı

Bakanlığımız, okul ve kurumlarda iklim değişikliği farkındalığını arttırmayı, önleyici eylemleri belirlemeyi ve bunları uygulamayı amaçlamaktadır. Buradan hareketle Bakanlığımız birimlerini kapsayacak şekilde iş birlikçi ve disiplinler arası stratejik bir çalışma sonucunda “İklim Değişikliği Eylem Planı” hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Eylem Planı kapsamında sürdürülebilir kalkınma amaçları ve iklim değişikliği farkındalığının artırılması amacı ile “İklim Değişikliği Atölyesi” kurulumu ve “İklim Sözlüğü” çalışmaları ivedilikle yürütülmektedir.

2025 yılı sonu itibarıyla her tür ve seviyedeki öğretim programlarının çevre ve iklim değişikliği konularına uyumlu olacak şekilde güncellenmesi amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında Su Verimliliği Seferberliği kapsamında bir çatı protokol çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığı ve TEMA Vakfı (Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı) arasında bahse konu seferberlik kapsamında yeni bir protokol hazırlığı başlatılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı resmi ve özel okul/kurumlarda 2018 yılından itibaren “Sıfır Atık Yönetim Sistemi” uygulanmaktadır. Sıfır Atık Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlar “Entegre Çevre Bilgi Sistemine” kayıt yaptırmıştır.

3.3.11. Milli Eğitim Bakanlığı Arama Kurtarma Birimi (MEB AKUB)

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında gerekli yetkinliğe sahip her birimde 30 (otuz) kişiden oluşan, ülke genelinde 2.500 üye ve 2.500 gönüllü olmak üzere İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hafif arama kurtarma eğitimi alan toplam 5.000 personel ile hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 6 Şubat depremlerinden etkilenen 11 ilde MEB AKUB ekipleri tarafından arama-kurtarma çadır kurma, çadır kent yönetimi, beslenme ve barınma, lojistik hizmetleri de dâhil olmak üzere birçok alanda destek faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Deprem bölgesinde eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi, hasarsız okullarımızın fiziki şartlarının iyileştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği bakımından kontrolü, risk ve tehlike analizi, basit arızaların giderilmesi için “Teknik Çözüm Ekipleri” oluşturulmuştur.

MEB AKUB ekiplerimiz tarafından okullarımızda öğrenci ve öğretmenlere yönelik afet öncesi, sırası ve sonrasında doğru davranış şekillerinin yaygınlaştırılması ve temel önlemler hakkında bilgi ve beceri kazandırılması için faaliyetler yürütülmüş, afet ve acil durum okul planlarının hazırlanması ve uygulanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

3.3.12. Hareketli Yaşam ve Sportif Faaliyetler

Okul çağında besin öğelerinin dengesiz alımı çocukların gelişimini, fiziksel iş yapma becerilerini ve okul başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Dengesiz beslenme ve yetersiz fiziksel aktivite obezite, kalp damar hastalıkları, kanser, diyabet gibi birçok kronik hastalığa zemin hazırlamaktadır.

“Sağlıklı beslenme” ve “fiziksel aktivite” alt başlıklarında öğrencilerin fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri için çalışmalarımız devam etmektedir.

Geleneksel spor oyunlarının (okçuluk, binicilik, güreş vb.) öğrencilere tanıtılması, sportif etkinliklerin düzenlenmesi, fiziksel aktivitenin uygun şekilde okullarımızda yaygınlaştırılması ve okullarımızda fiziksel aktivitenin bir yaşam biçimi olarak geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca geleneksel çocuk oyunlarının (mendil kapmaca, dokuz taş, sek sek, çelik çomak vb.) tüm okullarda yaygın hale getirilmesi amacıyla okul bahçelerinde rekreasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

3.3.13. FATİH Projesi

Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm vizyonu; “bilim ve teknoloji üretiminde odak noktası hâline gelmiş, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir ülke olmak”

şeklinde belirlenmiştir. Bu doğrultuda Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'yle, her öğrencinin küresel rekabette sahip olması gereken 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması ve geleceğin insanının bugünden yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA), eğitim kalitesinin ve fırsat eşitliğinin artırılmasını ve başarı düzeyinin geliştirilmesini hedefleyen FATİH Projesi'nin önemli bileşenlerinden biridir. EBA, MEB tarafından oluşturulan, okul öncesinden 12. sınıfa kadar yaklaşık 20 milyon öğrenci, 1 milyon öğretmen ve velilere hizmet eden dijital ve sosyal bir eğitim platformudur.

EBA Platformu içerik çeşitliliği sürekli iyileştirilmektedir. Bu kapsamda çevre, enerji, iklim ve ayak izlerimiz gibi konularda "Sürdürülebilir Dünya Alanı" adı altında bir alt başlık eklenmiştir. EBA üzerinden dersler, derslere ait zengin, güvenilir ve etkileşimli içerikler, kitap ve sorular öğretmen ve öğrencilere sunulmaktadır.

TRT EBA İlkokul, Ortaokul ve Lise kanalları yayınlarına devam edilmektedir. Tüm TRT EBA kanallarında yayınların tamamı eş zamanlı olarak EBA Platformunda yayımlanmaktadır.

COVID-19 nedeniyle başlatılan uzaktan eğitim etkinlikleri kapsamında önemli bir rol üstlenen EBA'ya olan talebin artması nedeniyle EBA'nın anlık erişim kapasitesinin artırılmıştır.

Canlı derslerin güvenli bir şekilde sürdürülmesini sağlamak için canlı ders alt yapısına güvenli bir algoritma entegre edilmiştir. Bu algoritma ile öğretmen ya da öğrencilerin kişisel bilgileri kullanılmadan ders sonuna kadar anlık olarak eşleşme sağlanabilmektedir. Canlı Dersler dâhil uzaktan eğitim faaliyetlerinin kesintisiz devamı adına EBA Kontrol ve İzleme Merkezi kurulmuştur. Uzaktan eğitim sürecinde internet erişimi ve cihaz

desteği ihtiyaçı olan öğrenciler için 15.000 civarında sabit ve 189 Mobil EBA Destek Noktası oluşturulmuştur.

EBA kullanımı için operatörlerle yapılan anlaşma gereği Turkcell ve Vodafone tarafından 6 GB'a Türk Telekom tarafından ise 8 GB'a yükseltilmiştir. Ayrıca PTTCELL, TEKNOSACELL, BİMCELL ve VESTELCELL kullanıcılarına da 8 GB'a kadar ücretsiz erişim imkânı sunulmaktadır.

FATİH Projesi kapsamında okullarımıza 545.691 adet etkileşimli tahta kurulmuştur. 2023 yılı sonuna kadar yaklaşık 14.000 okul için 74.000 adet etkileşimli tahtanın daha kurulumu tamamlanacaktır. FATİH Projesi okul ağ altyapı çalışmaları kapsamında 21.576 okula 1.241.940 adet data ucu kurulumu yapılmıştır. Altyapısı tamamlanan okullara Sanal Özel Ağ (Virtual Private Network -VPN) internet erişimi sağlanmaktadır. Bu kapsamda 14.500 okula VPN hizmeti sağlanmıştır. Bunlardan yıkılma, kapanma, taşınma gibi durumlardan dolayı 12.500 okula hali hazırda VPN erişimi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız ile TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. arasında imzalanan "Okullara Uydu Üzerinden İnternet ve Teknik Destek Hizmeti Sözleşmesi" kapsamında 2.000 okulumuza uydu internet üzerinden erişim verilmektedir. ADSL veya fiber optik kablo altyapısı bulunmayan bölgelerde yer alan okullara "GSM şebekesi üzerinden Mobil internet erişimi" sağlanabilmesi için Ekim 2023'te sözleşmeler imzalanmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 1.000 okula mobil internet erişimi sağlanmıştır. Önümüzdeki 6 ay içerisinde bu sayının 4.000'in üzerine çıkarılması hedeflenmektedir.

2024 yılı içerisinde; 2.500 okula bilişim teknoloji laboratuvarının kurulması ve 1.000 okuldaki bilişim teknoloji laboratuvarının yenilenmesi, 3.000 okulumuza da ağ altyapısı kurulumunun tamamlanması hedeflenmektedir.

Hayat boyu öğrenme kapsamında faaliyetlerini sürdüren halk eğitimi merkezlerindeki kursların dijital ortama aktarılarak tüm vatandaşlarımıza açılması için çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda HEMBA (Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı) geliştirilerek hizmete sunulmuştur.

Yeni nesil etkileşimli tahtaları açık kaynak kodlu ve millileştirilmiş PARDUS işletim sistemiyle donatmak ve bir ekosistem oluşturmak adına çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda etkileşimli tahtalara özel olarak hazırlanmış PARDUS'un yaygınlaştırılma çalışmalarına ek olarak, PARDUS yüklü tahtaların daha geniş ölçekte merkezi yönetiminin sağlanması ve ÖBA üzerinden sunulmuş olan PARDUS hakkında kullanıcıları eğitecek ve farkındalığı artıracak etkileşimli uzaktan eğitim içeriklerinin güncellenmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

3.3.14. Eğitim Teknolojileri Kuluçka ve İnovasyon Merkezi (ETKİM)

Bakanlık birimlerini ve paydaşlarını bir araya getirmeyi hedefleyen ve eğitim teknolojileri odaklı Ar-Ge merkezi olarak faaliyet gösterecek ETKİM, 2023 yılında ODTÜ Teknokent'te açılmıştır. ETKİM'de başta öğretmenler olmak üzere tüm paydaşların katılımıyla "Eğitime, geleceğimize benim de bir ETKİM olsun" anlayışıyla katılımcı ve paylaşımcı bir yapı geliştirilmektedir.

Merkezde yer alan profesyonel öğrenme laboratuvarında (PÖL), eğitim teknolojileri yatırımlarını en güçlü şekilde kullanmak amacıyla mesleki gelişim çalışmaları, pilot uygulamalar, Ar-Ge çalışmaları ve teknoloji geliştirme faaliyetleri yapılmaktadır. Bakanlığımızın dijitalleşme vizyonu doğrultusunda mevcut insan kaynağı potansiyelinin açığa çıkarılması ile eğitim teknolojileri alanında yenilikçi ürünler, fikirler ve çözümler test edilerek Bakanlığımızın güncel ve gelecekteki vizyonuna uygun insan kaynağı, pedagojik model ve Ar-Ge çıktılarının geliştirilmesine ortam hazırlanması planlanmaktadır.

3.3.15. Eğitim ve Öğretimle İstihdam İlişkisinin Geliştirilmesi

Bütün vatandaşlarımızın geleceğin meslekleri doğrultusunda eğitim düzeyleri ve niteliklerini artırarak, onları ekonomik ve sosyal hayata hazırlamak ve meslek edinmelerine yönelik eğitim ortamlarını oluşturmak, bu yolla ülke ekonomisinde ve üretimde söz sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitimde sektör iş birliğini güçlendirmek, kaliteyi artırmak, eğitim alt yapısını güçlendirmek, öğrencilerin işletmede beceri eğitimi ve staj imkânlarını artırmak, mezunların istihdamını kolaylaştırmak, öğretmenlerin ve sektörde çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini artırmak ve öğrencilere burs sağlamak amacıyla 263 kurum ve kuruluşla 267 iş birliği protokolü yürütülmektedir.

Mesleki eğitimdeki hedefler, orta ve uzun vadede mesleki eğitimin prestijinin artmasını, mesleki eğitime yönelik talebin yükselmesini sağlayacaktır. Bu yeni dönemde hedeflere ulaşabilmek için kamu ve iş dünyasıyla iş birliği içerisinde çalışılmaya devam edilecektir. 2019 yılında mesleki eğitim paydaşları ile imzalanan iş birliği protokolleri ile ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Cağaloğlu Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Sabiha Gökçen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Havaalanı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Demirören Medya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi model okullar faaliyete geçirilmiştir.

Bakanlığımız ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile turizmde yaşanan nitelikli insan kaynağı sorununa çözümler üretmek amacıyla yeni ve güçlü bir sistem geliştirilerek, yabancı dil konuşabilen, alanında üst düzey bilgi ve becerilere sahip, müşteri memnuniyeti odaklı çalışabilen nitelikli elemanlar ile turizm sektörü ihtiyacının karşılanması planlanmıştır.

Tarım, hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği ile laboratuvar hizmetleri alanlarında faaliyet gösteren tüm okullarda Bakanlığımız ile Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde, öğrenci ve öğretmenlerin yeterliliklerinin artırılması, tarım ve gıda sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla iş birliği protokolü imzalamıştır.

Yapılan iş birliği protokolleri kapsamında Ülkemiz için öncelikli alanlara sektörle öğrenci yetiştiren okulların açılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Mesleki ve teknik eğitimin niteliğinin artırılması amacıyla “Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla Sosyal ve Ekonomik Uyum-II Projesi”, “Türkiye’de Kaliteli Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı”, “Sektörel Mükemmeliyet Merkezlerinin Kurulması Yoluyla Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Artırılması Operasyonu” kapsamındaki faaliyetlere de devam edilmektedir.

3.3.16. Temel Eğitimde Erişim, Kalite ve Kapasite Artırmaya Yönelik Proje ve Çalışmalar

Tüm çocukların eğitim hakkından yararlanmaları amacıyla dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere (engeli olan öğrenciler, mevsimlik tarım işçilerinin çocukları, Roman vatandaşlarımızın çocukları, kız çocukları vb.) temel eğitimin tüm kademelerinde eğitime erişim ve devamların sağlanacağı projelere ağırlık verilmektedir. Bu kapsamda hazırlanan projeler Millî Eğitim Temel Kanunu doğrultusunda; Kalkınma Planları, Orta Vadeli Program, Ulusal Strateji Eylem Planları, MEB 2024-2028 Stratejik Planı vb. üst politika belgelerini temel almaktadır.

Söz konusu projelerle okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki performanslarını geliştirmeye yönelik geniş bir yelpazeyi kapsayan proje çalışmalarına ağırlık verilmektedir. Bu amaçla yaygın etkisi geniş ve sürdürülebilir projeler hayata geçirilmektedir.

Ayrıca ulusal düzeyde, öğrencilerimizin fiziksel, psiko-sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak; sağlıklı beslenme, trafik ve çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, doğal varlıkları koruma gibi konularda erken yaşta farkındalıklarını geliştirmek; teknolojiyi etkin kullanmak ve yapılandırılmış eğitim ortamlarında inovatif faaliyetler gerçekleştirmek gibi proje ve çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrenci/Öğretmen Destekleme Sistemi (ODS) Çalışmaları

Ortaokul 5, 6, 7, 8. ve lise 9, 10, 11, 12. Sınıflardaki öğrenci ve öğretmenlerimizin kullanımına sunulmak üzere Öğrenci/Öğretmen Destekleme Sistemi (ODS) kurulmuştur. Bu sistem öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Sistemde yayınlanmak üzere hazırlanan çoktan seçmeli soruların çözümleri sonrasında öğrencilerin yararlanabilmeleri için ders kitapları ve tüm derslerden 3.925 adet ders konu anlatım videosu sisteme yüklenmiştir.

Sistemde yaklaşık 70.000 soru bulunmakta olup bu soruların çözüm videoları içerik materyalleri mevcuttur. Sistemde yer alan sorular artarak devam edecektir.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi ve Aday Öğretmenlik Programlarının Güçlendirilmesi ve Kapsayıcılık Açısından Yeniden Yapılandırılması Projesi

Proje UNICEF, YÖK ve MEB iş birliği ile yürütülmekte olup, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği lisans programlarıyla birlikte aday öğretmenlik programlarını da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Proje kapsamında

hizmet öncesi eğitim alan öğretmenler ile göreve yeni başlamış öğretmenlerin kapsayıcı eğitim bağlamında pedagojik bilgi ve becerilere sahip olmalarını sağlayacak şekilde programların yapısına, içeriğine, stratejilerine ve araçlarına odaklanılacaktır.

3.3.17. Ölçme ve Değerlendirme

Bakanlığımız Merkezi Sistem Sınav Yönergesi kapsamında çeşitli düzeylerde sınavlar gerçekleştirmektedir. Bu sınavlar 4 ana grupta toplanabilir:

➤ **Merkezi sistem sınavları:** açık öğretim kurumları sınavları, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları bursluluk sınavı, sınavla öğrenci alacak ortaöğretim kurumlarına ilişkin merkezi sınavlar;

➤ **MEB içi protokol sınavları:**

- Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri e-Sınavı
- Kalfalık ve Ustalık ve Usta Öğreticilik e-Sınavları
- MEB Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Personele Yönelik Yapılacak Olan Unvan Değişikliği Avukat Unvanına İlişkin e-Sınavı
- Açık Öğretim Kurumları 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı 2. Dönem Online (Çevrim İçi) Sınavı
- Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Genel Müdürlüğü Yurt Dışına Lisans Üstü eğitim için Gönderilecek Öğrencileri Seçme ve Yerleştirme Programı
- TTKB Denklik e-Sınavı
- MEB Personel Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme Sınavı
- Açık Öğretim Kurumları 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı 3. Dönem Online (Çevrim İçi) Sınavı

- 2023 Yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı
- Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yazılı Sınavı (Uzman Öğretmenlik Yazılı Sınavı ve Başöğretmenlik Yazılı Sınavı)
- Açık Öğretim Kurumları 2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı 1. Dönem Yazılı Sınavı
- Açık Öğretim Kurumları 2022-2023 Eğitim ve Öğretim Yılı 4. Dönem Ek Sınavı
- Yurt Dışında Görevlendirilecek Okutman ve Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Sınavı
- 2023 YLSY (Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Görmek Üzere Gönderilecek Adayları Seçme ve Yerleştirme) Sözlü Sınavı

➤ **MEB dışı protokol sınavları:**

- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Amatör Telsizcilik e-Sınavı
- Jandarma Genel Komutanlığı Dış Misyon Koruma Personel Seçme Yazılı Sınavı
- Adalet Bakanlığı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği
- İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Başkanlığı 2023/1.Dönem Çarşı ve Mahalle Bekçiliği Sınavı
- İçişleri Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı (Yargı Kararı)
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Milli Emlak Uzmanlığı e-Sınavı
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Unvan Değişikliği e-Sınavı
- Turkish Petroleum Offshore Technology Center Filyos Güvenlik Görevlisi Alımı e-Sınavı

➤ **Sözlü Sınavlar:**

- Sözleşmeli öğretmen alımı sözlü sınavları.
- MEB Personel Genel Müdürlüğü PGY Sınavı (Şube Müdürlüğü)(Sözlü)(Yargı Kararı)

İhtiyacın artması, kamu yararının gözetilmesi ve gelişen teknolojiye uyum sağlanması amacıyla Elektronik Sınav Merkezleri Projesi başlatılmış olup bu kapsamda e-Sınav salonları artırılmıştır. E sınav olarak; Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri Teorik Sınavları (MTSK), Kalfalık, Ustalık ve Usta Öğreticilik Teorik Sınavları, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Amatör Telsizcilik Sertifika Sınavları, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Denklik Seviye Tespit Sınavları elektronik olarak yapılmaya başlanmıştır.

Ayrıca daha önce basılı evrak kullanılarak yapılan, pandemi nedeniyle 2021-2022 döneminde çevrim içi olarak yapılan Açık Öğretim Kurumları sınavlarının da elektronik ortamda yapılabilmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

2023 yılı Aralık ayı itibarıyla 516 aktif e-Sınav salonu bulunmaktadır. 2024 yılında e-Sınav salon sayısının 650'ye çıkartılması ve aynı anda 13.000 adayın sınavının yapılabilir olması hedeflenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2023 yılı içerisinde 4 adet e-Sınav, 2 adet çevrim içi, 1 adet sözlü sınav ve 7 adet yazılı olmak üzere toplam 10 adet MEB içinde protokollü sınav yapılmış olup kamu kurum ve kuruluşların talepleri doğrultusunda ise 4 adet e-Sınav ve 6 adet yazılı sınav olmak üzere toplamda 10 adet MEB dışı protokollü sınav tamamlanmıştır.

Tablo 30. Sınav Verileri (2023)

Yapılan Sınavlar	Basılan Kitapçık Sayısı	Basılan Cevap Kağıdı Sayısı	Alan Ders Grup Sayısı	Sınavda Sorulan Soru Sayısı	Soru Hazırlama Sürecinde Görev Alan Personel Sayısı	Değerlendirme Gün Sayısı
Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav	3.129.734	3.355.526	11	140	250	20
Açık Öğretim Kurumları Sınavı (2 dönem sınavları)	Çevrimiçi yapılmıştır.		146	20.160	53	
İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı (İOKBS)	1.166.825	1.195.344	5	500	46	15
MEB Kurum Sınavları (14 sınav)	78.615	81.305	38	1.218	94	15
MEB Dışı Kurum Sınavları (8 sınav)	42.617	45.693	34	2.020	153	15
ELEKTRONİK SINAV						
Yapılan Sınavlar	Sınav Merkez Sayısı	Görev Alan Personel Sayısı	Oturum Sayısı	Katılan Aday Sayısı		
Motorlu Taşıt Sürücü Kursiyerleri e-Sınavı	516 Merkez 576 Salon	807.084	158.640	2.858.565		
Kalfalık Ustalık ve Usta Öğreticilik e-Sınavları				151.577		
Amatör Telsizcilik e-Sınavı				10.361		
TTKB Denklik Seviye Tespit e-Sınavı				1.173		
TP-OTC Filyos Güvenlik Görevlisi Alımı e-Sınavı				886		
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Milli Emlak Uzmanlığı e-Sınavı				660		
M.E.B. Unvan Değişikliği Sınavı (Avukatlık)				191		

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı - PISA

OECD tarafından yürütülen Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı PISA (The Programme for International Student Assessment) OECD üyesi ülkeler ve diğer katılımcı ülkelerdeki zorunlu eğitimi bitiren öğrencilerin modern toplumda yerlerini alabilmeleri için gereken temel bilgi ve becerilere ne derecede sahip olduklarını ölçmeyi hedeflemektedir. PISA araştırmasının hedef kitlesi 7. sınıf ve üzeri sınıf düzeylerinde örgün eğitime kayıtlı olan 15 yaş grubu öğrencilerdir. 2000 yılından itibaren üç yılda bir yapılan PISA araştırmasına Ülkemiz 2003 yılından itibaren katılmaktadır.

PISA'nın 2021 yılında yapılması planlanan son döngüsü salgın nedeniyle 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. 2022 uygulaması 19 Nisan – 13 Mayıs 2022 tarihleri arasında 60 ilden 196 okul ve 7.251 öğrencinin katılımıyla bilgisayar tabanlı değerlendirme olarak planlanan takvime uygun biçimde gerçekleştirilmiştir. PISA 2022 döngüsüne ait sonuçlar, OECD tarafından 5 Aralık 2023'te kamuoyuyla paylaşılmıştır.

PISA, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından geliştirilen ve uluslararası ölçekte uygulanan bir izleme çalışmasıdır. Her üç yılda bir uygulanan PISA'nın temel amacı 15 yaş grubu öğrencilerin okulda edindikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanma becerilerini değerlendirmektir. Türkiye, PISA uygulamalarına 2003 yılından bu yana katılmaktadır. PISA uygulamalarında öğrencilerin okuma becerileri ile matematik ve fen alanlarındaki okuryazarlıkları değerlendirilmektedir.

PISA 2022 uygulaması 37'si OECD üyesi olmak üzere toplam 81 ülkenin katılımı ile bugüne kadar katılımın en yüksek olduğu PISA döngüsü olmuştur. PISA 2012 döngüsünden itibaren ülkelerin her üç alandaki performans değişimleri incelendiğinde son 10 yılda Türkiye'nin matematik ve fen alanlarında artış eğilimi gösterdiği, okuma becerileri

alanında ise anlamlı bir artış veya düşüş eğilimi göstermediği tespit edilmiştir. Ülkelerin uzun dönem performansları incelendiğinde ise son 20 yılda Türkiye, matematik ve fen alanlarında istikrarlı şekilde ilerleme sağlayan dört ülkeden biridir. Bu süreçte Türkiye'nin okuma becerileri alanındaki performansında ise anlamlı bir değişiklik görülmemiştir.

Türkiye'nin matematik alanındaki ortalama puanı 453'tür ve 438 olan tüm ülkelerin ortalamasının üstündedir. Türkiye, matematik alanında aralarında Yunanistan, Şili, Meksika, Kosta Rika ve Kolombiya olmak üzere beş OECD ülkesinin de olduğu toplam 42 ülkeden daha yüksek performans göstermiştir. PISA uygulamasına katılan ülke sayısı 2015'ten itibaren artsa da Türkiye'nin matematik alanında, tüm ülkeler ve OECD ülkeleri arasındaki sıralaması yükselmektedir. Türkiye, PISA 2015'e katılan 72 ülke arasında matematik alanında 50. sırada, 35 OECD ülkesi arasında 34. sırada yer alırken PISA 2018'e katılan 79 ülke arasında 42. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 33. sırada yer almaktadır. PISA 2022 uygulamasında ise Türkiye 81 ülke arasında 39. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 32. sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin fen alanındaki ortalama puanı 476'dır ve 447 olan tüm ülkelerin ortalamasının üstündedir. Türkiye fen alanında aralarında İsrail, Slovakya, İzlanda, Şili, Yunanistan, Kolombiya, Kosta Rika ve Meksika olmak üzere sekiz OECD ülkesinin de olduğu toplam 47 ülkeden daha yüksek performans göstermiştir. PISA 2022 uygulaması ile Türkiye'nin ortalama fen alanı performansı 2003'ten bu yana en yüksek düzeyine ulaşmıştır. PISA uygulamalarına katılan ülke sayısı 2015'ten itibaren artsa da Türkiye'nin fen alanında, tüm ülkeler ve OECD ülkeleri arasındaki sıralaması yükselmektedir.

Türkiye, PISA 2015'e katılan 72 ülke arasında fen alanında 54. sırada, 35 OECD ülkesi arasında 34. sırada yer alırken PISA 2018'e katılan 79 ülke arasında 39. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 30. sırada yer almaktadır.

PISA 2022 uygulamasında ise Türkiye uygulamaya katılan 81 ülke arasında 34. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 29. sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin okuma becerileri alanındaki ortalama puanı 456'dır ve 435 olan tüm ülkelerin ortalamasının üstündedir. Bu performansı ile Türkiye okuma becerileri alanında aralarında Şili, Slovakya, Yunanistan, İzlanda, Meksika, Kosta Rika ve Kolombiya olmak üzere yedi OECD ülkesinin de olduğu toplam 45 ülkeden daha yüksek sırada yer almıştır. PISA'ya katılan ülke sayısı 2015 uygulamasından itibaren artsa da okuma becerileri alanında Türkiye'nin sıralamasının, tüm ülkeler ve OECD ülkelerine kıyasla daha iyi olduğu görülmektedir. Türkiye, PISA 2015'e katılan 72 ülke arasında okuma becerileri alanında 50. sırada, 35 OECD ülkesi arasında 34. sırada yer alırken PISA 2018'e katılan 79 ülke arasında 40. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 31. sırada yer almaktadır. PISA 2022 uygulamasında ise Türkiye uygulamaya katılan 81 ülke arasında 36. sırada, 37 OECD ülkesi arasında 30. sırada yer almaktadır.

Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması - TIMSS

Dünyada çeşitli ülkelerin matematik ve fen bilimleri alanlarında öğrenci başarılarını ölçmek, öğrenim ve öğretimin okullarda nasıl gerçekleştiğini belirlemek, ülkelerin eğitim sistemleri arasındaki farklılıkları ortaya koymak ve değerlendirmek amacıyla tasarlanan Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Ülkemiz TIMSS sınavlarına 1999 yılından itibaren katılmaya başlamıştır. TIMSS'in en son döngüsü olan TIMSS 2019 uygulaması 27 Mart–11 Nisan 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye TIMSS 2019'da geçmiş döngülerine göre en yüksek performansı göstermiştir. Türkiye'nin 4.sınıf matematik alanında 2015 yılında 483 olan ortalama puanı 2019 yılında 40 puanlık artışla 523'e; 2015 yılında 483 olan 4.sınıf fen puanı 43 puanlık artışla 526'ya; 2015 yılında 458 olan 8.sınıf

matematik puanı 38 puanlık artışla 496'ya; 2015 yılında 493 olan 8.sınıf fen puanı 22 puanlık artışla 515'e yükselmiştir. Türkiye 4. sınıf seviyesinde TIMSS ölçek orta noktasının (500 puan) her iki alanda 8.sınıf düzeyinde de fen alanında ilk kez ölçek orta noktasının üzerine çıkmış, matematik alanında ise puanını artırarak ilk kez orta nokta seviyesine ulaşmıştır.

TIMSS 2023 Nihai Uygulaması 1-31 Mayıs 2023 tarihleri arasında 5 ve 8. sınıf düzeylerinde 59 ilde, 282 okulda ve yaklaşık 10.000 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. TIMSS 2023 sonuçları, uluslararası merkez tarafından 2024 yılı sonunda açıklanacaktır.

Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Araştırması (ABİDE)

Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) Araştırması farklı soru tipleri ile üst düzey düşünme becerilerini ölçmeyi amaçlayan ulusal izleme çalışmasıdır. 4, 8 ve 10. sınıf öğrencilerinin okulda öğrendiklerini günlük yaşama ne ölçüde yansıtılabildiklerinin ve bilişsel beceri düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan ABİDE Araştırması kapsamında öğrencilerin akademik becerilerine ek olarak, akademik becerileriyle ilişkili bağlamsal faktörler; öğrenci, öğretmen ve okul anketleri aracılığıyla ortaya koyulmaktadır.

ABİDE Araştırması'nın ilk uygulaması, 2016 yılında 8. sınıf düzeyinde 81 ilde gerçekleştirilmiştir. 2018 yılında gerçekleştirilen araştırmaya ise 8. sınıf düzeyine ek olarak 4. sınıf düzeyi de katılmıştır. 2019 yılında ise 10.sınıfları da içeren pilot uygulama yapılmıştır. Ayrıca yine 2019 yılında Ankara ilindeki 9 okulda 653 öğrencinin katılımıyla e-ABİDE uygulaması gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında gerçekleştirilmesi planlanan ABİDE Araştırması'na ilişkin uygulamalar ise COVID-19 nedeniyle 2022 yılına ertelenmiştir. ABİDE 2022 Araştırması 28 Mart - 1 Nisan 2022 tarihlerinde 81 ilde gerçekleştirilmiştir. Her bir sınıf düzeyinde yaklaşık 20 bin öğrenci, toplamda ise yaklaşık 60 bin öğrenci uygulamaya

katılmıştır. Araştırmada tüm sınıf seviyesindeki öğrencilere Türkçe, matematik ve fen bilimleri başarı testleri uygulanmıştır. Başarı testlerinin yanı sıra uygulamaya katılan öğrencilere, bu öğrencilerin öğretmenlerine ve uygulama yapılan okulun yöneticilerine öğrenci başarısına ilişkin faktörleri ortaya koymak amacı ile anketler uygulanmıştır. Araştırmaya ilişkin sonuçların 2024 yılı Mart ayında açıklanması planlanmaktadır.

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme, Araştırma ve Geliştirme Projesi ile ölçme değerlendirme uygulamalarının standardize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 81 ilimizde kurulan Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlükleri faaliyetlerine devam etmektedir.

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarını İzleme Araştırma ve Geliştirme Projesi ile ölçme değerlendirme uygulamalarının standardize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 81 ilimizde kurulan ölçme değerlendirme merkezleri faaliyetlerine devam etmektedir.s

3.3.18. Yurt Dışı Eğitim, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler

Bakanlığımızca ülkemizin dış politika hedefleri doğrultusunda güçlü bir eğitim diplomasisi politikasının yürütülmesi, uluslararası iş birliklerinden kaynaklanan fırsatlardan en üst düzeyde yararlanılması, ülkemiz ve diğer ülkelerin eğitim alanındaki birikim ve tecrübelerinin paylaşılması, yurt dışında Türk dilinin öğretilmesi, Türk kültürünün tanıtılması, korunması ve yayılması ile yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın çocuklarının; ülkemizle kimlik bağıını sürdüren, buldukları ülkelerde hayatın her alanında önemli konular edinen ve bu ülkelere bilimsel,

ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda katkılar yapabilen özgüven sahibi bir nesil olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda Bakanlığımız halihazırda 52 ülkede 79 temsilcilikle fiilen hizmet verilmektedir.

Yurt dışında eğitim alanında daha etkin çalışmalar yürütülmesini sağlamak ve daha fazla vatandaş, soydaş ve ülke vatandaşına ulaşabilmek amacıyla yurtdışı teşkilatımız her geçen gün dünya üzerindeki etki alanını artırmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımıza ihdas edilen kadrolardan Beyrut ve Marsilya Eğitim Müşavirlikleri 2023 yılında hizmete açılmıştır. 2024 yılında da kadro ihdası yapılan temsilciliklerimizin kurulum ve münhal haldeki temsilciliklerimiz ile sözleşmeli personel pozisyonu bulunmayan temsilciliklerimizin personel ihtiyacının karşılanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca yurtdışı teşkilatımızın hizmet kalitesinin artırılması amacıyla atan/görevlendirilen ya da istihdam edilen personele hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler verilerek personelin mesleki gelişimlerine katkı sağlanmaya çalışılmaktadır.

2023 yılı boyunca dünyanın farklı bölgelerinde hizmet veren temsilciliklerimizin bölgesel sorunlarının tartışılması, çözüm önerilerinin üretilmesi ve bölgelere ilişkin ortak politikaların oluşturulması amacıyla bölge değerlendirme toplantıları düzenlenmiş olup 2024 yılında da bu toplantılara devam edilmesi planlanmaktadır.

Bakanlığımız, yurt dışında bulunan vatandaşlarımız ve çocukları için öncelikle millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, içinde buldukları toplumla uyum içinde yaşamalarını sağlayıcı ve eğitim düzeylerini yükseltici önlemler olarak soydaşlarımıza yönelik eğitim ve öğretim hizmetini Türkçe/Türkçe ve Türk Kültürü (TTK) dersleriyle sağlamaya devam etmektedir.

Türkçenin öğretilmesi ve Türk kültürünün yayılması amacıyla 2022 yılında yurtdışı temsilciliklerimizden gelen talepler ve ilgili kurumlarla süregelen işbirliği faaliyetleri doğrultusunda ders ve kültür kitapları, tablet ve eğitim materyalleri yurt dışında yaşayan vatandaş ve soydaşlarımıza gönderilmiştir. Bakanlığımızca 2023 yılında gönderilen ders ve kültür kitapları ve eğitim materyallerine ilişkin veriler Tablo 31’de gösterilmektedir.

Tablo 31: Yurtdışına Gönderilen Ders, Kültür Kitapları ve Eğitim Materyallerine İlişkin Veriler

Sıra No	Ülke	Kitap Adeti	Eğitim Materyali Adeti	Toplam
1	Almanya	40.221	-	40.221
2	Arnavutluk	18	-	18
3	Azerbaycan	28.807	572	29.379
4	Belarus	-	178	178
5	Belçika	7.520	-	7.520
6	Burkina Faso	62	-	62
7	Fransa	25.881	-	25.881
8	Gürcistan	2.964	143	3.107
9	Hollanda	2.385	-	2.385
10	İngiltere	4.460	-	4.460
11	İran	303	38	341
12	İsveç	300	-	300
13	İsviçre	2.003	-	2.003
14	İtalya	72	-	72
15	Kanada	1.850	-	1.850
16	Katar	4.265	129	4.394
17	Kazakistan	101	-	101
18	Kırgızistan	12.500	579	13.079
19	KKTC	526.550	-	526.550
20	Kuveyt	3.595	157	3.752
21	Kuzey Makedonya	1.025	-	1.025
22	Moritanya	815	-	815
23	Özbekistan	4.045	321	4.366
24	Polonya	75	-	75
25	Romanya	466	510	976
26	Rusya	300	-	300
27	Saudi Arabistan	4.056	654	4.710

28	Türkmenistan	4.079	300	4.379
29	Yunanistan (Batı Trakya)	31.631	-	31.631
30	Diğer Kuruluşlar	58.185	-	58.185
Toplam		768.534	3.581	772.115

Ayrıca Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu marifetiyle Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretmeni ile ihtiyaç duyulan diğer alanlarda ilgili ülke makamlarıyla iş birliği çerçevesinde öğretmen görevlendirilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılı Kasım ayı itibarıyla 32 ülkede 1.668 görevli öğretmen bulunmaktadır. Yurt dışı öğretmen dağılımı Tablo 32’de gösterilmiştir.

Tablo 32. Öğretmen Dağılımı (Yurt Dışı) (2023)

Ülke Adı	Öğretmen Sayısı	Ülke Adı	Öğretmen Sayısı	Ülke Adı	Öğretmen Sayısı
Almanya	492	İran	12	Moritanya	1
Arnavutluk	4	İsviçre	26	Özbekistan	45
Azerbaycan	94	İtalya	5	Romanya	12
Belarus	1	Karadağ	3	Sırbistan	1
Belçika	26	Katar	38	Somali	9
Birleşik Krallık	41	Kazakistan	39	Suudi Arabistan	168
Bosna Hersek	1	Kırgızistan	124	Tacikistan	8
Bulgaristan	2	KKTC	254	Tunus	11
Cezayir	1	Kuveyt	27	Türkmenistan	28
Fransa	125	Lübnan	12	Yunanistan (Batı Trakya)	14
Gürcistan	34	Moldova	10		
Toplam Öğretmen Sayısı					1.668

Bakanlığımızca yurt dışında görevlendirilen/görevlendirilecek öğretmenlerimize görevlendirildikleri ülkelerin yerel şartları da dikkate alınarak meslekî eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlar, öğretmenlerimizin görev yaptıkları ülkelere ilişkin farkındalıklarını ve meslekî gelişimlerini artıracak şekilde kurum içi ve kurum dışı paydaşlarla iş birliği içerisinde planlanmaktadır.

Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu marifetiyle Türk dilinin öğretilmesi amacıyla Büyükelçiliklerimiz/Başkonsolosluklarımız nezdinde açılan Türk kültür merkezlerinde veya yurt dışında bulunan üniversitelerin Türkoloji kürsülerinde/yabancı dil bölümlerinde ülkemiz üniversitelerinde görevli akademik personel okutman olarak görevlendirilmektedir. 2023 yılı Aralık ayı itibarıyla 37 ülkede 134 okutman görev yapmaktadır. Yurt dışında görevli okutmanların ülkelere göre dağılımı Tablo 33'te gösterilmiştir.

Tablo 33. Okutman (Yurt Dışı) (2023)

Ülke Adı	Okutman Sayısı	Ülke Adı	Okutman Sayısı	Ülke Adı	Okutman Sayısı
Almanya	9	İran	4	Moldova	5
Avustralya	1	İrlanda	1	Moritanya	1
Azerbaycan	1	İspanya	1	Özbekistan	9
Belarus	3	İsveç	2	Pakistan	2
Belçika	1	İsviçre	1	Polonya	3
Birleşik Krallık	3	İtalya	2	Portekiz	2
Bosna Hersek	7	Kazakistan	20	Romanya	3
Cezayir	4	Kolombiya	1	Rusya	3
Çin	3	Kosova	1	Sırbistan	8
Estonya	1	Kuzey Makedonya	6	Slovakya	2
Finlandiya	1	Litvanya	1	Slovenya	1
Fransa	3	Lübnan	1	Tunus	3
Gürcistan	5	Macaristan	1	Ürdün	5
Hırvatistan	2	Meksika	1		
Toplam Okutman Sayısı					134

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın eğitim ve öğretim çağındaki çocuklarının eğitim ve öğretim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri/ Başkonsoloslukları nezdinde Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Gürcistan, İran, Katar, Kırgızistan, Kuveyt, Moldova, Özbekistan, Romanya, Suudi Arabistan, Türkmenistan’da toplam 63 okulumuz bulunmaktadır. Kırgızistan ve Tacikistan’da 2 Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi ile de Türkçe öğretimine yönelik faaliyetler devam etmektedir. Okul ve kurumlarımızın ülkelere göre dağılımı Tablo 34’te gösterilmiştir.

Tablo 34. Yurt Dışında Bakanlığımıza Bağlı Olarak Faaliyetlerini Sürdüren Okullar ve Öğrenci Sayıları (2023)

S.N.	Ülke Adı	Eyalet/Şehir	Türk Öğrenci			Diğer Öğrenci			Toplam Öğrenci
			Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	
1	Avusturya	Viyana	0	0	0	0	0	0	0
2	Azerbaycan	Bakü	998	921	1.919	356	288	644	2.563
3	Belçika	Brüksel	0	65	65	0	2	2	67
4	Gürcistan	Batum	174	154	328	0	0	0	328
5	İran	Tahran	20	15	35	0	0	0	35
6	Katar	Doha	269	270	539	3	3	6	545
7	Kırgızistan	Bişkek	416	375	791	993	2.433	3.426	4.217
8	Kuveyt	Kuveyt	207	206	413	4	3	7	420
9	Moldova	Kişinev	0	0	0	101	60	161	161
10	Özbekistan	Taşkent	255	232	487	22	26	48	535
11	Romanya	Bükreş	9	36	45	181	324	505	550
12	Suudi Arabistan	Genel	778	822	1.600	0	0	0	1.600
13	Tacikistan	Duşanbe	0	0	0	316	736	1.052	1.052
14	Türkmenistan	Aşkabat	83	99	182	124	115	239	421
Toplam			3.209	3.195	6.404	2.100	3.990	6.090	12.494

Yurt dışında büyükelçilikler/başkonsolosluklar aracılığıyla Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren okulların hizmet binası yapımı, donatımı, kefalet ücreti ve kira giderleri ile uygun görülen diğer ihtiyaçları Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Bakanlığımızca; Birleşmiş Milletler (BM), BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO), Avrupa Konseyi (AK), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Dünya Bankası, Türk Devletleri Teşkilatı, Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (İEA) gibi uluslararası kuruluşlar ile Avrupa Birliğinin eğitim ve öğretime ilişkin faaliyetleri yakından takip edilmekte ve çalışmalarla ilgili olarak eğitim camiası bilgilendirilmektedir.

Ülkemizin eğitim faaliyetlerinin tanıtılması, diğer ülke uygulamalarının izlenmesi ve eğitimde iş birliği çalışmaları kapsamında 2023 yılında Uluslararası kuruluşların düzenlediği 29 adet yüz yüze ve 39 adet çevrimiçi toplantıya katılım sağlanmıştır. Uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan 8 rapor, 8 anket ve 4 bildiri ve 1 strateji belgesine eğitim alanında Ülkemiz görüşleri sunulmuştur.

UNESCO'nun görev alanına giren konularla ilgili çalışmalar UNESCO Türkiye Millî Komisyonu ile iş birliği hâlinde sürdürülmektedir. Bu kapsamda, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu bütçesi ile uluslararası kuruluşlara yapılan katkı payı ödemeleri Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır. Bakanlığımızca uluslararası kuruluşlara yapılan üyelik aidatı ve katkı payı ödemeleri Tablo 35'te belirtilmiştir.

Tablo 35. Bakanlığımızca Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Katkı Payı Ödemeleri (2015-2023)

ULUSLARARASI KURULUŞLAR	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$	€	\$
UNESCO Türkiye Milli Komisyonu (UTMK)	2.500.000		2.500.000		3.000.000		4.500.000		6.000.000		6.800.000		7.476.000		8.439.000		17.456.000	
PARIS	2.147.711	€	1.357.520	€	1.353.568	€	1.357.527	€	1.829.879	€	1.885.831	€	1.883.683	€	1.188.673	€	1.192.007	€
NEWYORK	1.864.446	\$	1.643.241	\$	1.756.460	\$	1.761.598	\$	2.483.092	\$	2.447.152	\$	2.444.366	\$	1.384.066	\$	1.516.811	\$
FULBRIGHT	1.515.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$	1.000.000	\$
CERI	58.610	€	63.077	€	66.407	€	70.224	€	82.111	€	83.671	€	80.939	€	81.425	€	76.803	€
PISA	86.846	€	91.188	€	95.747	€	100.535	€	103.938	€	107.669	€	120.212	€	125.865	€	137.520	€
INES WP	16.840	€	17.008	€	17.816	€	17.958	€	18.789	€	19.146	€	*18.899	€	19.106	€	18.992	€
INES SDG4 ÇALIŞMASI	-		-		-		-		-		-		-		-		7.000	€
TALIS	35.639	€	64.867	€	142.976	€	169.395	€	170.014	€	80.216	€	141.973	€	141.973	€	135.107	€
LSO	8.111	€	8.281	€	8.656	€	8.725	€	9.188	€	9.362	€	*9.241	€	9.342	€	9.247	€
NESLI	7.738	€	7.816	€	7.958	€	8.022	€	8.724	€	8.889	€	*8.751	€	8.847	€	8.809	€
SOSYAL VE DUYUSAL BECERİLER ÇALIŞMASI	-		-		-		146.500	€	146.500	€	-		-		-		-	€
BECERİLER ÇALIŞMASI	-		-		-		-		-		-		-		-		-	€
BECERİLER MERKEZİ	-		-		-		-		-		-		-		-		-	€
GENEL MERKEZ	-		-		-		-		-		-		-		-		-	€
TIMMS	75.000	€	37.500	€	67.500	€	67.500	€	56.250	€	33.750	€	101.760	€	101.760	€	87.347	€
TIMMS	79.700	\$	39.200	\$	69.370	\$	67.500	\$	58.150	\$	36.081	\$	101.760	\$	104.233	\$	84.800	\$
PIRLS	-		-		-		-		-		-		59.901	\$	57.500	€	-	\$
PIRLS	-		-		-		-		-		-		57.500	€	57.500	€	-	€
EİTEE ANKARA	-		-		-		177.795	\$	177.795	\$	177.795	\$	177.795	\$	177.795	\$	177.795	\$
AVRUPA OKUL AĞI	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€	32.231	€
AVRUPA DİL SINAVLARI DERNEĞİ (ALTE)	-		-		-		-		-		500	€	500	€	500	€	500	€
AVRUPA TARİH ÖĞRETİMİ GÖZLEMELİ (OHE)	-		-		-		-		-		-		98.726	€	95.097	€	136.460	€

UNESCO'nun eğitim alanındaki programları kapsamında okullarımız ASPnet Kardeş Okullar Ağına dâhil olmakta ve okullarımızda UNESCO Kulüpleri kurulmaktadır. Mevcut durumda ASPnet ağına dâhil olan okul sayımız 36, UNESCO Kulübü kurulan okul sayımız ise 198'dir.

UNESCO 42. Genel Konferansı 07-21 Kasım 2023 tarihlerinde Paris'te düzenlenmiş olup konferansa 08 Kasım 2023 tarihinde Sayın Bakanımız Ülkemizin ulusal beyanını sunmak üzere katılım sağlamıştır.

Bakanlığımız, OECD Eğitim Direktörlüğü çatısı altında yürütülmekte olan ve yıllık katkı payına tabi olan programlardan Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması (TALIS), Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA), TALIS Güçlü Başlangıç Uluslararası Anketi (ECEC), Uluslararası Eğitim Sistemleri Göstergeleri Programı (INES) ve Eğitimi Araştırma ve Yenilik Merkezi (CERI) çalışmalarına katılım sağlamaktadır.

Ülkemiz, OECD'nin Eğitimi Araştırma ve Yenilik Merkezi Yönetim Kurulu, Eğitim Politikaları Komitesinde Bakanlığımızca temsil edilmektedir.

Türk Devletleri Teşkilatı faaliyetleri kapsamında; "Ortak Türk Tarihi", "Ortak Türk Edebiyatı" ve "Ortak Türk Coğrafyası" ders kitapları tamamlanmıştır. Bunun yanı sıra Öğrenci Değişim Programı ve Öğretmen Değişim Programı gibi çalışmalar yürütülmektedir.

Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı ve Türk Dünyası Coğrafyası Ders Kitapları

Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının kararı ile Ortak Türk Tarihi, Ortak Türk Edebiyatı, Türk Dünyası Coğrafyası ders kitapları tamamlanmış ve ortaöğretim kurumlarında uygulanan haftalık ders çizelgelerine eklenmiştir. Söz konusu derslerin 2022-2023 eğitim-öğretim

yılından itibaren 9,10,11 ve 12. sınıflarda 2'şer saat olmak üzere bir kez seçilebileceği düzenlemesi getirilmiştir.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Eğitim Enstitüsü IV. Mütevelli Heyeti Toplantısı 04-05 Ağustos 2023 tarihlerinde İstanbul'da Ülkemiz ev sahipliğinde düzenlenmiştir. Bakanımız Sayın Yusuf TEKİN başkanlığında hibrit formatta gerçekleşen toplantıya Pakistan ve KKTC Eğitim Bakanları, Azerbaycan ve Özbekistan Eğitim Bakan Yardımcıları, Kazakistan temsilcileri fiziki olarak, İran, Kırgızistan, Tacikistan ise çevrimiçi olarak katılım sağlamıştır. Ayrıca EİT Genel Sekreteri, EİT Bilim Vakfı ve EİT Kültür Enstitüsü başkanları toplantıya gözlemci olarak katılmıştır. Toplantıda Prof. Dr. Akif KİRECCİ EİTEE başkanı olarak yeniden seçilmiş, 2023-2025 dönemi bütçe ve çalışma programı onaylanmıştır.

Türkiye'nin de dâhil olduğu 38 ülkenin üye olduğu Avrupa Eğitim Bilgi Ağı (EURYDICE) tarafından yürütülen Avrupa Eğitim Ansiklopedisinde Türkiye Eğitim Sistemi'ne ilişkin güncel veriler yer almaktadır. Ayrıca, EURYDICE'de ortak yapılan raporlarda diğer ülkelerin ve ülkemiz eğitim sistemine ilişkin bilgiler karşılaştırmalı olarak bulunmaktadır.

AB, aday ve potansiyel aday ülkelere sağladığı mali yardımları 2007 yılı itibarıyla yeni bir mali perspektif çerçevesinde Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) adı altında birleştirmiştir. IPA I Dönemi 2007-2013 yıllarını, IPA II Dönemi ise 2014-2020 yıllarını kapsamaktadır. IPA II döneminin projeleri Bakanlığımız Birimlerince yürütülmektedir. Ayrıca IPA III (2021-2027) dönemi için çalışmalar başlatılmış olup 2021-2022 ve 2023 Programlaması çerçevesinde Bakanlığımızın dört projesi uygun bulunmuştur. 2024 yılı programlaması proje tekliflerine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2023 Hindistan Dönem Başkanlığında yapılan G20 gündeminde eğitim başlığı yer almıştır. G20 kapsamında oluşturulan Eğitim Çalışma Gruplarına Bakanlığımız temsilcileri iştirak etmiş ve G20 Eğitim Bakanları Toplantısına üst düzey katılım sağlanmıştır.

Avrupa Konseyi uhdesinde genişletilmiş kısmi anlaşma yöntemi ile oluşturulan Avrupa'da Tarih Öğretimi Gözlemevinin yönetim kurulunda Ülkemiz temsil edilmektedir. 2023 yılında hazırlanan 'Avrupa'da Tarih Öğretimi' konulu rapora düzenli katkı sağlanmıştır.

Bugüne kadar 124 ülke ile imzalanıp yürürlükte olan 317 (eğitim işbirliği anlaşması, çok yönlü anlaşma, kültür anlaşması, kurum anlaşması,) anlaşma vardır. Ayrıca 97 ülke ile 110 eğitim iş birliği anlaşmasının müzakere süreci de devam etmektedir.

İkili kültürel anlaşmalar çerçevesinde yabancı hükûmetler tarafından kendi ülkelerinde kullanılmak üzere vatandaşlarımıza verilen burslara yönelik iş ve işlemler Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu kapsamda araştırma, lisans, yüksek lisans, doktora, dil vb. alanlarda vatandaşlarımızın burslardan faydalanmaları sağlanmaktadır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 12 ülke ile 581 kişilik burs tahsisi sağlanmıştır.

Eğitim alanında ikili ilişkilerin geliştirilmesi için ülkelerle karşılıklı olarak yapılan üst düzey temasların yanında deneyim ve teknoloji paylaşımı, eğitim kurumlarının ve özel nitelikli öğretim ortamlarının incelenmesi, özgün uygulamalar ve materyallerin tanıtılması vb. gibi amaçlardan hareketle farklı düzey ve alanlardan gelen uzman personelden oluşan heyetlerin karşılıklı çalışma ziyaretleri yapılmaktadır.

Uluslararası Kardeş Okul Uygulamaları kapsamında Ülkemiz okulları ile 65 farklı ülkeden toplam 868 okul kardeş okul olarak eşleştirilmiştir.

Bakanlık olarak uyguladığımız politikalar neticesinde ülkemizde, eğitimin çıktılarını ve dolayısıyla sistemin performansını değerlendiren uluslararası araştırma sonuçlarına göre gelişmeler kaydedilmiştir.

3.3.18 UNICEF İşbirliği ile Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okulların Güçlendirilmesi Projesi

Proje 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen deprem nedeniyle depremin hasar verdiği illerde okulların küçük onarım ve donatımlarının yapılarak öğrencilerin eğitim-öğretimlerine devamlarını sağlamak, okul fiziki imkânlarını güçlendirmek ve öğrencilerin eğitim ortamlarını zenginleştirmek amacıyla başlatılmıştır. Fonlar UNICEF tarafından aşağıdaki tabloda yer alan birimlerimize doğrudan nakit transferi olarak aktarılmaktadır.

3.4. Yükseköğretim Kurulu (YÖK)

Yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyüme ile başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 129 devlet, 75 vakıf üniversitesi, 4 vakıf meslek yüksekokulu ve Millî Savunma Üniversitesi ile birlikte toplam 209 yükseköğretim kurumunda yaklaşık 7 milyon öğrenci öğrenim görmüştür. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren bir sistem konumundadır.

2003'te 27.426 olan araştırma görevlisi sayısı 2023 yılında 46.569'a, 12.621 olan doktor öğretim üyesi sayısı 44.216'ya, 5.401 olan doçent sayısı 22.462'ye, 10.187 olan profesör sayısı 34.280'e yükselmiştir. Yabancı uyruklu öğretim elemanı sayımız da 3.069'dur.

2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 37'si iken 2023 yılında bu oran yüzde 46,17'ye yükselmiştir. 2003'te araştırma görevlisinin yüzde 42'si kadın iken 2023 yılında bu oran yüzde 53,20'ye ulaşmıştır. Araştırma görevlilerinin sayısındaki artış ilerleyen dönemde yükseköğretim sistemimizdeki öğretim üyesi sayısını da artıracaktır.

Yükseköğretimde nicel değişimlerin yanı sıra üniversitelerde kalite odaklı yapısal dönüşümler ile ilgili başlatılan tüm çalışmaların etkileri sisteme olumlu bir şekilde yansımaya başlamıştır.

Bu kapsamda Yükseköğretimde Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma, Nitelikli Bilgi ve Nitelikli İnsan Gücü Oluşturmak İçin 100/2000 Doktora Projesi, Hedef Odaklı Uluslararasılaşma, Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi, Açık Bilim ve Açık Erişim Projesi, Geleceğin Meslekleri Projesi, YÖK-Gelecek Projesi, YÖK-Anadolu Projesi, YÖK Sanal Laboratuvar Projesi uygulamaları devam etmektedir.

Diğer taraftan yükseköğretimde büyük veri, istihdam odaklı üniversiteler, akademik üretkenlik, güçlü akademik performans, üniversite-sanayi işbirliğine dair yeni modeller, üniversitelerin uluslararası etkileşimleri ve bilgi diplomasisinin yaygın kullanılması gibi ana başlıklarda yürütülecek faaliyetler yükseköğretim sistemini daha da ileriye taşıyacaktır.

Yükseköğretim kurumlarımızdan istihdamı özel bir odak haline getirmeleri beklenmektedir. Türkiye'de iş gücü piyasası ve üniversitelerimizin kendi mezunlarının istihdamlarını izleyen bir yönetim anlayışının hız kazanması, ülkemizin istihdam kapasitesine katkılar sunması bakımından önemlidir. 12. Kalkınma Planı kapsamındaki eylem planları arasında yer alan ve milli teknoloji hamlemiz için ihtiyaç duyulan iş gücü profilinin belirlenmesi, bu ihtiyaca dönük yükseköğretim programlarında güncelleme yapılması ile ilgili başlatılmış olan süreçler çeşitlenerek devam etmektedir.

3.5. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)

Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemini yapılandırmak ve güçlendirmek amacıyla 2017 yılında idari-mali özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir üst kurul olarak kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Bologna sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak mezunların yeterliliklerinin güvence altına alınmasını hedefleyen Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri (ESG) ile uyumlu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

YÖKAK'ın çalışma alanları; yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi, program akreditasyonu kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve tanınması ile kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması ve içselleştirilmesi olarak üç kategori altında toplanmaktadır.

YÖKAK'ın birçok uluslararası çatı kuruluş üyeliklerine ek olarak, Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı üyeliğini gerçekleştirmiş ve Türk yükseköğretim sisteminin kalite güvencesi alanında Avrupa yükseköğretim alanına tam entegrasyonu sağlamıştır. 2023 yılından başlayarak Avrupa Kalite Güvencesi Kaydı veri tabanında üniversitelerimizin dış değerlendirme ve akreditasyon raporları yayımlanmaya başlamıştır.

YÖKAK, halihazırda 189 yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamış, 145 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş ve 53 yükseköğretim kurumunu Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında akredite etmiştir. YÖKAK, 2022 yılında 44 yükseköğretim kurumunu izleme ve 30 yükseköğretim kurumunu ise kurumsal akreditasyon programına almış olup, 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirilmesini planlamıştır.

YÖKAK dış değerlendirme çalışmaları gerçekleştiren ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında, program akreditasyonu çalışmaları yürüten 24 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş ve 13 uluslararası akreditasyon kuruluşunu tanımıştır.

YÖKAK'ın 2024 yılı hedefleri arasında başta KKTC ve kültür coğrafyamız olmak üzere dünya genelinde yükseköğretimde kalite kültürümüzü görünür kılmak için uluslararası kurumsal akreditasyon programı çalışmalarının başlatılması bulunmaktadır.

Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerle eğitim alan gençlerimiz, milletine ve tüm dünyaya yararlı bireyler olarak katkı vereceklerdir.

3.6. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM)

ÖSYM ülkemizin önemli hizmet kurumlarından biridir. Bütün hizmetlerini e-Devlet standartları çerçevesinde yürütmekte, bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini yenilemekte ve hizmet kalitesini günden güne artırmaktadır.

ÖSYM tek ve çift yıllarda değişmek üzere, her yıl yaklaşık 13 milyon adaya 55 sınav gerçekleştiren bir kurumdur. Bu sınavlar dışında yine her yıl farklı kurumlar için yaklaşık olarak 30 yerleştirme işlemi gerçekleştirmektedir.

Yüzyılın felaketi olarak kabul edilen 6 Şubat depremleri sebebiyle, afet bölgesi ilan edilen il ve ilçelerden Yükseköğretim Kurumları (YKS), Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) ve Dikey Geçiş Sınavına (DGS) başvuru yapan adaylar ile bugüne kadar yapılan sınavlarda şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından yaklaşık 3 milyon adaya ücretsiz sınav başvurusu ile sınav tercihi ve yerleştirme hizmeti verilmiştir.

Afet bölgesinde dönemsel olarak gerçekleştirilen ücretsiz sınav uygulaması; Şehit eşi, Şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarına süreklilik arz etmektedir.

ÖSYM, 2024 yılında da sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini ifa ederken, elektronik sınav uygulaması yapılan yabancı dil ve elektronik sınav merkezi sayısını artırıp hizmet ağını genişletme çalışmalarına devam edecektir. Bu doğrultuda, Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezinde, aynı anda 5 bin aday elektronik sınava girebilmektedir. Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezi aday kapasitesiyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezlerinden biri haline gelmiştir. e-Sınav hizmetinden faydalanmak isteyen adayların sınava erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana illerinde e-Sınav merkezleri açılmıştır. e-Sınav uygulaması yapılan bu illerimizde hizmetlerin daha iyi sunulması ve bu sınavlardan daha fazla kişinin yararlanmasına imkân sağlayacak kapasite artırımlarına yönelik alt yapı çalışmalarımız devam etmektedir. Bu merkezlerde 10 farklı yabancı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirilmektedir. Bu yıl ilk defa yabancı dil sınavlarının haricinde matbaa ortamında yürütülen 2023 Eczacılık Alanında Yurt Dışı Yükseköğretim Diploma Denkliği İçin Seviye Tespit Sınavı, 2023-STS Eczacılık ve 2023 Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı (EUS) elektronik ortamda başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Yeni nesil sınav projesi kapsamında dört dil becerisini (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) len deneme sınavı 2023 yılında başarıyla gerçekleştirilmiş olup, 2024 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerinin karşılanması hususunda çalışmalar devam etmektedir. Sınav süreçlerinin optimizasyonu ve soru üretmede yapay zekâdan faydalanma kapsamında yeni projeler uygulamak üzere çalışmalar da sürdürülmektedir.

2023 yılı içinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 11 milyonu aşkın adayın katıldığı 17'si elektronik sınav olmak üzere toplam 64 oturumlu sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlarda engeli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 33 bin 700 aday sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınavlara alınmıştır. Ayrıca, Türkiye Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı (TRYÖS) 13 yıl aradan sonra ilk defa; Ocak-Kasım aylarında olmak Türkiye'de 19 sınav merkezi ile KKTC, Tunus, Suudi Arabistan, Kırgızistan, Almanya, Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Katar, Kuveyt, Moritanya ve Rusya gibi toplam 13 farklı ülkede gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra yılda 2 kez olmak üzere; başvuru durumuna göre Türkiye dışında çok sayıda ülkede TR-YÖS gerçekleştirilmeye devam edecektir.

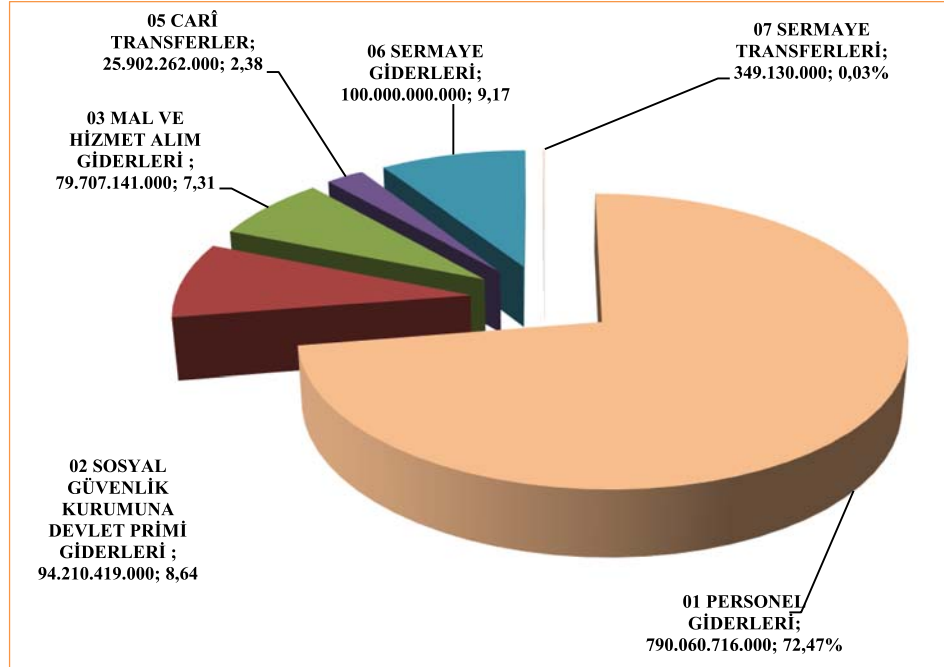
4. BÜTÇE

2024 yılı Bakanlığımız bütçesi;

- 790 milyar 60 milyon 716 bin TL'si personel giderleri için,
- 94 milyar 210 milyon 419 bin TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet primi giderleri için,
- 79 milyar 707 milyon 141 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar için,
- 25 milyar 902 milyon 262 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler için,
- 100 milyar TL'si sermaye giderleri için,
- 349 milyon 130 bin TL'si sermaye transferleri için

olmak üzere toplam 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL'dir.

Grafik 13. 2024 Yılı Bütçe Teklifinin Ödenek Dağılımı (TL)

Bakanlığımız bütçesi dışında ilave olarak; ilköğretim öğrencilerine ücretsiz dağıtılacak ders kitapları için 3 milyar 700 milyon TL ve taşınmaz ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği için 9 milyar 600 milyon TL ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin okullara ve kurumlara erişiminin sağlanması için 6 milyar 409 milyon TL olmak üzere, toplam 19 milyar 709 milyon TL kaynağın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanması öngörülmüştür. Ayrıca okulların kömür alımında kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde 1 milyar 300 milyon, aday ve çıraklara devlet katkısı ödemelerinde kullanılmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde 25 milyar 171 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL Bakanlık bütçemiz, 19 milyar 709 milyon TL Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak kaynak, okulların kömür alımlarında kullanılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen 1 milyar 300 milyon TL ödenek, aday ve çıraklara devlet katkısı ödemelerinde kullanılmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen 25 milyar 171 milyon TL ödenekle birlikte Yüksek Öğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelere 345 milyar 814 milyon 782 bin TL, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına 4 milyar 692 milyon 832 bin TL ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna 132 milyar 990 milyon 126 bin TL olmak üzere toplam eğitim bütçemiz; 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olmuştur.

Tablo 36. Eğitim Bütçesi (2002-2024) (TL)

Yıllar	MEB	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	ÖSYM	Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK)	SYDTF'den Aktarılan Kaynaklar	Aday ve Çıraklara Ödenen Devlet Katkısı	HMB Bütçesinde Tefrik Edilen Kömür Ödeneği	Toplam Eğitim Bütçesi (TL)
2002	7.460.991.000	2.495.967.700	92.234.000	395.000.000				10.444.192.700
2003	10.179.997.000	3.408.608.000	146.569.000	515.000.000				14.250.174.000
2004	12.366.236.276	3.894.070.670	215.797.000	833.790.000				17.309.893.946
2005	14.835.422.184	5.218.467.000	228.002.000	1.176.000.000				21.457.891.184
2006	16.568.145.500	5.846.822.761	181.050.600	1.499.708.000				24.095.726.861
2007	21.355.634.000	6.586.692.000	147.623.000	1.672.438.000				29.762.387.000
2008	22.915.565.000	7.318.284.650	145.581.000	1.923.350.000				32.302.780.650
2009	27.446.778.095	8.772.719.225	150.012.653	2.282.107.425				38.651.617.398
2010	28.237.412.000	9.355.457.600	150.865.000	2.746.973.000				40.490.707.600
2011	34.112.163.000	11.503.927.500	160.192.000	3.368.437.000				49.144.719.500
2012	39.169.379.190	12.743.603.000	232.559.000	4.449.878.000				56.595.419.190
2013	47.496.378.650	15.227.760.500	291.996.000	5.328.558.000				68.344.693.150
2014	55.704.817.610	16.939.010.000	359.980.000	5.862.584.000				78.866.391.610
2015	62.000.248.000	18.493.252.000	364.239.000	7.052.675.000				87.910.414.000
2016	76.354.306.000	23.590.696.000	445.303.000	9.377.831.000				109.768.136.000
2017	85.048.584.000	25.620.450.000	408.536.000	11.336.431.000				122.414.001.000
2018	92.528.652.000	27.761.363.000	537.550.000	13.899.262.000				134.726.827.000
2019	113.813.013.000	33.023.355.000	549.555.000	14.225.998.000				161.611.921.000
2020	125.396.862.000	36.145.740.000	717.792.000	15.345.110.000				177.605.504.000
2021	146.920.234.000	45.395.788.000	643.549.000	19.033.585.000				211.993.156.000
2022	189.010.851.000	57.739.883.000	931.623.000	22.886.617.000	3.394.000.000		421.500.000	274.384.474.000
2023	435.351.082.000	134.692.983.000	1.544.369.000	56.283.721.000	11.660.000.000	10.345.000.000	1.500.000.000	651.377.155.000
2024	1.090.229.668.000	345.814.782.000	4.692.832.000	132.990.126.000	19.709.000.000	25.171.000.000	1.300.000.000	1.619.907.408.000

(*) Eğitim bütçesi 2022 yılından itibaren SYDTF'den aktarılan kaynaklar ve Hazine ve Maliye Bakanlığı Bütçesinde tefrik edilen kömür ödeneği, 2023 yılından itibaren de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen Aday ve Çıraklara Ödenen Devlet Katkısı ödeneği dâhil edilerek hesaplanmaktadır.

Tablo 37. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı (2002-2024)

Yıllar	GSYH	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi ***	Eğitim Bütçesi (MEB+YÖK, YÖKAK ve Üniversiteler+ ÖSYM+SYDTF+Kö mür Ödeneği)	Eğitim Bütçesinin	
				GSYH'ya Oranı (%)	Kon. Büt./Merkezi Yön.Büt. Oranı (%)
2002	362.109.648.000	98.131.000.000	10.444.192.700	2,88	10,64
2003	472.171.775.000	147.230.170.000	14.250.174.000	3,02	9,68
2004	582.852.798.000	150.658.129.000	17.309.893.946	2,97	11,49
2005	680.275.847.000	156.088.874.910	21.457.891.184	3,15	13,75
2006	795.757.109.000	174.958.100.699	24.095.726.861	3,03	13,77
2007	887.714.414.000	204.988.545.572	29.762.387.000	3,35	14,52
2008	1.002.756.496.000	222.553.216.800	32.302.780.650	3,22	14,51
2009	1.006.372.481.000	262.217.866.000	38.651.617.398	3,84	14,74
2010	1.167.664.479.000	286.981.303.810	40.490.707.600	3,47	14,11
2011	1.404.927.615.000	312.572.607.330	49.144.719.500	3,50	15,72
2012	1.581.479.251.000	350.898.317.817	56.595.419.190	3,58	16,13
2013	1.823.427.315.000	404.045.669.000	68.344.693.150	3,75	16,92
2014	2.054.897.828.000	434.995.765.000	78.866.391.610	3,84	18,13
2015	2.350.941.343.000	472.943.000.000	87.910.414.000	3,74	18,59
2016	2.626.559.710.000	570.507.000.000	109.768.136.000	4,18	19,24
2017	3.133.704.267.000	645.124.000.000	122.414.001.000	3,91	18,98
2018	3.761.165.557.000	762.753.000.000	134.726.827.000	3,58	17,66
2019	4.317.809.824.000	960.976.000.000	161.611.921.000	3,74	16,82
2020	5.048.567.945.000	1.095.461.000.000	177.605.504.000	3,52	16,21
2021	7.256.141.737.000	1.346.139.000.000	211.993.156.000	2,92	15,75
2022	15.011.775.979.000	1.751.000.000.000	274.384.474.000	1,83	15,67
2023	18.654.000.000.000	4.469.600.000.000	651.377.155.000	3,49	14,57
2024	41.159.241.988.232	* 11.089.037.425.000	1.619.907.408.000	3,94	14,61

(*) Gerçekleşme tahminidir. 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinden alınmıştır.

2024 YILI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BÜTÇESİ

2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince kalkınma planları ve programlarında yer alan politika ve hedefler doğrultusunda, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını; hesap verebilirliğin ve mali saydamlığın sağlanmasını, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını; tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolün düzenlenmesini amaçlamaktadır.

Merkezi yönetim bütçe uygulamasına geçilmesiyle beraber bütçe sistemi uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanmıştır. Çok yıllık bütçeleme sisteminin entegre edilmesiyle birlikte daha saydam ve öngörülebilir bir bütçe politikası uygulamaya konulmuştur.

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu hazırlık çalışmalarını yönlendirmek üzere; Yeni Ekonomik Program, Orta Vadeli Plan, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi doğrultusunda Bakanlığımızın 21 biriminin bütçesinin teklifleri, 2024-2026 dönemi çok yıllık bütçeleme sistemine göre hazırlanmıştır.

Eğitimin başlıca finansman kaynakları;

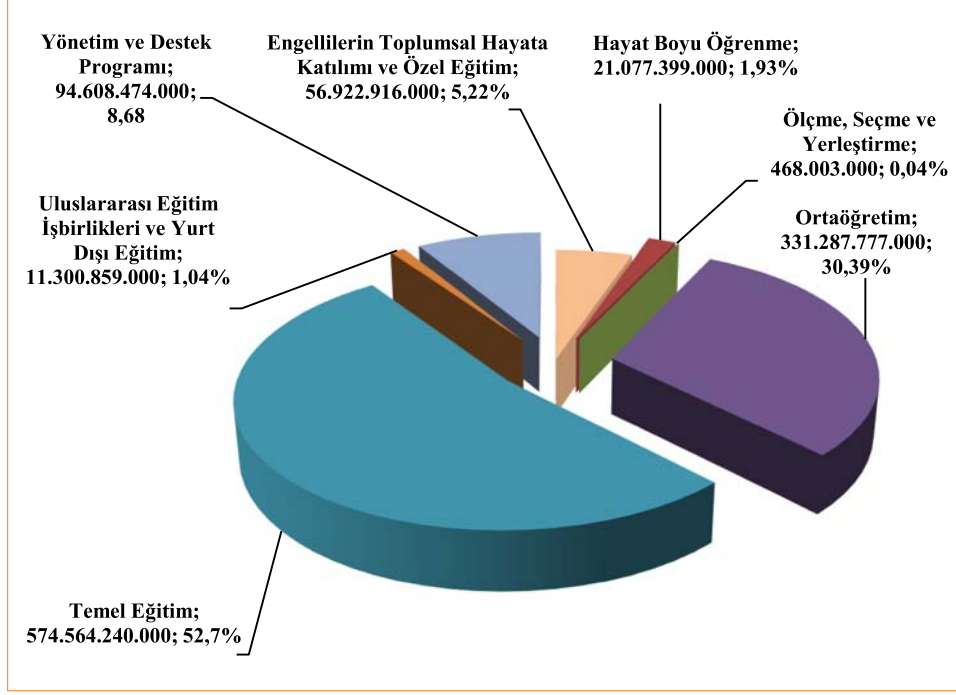
- Merkezi yönetim bütçesinden ayrılan pay,
- İl özel idareleri bütçesinden ayrılan kaynaklar,
- Dış ülke ve kuruluşlardan sağlanan dış kredi, burs ve bağışlar,
- Halk ve kuruluşların eğitime bağışları ile
- Okul-aile birliği gelirlerinden

oluşmaktadır.

Tablo 38. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)

Açıklama	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2024 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2024 Yılı Bütçe Payları (%)
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	21.082.539.000	56.922.916.000	170,00	5,22
Hayat Boyu Öğrenme	8.412.877.000	21.077.399.000	150,54	1,93
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	214.428.000	468.003.000	118,26	0,04
Ortaöğretim	135.736.733.000	331.287.777.000	144,07	30,39
Temel Eğitim	228.627.205.000	574.564.240.000	151,31	52,70
Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurt Dışı Eğitim	7.386.111.000	11.300.859.000	53,00	1,04
Yönetim ve Destek Programı	33.891.189.000	94.608.474.000	179,15	8,68
Toplam	435.351.082.000	1.090.229.668.000	150,43	100,00

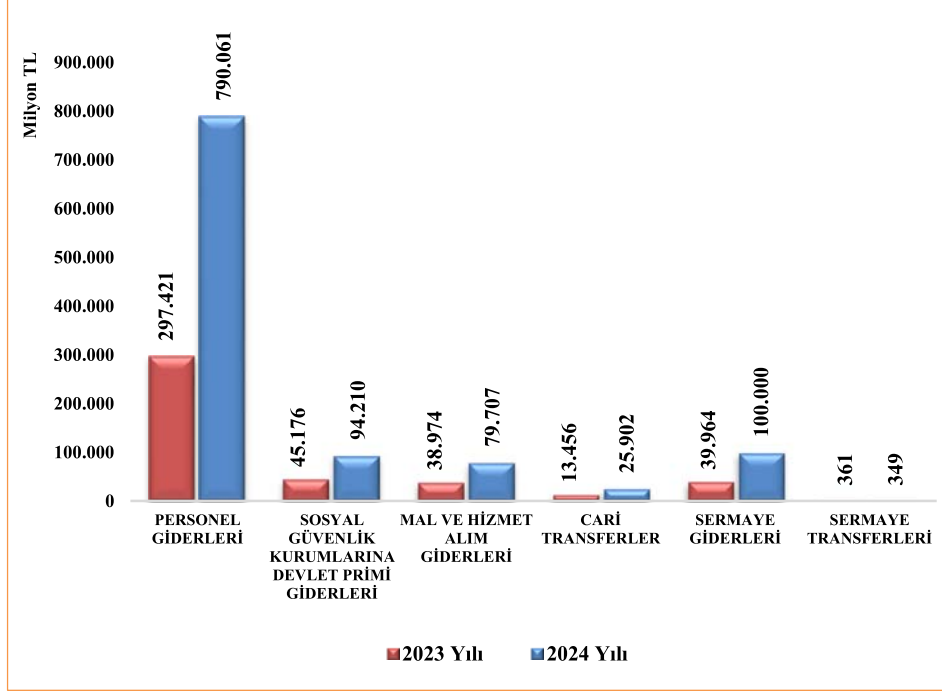
Grafik 14. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma)

Tablo 39. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma)

Eko. Kod	Ödenek Türü	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2024 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2023 Yılı Bütçe Payları (%)
01	Personel Giderleri	297.420.913.000	790.060.716.000	165,64	72,47
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	45.175.633.000	94.210.419.000	108,54	8,64
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	38.973.955.000	79.707.141.000	104,51	7,31
05	Cari Transferler	13.456.059.000	25.902.262.000	92,50	2,38
06	Sermaye Giderleri	39.964.000.000	100.000.000.000	150,23	9,17
07	Sermaye Transferleri	360.522.000	349.130.000	-3,16	0,03
Toplam		435.351.082.000	1.090.229.668.000	150,43	100,00

Grafik 15. 2024 Yılı MEB Bütçesinin 2023 Yılı Ödenekleri ile Karşılaştırılması

Tablo 40. 2024-2026 Dönemi MEB Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma-İkinci Düzey Dağılımı) (TL)

Eko. Kod	Açıklama	Bütçe Kanunu Ödeneği		2024 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneğinin 2023 Yılı Ödeneğine Göre Değişim Oranı (%)	Bütçe Tahmini	
		2023	2024		2025	2026
01	Personel Giderleri	297.420.913.000	790.060.716.000	165,64	966.250.717.000	1.098.523.695.000
1	Memurlar	244.723.657.000	703.647.124.000	187,53	858.257.012.000	974.167.621.000
2	Sözleşmeli Personel	35.766.509.000	34.116.407.000	-4,61	42.335.606.000	48.770.957.000
3	İşçiler	8.579.053.000	30.714.956.000	258,02	38.796.604.000	44.504.015.000
4	Geçici Süreli Çalışanlar	8.351.217.000	581.313.000	158,42	246.860.358.000	31.079.792.000
5	Diğer Personel	477.000	916.000	-	1.137.000	1.310.000
02	Sosyal Güvenlik Kurumları Devlet Primi Giderleri	45.175.633.000	94.210.419.000	108,54	115.042.533.000	131.492.216.000
1	Memurlar	35.459.864.000	81.110.041.000	128,74	98.650.761.000	112.646.459.000
2	Sözleşmeli Personel	6.034.517.000	3.457.164.000	-42,71	4.290.051.000	4.942.173.000
3	İşçiler	1.969.246.000	6.094.225.000	209,47	7.697.723.000	8.830.143.000
4	Geçici Süreli Çalışanlar	1.712.006.000	3.548.989.000	107,30	4.403.998.000	5.073.441.000
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	38.973.955.000	79.707.141.000	104,51	101.265.107.000	115.335.991.000
2	Tüketime Yönelik Mal ve Mal. Alım.	15.959.687.000	26.029.425.000	63,09	32.041.480.000	36.329.132.000
3	Yolluklar	226.906.000	440.460.000	94,12	542.176.000	614.718.000
4	Görev Giderleri	29.198.000	49.080.000	68,09	60.400.000	68.471.000
5	Hizmet Alımları	22.453.609.000	52.528.740.000	133,94	67.808.931.000	77.402.118.000
6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	4.211.000	9.549.000	126,76	11.753.000	13.316.000
7	Menkul Mal Alım, Bakım ve On.Gid.	85.081.000	259.691.000	205,23	319.673.000	362.450.000
8	Gayrimenkul Mal Bakım ve On.Gid.	211.117.000	383.720.000	81,76	472.348.000	535.556.000
9	Tedavi ve Cenaze Giderleri	4.146.000	6.476.000	56,20	8.346.000	10.230.000

Eko. Kod	Açıklama	Bütçe Kanunu Ödeneği		2024 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneğinin 2023 Yılı Ödeneğine Göre Değişim Oranı (%)	Bütçe Tahmini	
		2023	2024		2025	2026
I	II					
05	Cari Transferler	13.456.059.000	25.902.262.000	92,50	32.632.519.000	38.167.898.000
2	Hazine Yardımları	27.902.000	172.000.000	516,44	211.727.000	240.059.000
3	Kar Amacı Güt. Kur.Yapılan Trans.	3.612.010.000	5.895.926.000	63,23	7.048.636.000	7.675.605.000
4	Hane Halkına Yapılan Transferler	9.058.000.000	18.492.000.000	104,15	23.769.000.000	28.509.000.000
6	Yurtdışına Yapılan Transferler	758.147.000	1.342.336.000	77,05	1.603.156.000	1.743.234.000
06	Sermaye Giderleri	39.964.000.000	100.000.000.000	150,23	117.224.506.000	126.935.945.000
1	Mamul Mal Alımları	6.194.780.000	5.938.500.000	-4,14	6.416.720.000	4.831.609.000
2	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	3.814.220.000	4.107.100.000	7,68	1.337.070.000	1.240.440.000
3	Gayri Maddi Hak Alımları	360.000.000	457.000.000	26,94	428.120.000	450.000.000
4	Gayrimenkul Alım. ve Kamulaştırması	700.000.000	1.200.000.000	71,43	1.477.164.000	1.674.830.000
5	Gayrimenkul Ser. Üretim Giderleri	22.470.000.000	80.940.100.000	260,21	104.097.932.000	116.044.066.000
6	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	15.000.000	30.000.000	100,00	0	0
7	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	6.410.000.000	7.327.300.000	14,31	3.467.500.000	2.695.000.000
07	Sermaye Transferleri	360.522.000	349.130.000	-3,16	424.300.000	472.806.000
1	Kurum, İşletme ve Hane Halkına Yapılan Sermaye Transferleri	0	0		0	0
2	Yurtdışı Sermaye Transferleri	225.522.000	149.130.000	-33,87	178.106.000	193.668.000
3	Hazine Yardımları	135.000.000	200.000.000	48,15	246.194.000	279.138.000
Toplam		435.351.082.000	1.090.229.668.000	150,43	1.332.839.682.000	1.510.928.551.000

Tablo 41. 2024 Yılı MEB Bütçesi (Program Bazlı ve Ekonomik Sınıflandırma) (TL)

Açıklama	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam
Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	20.395.553.000	2.173.564.000	32.304.099.000	38.000.000	2.011.700.000		56.922.916.000
Hayat Boyu Öğrenme	18.070.119.000	2.012.041.000	434.539.000		560.700.000		21.077.399.000
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	250.429.000	27.812.000	17.762.000		172.000.000		468.003.000
Ortaöğretim	237.744.322.000	28.570.405.000	24.533.386.000	11.709.364.000	28.730.300.000		331.287.777.000
Temel Eğitim	435.806.949.000	49.771.919.000	20.621.772.000	3.839.000.000	64.524.600.000		574.564.240.000
Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurt Dışı Eğitim	480.772.000	38.191.000	275.703.000	10.154.063.000	3.000.000	349.130.000	11.300.859.000
Yönetim ve Destek Programı	77.312.572.000	11.616.487.000	1.519.880.000	161.835.000	3.997.700.000		94.608.474.000
	790.060.716.000	94.210.419.000	79.707.141.000	25.902.262.000	100.000.000.000	349.130.000	1.090.229.668.000

Tablo 42. 2024 Yılı Bütçesi (Program Bazlı Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)

Birim Adı	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	Hayat Boyu Öğrenme	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	Ortaöğretim	Temel Eğitim	Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim	Yönetim ve Destek Programı	Toplam (TL)
Özel Kalem Müdürlüğü							119.514.000	119.514.000
Teftiş Kurulu Başkanlığı							609.970.000	609.970.000
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı				6.000.000			121.136.000	127.136.000
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü				4.700.000.000			2.571.192.000	7.271.192.000
Personel Genel Müdürlüğü							359.487.000	359.487.000
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü							187.835.000	187.835.000
İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü	150.000.000	110.000.000		650.000.000	16.755.300.000		2.013.583.000	19.678.883.000
Strateji Geliştirme Başkanlığı							393.081.000	393.081.000
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü							81.335.000	81.335.000
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği							15.844.000	15.844.000
İl Millî Eğitim Müdürlükleri	5.066.000	13.678.000		7.593.867.000	8.886.389.000		87.221.666.000	103.720.666.000

Birim Adı	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	Hayat Boyu Öğrenme	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	Ortaöğretim	Temel Eğitim	Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim	Yönetim ve Destek Programı	Toplam (TL)
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü					2.537.536.000			2.537.536.000
Okulöncesi ve İlköğretim Okulları					514.224.211.000			514.224.211.000
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü				3.979.829.000				3.979.829.000
Genel Ortaöğretim Okulları				121.175.414.000				121.175.414.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü				215.538.000				215.538.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları				135.398.397.000				135.398.397.000
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü							616.079.000	616.079.000
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü				430.000.000	453.958.000			883.958.000
Din Öğretimi Okulları				53.741.645.000	28.173.740.000			81.915.385.000
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü		279.217.000						279.217.000
Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğitim Merkezleri		20.673.517.000						20.673.517.000
Avrupa Birliği ve Dış İşler Genel Müdürlüğü						410.505.000		410.505.000

Birim Adı	Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim	Hayat Boyu Öğrenme	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme	Ortaöğretim	Temel Eğitim	Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim	Yönetim ve Destek Programı	Toplam (TL)
Yurtdışı Eğitim Müşavirleri ve Ataseleri						427.554.000		427.554.000
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü	31.500.000.000			3.114.000.000	25.000.000		85.414.000	34.724.414.000
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	90.039.000							90.039.000
Özel Eğitim Okul ve Kurumları	25.172.324.000				5.000.000			25.177.324.000
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	5.487.000	987.000		283.087.000	3.503.106.000		212.338.000	4.005.005.000
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü			322.594.000					322.594.000
Ölçme Değerlendirme Merkezleri			145.409.000					145.409.000
Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü						10.333.125.000		10.333.125.000
Yurt Dışı Okullar						129.675.000		129.675.000
Toplam	56.922.916.000	21.077.399.000	468.003.000	331.287.777.000	574.564.240.000	11.300.859.000	94.608.474.000	1.090.229.668.000

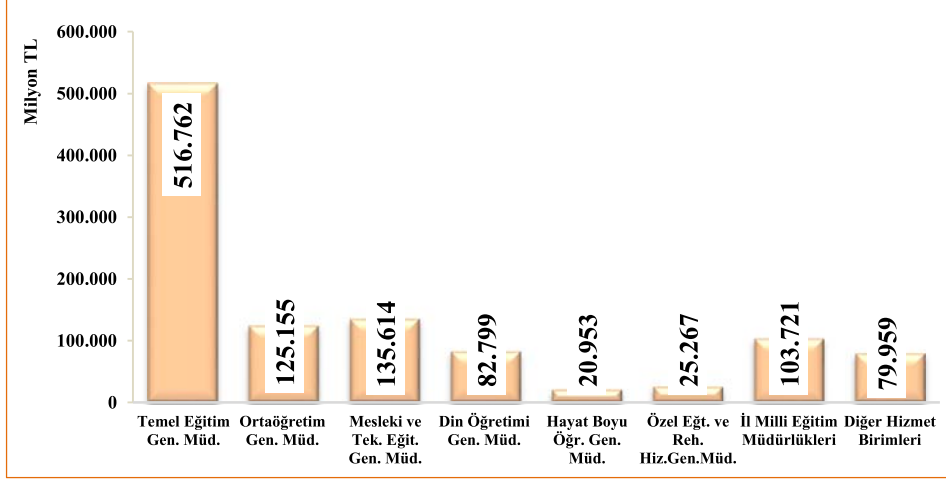
Tablo 43. 2024 Yılı Bütçesi (Ekonomik Sınıflandırma) (Birimlere Dağılımı) (TL)

Birim Adı	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam (TL)
Özel Kalem Müdürlüğü	102.768.000	9.569.000	7.177.000				119.514.000
Tefiş Kurulu Başkanlığı	486.751.000	58.309.000	64.910.000				609.970.000
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı	103.026.000	11.738.000	6.372.000		6.000.000		127.136.000
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	744.248.000	33.679.000	5.206.430.000	56.835.000	1.230.000.000		7.271.192.000
Personel Genel Müdürlüğü	314.132.000	40.548.000	4.807.000				359.487.000
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü	51.523.000	6.177.000	38.135.000		92.000.000		187.835.000
İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü	105.797.000	11.938.000	1.148.000		19.560.000.000		19.678.883.000
Strateji Geliştirme Başkanlığı	69.064.000	8.205.000	4.812.000		311.000.000		393.081.000
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	71.554.000	8.605.000	1.176.000				81.335.000
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	12.424.000	1.417.000	2.003.000				15.844.000
İl Millî Eğitim Müdürlükleri	74.917.357.000	11.389.063.000	17.109.246.000	105.000.000	200.000.000		103.720.666.000

Birim Adı	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam (TL)
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü	84.619.000	10.087.000	1.830.000	2.441.000.000			2.537.536.000
Okulöncesi ve İlköğretim Okulları	411.741.176.000	46.764.255.000	10.512.480.000	834.000.000	44.372.300.000		514.224.211.000
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü	82.861.000	10.458.000	2.510.000	3.884.000.000			3.979.829.000
Genel Ortaöğretim Okulları	94.504.597.000	11.447.832.000	3.033.985.000	2.919.000.000	9.270.000.000		121.175.414.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü	70.979.000	8.535.000	1.024.000	135.000.000			215.538.000
Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları	99.909.689.000	12.743.331.000	4.128.713.000	2.237.364.000	16.379.300.000		135.398.397.000
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü	179.532.000	19.398.000	147.149.000		270.000.000		616.079.000
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü	52.693.000	6.490.000	9.775.000	815.000.000			883.958.000
Din Öğretimi Okulları	67.104.657.000	7.351.336.000	2.500.392.000	2.224.000.000	2.735.000.000		81.915.385.000
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü	243.973.000	31.851.000	3.393.000				279.217.000
Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğitim Merkezleri	17.826.146.000	1.980.190.000	416.481.000		450.700.000		20.673.517.000
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	82.057.000	10.110.000	42.275.000	273.063.000	3.000.000		410.505.000

Birim Adı	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	07 Sermaye Transferleri	Toplam (TL)
Yurtdışı Eğitim Müşavirleri ve Ataşeleri	333.671.000	20.474.000	73.409.000				427.554.000
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü	73.354.000	9.139.000	34.582.921.000	59.000.000			34.724.414.000
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	62.490.000	6.876.000	10.673.000	10.000.000			90.039.000
Özel Eğitim Okul ve Kurumları	20.333.063.000	2.166.688.000	782.873.000	28.000.000	1.866.700.000		25.177.324.000
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	81.042.000	8.702.000	833.261.000		3.082.000.000		4.005.005.000
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü	131.316.000	15.259.000	4.019.000		172.000.000		322.594.000
Ölçme Değerlendirme Merkezleri	119.113.000	12.553.000	13.743.000				145.409.000
Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü	65.044.000	7.607.000	30.344.000	9.881.000.000		349.130.000	10.333.125.000
Yurt Dışı Okullar			129.675.000				129.675.000
Toplam	790.060.716.000	94.210.419.000	79.707.141.000	25.902.262.000	100.000.000.000	349.130.000	1.090.229.668.000

Grafik 16. MEB Harcama Birimlerinin Bütçe Ödenekleri (2024)

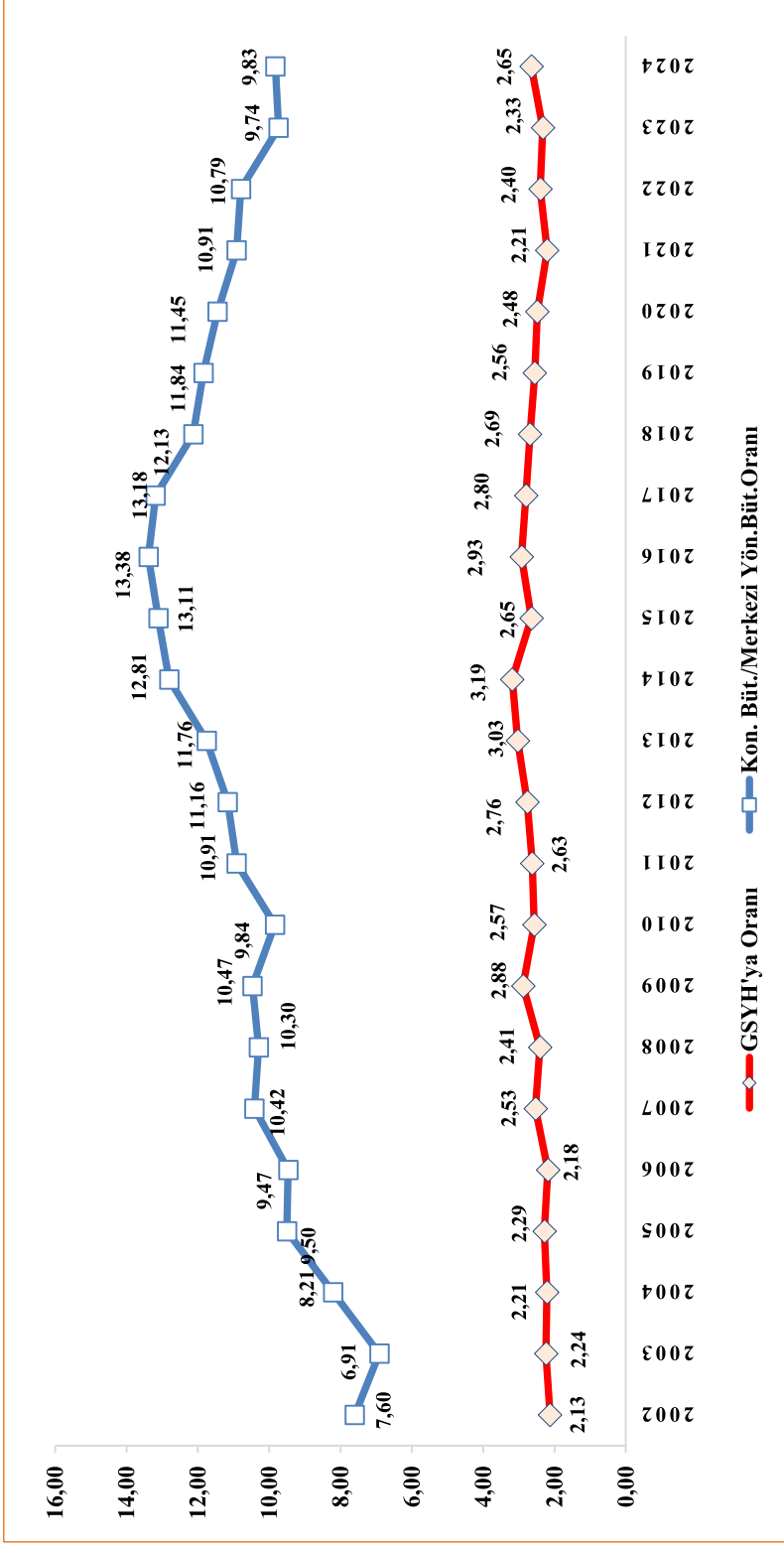

Tablo 44. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024) (TL)

Yıllar	GSYH	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi	MEB Bütçesi	Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin	
				GSYH'ya Oranı (%)	Kon. Büt./Merkezi Yön.Büt.Oranı (%)
2002	362.109.648.000	98.131.000.000	7.460.991.000	2,06	7,60
2003	472.171.775.000	147.230.170.000	10.179.997.000	2,16	6,91
2004	582.852.798.000	150.658.129.000	12.366.236.276	2,12	8,21
2005	680.275.847.000	156.088.874.910	14.835.422.184	2,18	9,50
2006	795.757.109.000	174.958.100.699	16.568.145.500	2,08	9,47
2007	887.714.414.000	204.988.545.572	21.355.634.000	2,41	10,42
2008	1.002.756.496.000	222.553.216.800	22.915.565.000	2,29	10,30
2009	1.006.372.481.000	262.217.866.000	27.446.778.095	2,73	10,47
2010	1.167.664.479.000	286.981.303.810	28.237.412.000	2,42	9,84
2011	1.404.927.615.000	312.572.607.330	34.112.163.000	2,43	10,91
2012	1.581.479.251.000	350.898.317.817	39.169.379.190	2,48	11,16
2013	1.823.427.315.000	404.045.669.000	47.496.378.650	2,60	11,76
2014	2.054.897.828.000	434.995.765.000	55.704.817.610	2,71	12,81
2015	2.350.941.343.000	472.943.000.000	62.000.248.000	2,64	13,11
2016	2.626.559.710.000	570.507.000.000	76.354.306.000	2,91	13,38
2017	3.133.704.267.000	645.124.000.000	85.048.584.000	2,71	13,18
2018	3.761.165.557.000	762.753.000.000	92.528.652.000	2,46	12,13
2019	4.317.809.824.000	960.976.000.000	113.813.013.000	2,64	11,84
2020	5.048.567.945.000	1.095.461.000.000	125.396.862.000	2,48	11,45
2021	7.256.141.737.000	1.346.139.000.000	146.920.234.000	2,02	10,91
2022	15.011.775.979.000	1.751.000.000.000	189.010.851.000	1,26	10,79
2023	18.654.000.000.000	* 4.469.600.000.000	435.351.082.000	2,33	9,74
2024	41.159.241.988.232	* 11.089.037.425.000	1.090.229.668.000	2,65	9,83

*Gerçekleşme tahminidir. 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Teklifinden alınmıştır.

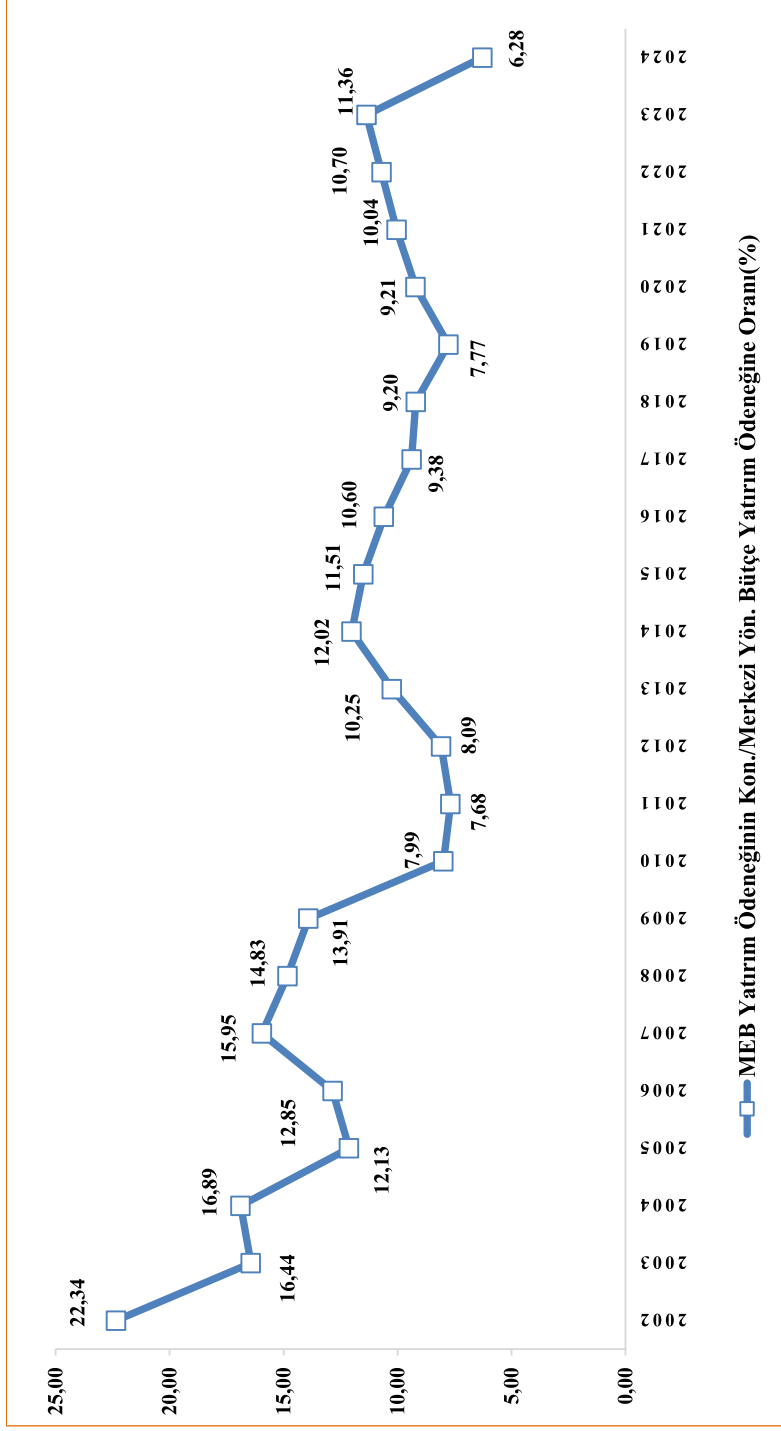
Grafik 17. MEB Bütçesinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (%) (2002-2024)

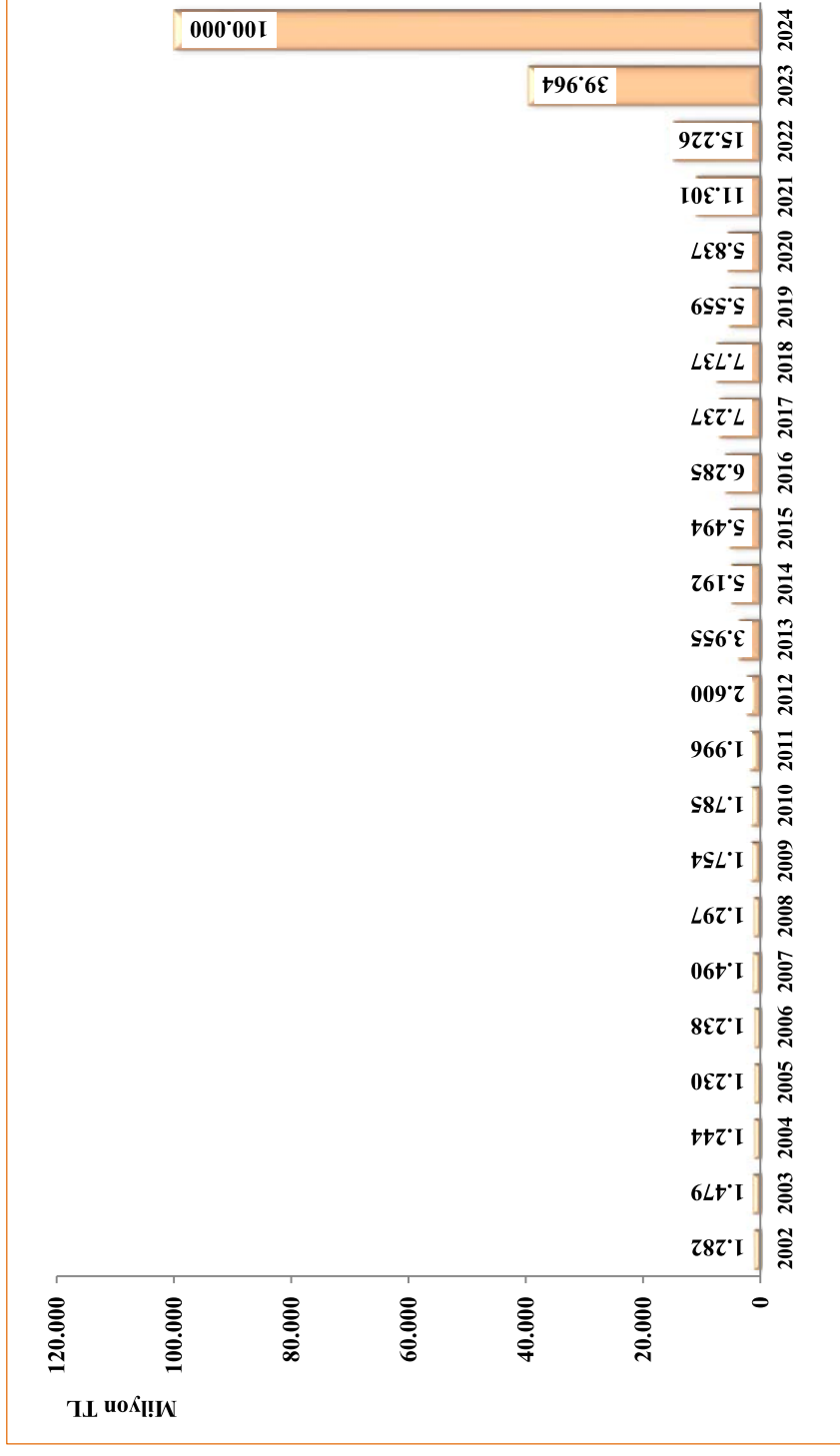
Tablo 45. Merkezi Bütçe Yatırım Ödeneğinden MEB Yatırımlarına Ayrılan Pay (2002-2024)

	Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneği (TL)	MEB Yatırım Ödeneği (TL)	MEB Yatırım Ödeneğinin Kon./Merkezi Yön. Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı(%)
2002	5.736.000.000	1.281.690.000	22,34
2003	8.998.500.000	1.479.050.000	16,44
2004	7.368.361.000	1.244.150.000	16,89
2005	10.143.886.000	1.230.306.000	12,13
2006	9.639.582.000	1.238.498.000	12,85
2007	9.341.637.000	1.490.000.000	15,95
2008	8.743.466.000	1.296.704.000	14,83
2009	12.609.700.000	1.754.417.000	13,91
2010	22.353.639.200	1.785.327.000	7,99
2011	25.998.805.000	1.995.625.000	7,68
2012	32.156.394.000	2.600.000.000	8,09
2013	38.591.886.000	3.955.000.000	10,25
2014	43.206.892.000	5.192.300.000	12,02
2015	47.753.048.000	5.494.000.000	11,51
2016	59.310.666.000	6.284.628.000	10,60
2017	77.124.283.000	7.237.121.000	9,38
2018	84.117.723.000	7.737.121.000	9,20
2019	71.540.023.000	5.558.886.000	7,77
2020	63.391.027.000	5.836.918.000	9,21
2021	112.515.532.000	11.301.160.000	10,04
2022	142.302.127.000	15.225.500.000	10,70
2023	351.800.000.000	39.964.000.000	11,36
2024	1.592.874.663.000	100.000.000.000	6,28

Grafik 18. MEB Yatırım Ödeneğinin Konsolide/Merkezi Yönetim Bütçe Yatırım Ödeneğine Oranı (%) (2002-2024)

Grafik 19. MEB Yatırım Ödenekleri (2002-2024)

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI (YÖK, YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU ve ÜNİVERSİTELER) BÜTÇESİ

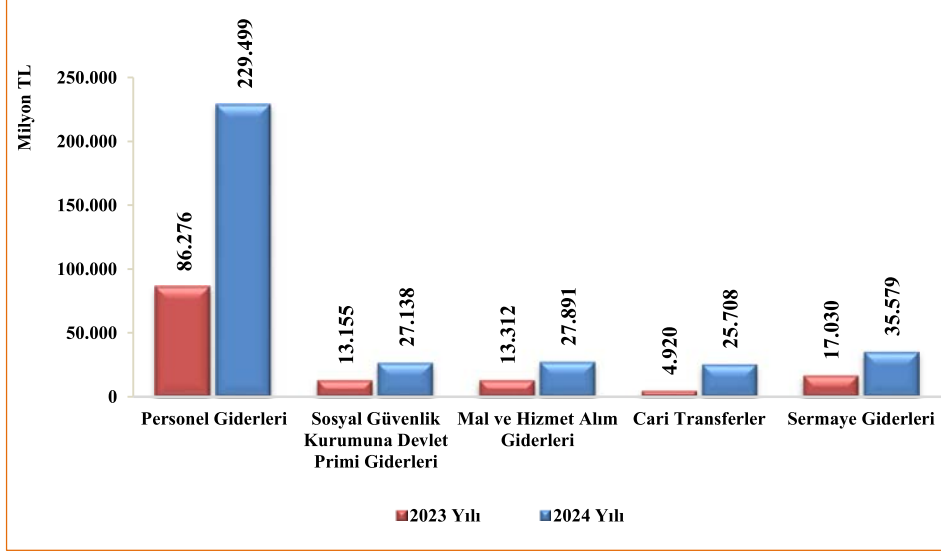
2022 yılı itibarıyla 129 devlet, 73 vakıf yükseköğretim kurumu, Millî Savunma Üniversitesi ve 5 vakıf meslek yüksekokulu ile birlikte toplam 208 yükseköğretim kurumumuz eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edilmektedir.

Üniversitelerimiz ve diğer eğitim kurumlarında görev yapan toplam personel sayısı 184.702'ye ulaşmıştır.

Tablo 46. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2023 Yılı ile Karşılaştırılması

Eko. Kod	Ödenek Türü	2023 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	2024 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneği (TL)	Değişim Oranları (%)	2024 Yılı Bütçe Payları (%)
01	Personel Giderleri	86.275.682.000	229.499.254.000	166,01	66,36
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	13.155.413.000	27.137.566.000	106,28	7,85
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	13.311.929.000	27.890.556.000	109,52	8,07
05	Cari Transferler	4.919.844.000	25.708.420.000	422,55	7,43
06	Sermaye Giderleri	17.030.115.000	35.578.986.000	108,92	10,29
Toplam		134.692.983.000	345.814.782.000	156,74	100,00

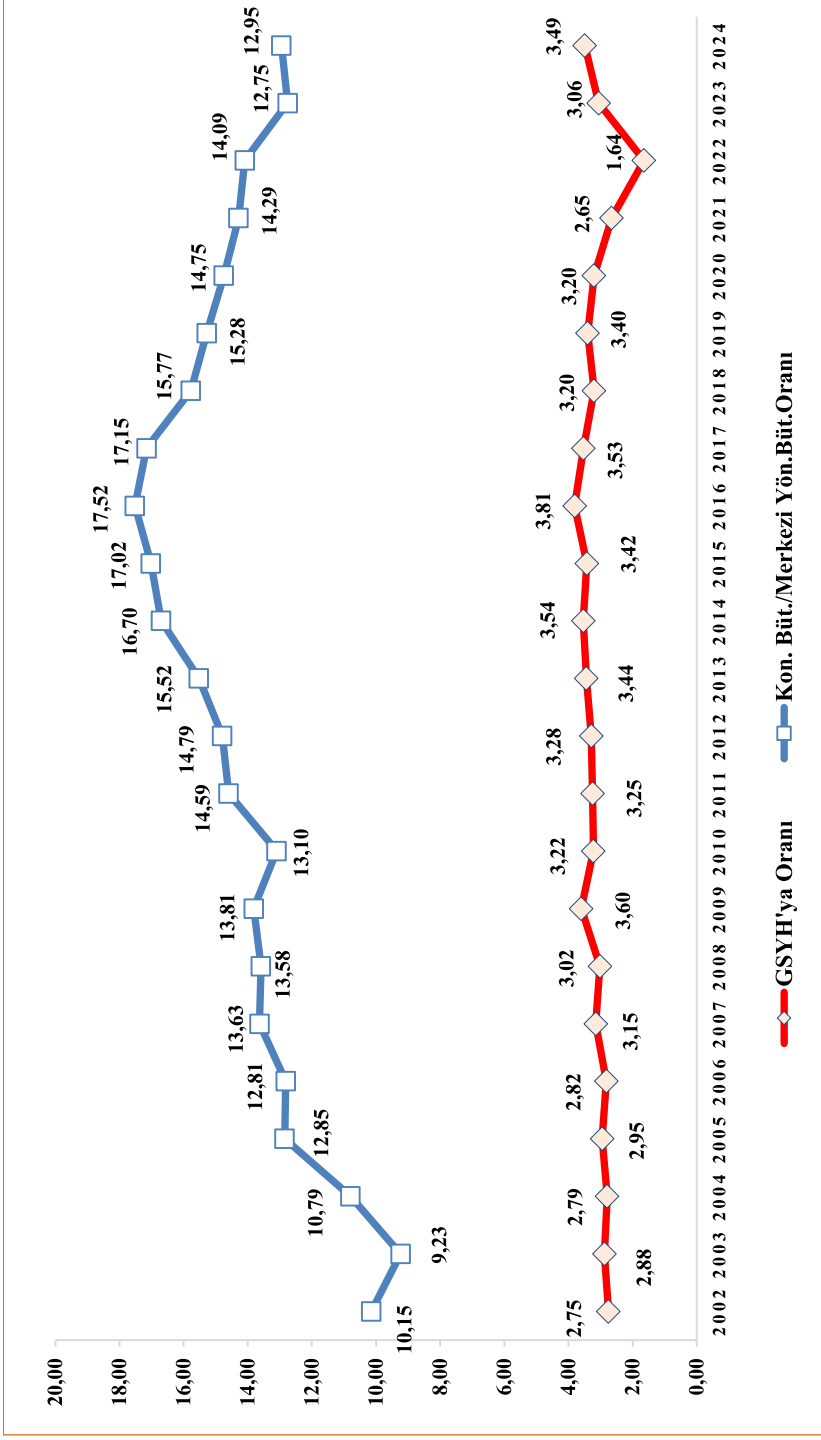
Grafik 20. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler Bütçesinin 2023 Yılı ile Karşılaştırılması

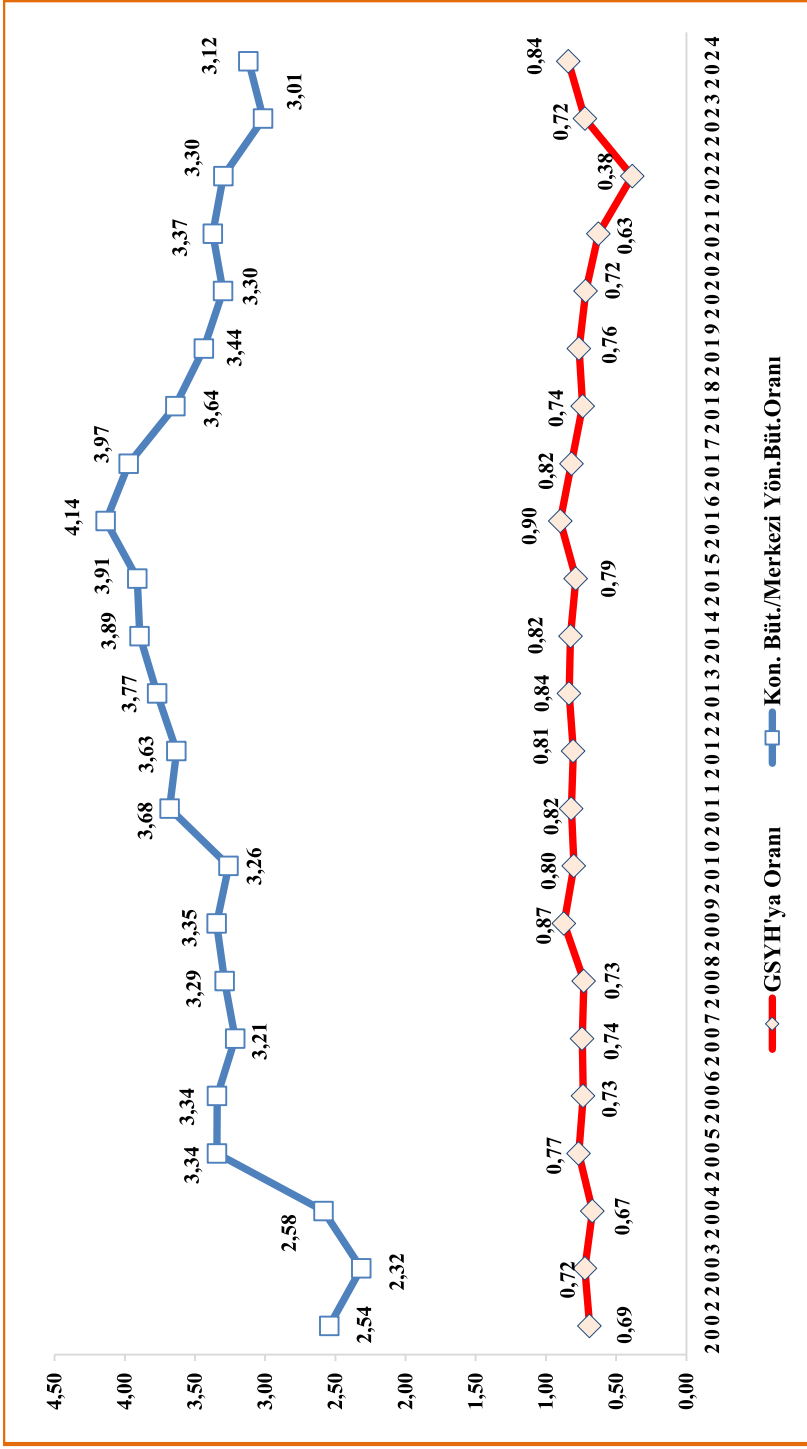
Tablo 47. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödenekleri (2002-2024)

Yıl	Bütçe Ödenekleri (TL)			MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin	
	MEB	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	Toplam (TL)	GSYH'ye Oranı (%)	Merkezi Yönetim Bütçe Payı (%)
2002	7.460.991.000	2.495.967.700	9.956.958.700	2,75	10,15
2003	10.179.997.000	3.408.608.000	13.588.605.000	2,88	9,23
2004	12.366.236.276	3.894.070.670	16.260.306.946	2,79	10,79
2005	14.835.422.184	5.218.467.000	20.053.889.184	2,95	12,85
2006	16.568.145.500	5.846.822.761	22.414.968.261	2,82	12,81
2007	21.355.634.000	6.586.692.000	27.942.326.000	3,15	13,63
2008	22.915.565.000	7.318.284.650	30.233.849.650	3,02	13,58
2009	27.446.778.095	8.772.719.225	36.219.497.320	3,60	13,81
2010	28.237.412.000	9.355.457.600	37.592.869.600	3,22	13,10
2011	34.112.163.000	11.503.927.500	45.616.090.500	3,25	14,59
2012	39.169.379.190	12.743.603.000	51.912.982.190	3,28	14,79
2013	47.496.378.650	15.227.760.500	62.724.139.150	3,44	15,52
2014	55.704.817.610	16.939.010.000	72.643.827.610	3,54	16,70
2015	62.000.248.000	18.493.252.000	80.493.500.000	3,42	17,02
2016	76.354.306.000	23.590.696.000	99.945.002.000	3,81	17,52
2017	85.048.584.000	25.620.450.000	110.669.034.000	3,53	17,15
2018	92.528.652.000	27.761.363.000	120.290.015.000	3,20	15,77
2019	113.813.013.000	33.023.355.000	146.836.368.000	3,40	15,28
2020	125.396.862.000	36.145.740.000	161.542.602.000	3,20	14,75
2021	146.920.234.000	45.395.788.000	192.316.022.000	2,65	14,29
2022	189.010.851.000	57.739.883.000	246.750.734.000	1,64	14,09
2023	435.351.082.000	134.692.983.000	570.044.065.000	3,06	12,75
2024	1.090.229.668.000	345.814.782.000	1.436.044.450.000	3,49	12,95

Grafik 21. MEB, YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024) (%)

Grafik 22. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversitelere Ayrılan Bütçe Ödeneklerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024) (%)

Tablo 48. YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçelerinin GSYH ile Merkezi Yönetim Bütçesine Oranları (2002-2024)

Yıllar	GSYH * (TL)	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi (TL)	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçeleri (TL)	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçeleri	
				GSYH'ya Oranı (%)	Konsolide Bütçeye Oranı (%)
2002	362.109.648.000	98.131.000.000	2.495.967.700	0,69	2,54
2003	472.171.775.000	147.230.170.000	3.408.608.000	0,72	2,32
2004	582.852.798.000	150.658.129.000	3.894.070.670	0,67	2,58
2005	680.275.847.000	156.088.874.910	5.218.467.000	0,77	3,34
2006	795.757.109.000	174.958.100.699	5.846.822.761	0,73	3,34
2007	887.714.414.000	204.988.545.572	6.586.692.000	0,74	3,21
2008	1.002.756.496.000	222.553.216.800	7.318.284.650	0,73	3,29
2009	1.006.372.481.000	262.217.866.000	8.772.719.225	0,87	3,35
2010	1.167.664.479.000	286.981.303.810	9.355.457.600	0,80	3,26
2011	1.404.927.615.000	312.572.607.330	11.503.927.500	0,82	3,68
2012	1.581.479.251.000	350.898.317.817	12.743.603.000	0,81	3,63
2013	1.823.427.315.000	404.045.669.000	15.227.760.500	0,84	3,77
2014	2.054.897.828.000	434.995.765.000	16.939.010.000	0,82	3,89
2015	2.350.941.343.000	472.943.000.000	18.493.252.000	0,79	3,91
2016	2.626.559.710.000	570.507.000.000	23.590.696.000	0,90	4,14
2017	3.133.704.267.000	645.124.000.000	25.620.450.000	0,82	3,97
2018	3.761.165.557.000	762.753.000.000	27.761.363.000	0,74	3,64
2019	4.317.809.824.000	960.976.000.000	33.023.355.000	0,76	3,44
2020	5.048.567.945.000	1.095.461.000.000	36.145.740.000	0,72	3,30
2021	7.256.141.737.000	1.346.139.000.000	45.395.788.000	0,63	3,37
2022	15.011.775.979.000	1.751.000.000.000	57.739.883.000	0,38	3,30
2023	18.654.000.000.000	4.469.600.000.000	134.692.983.000	0,72	3,01
2024	41.159.241.988.232 *	11.089.037.425.000	345.814.782.000	0,84	3,12

(*) Gerçekleşme tahminidir. 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinden alınmıştır.

Tablo 49. 2024 Yılı YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversite Bütçe Ödenekleri (Ekonomik Sınıflandırma) (TL)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
1	Yükseköğretim Kurulu	561.764.000	52.247.000	34.054.000	128.289.000	8.321.000	784.675.000
2	Ankara Üniversitesi	7.069.288.000	819.010.000	666.325.000	1.285.396.000	763.783.000	10.603.802.000
3	Orta Doğu Teknik Ün.	2.822.381.000	373.960.000	855.564.000	180.139.000	396.874.000	4.628.918.000
4	Hacettepe Üniversitesi	6.249.371.000	717.053.000	855.547.000	1.277.936.000	1.028.673.000	10.128.580.000
5	Gazi Üniversitesi	5.351.306.000	654.256.000	483.952.000	990.008.000	936.058.000	8.415.580.000
6	İstanbul Üniversitesi	5.775.926.000	712.128.000	715.113.000	1.183.575.000	2.250.637.000	10.637.379.000
7	İstanbul Teknik Ün.	2.754.397.000	340.655.000	556.830.000	183.736.000	311.843.000	4.147.461.000
8	Boğaziçi Üniversitesi	1.624.848.000	227.533.000	449.401.000	96.552.000	562.558.000	2.960.892.000
9	Marmara Üniversitesi	3.818.892.000	470.482.000	508.152.000	287.415.000	513.272.000	5.598.213.000
10	Yıldız Teknik Ün.	1.940.760.000	239.030.000	385.593.000	108.592.000	345.203.000	3.019.178.000
11	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ün.	856.145.000	113.437.000	96.443.000	55.842.000	256.500.000	1.378.367.000
12	Ege Üniversitesi	5.537.625.000	706.958.000	687.229.000	1.135.394.000	667.000.000	8.734.206.000
13	Dokuz Eylül Üniversitesi	4.544.535.000	584.547.000	517.616.000	864.123.000	622.000.000	7.132.821.000
14	Trakya Üniversitesi	2.769.766.000	325.620.000	258.581.000	482.492.000	371.323.000	4.207.782.000
15	Bursa Uludağ Üniversitesi	3.956.348.000	485.942.000	483.255.000	647.150.000	679.053.000	6.251.748.000
16	Anadolu Üniversitesi	2.991.323.000	474.586.000	465.276.000	158.274.000	270.038.000	4.359.497.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
17	Selçuk Üniversitesi	3.996.801.000	501.149.000	616.001.000	550.176.000	236.885.000	5.901.012.000
18	Akdeniz Üniversitesi	3.707.600.000	428.769.000	360.196.000	700.857.000	489.000.000	5.686.422.000
19	Erciyes Üniversitesi	3.545.607.000	418.840.000	513.256.000	627.326.000	450.024.000	5.555.053.000
20	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	3.201.608.000	349.972.000	402.066.000	450.690.000	833.183.000	5.237.519.000
21	Çukurova Üniversitesi	3.839.059.000	476.395.000	349.635.000	662.982.000	442.227.000	5.770.298.000
22	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3.909.833.000	458.640.000	348.800.000	614.210.000	252.961.000	5.584.444.000
23	Karadeniz Teknik Üniversitesi	3.246.834.000	361.782.000	270.943.000	526.526.000	429.063.000	4.835.148.000
24	Atatürk Üniversitesi	4.654.903.000	531.586.000	823.937.000	595.740.000	204.376.000	6.810.542.000
25	İnönü Üniversitesi	3.736.702.000	407.360.000	325.932.000	494.615.000	538.839.000	5.503.448.000
26	Fırat Üniversitesi	3.604.623.000	399.341.000	375.648.000	416.871.000	623.508.000	5.419.991.000
27	Dicle Üniversitesi	3.510.765.000	375.655.000	421.380.000	510.527.000	355.731.000	5.174.058.000
28	Van Yüzüncüyıl Üniversitesi	3.253.472.000	364.257.000	349.238.000	346.613.000	591.630.000	4.905.210.000
29	Gaziantep Üniversitesi	3.093.079.000	369.763.000	374.743.000	418.606.000	389.458.000	4.645.649.000
30	İzmir Yüksek Tek. Ens.	801.610.000	95.676.000	156.858.000	30.617.000	335.002.000	1.419.763.000
31	Gebze Teknik Üniversitesi	814.359.000	92.273.000	125.734.000	30.705.000	166.150.000	1.229.221.000
32	Harran Üniversitesi	2.139.508.000	233.575.000	218.786.000	278.168.000	263.750.000	3.133.787.000
33	Süleyman Demirel Üni.	2.982.961.000	367.403.000	345.521.000	419.541.000	272.691.000	4.388.117.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
34	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2.864.397.000	336.937.000	307.246.000	453.424.000	352.804.000	4.314.808.000
35	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2.088.810.000	240.550.000	179.396.000	258.343.000	310.329.000	3.077.428.000
36	Mersin Üniversitesi	3.007.902.000	363.928.000	210.159.000	418.450.000	219.062.000	4.219.501.000
37	Pamukkale Üniversitesi	3.461.272.000	420.686.000	293.703.000	507.585.000	344.070.000	5.027.316.000
38	Balıkesir Üniversitesi	1.710.393.000	211.492.000	229.405.000	215.093.000	289.500.000	2.655.883.000
39	Kocaeli Üniversitesi	3.300.601.000	392.778.000	394.434.000	540.503.000	193.574.000	4.821.890.000
40	Sakarya Üniversitesi	2.107.090.000	255.958.000	272.600.000	91.775.000	202.546.000	2.929.969.000
41	Manisa Celal Bayar Üni.	2.599.089.000	325.016.000	245.154.000	387.833.000	221.736.000	3.778.828.000
42	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.	1.845.973.000	216.272.000	213.602.000	104.799.000	207.573.000	2.588.219.000
43	Hatay Mustafa Kemal Ün.	1.898.444.000	219.296.000	172.161.000	276.925.000	583.707.000	3.150.533.000
44	Afyon Kocatepe Ün.	1.402.137.000	176.232.000	153.213.000	46.397.000	101.700.000	1.879.679.000
45	Kafkas Üniversitesi	1.445.955.000	160.890.000	259.639.000	104.748.000	239.007.000	2.210.239.000
46	Çanakkale Onsekiz Mart Ün.	2.870.341.000	352.763.000	270.292.000	277.695.000	237.439.000	4.008.530.000
47	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1.289.650.000	152.929.000	168.424.000	45.044.000	109.006.000	1.765.053.000
48	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1.496.257.000	191.724.000	205.062.000	48.571.000	167.500.000	2.109.114.000
49	Tokat Gaziosmanpaşa Ün.	2.235.606.000	245.322.000	221.055.000	254.613.000	434.519.000	3.391.115.000
50	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2.068.696.000	256.420.000	235.075.000	93.551.000	147.555.000	2.801.297.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
51	K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi	2.192.493.000	230.039.000	282.603.000	301.000.000	272.314.000	3.278.449.000
52	Kırıkkale Üniversitesi	1.767.765.000	202.991.000	252.379.000	230.227.000	145.258.000	2.598.620.000
53	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	3.091.059.000	370.853.000	326.107.000	510.452.000	277.390.000	4.575.861.000
54	Galatasaray Üniversitesi	487.244.000	62.462.000	88.221.000	28.226.000	128.652.000	794.805.000
55	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	1.104.422.000	128.847.000	118.888.000	30.277.000	120.018.000	1.502.452.000
56	Kastamonu Üniversitesi	1.185.812.000	134.829.000	127.998.000	31.998.000	319.200.000	1.799.837.000
57	Düzce Üniversitesi	1.819.009.000	208.992.000	142.473.000	206.090.000	284.507.000	2.661.071.000
58	Burdur Mehmet Akif Ersoy Ün.	1.277.913.000	167.924.000	228.512.000	43.818.000	253.800.000	1.971.967.000
59	Uşak Üniversitesi	1.044.833.000	123.366.000	153.860.000	61.935.000	167.459.000	1.551.453.000
60	Recep Tayyip Erdoğan Ün.	1.635.142.000	185.664.000	104.455.000	83.646.000	207.756.000	2.216.663.000
61	Tekirdağ Namık Kemal Ün.	1.901.444.000	226.317.000	167.942.000	211.979.000	308.767.000	2.816.449.000
62	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	1.360.637.000	139.763.000	146.751.000	33.333.000	153.182.000	1.833.666.000
63	Aksaray Üniversitesi	1.043.337.000	122.790.000	117.358.000	27.567.000	125.900.000	1.436.952.000
64	Giresun Üniversitesi	1.283.342.000	145.818.000	122.012.000	44.538.000	165.700.000	1.761.410.000
65	Hitit Üniversitesi	1.017.892.000	117.353.000	126.308.000	31.573.000	200.000.000	1.493.126.000
66	Yozgat Bozok Üniversitesi	1.454.460.000	168.184.000	176.361.000	103.376.000	121.500.000	2.023.881.000
67	Adıyaman Üniversitesi	1.302.391.000	134.578.000	122.531.000	44.708.000	350.000.000	1.954.208.000
68	Ordu Üniversitesi	1.116.234.000	121.481.000	110.285.000	76.792.000	83.832.000	1.508.624.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
69	Amasya Üniversitesi	940.544.000	117.510.000	84.492.000	25.361.000	83.250.000	1.251.157.000
70	Karamanoğlu Mehmet Bey Üni.	941.271.000	103.924.000	102.923.000	24.808.000	152.000.000	1.324.926.000
71	Ağrı İbrahim Çeçen Ün.	852.810.000	96.742.000	152.748.000	12.410.000	128.500.000	1.243.210.000
72	Sinop Üniversitesi	744.010.000	88.440.000	69.218.000	19.204.000	240.200.000	1.161.072.000
73	Siirt Üniversitesi	968.537.000	103.706.000	95.848.000	17.710.000	155.000.000	1.340.801.000
74	Neşehir Hacı Bektaş Veli Ün.	907.876.000	108.352.000	109.133.000	22.054.000	220.002.000	1.367.417.000
75	Karabük Üniversitesi	1.557.480.000	176.673.000	197.016.000	33.837.000	125.000.000	2.090.006.000
76	Kilis 7 Aralık Ün.	615.206.000	70.437.000	89.095.000	13.142.000	72.000.000	859.880.000
77	Çankırı Karatekin Ün.	950.930.000	113.091.000	107.270.000	23.091.000	187.500.000	1.381.882.000
78	Artvin Çoruh Üniversitesi	689.587.000	78.327.000	71.090.000	15.310.000	74.300.000	928.614.000
79	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	901.945.000	106.967.000	126.876.000	20.799.000	102.800.000	1.259.387.000
80	Bitlis Eren Üniversitesi	737.179.000	75.715.000	116.573.000	15.265.000	97.300.000	1.042.032.000
81	Kırklareli Üniversitesi	915.012.000	106.733.000	133.116.000	25.287.000	143.500.000	1.323.648.000
82	Osmaniye Korkut Ata Ün.	798.537.000	90.340.000	79.438.000	19.041.000	96.000.000	1.083.356.000
83	Bingöl Üniversitesi	985.954.000	96.611.000	145.555.000	18.201.000	189.100.000	1.435.421.000
84	Muş Alparslan Üniversitesi	858.489.000	87.564.000	141.808.000	15.402.000	75.200.000	1.178.463.000
85	Mardin Artuklu Üniversitesi	1.025.841.000	107.047.000	115.939.000	15.925.000	97.002.000	1.361.754.000
86	Batman Üniversitesi	866.095.000	92.702.000	101.841.000	15.241.000	222.450.000	1.298.329.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
87	Ardahan Üniversitesi	511.902.000	55.831.000	119.820.000	10.449.000	85.250.000	783.252.000
88	Bartın Üniversitesi	820.352.000	91.586.000	73.991.000	19.538.000	131.200.000	1.136.667.000
89	Bayburt Üniversitesi	687.665.000	74.535.000	102.325.000	14.308.000	46.000.000	924.833.000
90	Gümüşhane Üniversitesi	857.366.000	94.786.000	93.409.000	20.369.000	40.850.000	1.106.780.000
91	Hakkari Üniversitesi	517.874.000	58.195.000	70.925.000	9.758.000	140.002.000	796.754.000
92	İğdır Üniversitesi	712.236.000	76.092.000	78.715.000	13.448.000	62.500.000	942.991.000
93	Şırnak Üniversitesi	462.418.000	45.188.000	80.682.000	8.860.000	73.200.000	670.348.000
94	Munzur Üniversitesi	660.215.000	66.007.000	74.961.000	14.644.000	70.200.000	886.027.000
95	Yalova Üniversitesi	759.394.000	86.867.000	92.549.000	21.437.000	166.400.000	1.126.647.000
96	Türk Alman Üniversitesi	357.031.000	44.573.000	104.181.000	7.577.000	275.002.000	788.364.000
97	Ankara Yıldırım Beyazıt Ün.	1.826.536.000	212.705.000	268.813.000	74.271.000	197.500.000	2.579.825.000
98	Bursa Teknik Üniversitesi	589.832.000	65.130.000	74.137.000	10.547.000	178.000.000	917.646.000
99	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	1.083.953.000	117.867.000	93.096.000	40.254.000	168.375.000	1.503.545.000
100	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1.299.603.000	146.777.000	138.306.000	76.546.000	320.002.000	1.981.234.000
101	Necmettin Erbakan Üniversitesi	3.246.364.000	353.955.000	226.458.000	553.998.000	258.458.000	4.639.233.000
102	Abdullah Gül Üniversitesi	361.464.000	42.741.000	61.265.000	7.544.000	130.250.000	603.264.000
103	Erzurum Teknik Üniversitesi	438.319.000	50.616.000	77.117.000	6.026.000	51.500.000	623.578.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
104	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	464.946.000	53.918.000	45.738.000	12.419.000	226.000.000	803.021.000
105	Ankara Sosyal Bilimler Ün.	513.063.000	63.823.000	58.077.000	13.064.000	40.000.000	688.027.000
106	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	4.076.127.000	482.399.000	283.502.000	167.414.000	646.781.000	5.656.223.000
107	Bandırma Onyeddi Eylül Ün.	705.615.000	81.749.000	91.767.000	13.031.000	187.000.000	1.079.162.000
108	İskenderun Teknik Üniversitesi	541.351.000	65.243.000	82.302.000	14.761.000	172.500.000	876.157.000
109	Alanya Alaaddin Keykubat Ün.	684.014.000	77.741.000	105.078.000	28.560.000	226.000.000	1.121.393.000
110	İzmir Bakırçay Üniversitesi	408.774.000	46.067.000	52.974.000	7.546.000	148.000.000	663.361.000
111	İzmir Demokrasi Üniversitesi	362.003.000	40.670.000	56.930.000	7.203.000	183.500.000	650.306.000
112	Yükseköğretim Kalite Kurulu	16.897.000	2.141.000	19.959.000	667.000	1.022.000	40.686.000
113	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	206.840.000	26.685.000	70.610.000	2.028.000	100.000.000	406.163.000
114	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	233.985.000	24.344.000	80.384.000	2.243.000	45.200.000	386.156.000
115	Konya Teknik Üniversitesi	627.571.000	75.074.000	92.033.000	16.408.000	180.000.000	991.086.000
116	Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	685.188.000	72.577.000	49.596.000	36.255.000	155.002.000	998.618.000
117	Malatya Turgut Özal Üniversitesi	562.257.000	63.113.000	78.383.000	8.435.000	151.502.000	863.690.000
118	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	3.776.677.000	463.577.000	593.665.000	735.663.000	1.484.331.000	7.053.913.000

Tablo 49 (devamı)

Sıra No	YÖK, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Üniversiteler	01 Personel Giderleri	02 Sos. Güv. Kur. Devlet Primi Gid.	03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	05 Cari Transferler	06 Sermaye Giderleri	Toplam (TL)
119	Ankara Hacı Bayram Veli Üni.	1.597.128.000	187.519.000	200.791.000	50.269.000	82.449.000	2.118.156.000
120	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üni.	811.097.000	109.495.000	93.559.000	20.583.000	138.200.000	1.172.934.000
121	Samsun Üniversitesi	441.092.000	52.166.000	41.848.000	5.701.000	160.000.000	700.807.000
122	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	164.551.000	17.290.000	46.689.000	1.644.000	160.002.000	390.176.000
123	Tarsus Üniversitesi	323.998.000	33.983.000	31.154.000	6.160.000	180.200.000	575.495.000
122	Trabzon Üniversitesi	603.970.000	71.920.000	64.481.000	18.711.000	195.400.000	954.482.000
123	Kayseri Üniversitesi	391.805.000	48.345.000	73.513.000	9.484.000	75.001.000	598.148.000
124	K.Maraş İstiklal Üniversitesi	182.556.000	19.411.000	36.903.000	4.071.000	209.501.000	452.442.000
125	Eskişehir Teknik Üniversitesi	1.090.572.000	155.037.000	183.443.000	33.424.000	131.124.000	1.593.600.000
126	Isparta Uygulamalı Bilimler Üni.	951.782.000	130.079.000	82.446.000	25.183.000	214.500.000	1.403.990.000
127	Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üni.	1.183.527.000	127.544.000	60.733.000	239.264.000	325.502.000	1.936.570.000
Toplam		229.499.254.000	27.137.566.000	27.890.556.000	25.708.420.000	35.578.986.000	345.814.782.000